

శ్రీ గురుభ్యోనమః

అద్వైత ప్రశ్నాః

1.a. ఆత్మ అనాత్మ అంటే ఏమిటి?

జ. భూత భవిష్యద్వర్తమానమనే మూడు కాలాల్లో ఉండేది, నశించకుండా శాశ్వతంగా ఉండేది ఆత్మ. ఇది అనిపించకుండా (అనుభూతమయ్యేది) సర్వవ్యాపకమైనది. దేశ కాల వస్తువులతో పరిచ్ఛిన్నము కానిది. తనకెదురుగా కాక తానే అయియున్నది, బింబరూపమైనది. వాస్తవమైనది. విభజించుటకు వీలుకానిది. సజాతీయ విజాతీయ స్వగత భేదములేనిది. జ్ఞాన స్వరూపమైనది. ఆద్యంతములు లేనిది. అపరోక్షము. నేననే జ్ఞానమే ఆత్మ. అన్నిటికీ ఆధారమైనది. వర్తమానములో మాత్రముండేది. కంటికి కనిపించేది నశించేది. అశాశ్వతమైనది అనాత్మ. దేశకాల వస్తువులతో పరిచ్ఛిన్నమైనది. పంచభూతాత్మకమైనది. తనకెదురుగానున్నది. వివర్ణమై జగద్రూపంగా కనిపించేది. ప్రతిబింబమైనది. అవాస్తవమైనది. విభజించుటకు వీలైనది సజాతీయ, విజాతీయ, స్వగత భేదములు కలది. ఆద్యంతములు కలది. పుట్టుక మరణము కలది. ప్రత్యక్షమైనది, దృశ్యమైనది, ఆధేయమైనది, యథార్థముగ లేకుండ ఉన్నదాని వలె కనిపించునది. ఆభాస స్వరూపమైనది. అనాత్మ.

b. ఆత్మ, అనాత్మ అనే రెండు పదార్థాలున్నప్పుడు అది అద్వైతమెలా అవుతుంది?

జ. ఆత్మ అనాత్మ అని రెండు పదార్థాలు లేవు. ఉన్నది ఆత్మయే. అది అనాత్మగా కనిపిస్తున్నది. విచారించి చూస్తే (జ్ఞాన దృష్టితో) అనాత్మ లేనే లేదని అది ఆత్మ కంటే భిన్నం కాదని అర్థమౌతుంది. రెండు లేనప్పుడు ఒకటే ఉన్నప్పుడు అది అద్వైతమే అవుతుంది.

2. అనాత్మ ఆత్మగా మారాలి కాని ఆత్మ అనాత్మగా మారితే అది అద్వైతం కాదు. ఎందుకని?

జ. మార్పు, పరిణామము, వివర్తమని రెండు విధములు. పరిణామము చెందితే అది మరల మొదటి స్థితికి రాలేదు. ఒకసారి పాలు పెరుగుగా మారితే తిరిగి పాలు కాలేదు. ఆత్మ అలా అనాత్మగా పరిణామము చెందలేదు. అజ్ఞాన కారణంగా (తెలియకపోవటంవలన) ఉన్నదున్నట్లుగా కాక అనాత్మగా కనిపిస్తున్నది. భూమిలోని అనేక సూక్ష్మపోషకాలు కాండముగా ఆకులుగా కొమ్మలుగా రెమ్మలుగా కనిపిస్తున్నాయి. సూక్ష్మపోషకాలుగా కనిపించవు. అయినా ఆ పోషక విలువలు కనిపించకపోయినా మారకుండా అలాగే ఉన్నాయి. ఆత్మ అనాత్మగా మారితే అద్వైతంకాదు. ఆత్మ అనాత్మగా మారలేదు. కనిపిస్తున్నది. విచారించిచూస్తే అర్థమౌతుంది. బంగారం బంగారంగానే ఉన్నది. ఉంగరం రూపం ధరించింది. తిరిగి అది బంగారంగా మారటానికి ఎటువంటి అభ్యంతరము లేదు. అనాత్మగా ఆత్మ మారదు. అందుచే అది అద్వైతమే. అసలు అనాత్మగా మారకపోతే అది (అనాత్మ) ఆత్మగా మారే ప్రశ్నే లేదు. అనాత్మగా ఆత్మ మారలేదు. కాబట్టి అనాత్మ ఆత్మగా మారే ప్రశ్న ఉదయించదు. అనాత్మ, ఆత్మ అనే రెండు పదార్థాలు లేవు కాబట్టి యిది అద్వైతమే. వివర్తము అంటే ఉన్నది ఉన్నట్లుగా కాక వేరు విధముగా కనపడుట. పరిణామము చెందకయే చెందినట్లుగా కనిపించటం. అది మారలేదు కనిపిస్తున్నప్పుడు కూడ తన మొదటి స్థితిలోనే ఉన్నది. అందుచే తిరిగి మొదటి స్థితికి రావలసిన అవసరము లేదు.

3. అంతా ఆత్మేనని ఎలా నిరూపించగలవు?

జ. సముద్రమంతా జలమయము. సముద్రపు తీరములో లోతు తక్కువగానున్నందున గాలి వత్తిడికి అలలు వస్తాయి. అల తయారైంది అంటే అక్కడ తప్పక గాలి పీడన ఉండితీరాలి. ఆ అల ఉవ్వెత్తున లేవగనే సముద్ర జలమే నురుగుగా తెల్లని రంగుగా కనపడుతుంది. బుద్బుదము (బుడగ), ఫేనము (నురుగు), చక్రవాతము (సుడి గుండము), అల (తరంగము) ఇలా అన్ని నీరు రూపాలుగా కనిపించేది సముద్రజలమే. అన్ని రూపాలు జల విశేషాలు. సముద్రం ఆ కనిపిస్తున్న నామరూపాలుగా మారలేదు. అందుచే అది తిరిగి జల రూపాన్ని పొంది సముద్రంలోకే చేరుతున్నది.

సముద్ర జలమే సూర్యరశ్మికి కరిగి ఆవిరై మేఘమై ఆకాశంలో ప్రయాణం చేస్తున్నది. మేఘము నీలిరంగులో వున్నా, నల్లగా ఉన్నా అది నీటియొక్క ఆవిరి రూపము. అది పరిణామం కాదు. మేఘము చల్లగాలి తగలగనే మళ్ళీ నీరుగా వర్షిస్తున్నది. అది మేఘంగా పరిణామం చెందితే నీరుగా వర్షించలేదు. అందుచే జలమే వివర్తమై మేఘమైంది.

ఆత్మయే సంకల్ప మాత్రం చేత జీవ సంజ్ఞ పొంది నామ రూపాలుగా ఏర్పడింది. గురు అనుగ్రహముతో తిరిగి తన స్వరూపాన్ని తెలుసుకొని ఆత్మగా వుంటున్నది. అది దేహ తాదాత్మ్యం పొందినపుడుకూడ ఆత్మగానే ఉన్నది. భూతభవిష్యద్వర్తమానమనే మూడు కాలాల్లో తానుంటున్నది. వర్తమానంలో మాత్రమే దానికి తాదాత్మ్యం కలిగింది. అందుచే కనిపిస్తున్న నామ రూపాలు నిరసించి ఆత్మయే ఉందని గ్రహించాలి. సముద్రం అల అవుతుంది కాని అల సముద్రం కాదు కదా. అల దృష్టి వీడి సముద్ర దృష్టి కలిగితే అంతా నీరని ఎలా

తెలుస్తుందో అలాగే విశేష దృష్టి వీడి సామాన్య దృష్టి కలిగితే అంతా ఆత్మేనని నిరూపించవచ్చు.

4. ఉపాధి లేకుండా ఆత్మ ఉండగలదా? ఉపాధి వుండాలని ఒప్పుకుంటే ఆ ఉపాధి ఎలాటిది?

జ. ఉపాధి ఆధేయము. ఆత్మ ఆధారము. ఆత్మ స్వయంసత్తా కలది. అది సర్వవ్యాపకమైనది. తనకు తానే ఉండగలదు. ఉపాధులు అనేకము. ఆత్మ ఏకము. ఉపాధులకు పుట్టుక - మరణము ఉన్నది. ఆత్మకు ఆద్యంతములు లేవు.

సూర్యరశ్మి ప్రకాశిస్తూ ఉంటుంది. అంటే సూర్య కిరణాలు భూమి మీద ప్రసరిస్తూ ఉంటాయి. అవి కనిపించవు. అనిపిస్తాయి. అంటే మనకు తోస్తాయి. అద్దాన్ని ఆ ప్రకాశంలో పెడితే ఆ అద్దం మీద సూర్య ప్రతిబింబం పడుతుంది. సూర్యుని ప్రతిబింబము సూర్యుడిలాగే ఉంటుంది. దాన్ని చీకటిగదిలోనికి ఫోకస్ చేస్తే కాంతి ఆ చీకటి గదినంతా ప్రకాశింపచేయగలదు. సూర్యునికున్న స్వయంశక్తియైన ఉష్ణశక్తి అందులో లేదు. ఆ అద్దాన్ని ముక్కలుగా పగలకొడితే అన్ని ముక్కల్లో అంతమంది సూర్యులు కనిపిస్తారు. “ఒక సూర్యుడు సమస్త జీవులకు తానొక్కొక్కడై తోచు పోలిక” అని పోతనగారు చెప్పింది ఈ అర్థంలోనే. సూర్యుడు అంతమందిగా మారాడా? అద్దాలు అనేకం అయినాయి. ప్రతిబింబాలు అనేకం ఉన్నాయి. బింబం ఒకటే. సూర్య కిరణాన్ని అనుభవింపగలవు, కాని చూడలేవు. అద్దంలో చూడగలవు. అలాగే ఉపాధి ద్వారా ఆత్మను చూడగలవు. పంచకోశాలను నిరసించి వానికాధారమైన ఆత్మశక్తిని అపరోక్షానుభూతి ద్వారా పొందగలవు. పొందటమనే మాట సరిపడదు.

మాటలకందని వాచమగోచరమైన ఆ దివ్య శక్తిని తెలియచేయటానికి మాటలు సరిపోవు. మనము ఉపాధి రహితమైన ఆ దివ్యశక్తిని అనుభూతం చేసుకుంటే ఉపాధి లేకున్నా దానిని దర్శించగలము. అద్వం ముక్క ఉన్నచోట కనిపించిన సూర్య బింబము అద్వం ముక్కలేని చోటకూడ ప్రకాశిస్తున్నది కదా! ఆ అద్వాన్ని అక్కడకు జరిపితే అందులో ప్రతిబింబాన్ని చూడగలవు కదా. ప్రారంభస్థితిలో ఉపాధి నిరసించి (సోపాధికంగా) పరమాత్మను అవగతం చేసుకుంటే సాధన బలపడేకొద్దీ నిరుపాధిక పరబ్రహ్మము తానేయని అనుభూతము చేసుకొనగలవు. ఉపాధి ఉండాలని ఒప్పుకుంటే అది ప్రతిబింబభాసమానమే కాని బింబ భాసమానం కాదు. ఆత్మ ఉపాధితో సంబంధం కలిగి ఉండగలదు. ఉపాధి లేకున్నా ఉండగలదు. మరణించిన ఉపాధిలో ఆత్మ ఉన్నది కదా. ఆ ఆత్మ శక్తిని తీసుకొని పనిచేయగల స్థితిని దేహం కోల్పోయింది కాని ఆత్మ అక్కడ లేకపోలేదు. చరాచర ఉపాధులలో ఆత్మ నిరవచ్ఛిన్నంగా ఉంటూనే ఉన్నది. అది లేని చోటులేదు. అందుచే అది సర్వవ్యాపకమైంది.

5. వస్తువు, ఉపాధి రెండూ ఉన్నా అది అద్వైతమేనని ఎలా సమర్థించగలవు?

జ. వస్తువు సత్యము. ఉపాధి అసత్యము. త్రికాలాబాధ్యమైనది సత్యమని, ఉండి కనిపించి నశించేది అసత్యమని వేదాంత పరిభాషలో అర్థము. వస్తువు ఆత్మ, ఉపాధి అనాత్మ పాంచ భౌతికము. అవి రెండూ ఒకటి కావు. ఒక నశించే దానికి నశించని దానితో సంబంధమెలా కుదురుతుంది. రెండు సమాన సారూప్యముగల వస్తువులే కలవగలవు. కాబట్టి వస్తువు ఉపాధి కలిసే ప్రసక్తి లేదు. బింబ ప్రతిబింబాలకు

కలయిక సాధ్యంకాదు. బింబమే మనో దర్పణం మీద ప్రతిబింబించి జీవ సంజ్ఞను పొందింది. ఉన్నది ఒకటే కాబట్టి అద్వైతమే. వస్తువే వివర్త కారణంగా ఉపాధియైనట్లు కనిపిస్తున్నది. అది అద్వైతమే. అద్వైతమని సమర్థించవలసిన అవసరము లేదు.

6. చైతన్యం నుంచి అచేతన ప్రపంచం ఎలా వచ్చింది? అది అచేతన శరీరంలో బందీ ఎలా అయింది?

జ. చాలమంది ఈ ప్రపంచం మొట్టమొదట ఎలా వచ్చింది? మొదటి జీవికి కర్మ సంబంధం లేదు కదా జన్మ వలన కర్మ చేయటం; కర్మ వలన జన్మించటం అనే సిద్ధాంతం ఇక్కడ సరిపోదు కదా. మొదటి జీవికి కర్మ ఎక్కడి నుండి వచ్చిందని ప్రశ్నిస్తారు. చైతన్యం తనకు తానుగా ఉంటే అచేతనమైన చరాచర ప్రకృతి ఎలా వచ్చింది? అది అచేతన శరీరంలో బందీ ఎలా అయింది? ఒక చైతన్యాన్ని అచేతనం బంధించగలదా? అని ప్రశ్నిస్తారు. సరియైన అవగాహన ఉంటే ఈ ప్రశ్నకు తేలికగ సమాధానం చెప్పవచ్చు.

రాత్రి మనము నిద్రించిన పిదప కల ఎలా మొదలైంది. అచేతన శరీరం మంచం మీద దోమతెరలో పడుకున్నది. గాఢ సుషుప్తిలోనున్నట్లు మనకు అనుభవమే. నేను నిద్రపోయాను. ఆ నిద్రలో హాయితప్ప నాకేమి అనుభూతి లేదు అని ప్రతియొక్కరు చెప్పగలరు. రాత్రి మనము నిద్రించిన పిదప కల ఎప్పుడు మొదలైంది? కలకు కావలసిన వస్తుసముదాయం ఎక్కడ నుండి వచ్చింది? అని ప్రశ్నించిన తనకు కల ఏ క్షణంలో వచ్చిందో దానికి కారణమేమో చెప్పగలరా? అటులనే అచేతనమైన ప్రకృతి చేతనమైన పురుషుడు అనాదియని మనసు, బుద్ధి, ఇంద్రియముల వికారములన్నియు ప్రకృతి యని వాని అనుభవమును

గ్రహించువాడు పురుషుడని, అతడు అసంగుడై యుండి కూడ ప్రకృతితో తాదాత్మ్యముపొంది సుఖ దుఃఖములను అనుభవించువానివలె తోచుచున్నాడని, వాస్తవముగ అతనికి కర్తృత్వ భోక్తృత్వాదులు లేవని గుణ సంయోగము వలననే పురుషుడు ఉత్కృష్ట నికృష్ట జన్మలెత్తవలసి వస్తున్నదని గీతలో పరమాత్మ చెప్పియున్నాడు. దృగ్మూల విచారణ చేసి తాను దృగ్రూపుడనని నిశ్చయజ్ఞానము గలవాడు 'సర్వధా వర్తమానోఽపి' సమాధినిష్ఠుడైయున్నను, పరోపకారార్థమై ప్రజా సేవ చేయుచున్నను మరల జన్మింపడని శాస్త్రము అభయమిచ్చుచున్నది.

కల కంటున్నపుడు సత్యమై తోచి తదుపరి ఎలా లేకుండా పోతున్నదో అలాగే చైతన్యం నుండి వచ్చిన అచేతన ప్రపంచం పోతుంది. అందులో చైతన్యం బందీకాలేదు. ఐనట్లు కనిపిస్తున్నాడు.

7. జ్ఞేయం జ్ఞానం మీద ఆధారపడ్డట్టే జ్ఞానం కూడ జ్ఞేయం మీద ఆధారపడాలి కదా. ఇదే మనందరి అనుభవం కదా అలాటప్పుడు జ్ఞానం నిరపేక్షమెలా అయింది?

జ. జ్ఞాత అనే వాడు ఇంద్రియాల ద్వారా గ్రహించేవాడు. జ్ఞానం ఇంద్రియాల ద్వారా ప్రసరించేది. జ్ఞేయం ఇంద్రియాల ద్వారా దేనిని గ్రహిస్తున్నారో అది. జ్ఞేయం ప్రపంచము (ప్రకృతి) గ్రహించే తాను జ్ఞాత. జ్ఞాత జ్ఞానం జ్ఞేయం మీద ప్రసరించి జ్ఞాతృత్వాన్ని కలిగిస్తుంది. జ్ఞేయం లేకపోయినా జ్ఞాత నిత్య సిద్ధంగా ఉండగలడు. వాడు జ్ఞానం ద్వారా జ్ఞేయాన్ని గ్రహించినపుడు మాత్రమే వాడు జ్ఞాత అవుతున్నాడు. వస్తువు ఉంటేనే దాన్ని గ్రహించటమనే మాటవస్తుంది. దృశ్యము ఉంటే దృక్కు ద్వారా గ్రహించి ద్రష్ట అవుతాడు. దృశ్యం లేకపోతే తానుంటాడు కాని

ద్రష్ట కాదు. జ్ఞానం మీద జ్ఞేయం ఆధారపడిందే కాని జ్ఞానం జ్ఞేయం మీద ఆధారపడలేదు. అయితే జ్ఞేయం ఉంటేనే జ్ఞానావశ్యకత ఉంటుంది. ఆ రకంగా చూస్తే జ్ఞేయం మీద జ్ఞానం ఆధారపడిందని చెప్పవలసి వస్తుంది. జ్ఞాత తన జ్ఞాన పరిధిలోనికి జ్ఞేయాన్ని తెస్తేనే జ్ఞేయం ద్యోతకమౌతుంది. జ్ఞేయం తనంత తాను జ్ఞాత పరిధిలోనికి రాదు. అందుచే జ్ఞానం నిరపేక్షమే కాని సాపేక్షం కాదు. చూచేవాడు తన చూపును చూడబడే వస్తువు మీద ప్రసరించినపుడు ఆ వస్తువు చూపు పరిధిలోనికి వస్తుంది. అంతేకాని తనకు తాను రాదు. అందుకే చూపు అది ఉన్నా పనిచేస్తుంది లేకపోతే తనంత తానే ఉండగలదు. వస్తువును చూపు చూస్తే చూస్తుంది లేకపోతే లేదు. అందుచే జ్ఞానం నిత్య సిద్ధమైంది. కంటున్నది సామాన్య జ్ఞానము కనబడేది విశేష జ్ఞానము. అది జ్ఞేయం కాదు.

8. జ్ఞానం నిత్య సిద్ధమైనపుడు దానికి ఉదయాస్తమయములు ఎలా ఏర్పడుతున్నాయి?

జ. జ్ఞానం నిత్య సిద్ధమే. సూర్యుడు ఎల్లప్పుడు ప్రకాశిస్తూనే ఉంటాడు. భూమి తిరగటం వలననే ఉదయం, అస్తమయం ఏర్పడుతున్నాయి. సూర్యుని దగ్గర రాత్రింబవళ్ళు లేవు. “భానుడేనాడు ఉదయించలేదు. జీవుడేనాడు జన్మించలేదు” ఉపాధికి ఉన్న జాగ్రత్స్వపు సుషుప్తులనే అవస్థలు కారణంగా జ్ఞానం ఉండటం లేకపోవటం అనే స్థితులు కలుగుతున్నాయి. సుషుప్తిలో కూడ జ్ఞానం తనకేమి తెలియటం లేదు అని తెలివిగానే ఉంది. శరీరం, ఇంద్రియాలు నిద్రపోతున్నా తాను మాత్రం హాయిననుభవిస్తూ జాగ్రత్తలోనే ఉండటం మనందరి అనుభవంలో ఉన్నదే. ‘నేను హాయిగా నిద్రపోయాను’ అని మామూలు

మనిషి కూడ చెప్పటం విన్నాము. జ్ఞానం అన్ని అవస్థలలో ఉన్నది. దేహమే తన స్థితినిబట్టి జ్ఞానాన్ని తీసుకోవటం, తీసుకోలేకపోవటం జరుగుతున్నది. అందు వలన ఉదయాస్తమయాలు ఉపాధికే కాని జ్ఞానానికి లేవు. జ్ఞానం స్వతః నిత్యసిద్ధమే. తెలుసు, తెలియదు అని గ్రహించు తెలివి ఒకటే అది రెండిటినీ గ్రహిస్తున్నది. అది లేని సమయమే లేదు. మృతదేహంలో కూడ దేహం శక్తిని గ్రహించే స్థితిని కోల్పోయిందే కాని అక్కడ ఆత్మ లేకుండా పోలేదు. అక్కడ ఆత్మ లేదంటే దాని సర్వ వ్యాపకత్వానికి ఆటంకము ఏర్పడుతుంది.

9. ఆత్మ ఎప్పుడు వర్తమానం. భూతభవిష్యత్తులే జనన మరణాలు. అవి ఆత్మకు లేవా? లేకుంటే జనన మరణాలెవరివి?

జ. తత్త్వశాస్త్రంలో వాక్యాలను వినేటప్పుడు మనం ఏ స్థాయిలో ఏ వాక్యాన్ని మాట్లాడుతున్నామో మరిచిపోకూడదు. ఉత్పత్తి స్థితిలయాలనేవి పరబ్రహ్మయొక్క తటస్థలక్షణాలు. సత్, చిత్, ఆనందమనేవి పరబ్రహ్మ స్వరూప లక్షణాలు. ఆత్మ వర్తమానం భూత భవిష్యత్తులు జనన మరణాలు అనటం ఒక స్థితిలో సమంజసము కాదు. త్రికాలాబాధ్యమైన ఆత్మ వర్తమానంలోనే ఉందనటం పుట్టుక ముందు జరిగిందని (భూతకాలంలో) మరణం భవిష్యత్తులో జరుగుతుందనుకోవటం తటస్థ లక్షణంలో వ్యవహరించేది. ఆత్మకు పుట్టుక లేదు. వర్తమాన స్థితి లేదు. భవిష్యన్మరణము లేదు. దేహానికి పుట్టుక, చావులున్నాయి. దేహం కూడ పుట్టినదనటం సమంజసము కాదు. అణువుల పరస్పరాకర్షణ దేహం కనపడటానికి కారణమైంది. దాన్నే పుట్టుక అన్నారు. అణువుల వికర్షణ దేహం మరణించిందనటం. T.V. లో Pixles కలిసి ఉంటే నామ రూపాలు

కనిపిస్తాయి. దేహ తాదాత్మ్యం కలగడమే జీవునికి పుట్టుక. దాని తాదాత్మాన్ని వదలటమే మరణము.

యథార్థ స్థితిలో ఉండి మాట్లాడాలంటే స్వరూపానికి చాపు పుట్టుకలు లేవు. అది సత్తా సామాన్యస్థితి. విశేషానికి జనన మరణాలు ఉన్నాయి. సముద్రపు నీటికి జనన మరణాలు లేవు. ఉనికి మాత్రమే ఉంది. దేనికి ఉనికి ఉందో దానికి ప్రకాశముంది. దానిలోనున్న అలలకు బుద్బుదములకు, ఫేనముకు పుట్టుక చాపులున్నాయి. నీరుగా చావదు తరంగంగా చస్తుంది. బుడగగా పుట్టుతుంది. బుడగ నశిస్తుంది. మరుగుగా కనిపిస్తుంది మరుగు నీరైపోతుంది. సామాన్యానికి చాపు పుట్టుకలు లేవు విశేషానికి జనన మరణాలున్నాయి. ఆత్మకు జనన మరణాలు లేవు. ఉపాధికి జనన మరణాలున్నాయి. ఉపాధి దేశకాల పరిచ్ఛిన్నాలకు లోబడి ఉంటుంది ఆత్మ వానికిలోబడి ఉండదు.

10. సామాన్య విశేషాలంటే వాటి లక్షణాలేమిటి? ఇప్పుడు మనకున్నది మనము చూచేది సామాన్యమా? విశేషమా?

జ. సామాన్యము :- దృగ్మూల విభేదము లేకుండ అఖండంగా వ్యాపించిన బ్రహ్మతత్త్వము. సర్వవ్యాపకత్వం. ఉదాహరణకు సముద్రజలము సముద్రమంతా వ్యాపించి విభజించటానికి వీలుకాకుండా ఉన్నది. ఆకాశము సర్వవ్యాపకమైనది. దేశముతో కాలముతో వస్తువుతో విభజింపవీలుకానిది. అన్ని వస్తువులకు అవకాశమిస్తుంది. హద్దులు లేని తత్త్వం సామాన్యము. సమానంగా పరుచుకున్నది.

విశేషము :- సర్వ వ్యాపకత్వానికి తేడా వస్తే విశేషము. సామాన్య విశేషాలు విడివిడిగా ఉండవు. ఎక్కడ సామాన్యముందో అక్కడ విశేషం ఉండవచ్చు

లేకపోవచ్చు కాని విశేషముండాలంటే సామాన్యం ఉండితీరాలి. విశేషాన్ని చూస్తే సామాన్యం కనపడదు. సామాన్యాన్ని చూచేటప్పుడు విశేషం కనపడదు. రెండుగా చూస్తే ద్వైతభావన. దేవుడు దేవుడే జీవుడు జీవుడే. రెండూ ఒకటిగా చూడగలిగితే అద్వైతభావన. సామాన్యం ధరించిన రూపమే విశేషము. సామాన్య విశేషాలు వేదాంత భాషలో పారిభాషిక పదాలు. అద్వైత వేదాంతులకు మాత్రమే అర్థమయ్యే టెక్నికల్ వర్డ్స్. సామాన్యానికి అధిష్ఠానము అని పేరు. సామాన్యాన్ని విడిచి విశేషముండదు. విశేషం పోయినా సామాన్యముంటుంది. విశేషము సామాన్యము ధరించిన రూపం. విశేషంగా చూస్తున్నంతసేపు సామాన్యం కనిపించదు. విశేషాన్ని పట్టుకుంటే నష్టం. సామాన్యాన్ని పట్టుకుంటే క్షేమం. విశేషం సామాన్యాన్ని పట్టుకుని చూస్తే వినోదము, లీల. విశేషాన్ని పట్టుకుని సామాన్యాన్ని చూడాలంటే అది నిలవదు అది జడము. అది కదిలేది. ఊబివంటి దాంట్లో కాలుమోపితే దిగిపోతావు. సామాన్యము కూటస్థము. అది శాశ్వతమైనది అదెన్ని విశేషాలు చూసినా నీకు భ్రమకలుగదు. సముద్రతీరంలో నిలబడి ఇది జలమేనన్న స్ఫురణతో చక్రవాతాలను (సుడిగుండాలను) తరంగాలను (అలలను) బుద్బుద (బుడగలను) ఫేనాలను (నురుగులను) విశేషాలుగా చూడు. వినోదం కలుగుతుంది. అవి కనిపిస్తున్నా సత్యత్వం లేదు విశేషాల రాకపోకలు గమనించవచ్చు. సామాన్యానికి రాకపోకలు లేవు.

‘ ఉన్నాను ’ అన్న స్ఫురణ నిన్ను, నీ దృష్టిని, నీచే చూడబడే జగత్తును ఆక్రమించి ఉన్నది. ఉన్న అన్న స్ఫురణ సామాన్యము. ఏదైన ఉందని చూస్తున్నాం కదా! అది లేదంటే చూడం కదా అంటారు. అంటే ఈ జగత్తు ఉన్నది అనే చూస్తున్నావా? అది లేకపోతే కూడ లేదని

చూస్తున్నావు కదా. ఉందని, లేదని గ్రహించే స్ఫురణ ఉన్నంతవరకు సామాన్యము. అది ఉందో లేదో ఉంటే ఉన్నదని లేకుంటే లేదని చెప్పబడే వస్తువు విశేషము. విశేషము ఉండవచ్చు, లేకపోవచ్చు. సామాన్యము ఉండి తీరాలి. దానికే ఆ స్ఫురణకే 'సత్' అని పేరు. అది బల్బులోని ఫిలమెంట్ లాటిది. ఆ లోపల ఉన్నది వెలిగి బయట ఉన్న ప్రదేశానికి వెలుగునిస్తున్నది. అలా లోపల బయట వెలిగే వెలుగుకు 'చిత్' అని పేరు. ఉండటము అన్న భాగము స్ఫురణ సత్, అది గ్రహించే జ్ఞానము చిత్. ఆ సత్ చిత్లే సామాన్యము. ఆ సామాన్యము దేన్ని గుర్తిస్తున్నదో అది విశేషము.

11. జీవుడంటే ఎవరు? జగత్తుంటే ఏమిటి? అవి రెండూ సామాన్యమా? విశేషమా?

జ. దేహవిలక్షణంగా ఉండికూడ దేహాన్ని తాను అని అభిమానించేవాడు జీవుడు. శాస్త్ర విధిననుసరించి “జీవో బ్రహ్మైవనాపరః” జీవుడు బ్రహ్మమే. తాను బ్రహ్మనని తెలుసుకొనలేక దేహతాదాత్మ్యం పొంది జీవ సంజ్ఞను పొందాడు. దేహ తాదాత్మ్యం వదిలేస్తే వాడే బ్రహ్మము. జగత్తు అంటే పుట్టుక (జాయతే) మరణము (గచ్ఛతే) అనే రెండు సంఘటనలకు మధ్యనున్న సత్తా సామాన్యము యొక్క విశేషరూపము. జగత్తు అంటే ఎదుటనున్న ప్రపంచమే అనుకుంటారు చాలామంది. కాని మన శరీరం కూడ జగత్తులోకే వస్తుంది. మన ఆలోచనలు నామాలు. మన శరీరమే రూపం. ఐడియా మరియు థింగ్స్. మైండ్ అండ్ మేటర్. ఇదే జగత్తు. మనం శరీరమనే రూపంలో ఉండి ఆలోచనలనే నామాలతో తాదాత్మ్యము చెంది ఆ ప్రభావానికిలోనై వ్యవహరిస్తున్నాము. “శరీరమాద్యం ఖలు

ధర్మసాధనం” ఏ వస్తువైన గుర్తించాలంటే మనకు శరీరం కావాలి. ఆ శరీరంతో తాదాత్మ్యం పొంది తానే జీవుడౌతున్నాడు. జీవుడుంటేనే జగత్తును గుర్తించటమనేది వస్తుంది. నీవు విశేషమైన నామరూపాలు కలవాడివై విశేషమైన జగత్తును చూస్తున్నావు. విశేషమై విశేషాన్ని చూస్తున్నావు. అవే జీవుడు - జగత్తు. అందువలన నీ శరీరం పోతే నీచే చూడబడేది కూడ పోతున్నది. సామాన్యమైనది బ్రహ్మరూపం. సామాన్యమైన ‘స్ఫురణవు’ నీవనుకొని చూస్తే జగత్తు కూడ సామాన్యంగా కనిపిస్తుంది. విశేషము మనలోపల వెలుపల ఉంది. (శరీరము, ఆలోచనలు జగత్తుగా) నీ దృష్టి ఎలా ఉంటే సృష్టి అలాగే ఉంటుందని పెద్దలనేది ఇందుకే. ఆలోచనలకనుగుణంగా ప్రపంచం కనిపిస్తుంది. విశేష దృష్టితో విశేష దృశ్యాన్ని చూడటం నాస్తికం. సామాన్య దృష్టితో సామాన్య దృశ్యాన్ని చూడటం అద్వైతం. ఉదాహరణకు మన నేలపై పరుచుకున్న దుప్పటి. సభ ప్రారంభం కాకముందు దుప్పటి ముడతలు లేకుండా శుభ్రంగా ఉన్నది. జనం వచ్చి తొక్కిసలాటలో అది మడతలు పడింది. నలిగింది. నలిగిన ముడతలను చూస్తే అవి ఇప్పుడుండవచ్చు. తర్వాత పోవచ్చు. అవి పరిమితము. పైగా దుప్పటి అంతా ఆ ముడతలు ఉండవు. సముద్రమంతా అలలు ఉండవు కదా. ముడతలు పరిమితము ప్రత్యక్షము. ముడతలు లేని మిగిలిన దుప్పటి పరోక్షము అపరిమితము. జీవ - జగత్తులు సామాన్యంగా దృక్కు. విశేషంగా దృశ్యము. మనము చూసేది సామాన్యమా, విశేషమా? అన్న ప్రశ్నకు ఇది సామాన్యము అంటానికి వీల్లేదు. విశేషమంటానికి వీల్లేదు. అందుచే దీనినే ‘సత్తన్నాసదుచ్యతే’ అని పరమాత్మ గీతలో చెప్పాడు. నేను సత్తు కాదు అసత్తు కాదు. భాగత్యాగ లక్షణ ద్వారా ‘సదసత్తులు’ అని

నిర్ణయించుకోవాలి. 'సదసచ్చాహమర్జునా' అని తానే సామాన్యము విశేషము కూడ అన్నాడు పరమాత్మ. ఇది సామాన్యమందామా అంటే విశేష నామ రూపాలు కనిపిస్తున్నాయి. విశేషమందామా? అంటే సామాన్యమును వదిలి విశేషానికి ఉనికియే లేదు. కనిపిస్తున్న జగత్తును లేదంటే అనుభవానికి విరుద్ధము. అందుకే దృష్టి మార్చుకుంటే ఇది సామాన్యము అధిష్టానముగాగల విశేషమని అర్థమౌతుంది. సామాన్యాన్ని పట్టుకుని విశేషాన్ని గుర్తించటం మొదలుపెడితే విశేషం తన వల్ల కలిగే ద్వంద్వాలు కలిగించలేదు. గురుముఖత: దీనికి జవాబు మరింత స్పష్టత కోసం వినవచ్చు.

12. విశేషాల సంబంధమే మన అనుభవంలోనున్నప్పుడు ఇక సామాన్యమెక్కడుంది? అది మన అనుభవానికి ఎలా రావాలి?

జ. చంద్రుడు కంటి దోషమున్న వ్యక్తికి రెండు, మూడుగా కనిపిస్తాడు. అతనికి కనిపించినంత మాత్రంచేత చంద్రుడు రెండు, మూడు కాలేదు కదా. 'అస్తి, భాతి, ప్రియం, నామరూప్యేతి పంచకమ్'. అక్కడ అస్తి, భాతి, ప్రియములతోబాటు నామరూపాలున్నాయి. నామరూపాలను చూసే ఆలోచనలు నీ దగ్గరున్నాయి. వీటితో చూస్తే నామ విశేషమైన నామరూపాలే కనిపిస్తాయి. ఆద్యత్రయం బ్రహ్మరూపం. అది కదలదు, నశించదు. మిగిలిన రెండు నశించేవి షడ్భావ వికారాలు కలవి. వానినే చూడటం అనుభవించడం అనాదిగా జీవుడికి పట్టిన జబ్బు. అపసవ్యమైన మనస్సుతో చూస్తే ద్వైతంగా కనిపిస్తుంది. ఎక్కడ ఆకాశము ఉంటుందో అక్కడే వాయువు, అగ్ని, ఆపస్, భూమి ఉన్నాయి. ఆకాశం లేకపోతే మిగిలిన భూతాలు ఉండలేవు. వాటికి అవకాశమిచ్చింది కాబట్టి

ఆకాశము సర్వేసర్వత్ర వ్యాపించి ఉన్నది. మనం ఆకాశాన్ని చూడకుండా ఎండ వేడిమి చాల ఎక్కువగా ఉందంటాము. 'గాలి హోరున పల్లెలను ఎగరగొట్టేట్లున్నది' అంటాము. సముద్రాలు పొంగి సునామి వచ్చి చాలా నష్టమైందంటాము. భూకంపాలు వచ్చి జపాను, సుమాత్రా దీవులు అతలా కుతలమయ్యాయంటాము. అక్కడ మనకు సామాన్యమైన ఆకాశ స్ఫురణే లేదు. ఆకాశం, మిగిలిన నాలుగు భూతాలు ఒకే చోట ఉన్నాయి. కిటికీలో నుండి వచ్చిన సూర్యకాంతిలో చూస్తే స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఆ వెలుగులో కనిపించే ధూళికణాలు భూమివేనందామా? గాలిలో తేమ నీరు కాదందామా? అన్ని భూతాలను చూస్తూ ఆకాశం ఉందన్న స్ఫురణ లేకపోతే ద్వైతం. ఆకాశమే ఉన్నది దానిలోనే ఇవన్నీ ఉన్నాయనటం అద్వైతం. 'విశేష దృష్టి కలిగితే నాస్తికం సామాన్య దృష్టి కలిగితే ఆస్తికం'. విశేషాల సంబంధాల్ని పెంచుకుంటూ నీవు దేహమనే విశేషాన్ని నీవుగా అనుకోవటమే విశేష దృష్టి. ఇది నేననుకుని మిగిలిన భార్యాబిడ్డలు ఆస్తిపాస్తులు దీనికి సంబంధించినవి నావి అంటావు. సామాన్య దృష్టితో చూస్తే నీ శరీరమే 'నీది' అని తెలుస్తుంది. దేహమే నీవు కాదని నీవు సత్తామాత్ర స్ఫురణవని తెలుసుకుంటే పంచభూతాలలాగా నీ శరీరము కూడ నీ కంటే వేరైనదిగా తెలుస్తుంది. బాగా నిశితంగా చూడు. ఉన్నానన్న స్థితిలో మార్పులేదు. బాల్యంగా ఉన్నాను. యౌవనంగా ఉన్నాను. వార్ధక్యంలో ఉన్నాను. గృహస్థుగా ఉన్నాను. సన్యాసిగా ఉన్నాను. అనటం నీ శరీరం పొందిన అవస్థా భేదాలు. అది పెరగటం, నశించటము అనే నిర్మాణ, విచ్ఛిన్న క్రియలు నీకు ప్రత్యక్షంగా తెలియటం లేదా? ఉన్న నీవు పెరగలేదు తరగలేదు. విశేషంలో మార్పులు గమనిస్తున్న నిన్ను నీవు అనుభవానికి తెచ్చుకోవటమే సాధన. గురుముఖత: శ్రవణం

చేసి మనన నిధిధ్యాసల ద్వారా అనుభవానికి తెచ్చుకోవాలి. అనుభవించవలసినదే కాని అది చెప్పనలవి కాదు 'యతో వాచోనివర్తంతే అప్రాప్య మనసాసః' అని శాస్త్రం మనస్సు వాక్కు దీనిని చెప్పలేక తిరిగి వచ్చాయంది. ఎందుకంటే అవి విశేషాలే కదా. విశేషాలద్వారా సామాన్యాన్ని గ్రహించటానికి వీల్లేదు. లోక వాసనలో విశేషాలే కనిపిస్తాయి తద్వారా అర్థకామాలు నెరవేర్చుకుంటాడు. శాస్త్ర వాసనలో ఇహంతోబాటు పరం కూడ కన్పించి ధర్మ పురుషార్థంలోనికి నెడుతుంది. ఆత్మ వాసన లేనిదే మోక్ష పురుషార్థం సిద్ధించదు. విశేష మెక్కడ ఉంటుందో సామాన్యమక్కడ ఉండి తీరుతుంది. సామాన్యమున్నచోటంతా విశేషాలుండాల్సిన పనిలేదు. పరమాత్మ గీతలో 'ఏకాంశేన స్థితో జగత్' అన్నాడు మొత్తం సామాన్యం సర్వవ్యాపకమై ఉంటే ఒక భాగంలో మాత్రమే విశేషాలున్నాయి. సామాన్యాన్ని తెలుసుకొని (అనుభవంలోకి తెచ్చుకుని) విశేషాలు చూస్తే ప్రపంచం నిన్ను బంధించదు.

13. కాలమంటే ఏమిటి? ఆత్మకాలాతీతమెలా అయింది?

జ. రెండు సంఘటనలకు మధ్యనున్న దానిని కాలము అంటున్నారు. కాలము యథార్థముగ బ్రహ్మస్వరూపము. అది భూతముగా భవిష్యత్తుగా మారదు. ఇప్పటి సంఘటన ఆధారంగా చేసుకుని ఇంతకుముందున్న దానిని భూతకాలమంటున్నాను. మరొక సంఘటనను ఆధారం చేసుకొని రాబోయేది ఊహించుకుని భవిష్యత్తు అంటున్నాము. కాలమనే పరిమితికి లోబడేవి సంఘటనలు. ఆత్మ కాలాతీతమైనది. కాలానికి లోబడిన విశేషాలన్నీ కాలగతిలో నశిస్తాయి. అన్నిటిని కాలం గ్రహిస్తుంది అనడంలో విశేషమిదియే. కాలంలోనే ప్రపంచం పుట్టుతున్నది కాలంలోనే లయిస్తుంది. అది పుట్టిన సమయం నుండి నశించిన సమయం వరకు

దానికి ఆయు: ప్రమాణము ఉంటున్నది. ఏ విశేషమైన కాలమనే సామాన్యం మీద ఆధారపడి ఉండవలసినదే. సంఘటనల ఆధారంగా సంవత్సరమని, నెలలని, దినాలని విభజించినట్లే యుగాలని కల్పాలని విభజిస్తున్నారు. కాలం పరమాత్మ స్వరూపమని, గీతలో 'కాలోస్మి' అని పరమాత్మ చెప్పాడు. కాలమని మనచేత గుర్తింపబడేది సంఘటనలే. దానికి అతీతంగా ఉన్నది పరమాత్మ. కాలాతీతమైనది అంటే సంఘటనల కంటే వ్యతిరేకమైనది మనిషి పెరుగుదల. ఉదాహరణకు తీసుకుంటే ఇంద్రియాలన్నీ బాల్యం నుండే ఉన్నాయి. వార్ధక్యంలో కన్ను కనపడదు చెవి విననవుడు అంటే ఆ కన్నులో ఏదో ఒకటి లోపించింది. ఇది వార్ధక్యం వలన వచ్చిందంటారు. వార్ధక్యం అనేది శరీరానికి సంబంధించినది. శరీరం పుట్టి ఇన్నాళ్ళయింది కాబట్టి దీని యింద్రియాలు పని చేయలేకపోతున్నాయి. ఏది ఆద్యంతాలలో లేదో అది వర్తమానంలో ఉన్నా దానికి సత్యత్వం లేదు కాలాతీతమైన ఆత్మకు ఆద్యంతాలు లేవు.

14. మనస్సుకు ఆత్మకు సంబంధమేమిటి? మానవుడు వాడి మనస్సా? ఆత్మా?

జ. దేహానికి దేహాకి ఉన్న సంబంధమెలాటిదో మనస్సుకు ఆత్మకు అదే సంబంధము. మనస్సు ఆధేయము ఆత్మ ఆధారము. రజ్జువు వుంటేనే పాముగా కనిపించే అవకాశముంది. రజ్జువే లేకపోతే పాము కనిపించే అవకాశమే ఉండదు. చూచేవాని దృష్టి దోష కారణంగా ఉన్న త్రాడే పాములాగా కనిపిస్తున్నది. అయితే త్రాడుకు పాముకు పోలిక ఉంది. అందుచే త్రాడు పాములాగా కనిపించే అవకాశమున్నది. ఆత్మ చైతన్యం అది చిత్. ప్రాణము, చేష్ట అనే రూపంతో ఆ చైతన్యమే కనిపిస్తున్నది.

చైతన్యానికున్న చిచ్చక్తియే ప్రాణస్పందన, మనో చలనము అయినట్లు కనిపిస్తున్నాయి. అవి సముద్ర జలంలోని తరంగాలు, ఫేన బుద్బుదాలు వంటివి.

మానవుడు వాడి మనస్సు కాదు. ఎందుకంటే చనిపోయిన వ్యక్తిలో ప్రాణస్పందన, మనో చలనము లేదు. అవి జీవించిన మానవునిలో మనం చూడగలము. మరణించిన వ్యక్తిలో మనో, ప్రాణాదులు కనిపించవు. అప్పటినుండి వానిని ప్రేత అంటారు. ప్రేత అంటే వదలి వెళ్ళేవాడు. ఏం వదలి వెళ్తున్నాడు. దేహ ధర్మాలు రూపము, పరిమాణము (లావు, పొట్టి, పొడుగు, సన్నము, తెలుపు, నలుపు) ఇంద్రియ ధర్మాలు చూచుట, వినుట, స్పృశించుట, రుచిచూచుట, వాసన చూచుట, ఇవన్నీ ప్రాణచలనముంటేనే సాధ్యము. ఇంద్రియాలుంటాయి కాని వాని ధర్మాలుండవు. సంకల్ప వికల్పాత్మకమైనది మనస్సు. ప్రాణ, చేష్టాదులు మరణావస్థలో లేవు. అందుచే మానవుడు మనస్సు కాదు. మానవుడు అనే రూపనామ క్రియలు దేహధర్మాలే. దేహం కంటే విలక్షణంగా ఉన్నది. ఆత్మని అది మనస్సుగా ప్రాణంగా ఆయా ఉపాధులలో వివర్ణమై కనిపిస్తున్నది. దేహం ఉన్నపుడివి కనిపిస్తున్నాయి. దేహం పడిపోతే అక్కడే ఉన్న ఆత్మ చైతన్యం గోచరించటం లేదు. అద్దం లేకపోతే ప్రతిబింబం కనిపించటానికి అవకాశం లేదు. మానవుడు వాడి మనస్సే అయితే చనిపోయిన వ్యక్తిని వదలి మనస్సు పోయింది కదా. దహనం చేసే దాక కూడ ఉండటం లేదు కదా. అందుచే మానవుడు వాడి మనస్సు కాదు. ప్రాణ, జ్ఞాన శక్తులు దేహాన్ని వదుల్తున్నాయి అనడంలో ధర్మ పురుషార్థాన్ని సమర్థిస్తున్నారు. ప్రేత ఈ దేహాన్ని వదలి ప్రాణ, జ్ఞానాలు మరొక లోకాలకు పోతున్నాయని ధర్మపురుషార్థాన్ని సమర్థిస్తున్నారు. ఆత్మ

ధర్మాలైన చైతన్య, స్మృత్యాదులు ప్రేత్యాదులలో లేవు. ఏదైన బాహ్యంలో అంతరంలో ఉన్నదో అది ఆత్మ. మనస్సు, ఇంద్రియ ధర్మాలు శరీరం ఉన్నంత వరకు ఉంటున్నాయి. అందుచే మనస్సు, ప్రాణము ఆత్మ కాదు. ఆత్మ యొక్క వివర్తము. మాతృ గర్భంలో ఐదవ నెల వరకు లేని మనో చలనం తర్వాత ప్రవేశించింది. మృత దేహంలో లేకుండా పోతున్నది. ప్రారబ్ధం ఉన్నంత వరకు దీంట్లో ఉంటూ ప్రారబ్ధం అయిపోగానే పోతున్నది. 'వాసాంసి జీర్ణాని యథావిహాయ' చినిగిన వస్త్రాన్ని వదిలేసి తన దారిన తాను వెళ్ళేది సూక్ష్మ శరీరం. ఎక్కడకు అది వెళితే ఆత్మ ధర్మాలు దానితోనే ఉంటున్నాయి. కాబట్టి అది మరొక దేహాన్ని పొందగలుగుతున్నది.

15. ఆత్మ అయితే కేవలం నిరాకారం. వ్యాపకం, నిశ్చలం కదా. దానికి మనస్సుతో తద్వార ప్రపంచంతో వ్యవహారమెలా ఏర్పడింది?

జ. ఆత్మ కేవలం నిరాకారం అమూర్తం, వ్యాపకం సర్వే సర్వత్ర వ్యాపించినది. నిశ్చలం. తానే అంతటా వుంది కాబట్టి చలించదు. అది సామాన్యము. సామాన్యాన్ని గ్రహించి విశేషాన్ని చూస్తే అది లీల. వినోదము సామాన్యాన్ని తెలుసుకోకుండా విశేషాన్నే చూస్తే విషాదమే. (ద్వంద్వాలే)
 “బ్రహ్మమేవ జీవః సర్వం జగచ్చ” జీవ జగత్తులు రెండుగా కనపడుతున్నది బ్రహ్మమే. ఆ బ్రహ్మము “ఏకమేవై ద్వితీయం” అని మహా వాక్యము. అంటే అది ఎల్లప్పుడు ఒకటే. ఒకటి విభజిస్తే (షగలగొడితే) రెండు కావచ్చును. మరేదైన పదార్థం దాని ప్రక్కన చేరితే కూడ రెండు కావచ్చు. కాని ఈ బ్రహ్మము ఎట్టి పరిస్థితిలోను రెండు కానిది. ఒక ప్రపంచము ఆసియా, ఐరోపా, ఆఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా,

ఉత్తర, దక్షిణ అమెరికాలు, అంటార్కిటికా అనే ఖండాలు. అవన్నీ వేరైనట్లు కనిపిస్తాయే కాని అన్నీ ఒకటి. భారత దేశము అనేక రాష్ట్రాలు, ప్రతి రాష్ట్రం అనేక జిల్లాలు, ఒక జిల్లా అనేక తాలూకాలు, ఒక తాలూకా అనేక మండలాలు, ఒక ఇల్లు అనేక గదులు, ఒకగది అనేక ఇటుకలు. ఇలా అనేకంగా కనిపిస్తున్నా అది ఒకటే. అలాటిది ఆత్మ. దానికి భిన్నంగా ప్రపంచమే లేదు. కాని ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నది. సముద్రంకంటే భిన్నంగా అలలున్నాయా? సముద్రానికి లేని నామరూపాలు తరంగాలకు ఫేన, బుద్బుదాలకు ఉన్నాయి కదా. జ్ఞానంలో నుండి వచ్చిన ఆలోచనలే చిద్విశేషాలు. అవే జీవభావాలు. పరమాత్మ చైతన్యమే చేతనంగా, జడంగా (చేతన జగత్తు, జడజగత్తు) స్థావర జంగమాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. ఒక బల్బు లోపల ఫిలమెంట్ ఎలా వెలిగి వెలుతురునిస్తున్నదో అలాగే నా స్ఫురణయే నాకు జగత్తు ఉందనిపిస్తున్నది. సూర్యుడు ప్రకాశిస్తుంటే ఎండ, వెలుతురు జగత్తంతా నింపాయి. అవి రెండూ వేరందామా ఒకటే అందామా? సూర్యుడు అతని ఎండ వేర్వేరా? ఒకటేనా? ద్రవీభవించిన దృక్కే ఘనీభవించిన దృశ్యమై కనిపిస్తున్నది. అదే ప్రపంచము. చూచేది అమూర్తం (ఆకృతి లేనిది) చూడబడేది మూర్తం. కనపడేది విశేష జ్ఞానం, చూస్తున్నది సామాన్య జ్ఞానం. పృథివి ఆపస్ తేజస్ వాయురాకాశాలను గుర్తిస్తున్నదెవరు? నీవే కదా? అంటే దేహంతో గుర్తిస్తున్నావా? కంటితో చూచాను గుర్తించానంటావా? హిమాలయాలను చూడకుండా గుర్తించటం లేదా నయాగరా చూడకుండానే ఊహించిత్రాన్ని సృష్టించడం లేదా? అది ప్రపంచం కాదంటావా? నీవు చూచేవాడివి అన్న అనుభవం నీకుంది కదా. అది చూడబడే పదార్థంకన్నా భిన్నమా? అభిన్నమా? ఖచ్చితంగా అది భిన్నమే. ఎందుకంటే అది నీ అనుభవానికి వస్తున్నది.

నీ స్ఫురణకు గోచరించేదాన్ని విషయము అనాలి. నీవపుడు విషయి వౌతావు. నీవు సబ్జెక్టువి. అది ఆబ్జెక్టు. నా జ్ఞానం జ్ఞేయంతో కలవటానికి వీలులేదు. అందుచే ప్రపంచాన్ని పరమాత్మగా చూపగలిగే దృష్టి నేను సంపాదించుకోవాలి. నా కన్న భిన్నంగా గోచరించబట్టి అది నాకు ఇష్టమైనపుడు సుఖాన్ని, అయిష్టమైనపుడు దుఃఖాన్ని ఇస్తున్నది. A.C. గదులు వేసవిలో సుఖాన్నిచ్చినట్లు శీతాకాలంలో ఇవ్వవు కదా. ఈ ప్రపంచమును పరమాత్మగా చూడటం ఎలా? అగ్ని ఏ వస్తువునైన కాల్చి తనవలె చేసుకోగలదు. అగ్ని అగ్నిని కాల్చదు. అవి రెండూ ఒక్కటేపోతాయి. నీవు జ్ఞాన స్వరూపుడవు. నీ మనస్సు ద్వార ఇంద్రియాల ద్వార ఈ ప్రపంచాన్ని చూస్తున్నావు. జ్ఞానం లేని నీ ఇంద్రియాలు నీ మనస్సు ప్రపంచాన్ని పరమాత్మగా చూడటం లేదు. కనిపిస్తున్న ఈ ప్రపంచాన్ని పరమాత్మగా చూపగలిగే గురువునాశ్రయించు. 'తత్త్వమసి' అన్న మహావాక్యం దీన్ని సూచిస్తున్నది. ఏదైతే 'త్వం' అనే పేరుతో పరిచ్ఛిన్నమైన నీ దేహంలో ఉండి నీ ఇంద్రియాలను ప్రమాకరణాలుగా చేసికొని ప్రపంచాన్ని నీకంటే భిన్నంగా చూపి, పరమాత్మను ఎక్కడో పైనున్న వాడిగా చూపిస్తున్నదో దానికి 'అది నీవైతివి' అన్న ప్రబోధాన్ని కలిగించు. పరిచ్ఛిన్నమైన దేహానివి నీవనుకున్నంత వరకు ఆ ప్రపంచం నీకు వేరుగా నుండి వ్యవహారం సాగిస్తుంటుంది. అది నీవేనని తెలుసుకోవటమే నీవు చేయవలసిన సాధన. చైతన్యం, శరీర, ప్రాణ, మనో ధర్మాలు కావు. అవి పోతున్నా చైతన్యం తానుండి వాని రాకపోకలకు సాక్షాత్వం వహిస్తున్నది. అలా గ్రహించినపుడిదంతా లీల, వినోదము, నాటకమువలె అయిపోతుంది. లేకపోతే అది నిన్ను భయపెడుతుంది. ఎందుకంటే 'ద్వితీయాద్వైభయం భవతి' నీ కంటె రెండవది ఉన్నదంటేనే

భయముగాని, భక్తిగాని ఉండటానికి వీలౌతుంది. నీవేననుకుంటే ఆ భావానికి ఆస్కారమే ఉండదు.

16. వ్యవహారానికి దూరమైతే పరమాత్మ పరిచ్ఛిన్నం కదా? అది పరిపూర్ణమెలా కాగలదు?

జ. వ్యవహారమంటే నిత్యజీవితంలో జరిగే పనులు. జ్ఞానేంద్రియాలతో కర్మేంద్రియాలతో జరిగే పనులను వ్యవహారమనుకుంటే దానిని చేసే శరీరము పరిచ్ఛిన్నమే. ఏ ప్రమాణానికైన గోచరిస్తేనే అది సిద్ధం. ప్రమాణానికి లోబడకపోతే అది అసిద్ధం. ఇంద్రియాలకో మనస్సుకో గోచరిస్తేనే అది సిద్ధం. ఆత్మ ఇంద్రియాలకు మనస్సుకు గోచరించదు. అందుచే ఆత్మ లేదంటారు. మరణము అనేది మనకందరికీ అనుభవంలోనున్న విషయమే. జనన మరణాలు దేహమున్న ప్రతి ప్రాణికే కాకుండా జడ పదార్థాలకు కూడ చావుపుట్టుకలున్నాయి. కుర్చీలు, బల్లలు T.V. లు చివరకు మందు బిళ్ళలు కూడ తయారైన తేదీలు, కాలాతీతమయ్యే తేదీలు ముద్రించబడే వుంటాయికదా. ఏది ఉండటం వలన దేహములోని ఇంద్రియాలు మనస్సు పనిచేస్తున్నాయో ఏది లేకపోతే (దాని శక్తిని దేహం గ్రహించలేకపోతే) అవన్నీ పనిచేయవో దాన్ని మృతదేహంగా పరిగణించి దహనం చేస్తామో అది ఆత్మ. అది ఎక్కడకు పోదు. అది దేహం పనిచేస్తున్నప్పుడు కూడ పరిచ్ఛిన్నం కాలేదు. శరీర మనో ప్రాణాలకు సాక్షిత్వం వహిస్తున్న తాను వానికంటే విలక్షణుడనని తెలుసుకుంటే వాటి పరిచ్ఛిన్నత వదలి తాను జడాకాశంలోనికి వస్తాడు. అక్కడ తన చిచ్ఛక్తితో చిదాకాశంలో ప్రవేశిస్తే అపరిచ్ఛిన్నుడౌతాడు. ఒక బల్బు తన ఫిలమెంటును కోల్పోయి వెలగలేకపోతే అక్కడ కరెంటు

లేదంటామా? కరెంటు బల్బు వెలుగుకు కారణమైనట్లు దేహం పనిచేయటానికి ఆత్మ చైతన్యమే కారణమౌతున్నది. అది ఒకప్పుడు అపరిపూర్ణమై పరిచ్ఛిన్నము కాలేదు. తిరిగి పూర్ణమై అపరిచ్ఛిన్నము కావలసినపని లేదు. ఆత్మ ఎప్పుడూ పూర్ణమే, కనిపిస్తున్న దేహంలో ఉన్నప్పుడు కూడ అది పూర్ణమే దేహాన్ని వదలినా అది పూర్ణమే. కార్యకారణాలైన జన్మ కర్మలవలన పరిచ్ఛిన్నమైనట్లు కనిపిస్తున్నాను. కాని కార్యకారణాల కావల మూలకారణంబైన పరమాత్మకు పరిచ్ఛిన్నత లేనే లేదు. ఈ ప్రపంచము జీవులు పుట్టకముందు తానే ఉన్నాడు పుట్టి వ్యవహరిస్తున్నప్పుడు తానే ఉన్నాడు. ఇవి లయమైనపుడు తానే ఉంటాడు. ఎవ్వనిచే జనించు జగమెవ్వని లోపల నుండు లీనమై ఎవ్వని యందుడిందు పరమేశ్వరుడెవడో వాడే ఆత్మ వాడే పరమాత్మ.

17. జ్ఞానమే కర్మ అని ఎలా నిరూపించగలవు?

జ. జ్ఞానం అంటే తెలివి. మనకు ప్రపంచాన్ని గుర్తించటానికి అనుభవించటానికి 5 జ్ఞానేంద్రియాలు ఆరవదైన మనస్సు ఉంది. వీటికి తెలుసుకొనే తెలివి ఉన్నది. కన్నుకు చూచే జ్ఞానం, చెవికి వినే జ్ఞానం, ముక్కుకు వాసన చూచే జ్ఞానం, నాలుకకు రుచి చూచే జ్ఞానం, చర్మానికి స్పర్శ జ్ఞానం ఉన్నాయి. మనస్సుకు ఆలోచించే జ్ఞానం బుద్ధికి నిర్ణయించే జ్ఞానం ఉన్నాయి. అయితే ఈ జ్ఞానం పరిమితమైంది. ఆ యా ఇంద్రియాలు లోపిస్తే వాటి తాలూకు జ్ఞానం పనిచేయదు. పిచ్చివాడికి మనస్సు పనిచేయదు. గ్రుడ్డివాడికి కన్ను పనిచేయదు. అలాగే మరణమే సంభవిస్తే ఈ ఇంద్రియాలేవి పనిచేయవు. అందుచే వీని ద్వారా కలిగే జ్ఞానము పరిమితము. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ అని వేద వాక్యము. ప్రజ్ఞ మన

శరీరాన్ని నడిపేది ఇంద్రియాలకంటే విలక్షణమైనది. శరీరము ఉన్నా లేకున్నా తాను పోనిది. లోపించనిది. ఎప్పటికీ ఉండేది. ఆ ప్రజ్ఞయే బ్రహ్మము. అది అపరిమితము వ్యాప్తము. సర్వే సర్వత్ర ఉన్నది. అక్కడ దేహముంటే ఆ దేహం ఆ ప్రజ్ఞా శక్తిని గ్రహించి జ్ఞానంగా ఇంద్రియాల ద్వారా విస్తారమై వ్యక్తమౌతుంది. దేహం లేకపోతే తనకు తానే ఉంటుంది. సూర్యకిరణాలు అద్దం మీద ప్రతిబింబించి మరో సూర్యుడున్నట్లు కనపడతాయి. కాని అసలు సూర్యునకు ఉష్ణశక్తి, వెలుతురు రెండుంటాయి. ప్రతిబింబ సూర్యునకు వెలుతురే ఉంటుంది ఉష్ణశక్తి ఉండదు. అలాగే జ్ఞానముకు ప్రజ్ఞకు గల తేడా అర్థము చేసుకోవాలి. ఇక జ్ఞానమే కర్మ ఎలాగో చర్చిద్దాము.

ఏ వస్తువైనా ఉపయోగించాలంటే ఆ వస్తువుకు సంబంధించిన జ్ఞానము మొదట కలగాలి. తర్వాత దానిని ఉపయోగించటం కర్మ అవుతుంది. కుమ్మరికి కుండలు చేయాలంటే మట్టినెంచుకోవటం దగ్గర్నుంచి కుండను ఆవంలో పెట్టి కాలేదాక జరిగే ప్రాసీజరుకు సంబంధించిన జ్ఞానం ఉండి తీరాలి. కంసలికి బంగారాన్ని ఎలా కరిగించాలి నగగా మార్చాలి అంటే ఏమి చేయాలో ఆ జ్ఞానం కావాలి. అది ముందు సంపాదించిన తరువాతనే కర్మ ప్రారంభిస్తాడు. తను ఎలా ఆ జ్ఞానాన్ని కలిగి ఉన్నాడో అలాగే కర్మ నిర్వర్తిస్తాడు. కంప్యూటర్ గురించి పరిజ్ఞానమున్నవాడే కంప్యూటరును ఆపరేట్ చేస్తాడు. ఆపరేట్ చేయటం కర్మ. దానికి సంబంధించిన విషయ పరిజ్ఞానము జ్ఞానము. మానవ శరీరాన్ని మాత్రం ధరించిన ప్రతి వాడు దానికి సంబంధించిన జ్ఞానం సంపాదించకనే దాన్ని వాడుకోవటం మొదలెట్టాడు. పర్యవసానంగా అనేక వ్యాధులకు లోనవుతున్నాడు. ప్రపంచంలో ఏ ఉద్యోగానికైన

శిక్షణనిచ్చి ఆ పనికి వినియోగిస్తారు. సాంసారిక జీవితంలో ప్రవేశించే వారికి మాత్రం ఎటువంటి శిక్షణ లేదు. సరాసరి వైవాహిక జీవితంలో ప్రవేశిస్తున్నాడు. అందులో అనేక ఒడుదుడుకులు జీవితంలో ఎదుర్కోవలసి వస్తున్నది. భగవంతుడు సృష్టి జరగటానికి పూర్వమే వేద వాఙ్మయాన్ని మానవుడు జనన మరణాలనుండి తప్పించుకొనే విధానాన్ని సూచిస్తూ విడుదల చేశాడు. అన్ని కంపెనీల వాళ్ళు తమ ప్రాడక్టును తయారు చేసి దాన్ని వాడుకునే విధానాన్ని సూచిస్తూ ఒక మాన్యువల్‌ను విడుదల చేస్తారు. దాని ప్రక్రియ ప్రకారం వాడుకుంటే ఆ వస్తువు చెడిపోయే అవకాశం లేదని, అది ఏ ఉద్దేశ్యంతో తయారు చేయబడిందో ఆ పని నెరవేరుతుందని వారి ఉద్దేశ్యము. భగవంతుడు కూడ అలాగే ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ అనే మాన్యువల్‌ను మనకిచ్చాడు. దాన్ని అర్థం చేసుకుని జీవిత లక్ష్యాన్ని చేరుకోమని దాని ఉద్దేశ్యము. కాని దాని తర్వాత వచ్చిన కర్మకు ఆ కర్మకాండకు విలువనిచ్చినంతగా ప్రజలు జ్ఞానకాండకు విలువనివ్వటం లేదు. “ ధర్మార్థకామమోక్ష చతుర్విధ ఫలపురుషార్థం” అని సంకల్పం చెప్తూనే అర్థకామాలకిచ్చిన ప్రాముఖ్యం ధర్మానికే యివ్వటం లేదు. ఇక మోక్షానికేమిస్తారు? క్రైస్తవ మతములో ‘ఆది యందు వాక్యముండెను ఆ వాక్యము దేవుని వద్ద ఉండెను. ఆ వాక్యమే దేవుడాయెను’ అని నమ్ముతారు. మొదట్లో మనిషి ఏ మానవత్వపు విలువలతో జీవించాలో తెలియజేసే వాక్యమే ఉంది. అదే ప్రజ్ఞానము. అది దేవుని వద్ద ఉండెను. దానికి పరమాత్మకు అభిన్నత. అంటే ఆ వాక్యం ద్వారా ఆయనను గుర్తించవచ్చునట. నేమ్ ప్లేట్ ద్వారా ఆ వ్యక్తిని గుర్తిస్తాము కదా! వ్యక్తిని గుర్తించటానికి నేమ్ ప్లేట్ ఎలా పనికి వస్తుందో అలా ఆ వాక్యము పరమాత్మను గుర్తించటానికి పనికి వస్తుంది. గుర్తించిన

తరువాత ఆ ప్లేట్‌తో పనిలేనట్లు పరమాత్మను గ్రహించిన తర్వాత ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మతో పనిలేదు. అంతవరకు కర్మ జరగాలంటే జ్ఞానం అవసరము. ధ్యానం చేయటం కర్మ. ఎలా చేయాలి అనేది తెలుసుకోవలసిన పద్ధతిని గురుముఖత: తెలుసుకోవటం జ్ఞానం. జ్ఞానం కర్మ ద్వారా ప్రజ్ఞానాన్ని గ్రహించేట్లు చేసి ఆగిపోతుంది. అన్నం ఉడికిన తర్వాత సెగతో పనిలేదుకదా. అంతవరకు ఉన్న కట్టెలు ఆర్పేస్తాము. అన్నం ఉడికే వరకు కట్టెలెలా అవసరమో ప్రజ్ఞానం తెలిసే వరకు జ్ఞానము కర్మ అవసరము. ఏది జ్ఞానంతో నీకు తెలిసిందో అదే కర్మ రూపంగా పరిణమిస్తున్నది. అందుచే జ్ఞానమే కర్మ. ఏదైనా కర్మకు ముందు జ్ఞానముండి తీరాలి. ఆ జ్ఞానంతోనే కర్మ చేస్తాము.

18. ఇంత స్పష్టంగా కనిపించే ప్రపంచము సత్యమెలా అయింది? అసలే కనిపించని ఆత్మ సత్యమెలా అయింది?

జ. ప్రపంచము స్పష్టంగా కనిపిస్తుందంటున్నావు. ఆ స్పష్టతలో సత్యమెంత ఉందో గుర్తించు. ఏ వస్తువు త్రికాలములలో ఉంటుందో అదే సత్యము. ఈ కనిపిస్తున్న ప్రపంచానికి త్రికాలములలోనుండగల శాశ్వతత్వం లేదు. అందుచే ఇది సత్యము కాదు. ప్రపంచమంటే కొండలు, గుట్టలు, నదులు, మైదానాలా? కనిపిస్తున్న ఇళ్ళు, వాకిళ్ళు, భార్యా, బిడ్డలు క్షేత్రాది వస్తువులా? ఆలోచించు. కొన్నిటికి అధిక వ్యవధానము మరికొన్నిటికి అల్పవ్యవధానము. మొత్తం మీద పుట్టినవన్నీ ఏదో ఒకనాడు కాలగర్భంలో కలిసిపోతున్నాయి. జాగ్రదవస్థలో మాత్రమే ప్రపంచాన్ని చూడగలుగుతున్నాము. ఎవడు ఏ దృష్టితో చూస్తే వాని జాగ్రదవస్థలో ఈ ప్రపంచము వాడికలాగే కనిపిస్తుంది. జాగ్రత్తలో మనచే చూడబడిన

వస్తువులు స్వప్న ప్రపంచంలో లేవు. స్వప్న ప్రపంచంలో ఇంతకంటే సత్యమనిపించేట్లుగా మరొక వస్తువును చూస్తున్నావు. కలలో పాము కరిస్తే నిజంగా పాము కరిచినట్లే భయభ్రాంతులకు లోనౌతున్నాము. ఇక సుషుప్తిలో ప్రపంచస్ఫురణే లేదు. నాచేత జాగ్రదవస్తలో చూడబడిన ప్రపంచము సత్యమా? స్వప్న ప్రపంచము సత్యమా? సుషుప్తిలో లేని ప్రపంచము సత్యమా? మరణంలో అసలే లేదు. సుషుప్తిలోనైనా 'నా కేమి తెలియలేదు హాయిగా నిద్రపోయాను' అన్న స్ఫురణైనా ఉంది. మరణంలో ఆ స్ఫురణ కూడ లేదు. భూకంపం, సునామిలు వచ్చి ఈ ప్రపంచం కనబడకపోయినా ఇది లేదు. నేనే ప్రపంచాన్ని గుర్తించగలిగే నా దేహాన్ని వదలినా (మరణించినా) నాకీ ప్రపంచం లేదు. మరి సత్యంగా స్పష్టంగా ప్రపంచం కనిపిస్తుందనటం సత్యమెలా ఔతుంది. జాగ్రదాది అవస్థలలో ప్రపంచాన్ని గుర్తిస్తున్న నేను సత్యం. ఆ నేనే ఆత్మ అన్నా, స్ఫురణ అన్నా, ఉపలబ్ధి అన్నా, జ్ఞానమన్నా అదే సత్యం. అది జాగ్రత్తలో నాచేత ప్రపంచాన్ని స్ఫురింపజేస్తున్నది. స్వప్న ప్రపంచంలో నాచే సృష్టించబడ్డ ప్రపంచాన్ని చూస్తున్నది. (కల కన్నాను అనడం మన అనుభవ విషయమే. కలలో నీవు ఒక భాగమైతే కలను నీవు పూర్తిగా చూడలేవు. దొంగ నిన్ను గొంతుపిసుకుతున్నట్లు కలగంటే ఆ సమయంలో నీకు మిగతా విషయాలు చూడగల శక్తి ఉంటుందా? కాని కలలో అన్ని విషయాలు చూస్తున్నావు. నీవు పొందిన అనుభూతులను ఎదుటి వారు పొందిన అనుభూతులు చెప్పగలుగుతున్నావు) సుషుప్తిలో ఇంద్రియాలన్నీ మనస్సుతో సహా అజ్ఞానంలో లయమైతే హాయిని అనుభవిస్తూ ఆ స్ఫురణే ఉంటున్నది. సునామీలు, భూకంపాలు వచ్చినా ఏవి పంచభూతాలతో తయారు చేయబడినవో అవి మాత్రమే

పోతున్నాయి. నీ శరీరం ఉన్నా లేకున్నా నేను అన్న స్ఫురణ త్రికాల బాధ్యమై ఉంటున్నది. అది కనిపించదు. ఎందుకంటే అది స్వతః సిద్ధము. ప్రమాణాలతో తెలుసుకోదగినది కాదు. దేహవ్యతిరిక్తమైనది ఆత్మ చైతన్యం. స్మృతి, (జ్ఞాపకం) మనస్సు లక్షణాలు, ప్రాణము, మనస్సు ఉన్నపుడు మాత్రమే శరీరం పనిచేస్తుంది. అవి శరీరంలో మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయి. దేహంపోతే అవి పనిచేయటంలేదు. ఏది దేహం లోపల మాత్రమే ఉండి వెలుపలలేదో అది ఆత్మ కాదు. “అంతర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్యన్నారాయణ స్థితః” వెలుపల లోపల అని లేకుండా అంతటా అన్ని కాలాల్లో ఉన్నదేదో అది ఆత్మ. బంగారము నగలు చేయటానికి పనికివస్తుంది. నగలన్నీ ఉన్నాయంటే బంగారము వున్నట్లే. మనం కాసులపేరు, గాజులు, గొలుసులు అని నామరూపాల్ని సత్యంగా చూస్తాము. మనది నామరూపదృష్టి. అదే అమ్మాలని వెళ్తే షరాబు నామరూపాలను వదలి ఎన్ని తులాల బంగారముందో చూస్తాడు. వాడిది వస్తుదృష్టి మన దృష్టి మార్పుకుంటే కనిపించని ఆత్మ సత్యమని, సత్యంగా కనిపించే జగత్తు అసత్యమని తెలుస్తుంది. “దృష్టిం జ్ఞానమయీం కృత్వా పశ్యేద్బ్రహ్మమయం జగత్” మన దృష్టిని మార్చుకుని చూస్తే ఎక్కడ అసద్రూపమైన జగత్తు సత్యంగా కనిపిస్తున్నదో అక్కడే సద్రూపమైన పరమాత్మ గోచరిస్తాడు. ఒక చిన్న ఉదాహరణ ద్వారా ఈ విషయం తెలుసుకొనే ప్రయత్నం చేద్దాము. ఒక ప్లేట్ లో మైసూరుపాకు ముక్క తినమని ఇచ్చారు. అది చతురస్రంగా ఉంది. కేక్ గా ఉంది గుల్లగా చూడగనే చాల బాగ తయారు చేసినట్లు కనిపిస్తున్నది. నా కళ్ళతో చూచిన మైసూరుపాకు సత్యమే కదా. మెల్లగా ముక్క తుంచి నోట్లో వేసుకున్నాను. మైసూరుపాకు కరిగిపోయింది. నామరూపాలు లేవు.

తియ్యగా ఉంది రుచిగా మారింది. తినేశాను తృప్తిగా మిగిలింది. ప్లేటు నుండి నా నోట్లోకి క్రమంగా నా అనుభవంలోకి వెళ్ళింది మైసూరుపాకు నామ రూపాలు కోల్పోయి, రుచి అనే గుణంగా మారింది. గుణం అనుభవంగా మారింది. అనుభవం జ్ఞానం. పదార్థాలన్నీ అనుభవంలో లయమౌతున్నాయి. కొన్ని రోజులైనాక మళ్ళీ మైసూరు పాకు తినే అవకాశం వచ్చింది. ఇప్పుడు నా స్మృతిలో నున్న మొదటి మైసూరుపాకు రుచి రెండవ మైసూరు పాకుతో పోల్చి బాగున్నదనో బాగలేదనో చెప్తున్నది. ఆకారం ధరించిన మొదటి మైసూరుపాకు సత్యమా? ఆకారం లేని నా తృప్తితో నిలచిన మైసూరుపాకు సత్యమా? ఇది ఉందనటానికి మనకభ్యంతరము లేదు. నాతృప్తిలో నున్న మైసూరుపాకు లేదనగలమా? అది కన్పించకపోయినా దాని ఉనికిని అంగీకరించగలవు కదా. అలాగే అసలే కనిపించని ఆత్మ సత్యము. స్పష్టంగా కనిపించే ప్రపంచము అసత్యమని గ్రహించాలి.

19. సమస్యకు పరిష్కారం సాధనే కదా? ఆత్మ మనకు సిద్ధమేనన్నారు అలాటప్పుడు దానిని సాధించటమేమిటి?

జ. స్పష్టిలో జీవులు మహామోహులని, జన్మ వివేకులని, వైరాగ్య రహితులని మూడు విధాలు. మహా మోహులు అజ్ఞానులు. వీరు ఖావో, పీవో, మజాఉ డావో (తిను, త్రాగు, అనుభవించు) అన్నవారు. వారికి పరులు చెప్పినవైన నిజేచ్ఛనైన ఏమిచ్చినవైన హరి ప్రబోధము కలుగదు. వారు 'పునరపి జననం పునరపి మరణం' అని సంసార చక్రంలో పరిభ్రమిస్తూ ఉంటారు. రెండవ వారు జన్మతః పూర్ణ వికాసమునందినవారు. భగవాన్ రమణులు, రామకృష్ణులు, నడిచే దైవంగా పేరుపొందిన కంచికామకోటి

పీఠాధిపతులు శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వాములవారు, వారికి జ్ఞానావశ్యకతయే లేదు. మూడవ వారు వైరాగ్య రహితులు. వీరికేసాధన, జ్ఞాన, బోధ ప్రక్రియలు అవసరము. పిందె వగరు పోగొట్టుకొని పండైనట్లు జీవుడు అజ్ఞానము పోగొట్టుకొని బ్రహ్మము కాడు. అసలు బ్రహ్మము జీవుడు కాలేదు. అజ్ఞానవశాత్తు జీవుడననుకొన్నాడు. అనుకొన్నప్పుడు కూడ అతడు బ్రహ్మమే. పోగొట్టుకోవలసినది అజ్ఞానమే. వస్తుసిద్ధంగా సాధన లేదు. బుద్ధి సిద్ధంగా సాధన చేయాలి. జనన, జీవన, మరణ అనే సమస్య వ్యష్టి జీవునకు, సృష్టి, స్థితి, లయాలనే సమస్య సమిష్టి ఈశ్వరునకు సంభవించింది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుకోవటానికి ఈశ్వరుడెక్కడున్నాడో వాడికవసరమోలేదో మనకు తెలియదు. వ్యష్టి జీవుడు తన సమస్యను పరిష్కరించుకోవటానికి చేసే పరిష్కార ప్రక్రియనే (ప్రాసీజరు) సాధన అంటారు. ఆత్మ సర్వే సర్వత్ర నిండి ఉన్నది. అది లేని చోటే లేదు. అయితే దాన్ని చూడగల గ్రహించగల దృష్టి నాకు లేదు కదా! ఆ దృష్టిని సంపాదించుకోడానికే సాధన చేయాలి. ఒక చీకటి గదిలోనికి ప్రవేశించాము ఆ గదిలో సోఫాలు, బల్బలు, కుర్చీలు, బీరువాలు అన్నీ ఉన్నాయి. ప్రవేశించిన నాకు కంటి చూపు బాగున్నది. (6/6 విజన్ ఉన్నది) కాని ఆ చీకటి గదిలో నాకేమి కనిపించటం లేదు. ఒక దీపం వెలిగించి తెచ్చాను. ఆ దీపం కేవలం ఉపకరణము. దాని వెలుగులో నాకు ఆ గదిలో వస్తువులన్నీ కనిపించాయి. ఆ దీపం నాకు వస్తువులను చూపలేదు. మరేం చేసింది. వస్తువులకు, నా చూచే చూపుకు మధ్యనున్న చీకటి అనే అడ్డును తొలగించింది. తొలగించిందా అంటే లిటరల్ గా అది తొలగించలేదు. వెలుగు రాగనే చీకటి తనంత తానుగా పోయింది. ఆ దీపం ఎలా చీకటిని తొలగించిందో నా శరీరము ఆ దీపంవలె

ఉపకరణము. అదిలేకపోతే నన్ను నేనే తెలుసుకోలేను. అది పోయి నన్ను మిగులుస్తుంది. (నీవు లేక మరి నేను తెలియనే, నీవుపోయి నన్నే మిగల్చెదవో, అజ్ఞాన తిమిరాన అలమటించెడు మాకు రజ్జు స్ఫురణను కలిగించినావే) చీకటిలోనున్న గదిలోని వస్తువులను దీపపు కాంతితో నేను చూడగలిగినట్లు సాధన ద్వారా నన్ను నేనే తెలుసుకుంటే సమస్య పరిష్కారమౌతుంది. ఎలాగంటే నా సమస్య పుట్టుక, జీవనము, మరణము. పుట్టుక నాకు తెలియకుండా అయిపోయింది. అది భూతకాలము. దాన్ని తిరిగి నేను తీసుకురాలేను. అంటే పుట్టుకను మార్చుకోటానికి వీలేదు. జీవనము నా దేహం తెచ్చుకున్న కర్మానుసారము నా వృత్తి నిర్ణయించబడింది. ధర్మబద్ధంగా దాన్ని నిర్వర్తించటమే నా విధి. చేస్తున్న పనికి సాక్షి భావం వహించి సుఖాలకు పొంగక కష్టాలకు క్రుంగక వ్యవహార సత్తాను గుర్తిస్తూ జీవనాన్ని గడపటమే సాధన. ఇక ప్రధాన సమస్య మరణము. ఎవడీబాధను అనుభవిస్తున్నాడో వాడే దీని నుండి బయట పడాలని ఆలోచించాలి. వ్యాధికి చికిత్స వుంటుంది. మరణమనే వ్యాధికి చికిత్సయే సాధన. సాధన చేసి తాను మరణం లేని వాడనని, దేహమే పుట్టిందని, అదే మరణిస్తుందని తెలుసుకోవటమే చికిత్స. ఈ వ్యాధి కంటేజియస్. ఒకరి నుండి ఒకరికి సోకి తుదకు నిస్సహాయంగా మరణాన్ని ఆహ్వానిస్తున్నాడు మానవుడు. తాను మరణించే వాడిని కాదని బుద్ధి సిద్ధంగా సాధన చేసి తెలుసుకోవాలి. ఆ చిచ్చుక్రికి 'భవరోగి' అని పేరు. భవరోగాన్ని పోగొట్టే భిషక్కు పరాశక్తియైన చిచ్చుక్రియే, శాస్త్ర జ్ఞానము, కళా జ్ఞానము, ధర్మ జ్ఞానము, బ్రహ్మ జ్ఞానము కూడ ఈ వ్యాధికి చికిత్స కనుక్కోలేక పోయాయి. కేవలము బ్రహ్మానుభవమే ఈ వ్యాధిని నివారణ చేయగలదు.

అందుచే సాధన చేతనే దీనిని సాధించాలి.

20. స్వరూపమే అయినప్పుడు అది మనకు దూరమెలా అయింది? కాదంటారా? సాధించే ప్రయత్నమెందుకు శాస్త్రం చెప్పింది?

జ. స్వరూపం అంటే ఆత్మ. అది నీవే అయి ఉన్నావు. అది దూరంగా లేదు. ఎల్లప్పుడు నీ చేత నేను నేను అని వ్యక్తమౌతున్నది ఆ ఆత్మయే. 'నేను' అంటే నామ రూపాత్మకమైన దేహమనుకుంటున్నావు. నీవు విశేషమై జగత్తును విశేషంగా చూస్తున్నావు. నిన్ను నీవు దేహమనో, ఇంద్రియాలనో, మనోబుద్ధి చిత్తహంకారాలనో గుర్తిస్తున్నావు. ఒకసారి ఆలోచించు. వీటన్నిటిని నీవు చూడగలుగుతున్నావు. చూచే వాడవు నీవు చూడబడేది ఈ ప్రపంచమేననుకుంటున్నావు. నీవు కూడ నీ ప్రపంచంలాగే నీచే చూడబడుతున్నావు. చూచేవాడు, చూడబడేది ఎదురుగా ఉండాలి కదా. నీ ఆలోచనలను నీ మనస్సు రాకపోకడలను నీ ప్రాణ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలను నీవు చూస్తున్నావుకదా. ఆ నీవును గుర్తించకుండా వాడిని దేహంతో కలిపి వాడు దేహమే అంటున్నావు ఎప్పుడైతే నీవు పరిచ్ఛిన్నమైన దేహంలో ఉన్నవాడిని జీవుడను అనుకున్నావో నీ దేహం వెలుపల నున్న బ్రహ్మము నీ కంటే దూరమే అవుతాడు. నీవు జీవుడిననుకోవటం మానేయి. పంచకోశాలను నడిపిస్తున్న ఒక శక్తివని ఆ శక్తినే చిచ్ఛక్తియని ప్రత్యగాత్మ అని అంటారని గుర్తించు. నీకు నీవే ప్రమాణము. ఎవరైన దేవుడెక్కడో కైలాసంలోనో వైకుంఠంలోనో ఉన్నాడంటే నీవు చూడకపోయినా నమ్ముతావు. నీ దేహంలోనే ఉండి నీ జాగ్రత్తృష్ణ సుషుప్తి మరణాలను గ్రహిస్తున్న ఆత్మను నీవుగా గుర్తించలేకున్నావు. నీవు జీవుడివైనా వంటే కించిజ్ఞుడివైపోతావు. సర్వజ్ఞుడైన దేవుడు ఈశ్వరుడు

నీకంటే భిన్నంగా 'దూరాత్సదూరా' అని మరింత దూరంగా పోయి కూర్చుంటాడు. నీవు సామాన్యమైపో. జగత్తు, ఈశ్వరుడు కూడా నీ సామాన్యంలోకి వచ్చి చేరతారు. కార్య కారణ సంబంధము రెండు విశేషాలకే చెల్లుతాయి. విత్తనముంటే చెట్టుంటుంది. చెట్టుంటే విత్తనం వస్తుంది. ఏదైన ఒక దాని మీద ఆధారపడిందంటే అది ఆత్మ కాదు. ఆత్మ స్వతస్సిద్ధము. అది అన్నిటికి ఆధారమే కాని ఆధేయము కాదు. చెట్టు విత్తనం మీద ఆధారపడింది. విత్తనం చెట్టు మీద ఆధారపడింది. అలాగే నీ శరీరం కర్మ మీద ఆధారపడింది. మళ్ళీ కర్మచేయటానికి శరీరమే కావాలి. జన్మ- కర్మ పునరపిజననం పునరపి మరణం. చెట్టు విత్తనము రెండు భూమి మీద ఆధారపడ్డాయి. ఆ భూమి తన శక్తిని విత్తనానికిచ్చి చెట్టు మొలిపించింది. ఆ భూమి నిరాకారం. అది చెట్టుకు ఆధారమైనదే కాని దానికి జ్ఞానం లేదు. అది మళ్ళీ విశ్వాంతరాళంలో ఆకాశం మీద ఆధారపడింది. నీరు కూడ నిరాకారమే అగ్ని కూడ నిరాకారమే. వాయువు చలనమున్నదే కాని నిరాకారమే. ఇవన్నీ ఆకాశం మీద ఆధారపడ్డాయి. ఆకాశం కూడ సర్వ వ్యాపకము. నిరాకారము. ఆకాశం పరమాత్మ లక్షణాలకు సరిపోతుంది. కాని దానికి సత్తా మాత్రమే ఉంది. జ్ఞానం లేదు. జ్ఞానం ఉన్నది కేవలం నీకు మాత్రమే. నీ చిచ్ఛక్తిని గుర్తించి ఆ చిచ్ఛక్తి పరిధిలోకి ఆకాశాన్ని తీసుకుంటే అది చిదాకాశమౌతుంది. అప్పుడు సృష్టిలోని అన్ని వస్తువులు సత్తాసామాన్యమైన పరబ్రహ్మమే అవుతాయి. అప్పుడు బ్రహ్మము నీ వెలుపల ఉన్నట్లే నీ లోపల కూడ ఉంటుంది. లోపల వెలుపల అనే పదాలే లేవు. చెరువు నీరు, వర్షపు నీరు (మేఘ జలము) కలిసి నీరే అయినట్లు సముద్రంలో నదులెన్ని వచ్చి చేరినా సముద్రమే అయినట్లు జీవజగత్తులన్నీ ఒకే

పరమాత్మలో ఆభాస రూపాలుగా కనిపిస్తాయి. నగల దృష్టి ఉన్నంతవరకు బంగారం కనిపించదు. బంగారము లేకపోతే ఏ నగ తయారు కాదు. నగల దృష్టి వదలి బంగారం దృష్టి కలిగితే ఎన్ని నగలున్నా వాని ఉపయోగాలు వేర్వేరుగా నున్నా అంతా బంగారమే అనుకోగలవు. అలాగే నీవు జీవ భావాన్ని వదలితే నీవు బ్రహ్మవని గ్రహిస్తే నీ ఎదుటనున్నదంతా బ్రహ్మమేనని తెలుస్తుంది. అది తెలుసుకోవటానికి సాధన అవసరము. శాస్త్రం ఆ దిశలో ఆలోచించి పంచకోశ విచారణ, ఆత్మానాత్మ వస్తువివేకము ద్వారా బుద్ధి సిద్ధంగా సాధన చేయమని చెప్పింది.

21. 'ప్రత్యభిజ్ఞ' అంటే ఏమిటి? 'ప్రవిలాసన' మంటే ఏమిటి? అన్వయించి చూపండి?

జ. కారణము - కార్యము (CAUSE & EFFECT) రెండింటికీ ఒకే సత్తా ఉండి ఉండాలి. ఉండి కనిపిస్తే అది వస్తువు. లేక కనిపిస్తే అది ఆభాస. త్రాడు ఉన్నది అది కనిపించక పాము కనిపించింది. త్రాడే లేదంటే పాము కనిపించే అవకాశమే లేదు. ఉన్న త్రాడు కనిపించక ఆ స్థళంలో పాము కనిపించింది. త్రాడు కనపడకపోవటం అజ్ఞానం. పాము కనిపించటం విక్షేపం. అలాగే ప్రపంచం కనిపిస్తున్నది. ఇది కార్యం. దీనికి కారణం కనిపించని ఈశ్వరుడైయుండాలి. ఎండమావులలో జలం కనిపిస్తుంది. దానికి కారణమైన సూర్యకిరణాలు కనిపించవు. సూర్యకిరణాలుండకపోతే జలం కనిపించదు. సూర్య కిరణాలెందుకు కనిపించడం లేదని విచారిస్తే ఆ కిరణాలే జలంగా కనిపిస్తున్నాయని తెలుస్తుంది. కార్యరూపంగా జగత్తుగా కనిపిస్తున్నది పరమాత్మయేయని విచారిస్తే తెలుస్తుంది. కారణాన్ని గుర్తించలేక కార్యాన్ని సత్యమని

భావించటాన్ని భ్రమ అని మాయ అని అంటారు. అంతేకాని మాయ అనేది ఒక పదార్థమని భగవంతుని తెలియనీయకుండా అడ్డు పడుతున్నదని భావించడం మన అజ్ఞానానికి పరాకాష్ఠ. కారణస్వరూపాన్ని దాని కార్యంలో గుర్తించటాన్ని 'ప్రత్యభిజ్ఞ' అంటారు. క్రొత్తగా మనం తెచ్చిపెట్టనవసరము లేదు. ఉన్నదాన్నే గుర్తించగలిగావు. కారణ స్వరూపం మనకర్థమైతే కార్య రూపమైన నామరూపాలు ఉన్నా లేకున్నా పొంగుక్రంగులుండవు. మన శరీరంలో సచ్చిత్తులు కారణము. కార్యరూపం అనేక నామరూపాలు. అస్తి, భాతి, ప్రియమనే కారణం నామరూపమనే కార్యం ధరించింది. మొదటి మూడు తానని (త్రాడని) మిగిలిన రెండు శరీరమని (పామని) గుర్తించడాన్ని 'ప్రత్యభిజ్ఞ' అంటారు. అహం జీవాస్మి, అహం దేహాస్మి, అహం బ్రాహ్మణః అన్న భావం నుండి 'అహం బ్రహ్మాస్మి' అన్న స్థితి తెలుసుకోవటమే 'ప్రత్యభిజ్ఞ' అభిజ్ఞ అంటే ముందున్న దానినే గుర్తించటం. అంటే మరచిపోయిన దాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోవటం. అంటే విస్మృతకంఠహారమన్నమాట. నీ మెడలోనే హారము వుంది. పోయిందని ఇల్లంతా వెదికావు. ఎవరో వచ్చి అది నీ మెడలోనే వుంది కదా అన్నారు. చూచుకున్నావు. దొరికిందంటావు హారం దొరికిందా? ఉన్నదా? ఉంటే ఎందుకు వెతుక్కున్నావు. మరచావు. అలాగే నీవు క్రొత్తగా బ్రహ్మవుకాలేదు. గురువు నిన్ను బ్రహ్మగా మార్చ లేదు. నీవు అదే అయివున్నావు (తత్త్వమసి) అదే గుర్తు చేశాడు గురువు. నీకది గుర్తు వచ్చింది. అదే ప్రత్యభిజ్ఞ. తర్వాత 'ప్రవిలాపనం' జీవ భావాన్ని కరగదీయటమే 'తపన' దీనినే శంకర భగవత్పాదులు 'ప్రవిలాపన' మన్నారు. దేన్నైన మనం కరగదీయటం లయం. దానికదే కరగటం ప్రలయం. బాగా కరిగి పదార్థం శక్తిగా మారుతుంది. మంచు కరిగి

నీరైంది. ఫారమ్ మారింది. సబ్స్టెన్స్ పోవటం లేదు. జీవుడు మరణిస్తే ఈ దేహము పోతున్నది మరొక దేహం వస్తున్నది. జీవ జగత్తులు బ్రహ్మముగానే ఉన్నాయి. పదార్థంగా (సత్గా) ఉండటమే బ్రహ్మము. అలా ఉంటే అది జ్ఞేయమౌతుంది. (చిత్) శక్తి తానుగా ఉంటే జ్ఞానమౌతుంది. జ్ఞేయాన్ని జ్ఞానంలోకి కలిపేయటమే ప్రవిలాపనం. సాధన అంతా పరోక్షము. సిద్ధి అపరోక్షము. మనకున్నది మూడే మూడు. 1. జీవుడు, 2. జగత్తు, 3. ఈశ్వరుడు. జీవుడికే జ్ఞానముంది. అది దేహతాదాత్మ్యంపొంది దేహమే తాననుకుంటున్నది. నేను దేహమే అన్న భావమే దానికప్పుడుంటుంది. కొంత సాధన చేశాక తాను జీవుడనంటుంది. జీవునితో తాదాత్మ్యం పొందిన జ్ఞానమే అహం జీవాస్మి అంటుంది. అప్పుడు తను పుట్టానని ప్రస్తుతం జీవిస్తున్నానని ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మరణిస్తానని అంటుంది. పంచకోశ విచారణ చేసి శరీరంగా ఉన్నానన్న దృష్టి నుండి శరీరంతో ఉన్నానన్న దృష్టి కలుగుతుంది. ప్రజ్ఞ శరీరములో లేదు. ఎందుకంటే నీ శరీరంతోబాటు నీ మనస్సు, నీ ఆలోచనలు, నీ సుఖదుఃఖాలు అన్నీ నీవు సాక్షిగా ఉంటేనే చూడగలవు. దేహం మాత్రం నీవనుకుని నీ చర్మం నుండి గ్రహనక్షత్ర గోళాల వరకు బ్రహ్మాండమంటావు. పిండాండ బ్రహ్మాండాలు రెండు ఏర్పడాలి. నీ శరీరం నీది అనకుండ నేనేనంటావు. అందుచే అది పోతుంటే నేను మరణిస్తున్నానంటావు. దేహాన్ని వదలినా నీవు వుంటావు. నీ మరణానికి నీ పుట్టుకకు సాక్షివైన నీవు ప్రజ్ఞాస్వరూపుడివని తెలుసుకోవటం ప్రత్యభిజ్ఞ. నీకు తెలియని అజ్ఞానంలోను నీ జ్ఞానం ఉంది. జీవభావం అజ్ఞానంలో వచ్చింది. జ్ఞానంతో పోయింది. నీ లోపల బయట నీ జ్ఞానం అపరిమితంగా ఉన్నదని తెలిస్తే పరిమితమైన దేహంలో బద్ధుడుగానున్న

జీవుడెగిరిపోతాడు. ఇక జగత్తు నీవు చూస్తే కనిపిస్తున్నదా? చూడకపోయినా కనిపిస్తుందా అంటే తానున్నానని జగత్తు చెప్తున్నదా? నీవు నీ జ్ఞానంతో చూచినపుడు మాత్రమే ఉందనిపిస్తున్నది. లేదా లేదనిపిస్తున్నది. ఉన్నది, లేదు అని నీ జ్ఞానంతో కనుక్కుంటున్నావు. దేనికి స్వతః సిద్ధమైన జ్ఞానంలేదో అది బ్రహ్మము కాదు. ఏది మరొకరిమీద ఆధారపడి ఉనికి కలిగి ఉందో అది బ్రహ్మముకానేరదు. నీ జ్ఞానం మీద ఆధారపడి ఉన్న జగత్తుకు కూడ సత్యత్వము లేదు. అది నీ జ్ఞాన విభూతి. సూర్యుడు అతని ఎండవలె నీవు నీచే చూడబడే జగత్తు. ఇందులో నీవు నీ దేహ పరిమితి వదిలేసి నిరాకార జ్ఞాన స్వరూపుడినని ప్రత్యభిజ్ఞ ద్వారా తెలుసుకున్నావు. అయం ఆత్మ బ్రహ్మమను మహా వాక్యంతో నీ జీవుని దేహతాదాత్మ్యాన్ని జీవతాదాత్మ్యాన్ని వదిలించావు. ఆ ఆత్మ బ్రహ్మమని బ్రహ్మ లక్షణాలైన శుద్ధ, బుద్ధ, ముక్త అనే మూడు లక్షణాలను నీ ప్రజ్ఞకున్నాయని నిర్ణయించావు. జగత్తు కనిపిస్తున్నదంటే పుట్టి ఉండాలి. పుట్టిన దేనాడైనా పోవాలి. సముద్రంలో అలలు, బుద్బుదాలు, ఫేనాలు వలె జగత్తు కనిపిస్తున్నది. అది నీ ఆత్మ స్వరూపమే. అది సముద్ర జలమేనని అపరోక్ష అనుభూతి ద్వారా జగత్తును తన జ్ఞానంలో లయం చేసుకోవటమే ప్రవిలాపనము. జీవుడు పరిమితమైన భావం కలిగి ఉన్నంత వరకు ఈశ్వరుడు ఎక్కడో ఉంటాడు. జీవుడని జగత్తును తనలో లయం చేసుకుంటే తానే ఈశ్వరుడౌతాడు. సర్వజ్ఞుడు సర్వశక్తిమంతుడు తానేయని అపరోక్షానుభవం ద్వారా సిద్ధి పొందటమే 'ప్రవిలాపనం' ఈ పారిభాషిక పదాలను అర్థం చేసుకోవటానికి అనుభూతి పొందటానికి సద్గురువు కృపా కటాక్షమెంతో అవసరము. 'గురువులేని విద్య గుడ్డి విద్య' అన్నట్లు గురూపదిష్ట మార్గముననే ప్రయాణం

సాగించాలి. జీవ జగదీశ్వరులను ప్రవిలాపనం చేయాలంటే శంకర భగవత్పాదులు “వాక్యార్థ విచారణ అధ్యవసాన నిర్వృత్తాహి బ్రహ్మోవగతిః” (సూత్ర భాష్యం) అని సాధకునకు బ్రహ్మనుభవమునకు షరతు విధించారు. మొదట వాక్యార్థ విచారణ చేయాలి. అనగా మహావాక్యాలను శ్రవణం చేయాలి. వాక్యాలకు ఉద్దేశ్యము, విధేయము అని రెండు లక్షణాలుంటాయి. దేన్ని గుఱించి చెప్తున్నావో అది ఉద్దేశ్యము. ఏమి చెప్తున్నావో అది విధేయము. విధేయములెన్ని ఉన్నా ఉద్దేశ్యము చివరి వరకు వాక్యాన్ని అంటి పెట్టుకొని ఉండాలి. మహావాక్యంలో ఉద్దేశ్యం - విధేయము చివర వరకు రెండు ఉండవు. ఉద్దేశ్యం విధేయంలో లయమౌతుంది. రెండు ఒకదానిలో కలిసిపోతాయి. ‘అయమాత్మబ్రహ్మ’ ఈ ఆత్మ బ్రహ్మము. ‘సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ’ ఈ కనిపించే జగత్తంతా బ్రహ్మము. అహం బ్రహ్మాస్మి నేను బ్రహ్మమును. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ ఏ జ్ఞానము తెలుసుకొనుచున్నదో అది బ్రహ్మము. ‘తత్త్వమసి’ అది నీవైతివి. ఈ వాక్యాల్లో అయమాత్మా, అహం, సర్వంఖల్విదం, ప్రజ్ఞానం, త్వమసి అన్న పదాలన్ని బ్రహ్మ అన్న పదంలో కలిసిపోతాయి. అది ‘ప్రవిలాపనం’! దీనిని గురుముఖతః శ్రవణం చేయాలి. విచారణ. దాని మీద విచారణ చేయాలి. అది మననం.

అధ్యవసానం :- కదలకుండా (చెదరకుండా) ఆ భావాన్ని గట్టిగా పట్టుకొని నిశ్చయ జ్ఞానాన్ని సాధించాలి.

నిర్వృత్తాహి :- జీవజగత్తులను కరిగించాలి.

బ్రహ్మోవగతిః :- ప్రత్యక్ష అనుభవము (అపరోక్షానుభూతి) కావాలి. ప్రత్యక్షానుభవం, అనుమానానుభవం, శాస్త్ర ప్రమాణానుభవములతో అపరోక్షానుభూతిని సాధించాలి. అప్పుడే సమస్యకు పరిష్కారము. ఈ

సాధన లేనిచో మరణమనే సమస్యకు పరిష్కారము రాదు.

శంకర భగవత్పాదులు మాండూక్యభాష్యంలో “శబ్దార్థయో ద్వయోరపి యుగపత్ ప్రవిలాపనేన” అంటే మహా వాక్యార్థ విచారణ చేస్తూ “త్వం” పదార్థ శోధన చేసి అయమాత్మ బ్రహ్మమని నిర్ణయించుకున్నావు. “సర్వం ఖల్వీదం బ్రహ్మ ” మని బ్రహ్మమును మహాన్యాసము ద్వారా నీ పైకి ఆవాహన చేసుకున్నావు. ఇప్పుడు బ్రహ్మము - నీవు అని ఇద్దరు లేరు. బ్రహ్మైవ అహమస్మి అనే స్థితి అనుభూతిపొందావు. సురేశ్వరాచార్యులు వైష్ణవర్య సిద్ధిలో అవాక్యార్థము అనే అధ్యాయంలో “ పదము, వాక్యము వదిలేసి అర్థము తన స్వరూపమైనప్పుడు వాక్యము సంకేతమే అవుతుంది. అవాక్యార్థము నేనే అవుతాను” అన్నాడు. శంకర భగవత్పాదులు చెప్పిన శబ్దము జీవుడని, అర్థము జగత్తు అని భావిస్తే జీవజగత్తులు శబ్దార్థములవలె ఒకేసారి ప్రవిలాపనమైతే మిగిలేది తానే అనే స్ఫురణ ఉంటుంది. భావము - భాష, శబ్దము - అర్థము ఎలా ఒకదానిలోనొకటి ప్రవిలాపనమౌతాయో అలాగే జీవ జగత్తులు నాలో ప్రవిలాపనమౌతాయి.

22. ఆత్మను గుర్తించినా కూడ అనాత్మ ఎందుకు అయం కావడం లేదు? అయం కాకుంటే మోక్షమెలా అయింది?

జ. ఆత్మను గుర్తించడమంటే పరోక్షముగానా? అపరోక్షముగానా? అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. ప్రజ్ఞానమే బ్రహ్మ అది గుర్తించటం స్వరూప జ్ఞానం కలగడం. అప్పటినుండి సాధన ప్రారంభం కావాలి. అప్పటి వరకు అబద్ధాన్ని నిజమనుకున్నాము. నిజాన్ని అబద్ధమనుకున్నాము. (జగత్తు సత్యమనుకున్నాము. పరమాత్మ అసత్యమనుకున్నాము. ఎందుకంటే

ఇది కనిపిస్తుంది అది కనిపించదు) ఎలా? అన్న ప్రశ్నతో విధానము అనే సాధన చేయాలి. సర్వమూ నీ స్వరూపమేనన్న అనుభవం సిద్ధించాలి. కాసులు, కమ్మలు, గాజులు బంగారమేనని బంగారము లేకపోతే నగలు వుండటానికి లేదని, బంగారము నగనంతా ఆక్రమించినట్లు నా జ్ఞానము దేహమంతా వ్యాపించి ఉన్నదని జ్ఞానమే పనిచేస్తున్నదని, దేహం వున్నా మరణించినా జ్ఞానం మరణించదని తెలుసుకోవటం ఆత్మను గుర్తించడం. అనాత్మకు స్వయం ప్రతిపత్తి లేదు. జహదజహల్లక్షణ ద్వార (భాగత్యాగలక్షణ ద్వార) జీవ లక్షణాలు వదిలేసి బ్రహ్మ లక్షణాలు పట్టుకోవాలి. బాల్యాది దశలు (బాల్య, యౌవన, కౌమార, వార్ధక్యాది) స్థూల సూక్ష్మ కారణ శరీరాలు వాటి లక్షణాలు, జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తి అవస్థలు తెలుసుకాని వాటికతీతమైన ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ అని గుర్తించటం 'ప్రత్యభిజ్ఞ'. ఆత్మను గుర్తించటమంటే అదే. తాను బంగారమేనని తెలిసినా 'నగ' అనే పరిమితత్వం ఉన్నంతవరకు ప్రపంచములోని గనులలోని బంగారం తాను కాలేదు. అలాగే తాను బ్రహ్మమేనని తెలిసినా ఇంకా పరిమితమైన దేహంలో బద్ధుడుగానున్నంత వరకు జగత్తు లయం కాదు. సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మ. నగను వదిలేసి (బంగారంలో లయం చేసి) తాను బంగారాన్ని అని గుర్తించితే బంగారము ఎక్కడ ఉన్నా అది తన స్వరూపమని తెలిసినట్లే జగత్తును 'ప్రవిలాపనం' చేస్తే కాని జగత్తు రూపంగా తానే ఉన్నానని తెలియదు. జగత్తు జ్ఞేయంగా కనిపిస్తూ తాను జ్ఞాతగా మిగిలినా జ్ఞాత - జ్ఞానము - జ్ఞేయమనే త్రిపుటి ఉండనే ఉంటుంది. త్రిపుటిని సంపుటికరిస్తేగాని జగత్తు లయంకాదు. జగత్తు బీవుడు అనే రెండు కొనలను తనలో లయం చేసికొని ఈశిత్యాన్ని సాధిస్తే ఈశ్వరుడైన తనకు బంధమే లేదని తెలుస్తుంది కాబట్టి

మోక్షమవసరమే లేదు. బంధమున్నవాడికి విడుదల కావాలి. బద్ధుడు జీవుడు. తాను జీవుడు కాదు. అజ్ఞానం వలన జీవ సంజ్ఞ వచ్చింది అని తెలుసుకున్నవాడికి జగత్తు లయమైనా కాకపోయినా మోక్ష ఆవశ్యకత లేదు. తాను శివమైనాడు. తనయెదురుగానున్న ఉనికిగల జగత్తు సత్యము. భాసమానమైన (కనిపిస్తున్న) జగత్తు సుందరము అనగా ఉన్నది సద్విశేషము, కనిపిస్తున్నది చిద్విశేషము అని గ్రహించిన వానికి జగత్తు సత్యము సుందరముగా అనిపిస్తుంది. తాను శవం కాక శివమౌతాడు. నగలు బంగారమని తెలియటం చాలదు బంగారమే నగలు అని తెలుసుకోవాలి. నేను బ్రహ్మమని తెలియటం చాలదు అంతా బ్రహ్మమేనని తెలియాలి. ఫారమ్స్ మారుతుంటాయి. సబ్స్టెన్స్ మారదు. పదార్థము (సామాన్యము) మారదు. పదార్థము (విశేషము) మారుతుంది అని తెలుసుకోవాలి.

23. జ్ఞానముదయిస్తే చాలదా? మరల జ్ఞాననిష్ఠ ఎందుకు చెప్పారు?

జ. జ్ఞానముదయిస్తే చాలదా? అంటే ఏ జ్ఞానము. అసలైన జ్ఞానము తాను ప్రజ్ఞ అని గుర్తించటం. మిగిలిన జ్ఞానములన్నీ నకిలీ జ్ఞానాలే. లోకజ్ఞానం, శాస్త్రజ్ఞానం, కళాజ్ఞానం అని జ్ఞానాలు అనేక విధాలు. ఏ ప్రమాణానికైన గోచరిస్తేనే ఆ జ్ఞానం సిద్ధం Present, ప్రమాణానికి లోబడకపోతే అది అసిద్ధం. ఇంద్రియాలకో మనస్సుకో గోచరిస్తే అది సిద్ధం. అంటే కళ్ళతో చూడటం, చెవితో వినడం, ముక్కుతో వాసన చూడటం, నాలుకతో రుచి చూడటం, చర్మంతో స్పృశించటం, మనస్సుతో ఆలోచించటం ఇవన్నీ ఇంద్రియ జ్ఞానాలు. ఆత్మ ఇంద్రియాలకు మనస్సుకు గోచరించదు. అది గోచరించకపోబట్టే నకిలీ

జ్ఞానం తనే అసలైన జ్ఞానాన్నని మనలను భ్రమింపజేస్తున్నది. (యతో వాచో నివర్తంతే అప్రాప్య మనసా సహ) త్రాడు గోచరిస్తే పాము కనిపించే అవకాశమే లేదు. పామును చూచినంతసేపు త్రాడు మరుగున బడ్డట్లు. ప్రజ్ఞానం దేహవ్యతిరిక్తమైనదని అది సబ్స్టెన్స్ (పదార్థమని) వాస్తవమైనది కాబట్టి దానికి వస్తువని పేరని అది ఎప్పటికీ నశించదని దానికి జననమరణాలులేవని తెలుసుకోవటమే నిజమైన జ్ఞానం. దేహంలో ఉన్న నకిలీ జ్ఞానం ఫారమ్స్ (రూపాలు) మారుతుంటే తాను కూడ మారుతుంది. చేపలో ఈదే జ్ఞానం, పక్షిలో ఎగిరే జ్ఞానం ఇలాటివే. ఈ దేహంలో జరిగే పరిణామాలను చూచే జ్ఞానం అమూర్తం (నిరాకారం). అది సాక్షి. ఆ జ్ఞానంలో నుండి వచ్చిన ఆలోచనలే చిద్విశేషాలు. అవే నామమనే జీవ భావాలు. చేతనము జడమై దేహమంతా వ్యాపించటమే జగత్తు. జడం చేతనమై చైతన్యంగా వ్యాపించటమే పరమాత్మ. ఈ ప్రపంచాన్ని భూత భవిష్యత్తులను అనుభవిస్తున్నవాడెవరు? వాడిని చూస్తున్న వాడెవరు? చూచేవాడు సబ్జెక్టు చూడబడేది ఆబ్జెక్టు. చూచే నేను జ్ఞానాన్ని (స్ఫురణను) చూడబడేది పిండాండమైన నా దేహము. బ్రహ్మాండమైన ఈ ప్రపంచము. ఎవడైన తనకన్న భిన్నమైన దాన్నే చూస్తాడు. ఇక్కడ తనకన్న భిన్నమైన దాన్ని తానుగా చూస్తున్నాడు. నాదిని నేననుకున్నంతవరకు జ్ఞానములేనట్లే. మనస్సే ప్రపంచాన్ని చూపెట్టటంతోబాటు లోకాలు లోకాంతరాలు ఉన్నట్లు ఊహిస్తుంది (నమ్ముతుంది) ఆ మనస్సునే త్వం పదార్థశోధన చేయిస్తే ప్రపంచాన్నే పరమాత్మగా చూపగలదు. అందుకే త్యాగరాజు 'మనసులోని మర్మమును తెలుసుకో' అని అన్నారు.

నేను దేహం కాదు జీవుడిని కాదు ప్రజ్ఞాస్వరూపంగానున్న

పరమాత్మనే అని తెలుసుకోవటమే నిజమైన జ్ఞానం. నీవు మాత్రం బ్రహ్మమని తెలుసుకొంటే చాలదు. నీ యెదురుగానున్న ప్రపంచము నీ ముందు సమస్యనుంచింది. ఎవడైన దేనికైన బాధపడడేమో కాని మరణానికి భయపడకుండా ఉండడు. దొంగవస్తే ' నా ప్రాణాలు తీయవద్దు నీకు నా సంపదనంతా ఇస్తానంటాడు. రోగం వస్తే ఎంత డబ్బు ఖర్చయినా ఫరవాలేదు నా ప్రాణం దక్కితే చాలు' అంటాడు. జననము, జీవనము కంటే మరణం ఎక్కువ బాధిస్తుంది. ఆ సమస్యకు పరిష్కారం కావాలి. ఆత్మ జ్ఞానం కలిగితే మరణముండదా? అది మరణమనే సమస్యను పరిష్కరిస్తుందా? అని ప్రశ్న ఉదయించవచ్చు. ఆత్మ జ్ఞానం కలిగితే జీవ జగత్తులనేవి రెండు నా జ్ఞానమనే స్ఫురణలో ప్రవిలాపనమైపోతాయి. జగత్తులో ఉనికి సద్విశేషంగా, స్పందన చిద్విశేషంగా గోచరిస్తుంది. పదార్థ దృష్టి పదార్థ దృష్టిగా మారుతుంది. దేహాలు పొందే మార్పులు అన్నీ పరమాత్మ యొక్క విభూతులుగా, ఆభాసలుగా చూచే మార్పు కలుగుతుంది. ఆ వస్తువులు వేరుగానున్నాయంటే వాని సంయోగంలో ఆనందము వాటి వియోగంలో దుఃఖము ఒకప్పుడు కలిగేవి. జ్ఞాన నిష్ఠానంతరము అవన్నీ తనలో (తన శరీరంలో) వచ్చిన మార్పుల్లా గోచరిస్తాయి. బాల్యం పోయి యౌవనం వస్తే దుఃఖించటం లేదు కదా! అలాగే దేహంతర ప్రాప్తి అని అర్థం అయితే దుఃఖానికి తావుండదు. జ్ఞాన నిష్ఠ అధ్యాత్మ దృష్టిలో నిలబడటానికి కావాలి. లేనిచో సరియైన అవగాహన లేకపోతే మళ్ళీ పడిపోయే అవకాశముంది. తాడును గుర్తించిన తర్వాత కూడ పాము కనిపించవచ్చు. అయినా ఇప్పుడు కనిపించిన పాము ఇదివరకటి (అజ్ఞాన స్థితిలో) పామువలె భయభ్రాంతులు కలిగించలేదు. అందుచే జ్ఞానం కలిగినా

జ్ఞాననిష్ఠను శాస్త్రం విధించింది. యజ్ఞావల్క్యుడు మైత్రేయితో. 'ఆత్మావాఽరే ద్రష్టవ్యో (చూడు, అనుభవించు) అంతటితో ఆగవద్దు. 'శ్రోతవ్యో, మంతవ్యో, నిధి ధ్యాసితవ్యః' శ్రవణం చేయి, మననం చేయి, నిధి ధ్యాసనంగా అనునిత్యం తైలధారవలె అనుష్ఠానం చేసుకోమని చెప్పాడు. 'స్థూణ నిఖనన' అనే పదాన్ని ప్రయోగించారు శాస్త్రకారులు. ఒకచోట గుంజపాతవలసి వస్తే గొయ్యి తీసి దాన్ని పెడితే చాలదు. అది గాలికి కాని, ఎవడైన తగిలిన గాని పడిపోవచ్చు. గట్టిగా రాళ్ళు పాతి దిమ్మెస కొట్టి అది నిలబడిందో లేదో గట్టిగా ఊపిచూడాలి. లేకపోతే నాటిన వెంటనే కాకపోయినా కొంత కాలానికి అది పడిపోవచ్చు. అలా బ్రహ్మనిష్ఠకు నిశ్చయ జ్ఞానం కలగాలంటే జ్ఞాననిష్ఠ అత్యవసరము.

24. ప్రపంచము ఆభాస అన్నారు కదా! మరల జ్ఞానికి ప్రారబ్ధమేమిటి? అది ఉంటే మోక్షానికర్థమేమిటి?

జ. కనిపిస్తున్న ప్రపంచాన్ని ఆభాస (నీడ) అనుకోటానికి మనస్సు అంగీకరించదు. అది అవిద్య వలన అలా కనిపిస్తున్నది అంటారు వేదాంతులు. అవిద్య విద్య వలననే పోతుంది. చీకటిలో వస్తువులు కనిపించవు. ఆ వస్తువులు కనపడాలంటే ఆ గదిలోనికి దీపం తేవాలి. ఆ దీపం ఆ వస్తువులను చూపదు. అవి కనపడకుండా అడ్డుపడ్డ చీకటిని పోగొడుతుంది. విద్య (జ్ఞానము) దీపము వంటిది. కూటస్థం, నిత్యం, దృక్స్వరూపం నీవనుకో. దేహమే నేననుకోవటం, ఈశ్వర స్వరూపం తెలియక పోవటం బంధం, అది తెలుసుకోవటం మోక్షం. నిన్ను సామాన్యంగా తెలియకపోబట్టి విశేషమనే బంధంలో తగుల్కొన్నావు. స్వరూపమే (రజ్జువే) శరీరంగా (సర్పంగా) కనిపిస్తున్నది అది ఆభాస.

నీవు నడిస్తే నీ నీడ నీతో వస్తుంది. అది ఆభాస. నీ నీడ కాకుండా మనిషి వస్తే ఉపాధి. మనిషి వెంట వస్తుంటే వాడు నిన్ను ఏమైనా చేయగలడని భయం. నీడ వస్తే అది తనను ఏమి చేయలేదు అందుచే భయం ఉండదు. జీవన్ముక్తునకు ప్రపంచము నీడ. వాడికి మాత్రమే ప్రపంచము ఆభాస. అందరికీ కాదు. ప్రపంచము ఆభాస అన్న విషయాన్ని జీవన్ముక్తుని విషయంలోనే శాస్త్రం చెప్పింది. సాధనే చేయని అజ్ఞానికి సాధన అంతంత మాత్రమే చేసే వారికి ప్రపంచము ఆభాస కాదు. జీవభావం వదలనంతవరకు లోకాలు లోకాంతరాలు కర్మ - జన్మ మరల కర్మ మరల జన్మ (పునరపి జననం పునరపి మరణం) తప్పదు. నీవు స్వరూపమా? ఉపాధియా? ముందు నిర్ణయించుకో. స్వరూపమనే నిర్ణయం కలిగితే నీ శరీర మనో ప్రాణాలు నీకు స్ఫురించే పదార్థాలు. అవి ఏమి అనుభవించినా దానితో నీకు సంబంధము లేదు. T.V. లో అనేక పాత్రలు అనేక అనుభవాలు పొందితే వాళ్ళకు ఆ పాత్రలతో సంబంధమెలా లేదో అలాగే వినోదంగా చూడగలుగుతావు.

కర్మ సంచితమని, ప్రారబ్ధమని, ఆగామియని మూడు విధాలు. మనం జన్మ జన్మలనుండి సంపాదించిన కర్మ సంచితమనే పేరుతో మన బ్యాంక్ ఖాతాలో జమయై యుంటుంది. అందులో నుండి ప్రారబ్ధమని ఈ జన్మలో అనుభవించటానికి కొంత తెచ్చుకొంటాము. మళ్ళీ ఈ జన్మలో ప్రారబ్ధాన్ని అనుభవిస్తూ మళ్ళీ కర్మ చేస్తాము అది ఆగామి అనే పేరుతో సంచితంలో కలుస్తుంది. జ్ఞానికి జ్ఞానం కలగగనే సంచితకర్మ దగ్ధమై పోతుంది. “జ్ఞానాగ్ని దగ్ధ కర్మాణాంభస్మసాత్” ఆగామి కర్మ బ్రహ్మ భావంతో చూస్తాడు కాబట్టి కర్మబ్రహ్మమే అవుతుంది. ఇక పోతే ప్రారబ్ధము. ఉపాధి ఉన్నంత వరకు ప్రారబ్ధము

ఉంటుంది. స్విచ్ ఆఫ్ చేసిన తర్వాత వెంటనే ఫ్యాన్ ఆగిపోదు కదా! కొంచెం సేపు తిరిగినా వెనుకటి తీవ్రత ఉండదు. అలాగే ఉపాధి ఉన్నంత వరకు కర్మ అనుభవించవలసి ఉంటుంది. ప్రారబ్ధం అయిపోతేనే దేహం పడిపోతుంది. ‘ఈశ్వర స్సర్వ దేహానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి బ్రాహ్మయన్ సర్వభూతాని యంత్రారూఢాని మాయయా’ ఏ వస్తువు తయారయేటప్పుడు దేనికొకట తయారు చేయబడిందో ఆ పనిని దానిచేత చేయించటమే ప్రారబ్ధము పని. జీవన్ముక్తుడు తన దేహము ఉన్నంతవరకు తనకు నియోగించిన కర్మ చేస్తూ దేహపతనానంతరము విదేహముక్తిని పొందుతాడు. ఆత్మారామునకు ఉపాధి ఉన్నంత వరకు ప్రారబ్ధము తప్పదు. అతడు ‘స్వయంతీర్థః పరాంస్తారయతి’ యని తాను ఉద్ధరింపబడి అంతటితో ఊరుకొనకుండా యితరులు ఉద్ధరింపబడటానికి బోధ చేస్తాడు. అతని ప్రారబ్ధంలో అది లేకపోతే ‘నవిరోధో నచోత్పత్తి నబద్ధో నచ సాధకః’ అని గౌడపాదాచార్యులవలె ఊరుకుంటాడు. ప్రారబ్ధంలో ఉంటే శంకర భగవత్పాదుల వలె అందరికీ “నహినహి రక్షతి డుక్కుజ్కరణే” అని బోధ చేస్తూ తిరుగుతాడు. అలాటివారిని శాస్త్రం “విముక్తస్య విముచ్యతే” అతడు జీవన్ముక్తుడై దేహపతనానంతరము విదేహముక్తుడౌతున్నాడు అని రెండుసార్లు అతడు ముక్తుడని చెప్పింది. అతడు జీవించి ఉండగానే ముక్తుడు కాబట్టి అతనికి జన్మించడం తర్వాత కర్మ చేయటం అనేవి రెండూ అబద్ధమేననిపిస్తాయి. జన్మ వలన కర్మ అంటే మొదటి జన్మకు కర్మ ఎక్కడ నుండి వచ్చింది? కర్మ వలన జన్మ రావాలంటే ముందు కర్మనా? జన్మనా? అన్న ప్రశ్నకు అది పరస్పర సాపేక్షము. ఒకదాని మీద ఒకటి ఆధారపడింది. ఏదైన ఇంకొక దానిమీద ఆధార పడ్డదంటే అవి అన్యోన్యధారములు కాబట్టి

రెండూ అబద్ధమే. వాడి జన్మ అబద్ధమే కర్మ అబద్ధమే. మరి లేనిదెలా కనిపిస్తున్నదంటే ఉన్నది ఆత్మ చైతన్యం అనాత్మ ప్రపంచంగా చిదాభాసుడైన జీవుడిగా కనిపిస్తున్నారు. వాస్తవంగా కనిపిస్తూ యథార్థంగా లేనిది ఆభాస. విత్తుగా చెట్టుగా కనిపించేది నేల. నేల సత్యం, విత్తు చెట్టు ఆభాస అయినట్లు ఆత్మ చైతన్య స్ఫురణ సత్యం. అదే ఉపాధిగా జన్మగా కర్మగా త్రాడే పామై కనిపించినట్లు కనిపిస్తున్నది అని తెలిసిన ఆ జీవన్ముక్తునికి బంధమే లేదు అలాటప్పుడు మోక్షావశ్యకత ఏముంది? మోక్షానికి అర్థమేలేదు. రజ్జుదృష్టిని అలవాటు చేసుకోవటం అభ్యాసము, సర్పదృష్టిని వదిలేయటం వైరాగ్యము. అభ్యాస వైరాగ్యాలను క్రమంగా అలవరచుకోమని గీతా ప్రభోధం కదా! స్వరూప దృష్టిని పట్టుకుని విశేషాలను స్వరూపంగా చూచే ఆధ్యాత్మిక దృష్టి అలవరచుకోవాలి. (రూపాలన్నీ) కనబడినదంతా పరమాత్మ యొక్క సద్విశేషమని నామాలన్నీ పరమాత్మ చిద్విశేషాలని తెలుసుకుంటే సచ్చిత్తులు తప్ప ఈ ప్రపంచంలో ఏమి ఉండవు. నామరూపక్రియలనే విశేషాలను సచ్చిదానందములుగా చూచుకోగలగడమే సాధన.

25. మానవుడికి లోక జ్ఞానముంటే చాలదా? శాస్త్ర జ్ఞానం దేనికి?

జ. జ్ఞానము వాసనా జ్ఞానమని, వివేక జ్ఞానమని రెండు విధాలు. 'ఆహార, నిద్రా భయ మైదునం' అనే నాలుగు ప్రక్రియలు వాసనా జ్ఞానంలోనికి వస్తాయి. ఆకలి వేస్తే తినటం, తినటం కోసం ఆహారాన్ని సంపాదించు కోవటం, నిద్రవస్తే నిద్రపోవటం, తన దారికి అడ్డు వచ్చిన వారి మీద కోపగించుకోవటం, వీలైతే చంపి అడ్డు తొలగించుకోవటం, సంతానాన్ని ప్రత్యుత్పత్తి చేయటం ఇవన్నీ పశు, పక్ష్యాదులకు మానవులకు కూడ

సమానమే. అది కాక మానవుడికి సృష్టిలోనే అదనంగా ఉన్నది వివేకజ్ఞానం. ఏది చేయవచ్చు? ఏది చేయకూడదు? కూడని పనులు చేస్తే పరిణామం ఎలా ఉంటుంది? అని విచారించి వివేచించు జ్ఞానానికి వివేచనా జ్ఞానమని పేరు. ‘జ్ఞేనేన హీనః పశుభిః సమానః’ ఆ వివేచనా జ్ఞానం లేకపోతే వాడు పశువుతో సమానమైనవాడే, అని సుభాషితం.

పురుష అని జీవుడిని అంటారు. అంటే పూర్ణత్వాత్ పూర్తిగా వాసనాజ్ఞానంతోబాటు వివేక జ్ఞానం కూడ కలవాడని అర్థము. పశు పక్ష్యాదుల వలె పుట్టి, జీవించి, చావటానికి లోక జ్ఞానం చాలు. ఎందుకంటే లోక జ్ఞానంతో ఆహారాన్ని సంపాదించుకోటం, ఆకలైనపుడు తినటం, సంతానాన్ని వృద్ధి చేయటం, మరణం వచ్చినపుడు పోవటం ‘ఆయారామ్ గయారామ్’గా బ్రతకితే చాలనుకుంటే లోక జ్ఞానంచాలు.

‘జ్ఞానం నరాణాం అధికో విశేషః’ అన్న శాస్త్ర వాక్యాన్ననుసరించి విశేషమైన వివేచనా జ్ఞానాన్ని సంపాదించుకొని నరుడు అనిపించుకోవాలి అంటే శాస్త్ర జ్ఞానం అవసరము. ఈ ప్రపంచంలో అన్నీ ద్వంద్వాలే, చావు పుట్టుకలు, ఆకలిదప్పులు, సంకల్ప వికల్పాలు, కర్మత్వభోక్తృత్వాలు, సుఖదుఃఖాలు, నిత్యానిత్యాలు, అవసర, అనవసరాలు ఇలా అన్నీ ద్వంద్వాలే, ఒకటి మనకిష్టమైతే మరొకటి అయిష్టమౌతుంది. మరణం అందరికీ ఇష్టం ఉండదు. మన మరణమే కాదు మనవారి మరణం కూడా ఇష్టం ఉండదు. శాస్త్ర జ్ఞానం మనకు ద్వంద్వాల నుండి విడివడటానికి కావలసిన జ్ఞానాన్ని ఇస్తుంది. ‘మృత్యోర్మా అమృతంగ మయ’ మృత్యువు నుండి అమృతత్వాన్ని (చావులేని స్థితిని) సంపాదించాలంటే శాస్త్ర జ్ఞానం అత్యవసరము. “ చదువని వాడజ్ఞాండగు, చదివిన సదసద్వివేక చతురత గల్గున్ ” శాస్త్ర జ్ఞానము నీకు

సదసద్వివేచనను కలిగిస్తుంది. సృష్టిలో అనేక జీవరాసులున్నాయి. వాటికి ఈ శాస్త్ర జ్ఞానాన్ని గ్రహించగలిగే బుద్ధి స్వతంత్రత లేదు. మానవుడికి పరిణతి చెందిన (వికసించిన) బుద్ధి భగవదనుగ్రహంతో వచ్చింది. నీకు బుద్ధి ఉన్నది అని చెప్పుకున్నంత మాత్రాన ప్రయోజనము లేదు. నా దగ్గర బ్యాంకులో డబ్బుంది అంటే లాభమేముంది? అవసరము వచ్చినప్పుడు ఖర్చుపెట్ట గలగాలి. అలాగే బుద్ధిని ఉపయోగించగలగాలి. ఆ ఉపయోగించటానికి (పదును పెట్టడానికి) ఉపయోగపడేదే శాస్త్ర జ్ఞానం. అదే విద్య. 'విద్యావిహీనః పశుభిస్సమానః' ఆ శాస్త్ర జ్ఞానము లేనివాడు పశుప్రాయుడే. నిన్ను నీవు మనిషిని అని నిరూపించు కోవాలంటే శాస్త్రజ్ఞానం అవసరము.

26. శాస్త్రాలన్నింటిలో వేదాంత శాస్త్రము ఎలా గొప్పదయింది?

జ. 1. లోకజ్ఞానమని (కామన్ సెన్స్, ఇది బ్రతికేయటానికి సరిపోతుంది), 2. శాస్త్రజ్ఞానమని (సైంటిఫిక్ జ్ఞానము), 3. కళా జ్ఞానము (లలిత కళలు), 4. ధర్మ జ్ఞానమని (మత సంబంధిత జ్ఞానము), 5. బ్రహ్మ జ్ఞానమని ఐదు విధాలుగా వివేచనా జ్ఞానాన్ని విభజించుకున్నారు. ఇందులో మొదటిదాన్ని జ్ఞానమే అనకూడదు. ఎందుకంటే అది ఉన్నా పశు పక్ష్యాదులతో సమానమైన జీవితమే. ఇక శాస్త్ర కళా జ్ఞానాలు కొంత వివేచనను కలిగించినా మన జీవిత కాలంలో పనిచేసి మన శరీరం పోగానే తాను పోతుంది. మరణించిన శరీరంలో ఎంత మేధావి అయినా, అతని జ్ఞానం బూడిదపాలైపోతున్నది కదా! మనకు యూనివర్సిటీలు యిచ్చిన డిగ్రీలు (పేపర్లు, సర్టిఫికేట్లు) మన జీవిత కాలంలోనే చిటికెడు కుంకుమ పొట్లం కట్టటానికి కూడ పనికి రాకుండా శిథిలమైపోతున్నాయి. కొందరికి

డిగ్రీలు అన్నం సంపాదించటానికైన ఉపయోగపడుతున్నాయి మరికొందరికి అందుకు కూడ ఆ సర్టిఫికెట్లు పనికి రావడం లేదు. ఇక మత సంబంధమైన ధర్మ జ్ఞానమా! లోకాలు లోకాంతరాలు ఉన్నాయని, పుణ్య పాపాలకు అనుగుణంగా జీవుడు మరణానంతరము ఆయా లోకాలకు వెళ్తాడని చెప్తుంది. ఇప్పటి వరకు అది అనుమాన ప్రమాణమే. అంటే స్వర్గానికో, నరకానికో వెళ్లి వచ్చామని చెప్పినవాళ్ళు ఎవరూ లేరు. అయినా మానవజీవిత సమస్య అయిన మరణమనే దానికి సమాధానం చెప్పదు. మనకు తెలియకుండా పుట్టాము (అంటే పుట్టుక జరిగినపుడు మనకు తెలియదు) మన ప్రమేయం లేకుండానే తలదండ్రులచే పెంచబడ్డాము. మరణం ప్రతివాడికీ ఇష్టం లేదు. అయినా మరణం ముందుకు వచ్చినపుడు ఏ జ్ఞానము మనల్ని కాపాడటంలేదు. అసలలాంటిదేమి లేనే లేదంటే అసత్తునుండి సత్తుకు, తమస్సు నుండి జ్యోతిస్సుకు, మృత్యువు నుండి అమృతత్వానికి చేర్చేది ఉందని శాస్త్రం ఎందుకు చెప్తుంది? కాబట్టి మరణాన్నుండి రక్షణ కలిగించేది ఏదో ఉండి ఉండాలి. అది తెలియజేసే జ్ఞానమే బ్రహ్మజ్ఞానం. అన్ని జ్ఞానాలలో జ్ఞాత, జ్ఞానము, జ్ఞేయము అనే త్రిపుటులుంటాయి. కర్మలో కర్మచేసేవాడు, కర్మ ఫలితము, కర్మ (పనిచేయటము) అనే మూడు ఉంటాయి. కర్త కర్మ ద్వారా ఫలితాన్ని పొందుతాడు. అలాగే ధర్మ జ్ఞానంలో ఉపాసకుడు ఉపాసనా మార్గంలో ఉపాస్యకడైవాన్ని ప్రార్థిస్తాడు. సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సాయుజ్యాలనే పేరుతో ఫలితాన్ని పొందుతాడు. సాధకుడు, సాధన, సిద్ధి అనే త్రిపుటి సంపుటీకరణ మవటం (కలిసిపోవటం, ప్రవిలాపనం అవటం) అందులో లేదు. ఉపనిషద్విద్య (బ్రహ్మ జ్ఞానము) (వేదాంత శాస్త్రము) మనలను త్రిపుటి రహితులుగా

చేస్తుంది. (త్రిపుటి రహితుడైన తాను త్రికాల బాధ్యుడని) 'విశరణ గత్యవసాదనేషు' అని ఉపనిషద్ అన్న పదానికి అర్థం. 1. సంసార బీజస్య విశరణాత్ (సంసారమును వృద్ధి పొందించు విత్తనమును (మొలకను) నాశనము చేస్తుంది). 2. 'కారణేన సహ అవసాదయతి' కార్యరూపం ధరించకుండ కారణాన్ని నాశనం చేస్తుంది. మళ్ళీ జన్మించాలనే కోరిక లేకుండ చేస్తుంది. 3. 'గతి' బ్రహ్మ గమయతి. బ్రహ్మమును పొందిస్తుంది. అంటే జీవునికి బ్రహ్మత్వైక్యమును పదిల పరుస్తుంది. అంటే పూర్తిగా అజ్ఞానావరణ విక్షేపాన్ని తొలగించి పరమాత్మగా నిన్ను మిగులుస్తుంది. గీత కూడా 'ఆ బ్రహ్మ భువనాల్లోకా పునరావర్తినోర్జ్జనా మాముపేత్యతు కౌంతేయ పునర్జన్మ నవిద్యతే ' ధర్మ పురుషార్థంలో నీవు తెలుసుకున్న అతల, వితల, సుతల, రసాతల, తలాతల, మహాతల, పాతాళాది, అధోలోకాలు, భూః, భువః, సువః, జన, తప, మహ, సత్యలోకాది ఊర్ధ్వలోకాలు మరణానంతరం జీవుడు వెళ్ళే చోటు అని 'క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి' అక్కడ పుణ్యం క్షీణించే వరకు ఉండి తదుపరి మర్త్యలోకంలో పుడతాడని గీతావాక్యం. ఉపనిషద్విద్య వేదాంత శాస్త్రము జీవుని అలా చావు పుట్టుకల చక్రంలో నుండి తొలగిస్తుంది. అందుచే అన్ని శాస్త్రాలలోకి వేదాంత శాస్త్రము గొప్పదయింది. అన్ని మార్గాలు బ్రహ్మ విద్యనే సూచిస్తున్నాయని అందరు గురువులూ చెప్పేది ఒకటేనని భ్రమ పడరాదు (పంచకోశ విచారణ మాత్రం తెలిసి తాము బ్రహ్మ నిష్ఠులమని చెప్పే వాళ్ళు, అదొక వృత్తిగా తీసుకున్న వాళ్ళు చాలమంది ఉన్నారు. జిజ్ఞాసులు గురువునెన్నుకొనేటపుడే బహు జాగరూకులై ఉండాలి.)

1. విషయము :- పరమాత్మ ఎవరు? ఆయన లక్షణాలేమిటి? ఆయననెలా

పొందాలి అను దానిని తెలిపేది బ్రహ్మ విద్య లేక బ్రహ్మ జ్ఞానము.

2. అధికారి :- సాధన చతుష్టయ సంపన్నుడు, అంతఃకరణ శుద్ధి కలవాడు.

3. ప్రయోజనము :- తద్వార పొందబడు ఫలితము మోక్షము. (బంధమే లేదని, మోక్షము అవసరము లేదని తెలుసుకొను అవగాహన.)

4. సంబంధము :- ప్రతిపాద్య ప్రతిపాదక సంబంధము. ప్రతిపాదించు వాడు జీవుడు. జగత్తుతో పరమాత్మతో అతనికి గల సంబంధము. (ఈ మూడు ఒకటేనని నిర్ణయించుకొనుట) సాధన మార్గంలో జ్ఞానంతో పురోగమించిన వానికి జగత్తు తనకంటే భిన్నం కాదని, తానే ఈశ్వరుడనని గుర్తునుగ్రహంతో సంశయరహితంగా తెలియ బడుతుంది. అందుచే వేదాంత శాస్త్రము శాస్త్రాలన్నింటిలో గొప్పది అయింది.

27. అద్వైత వేదాంతంలో పదార్థాలు ఎన్ని అవి ఏవి?

జ. అద్వైత వేదాంతంలో అనడంలో అది ద్వైతంకాదని తెలుస్తున్నది. అద్వైతమంటే రెండవది లేనిది. ఎప్పటికీ రెండవది అనేది ఉండనిది. అంటే భూతకాలంలో లేదు, వర్తమానంలో కనిపించదు, భవిష్యత్తులో ఉండదు. అది సాధన చేయటం వలన వచ్చేది కాదు. అది బీయింగ్ కాని బికమింగ్ కాదు. పదార్థాలు ఎన్ని అవి ఏవి అనటం స్థూణనిఖనన న్యాయంగా శిష్యుని పరిక్షించటానికి వేసిన ప్రశ్న. స్థూణ నిఖనము అంటే ఒక గుంజేపాతి అది గట్టిగా ఉందా లేక గాలికి ఊడి క్రింద పడిపోతుందా? అని ఊపి చూస్తాడు ఆ గుంజే పాతినవాడు. దాన్ని గట్టిగా రాళ్ళతో కొట్టి దిమ్మెస చేసి అది ఎలాటి అవాంతరాలు వచ్చినా కదిలి పోదు, చెదరదు అని నిర్ణయించుకుంటాడు. గురువు అలాగే అద్వైతంలో

పదార్థాలు ఎన్ని అంటున్నారు. అద్వైతంలో పదార్థం ఒకటే. అదే సత్ చిత్ అనే రూపాలతో ఉండి ప్రకాశిస్తుంది. ఏ పదార్థం ఉందో (ఉనికి కలిగి ఉందో) అది సత్తు, అది ఉందని అనిపించాలంటే నీకు గోచర మవ్వాలి అంటే ప్రకాశించాలి. ఉండటము ఉన్నానని స్ఫురించటము అనే రెండు ఒక పదార్థానివే 'ఏకం సత్ విప్రా బహుదావదంతి'. ఒకే సత్తా మాత్రమైన పదార్థాన్ని పలువురు పలురకాలుగా వారివారికర్థమయ్యే రీతిలో బోధిస్తారు. (ఎవరి శిష్యులకు వారు) అది వసతి, దివ్యతి అంటే ఉంటుంది ప్రకాశిస్తుంది. అలా అని అవి రెండు కావు. ఒకటే అదే సత్యం, జ్ఞానం, అనంతమైన బ్రహ్మము అది పరమాత్మ, పరబ్రహ్మ అని అనేక పేళ్ళతో పిలవబడుతూ ఉంది. ఆ పరబ్రహ్మమే జీవ జగదీశ్వరులుగా, జ్ఞాత జ్ఞాన జ్ఞేయాలుగా విశ్వమంతా పరుచుకొని ఉన్నది. అదే సచ్చిదానంద రూప జీవాత్మగా నీలో ఉన్నది. దీనినే ప్రత్యభిజ్ఞ ద్వార తెలుసుకోవటమే నీవు చేయవలసిన పని.

28. ఆత్మ ఏమిటి? అనాత్మ ఏమిటి?

జ. భూత భవిష్యద్వర్తమానాలలో నశించకుండా శాశ్వతంగా ఉన్నది ఆత్మ. ఆత్మ సర్వ వ్యాపకమైనది. ఇది సింథేసిస్. అనుభూతమయ్యేది కాని వాక్కు చేత మనస్సుచేత ఇది అని తెలియ జేయటానికి వీలుకానిది. ఇక అనాత్మ అనాలసిస్. సర్పరజ్ఞ భ్రాంతి అనే వేదాంతంలో చెప్పబడే ఉపమానంలో రజ్జువు ఆత్మ. సర్పము అనాత్మ. అనాత్మ అంటే అసలు లేనిది కాదు. ఆత్మను ఎటుగని కాలంలో ఆ ఆత్మయే నీదృష్టికి వేరుగా కనిపిస్తుంది. అదే సత్యమనిపిస్తుంది. జ్ఞానం కలిగి దీపం పెట్టి చూస్తే పాము ఎక్కడికీ పారిపోలేదు. ఆ తాడే పాముగా కనిపించింది. పాము

భయ భ్రాంతులు కలిగించిందని తెలిసి నవ్వుకుంటాడు. ఇంకొక సారి అలా పాముగా కనిపించినా వాడు తాడును గుర్తించాడు కాబట్టి భయభ్రాంతులకు లోనుగాడు. పాము ఆభాస అని తాడు సత్యమని గ్రహిస్తాడు. ఆత్మ సత్యము. అనాత్మ దాని ఆభాస. లేక ఆత్మ విభుడు, అనాత్మ ఆతని విభూతి. అనాత్మ అంటే అసలే లేదని అర్థం చేసుకోరాదు. జగత్తు మిథ్య అంటే అసలే లేదని కాదు. పరమాత్మయే ఇలా కనిపిస్తున్నాడు. తాడే పాముగా కనిపిస్తున్నది అనుకోవాలి. ఈ ప్రశ్నకు మరొక ప్రశ్నపత్రంలో మొదటి జవాబుగా వ్రాశాను.

29. జీవ జగదీశ్వరులు అనేవారు ఎవరు? ఆత్మా? అనాత్మా?

జ. ఆకాశం నుండి పృథ్వి దాకా కనపడుతున్న ఈ ప్రపంచమంతా ఒక పెద్ద జడపదార్థం. దానికి తానున్నాననే జ్ఞానం లేదు. అది ఉంది అనటం మనందరికీ అనుభవమే, దాని అస్తిత్వాన్ని (ఉనికిని) నిరూపించటానికొక సాక్షి కావాలి. అది మనలోనే ఉన్నది. మనలో ఉన్న ఆ జ్ఞానానికి జీవుడని పేరు. జీవుని జ్ఞానం పరిమితులకు లోబడి ఉంది. అంటే ప్రపంచాన్ని అంతటినీ తాను ఒకసారిగా చూడలేడు. అతని జ్ఞానం ప్రపంచం ఉన్నంత మేర వ్యాపించటం లేదు. అది కాక జీవుడు ప్రపంచము ఉన్నంత కాలము ఉండటం లేదు. మరణము వాడిని కబళిస్తున్నది. మన జ్ఞానానికి దేశ కాలాలనేవి అడ్డుతగుల్తున్నాయి. దేశ కాలాలనే అడ్డులేకుండా ఉండాలంటే జ్ఞానం పరిపూర్ణంగా ఉండాలి. ఆ పరిపూర్ణ జ్ఞానాన్ని వప్పుకోకపోతే జగత్తుకు - జీవుడికి కూడ సాక్షి లేకుండా పోతుంది. సాక్షి లేకపోతే అస్తిత్వమే ఉండదు. గుర్తించేవాడు లేకపోతే జడమైన జగత్తు ఉందని ఎలా తెలుస్తుంది? ఉనికి వల్ల లాభమేమి? వీటి అస్తిత్వం కోసమైన

ఒక అఖండ చైతన్యాన్ని (పరిపూర్ణ జ్ఞానాన్ని) వప్పుకోవాలి. ఆ అఖండ చైతన్యానికే ఆత్మ అని, పరమాత్మ అని దేవుడని, ఈశ్వరుడని, బ్రహ్మమని అనేక పేర్లు పెట్టబడ్డాయి. జీవ జ్ఞానం పరిమితులను వదిలేసి విస్తరిస్తే వాడే బ్రహ్మమౌతాడు. “బ్రహ్మ సత్యం జగన్మిథ్యా జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః” అన్న సూత్రం దీన్నే సూచిస్తున్నది. జీవుడే ఈశ్వరుడు ఆయన విభూతియే జగత్తు. ఇది గురుముఖత: విని అర్థం చేసుకోవలసిన విషయం. జీవేశ్వరులు ఆత్మ జగత్తు అనాత్మగా అనుకుని ప్రత్యభిజ్ఞ కలిగిన తర్వాత జగత్తును ప్రవిలాపనం చేసుకుంటూపోతే ఉన్నది ఆత్మయే అనాత్మగా కనిపిస్తున్నది కూడ ఆత్మేనని తెలుస్తుంది.

30. ఆత్మ, అనాత్మలు రెండూ వాస్తవమా? ఒకటేనా? ఒకటే అయితే అది ఏది?

జ. ఆత్మ, అనాత్మ అనే పదాలు రెండుకాని వాస్తవంగా ఉన్నది ఆత్మయే. చీకటి వెలుతురు రాత్రింబగళ్ళు అని రెండు మన అనుభవంలో ఉన్నవి. యథార్థంగా వెలుతురుకు భూమి అడ్డు పడబట్టి చీకటిలా అనిపిస్తున్నది. భూమి దాటి చూడగలిగితే సూర్యుడి దగ్గర చీకటి వెలుతురు అనే రెండు పదార్థాలు లేవు. ఉన్నది ఒకటే అది ఆత్మయే. ఆత్మకు భిన్నంగా కనిపించేవి. 1.జీవుడు. 2.జగత్తు. ప్రతిబింబ భావాన్ని బట్టి జీవుడు లేడు, కార్యకారణ భావాన్ని బట్టి జగత్తు లేదు. ఈ జీవ జగత్తులకే అనాత్మ అనిపేరు. అద్దంలో మనం మన ముఖాన్ని చూస్తాము. అది మన ముఖం కంటే విలక్షణంగా వేరుగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. అది వాస్తవంలో వేరుకాదు. అద్దం అనే ఉపాధి కారణంగా అది ఏర్పడింది. ఉపాధి తొలగితే అది తొలగి పోతుంది. ముఖమనేది బింబమైతే అద్దంలో పడ్డముఖం

ప్రతిబింబము. బింబం కన్నా ప్రతిబింబము వేరుగానట్లు ఆత్మ బింబమైతే జీవుడు అతని ప్రతిబింబము. అందుచే జీవుడు అనాత్మ అయిపోయాడు. మన మనస్సనేది దర్పణం వంటిది. ఆ దర్పణంలో పడ్డ ప్రతిబింబమే జీవుడు. వాడు ఆత్మకంటే భిన్నంకాదు. 'జీవో బ్రహ్మైవ నా పరః' అని శ్రుతి ఇదే చెప్తున్నది.

ఇక జగత్తు :- దేని నుండి ఒకటి జన్మిస్తుందో అది కారణం. ఏది జన్మిస్తుందో అది కార్యం. బంగారం కారణమైతే నగలన్నీ దాని కార్యాలయినట్లు ఆత్మ అనేది కారణమైతే శరీరాదులన్నీ (ఉపాధులన్నీ జరాయుజ, స్వేదజ, అండజ, ఉద్భిజాలన్నీ) దాని కార్యలే. కార్య మెప్పుడైందో అది కారణం కంటే భిన్నంగా ఉండటానికి వీలులేదు. కార్యానికి తనకంటూ ఒక స్వభావం ఉండటానికి వీలులేదు. కుండ శరావాదులలో దానికి కారణమైన మట్టి, ఆభరణాలలో దానికి కారణమైన బంగారం ఉన్నట్లే జగత్తు అంతా ఆత్మ చేతనే నిండి ఉన్నది. ఆభరణాల దృష్టితో చూస్తే అనాత్మను చూచినట్లు. బంగారం దృష్టితో చూస్తే ఆత్మనే చూస్తున్నట్లు. అనాత్మను వదలి ఆత్మ ఉండగలదు కాని ఆత్మను వదలి అనాత్మకు ఉనికియే లేదు.

31. కనిపించని ఆత్మ ఎలా వాస్తవమైంది? కనిపిస్తున్న జగత్తు ఎలా అవాస్తవమైంది?

జ. ఈ ప్రశ్నకు క్రిందటి ప్రశ్నపత్రంలో 18 వ ప్రశ్నగా సమాధానం వ్రాశాను.

32. జగత్తుగా కనిపించేది కూడ ఆత్మేనని ఎలా చెప్పగలవు?

జ. కార్యకారణ సంబంధాన్ని 6వ ప్రశ్నలో వివరించటం జరిగింది. కారణం

కార్యంలో కనిపించి తీరాలి. ఆత్మకుండే లక్షణాలు 1. సత్తు, 2.చిత్తు. సత్తు అంటే ఉండటం చిత్ అంటే ప్రకాశించటం. ఈ రెండే కార్యమైన ప్రపంచంలో కనిపిస్తాయి. అణువు మొదలు ఆకాశం వరకు ఏ వస్తువును చూచినా ఉంటుంది. కనిపిస్తుంది. అన్నిటిలో సర్వవ్యాపకంగా సచ్చిత్తులే ఉన్నాయి. అవి కాక ఏదైన విశేషము ఉందంటే నామరూప క్రియలనేవి మూడు. నామమంటే ఆలోచన, రూపమంటే శరీరము, క్రియ అంటే ప్రాణము. ఈ మూడు జగత్తు లక్షణాలు. విమర్శించి చూడక గాని చూస్తే మాత్రం అవి సచ్చిత్తులకన్నా వేరుకావు. వేరైతే వాటికి అస్తిత్వము ఉండదు. ప్రకాశమూ ఉండదు. నామ రూపక్రియలనేవి నామమాత్రమే కాని వాస్తవానికి అవి సచ్చిత్తులే. సచ్చిత్తులనేవి ఆత్మయే కాబట్టి జగత్తు కూడ ఆత్మయే. జీవజగత్తులను ప్రవిలాపనం చేసుకుంటేనే జగత్తు ఆత్మ అవుతుంది. అంత జ్ఞానం కలగనంత వరకు జగత్తు జగత్తే, సంసారము దుఖమే.

33. నేను అనే భావం నా శరీరంలోనే కదా కలుగుతున్నది. అలాటప్పుడు శరీరానికి బాహ్యంగా ఉన్న ప్రపంచం నాదే కాని నేను ఎలా కాగలను? కాకుంటే అది కూడ ఆత్మేనని ఎలా భావించాలి?

జ. 'నేను' అనే భావం నీ శరీరంలోనే కలుగుతుందనటం అజ్ఞానం. 'నేను నిన్ను కొడతాను' అన్న పదంలో నేను అన్నప్పుడు శరీరాన్ని నీతో కలుపుకుని మాట్లాడుతున్నావు. 'నన్ను నీవు కొడతావుట్రా' అన్నప్పుడు దేహాన్ని వదలి నేను మాట్లాడుతున్నది. నేను శరీరంతో పనిచేస్తున్నప్పుడు నేను శరీరంలో ఉంటాను. అంటే శరీరంతో తాదాత్మ్యము చెంది ఉన్నాను. నా శరీరాన్ని, నా మనస్సును, నా ఆలోచనలను చూస్తున్నప్పుడు

నేను శరీరాన్ని సాక్షిగా చూస్తున్నాను. అంటే శరీరం దాటి ఇవతల నేనున్నాననే కదా. కాలిలో ముల్లు గుచ్చుకున్నా గాఙుముక్తైనా దాన్ని గుర్తిస్తున్న నేను; వీపుపైనున్న కురుపును ఎంతమేర ఉన్నదో ఎలా ఉన్నదో చూడకుండా చెప్పగలుగుతున్న నేను దేహంకంటే విడిగా లేనా? దేహం కంటే విడిగా ఉన్న జ్ఞానానివి నీవని గ్రహించలేకపోతున్నావు. నీలో ఉందన్నది ప్రతిబింబచైతన్యము. బయట అంతటా ఉన్నది బింబ చైతన్యము. నీవు నిన్ను అంటే నీ జ్ఞానాన్ని వేరు చేసి శరీరాన్ని నీదిగా చూస్తున్నావు. అలా అని మరచిపోయి నీ శరీరమంతా నీవనుకుని నీ కన్నా భిన్నమైన జగత్తును నాదిగా చూస్తున్నావు. ప్రపంచమెలా నీదో నీ శరీరము కూడా నీదే. గీతలో 'ఇదం శరీరం' క్షేత్రమన్నాడు. నీవు క్షేత్రజ్ఞుడివి. సర్వక్షేత్రాల్లో ఉన్న క్షేత్రజ్ఞుడు నీవే. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రంలో శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు 9 వ శ్లోకంలో భూమి, అంభస్ (నీరు), అనల, అనిల, అంబరము (పంచభూతాత్మకమైన, బ్రహ్మాండము) తోబాటు అహర్నాథో (సూర్యుడు) హిమాంశు (చంద్రుడు) పుమాన్ (జీవుడు) లనే (పిండాండము) అష్టమూర్తులుగా చెప్పారు. అంటే నీ శరీరంలోని సూర్యుడు (బుద్ధి) చంద్రుడు (మనస్సు) జీవుడు (పురుషుడు) వీళ్ళందరూ నాదిగా భావించాలి. ముగ్గురి నీ (నాదులను) నీవనుకుని 5 నాదులను నాది అంటున్నావు. ఈ ముగ్గురిని కూడ నాదిలో కలిపేయి. నీవు ఒక్కడివే స్ఫురణవై మిగుల్తావు. అది గ్రహించటమే ప్రత్యభిజ్ఞ. ఇప్పుడు నీవు శరీరం మేరకే ఉన్న స్ఫురణవైనావు. నీకు పరిమితులున్నాయి. అందుచే వామనుడవు. త్రివిక్రముడవు కావాలి. అన్నింటినీ (జ్ఞేయాలు) నీలో ప్రవిలాపనం చేసుకుంటూపో, అప్పుడు అవన్నీ నాదులన్నీ నీవై పోతాయి. (ఇది గురుముఖత: విని అర్థం చేసుకోవలసిన విషయము)

కుండలోని చిన్న ఆకాశమును చూచి కుండ తాను దాన్ని పరిమితం చేశానని ఆకాశాన్ని విభజించానని అనుకుంటుంది. అది అనుకున్నంత మాత్రాన ఆకాశం కుండలోనికి వచ్చిందా? బయట అంతా విడగొట్టటానికి వీల్లేకుండా ఆకాశం ఉంది కదా! కుండ పగిలితే ఎలా ఆకాశం తన పెద్ద ఆకాశంలో చేరటానికి ప్రయత్నమవసరము లేదో అలాగే చిన్న నేను పెద్ద నేను కావటానికి ప్రయత్నమవసరములేదు. గుర్తిస్తే చాలు అదే సాధన రహస్యము.

34. సర్వ వ్యాపకమైన ఆత్మ శరీరంలోనే ఎలా బందీ అయింది? అయితే దానికేమని పేరు?

జ. ఎ. ఆత్మ సర్వవ్యాపకమే. ఎలా ఆకాశము, విభజించటానికి వీల్లేకుండా అంతటా పరుచుకొని ఉందో అలాగే చిదాకాశం సర్వవ్యాపకంగా ఉంది. ఆ చిదేకరసం ఘనీభవించిన రూపమే జగత్తు. నీరు ద్రవరూపమే అయినా మేఘాలలో వాయురూపంగా కొండలమీద మంచు రూపంగా ఎలా ఉందో అలాగే ఆ చైతన్యరసం జీవరూపంగా జగద్రూపంగా అయినట్లు కనిపిస్తున్నది. అది వస్తు సిద్ధంగా జీవజగత్తులుగా మారలేదు. బుద్ధిసిద్ధంగా మారినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఉపనిషత్తు దానికే ' తప్తఅయః పిండవత్ ' అని దృష్టాంతమిచ్చింది.

దృష్టాంతాన్ని ముందు తెలుసుకొని దాన్ని దార్ఢ్యంతికంతో పోల్చుకుందాము. ఒక మండుతున్న కొలిమిలో ఇనుప గుండును పడవేద్దాము. ఇనుప గుండుకు నల్లదనము, గుండ్రని ఆకారము, చల్లదనము, బరువు సహజంగా ఉన్నాయి. కాని కొలిమిలో పడిన కారణంగా గుండు కాలి నిప్పులాగా తయారైంది. దాని నల్లదనము

కనపడకుండా పోయి ఎఱ్ఱదనము వచ్చింది. చల్లదనము చోటును వేడి ఆక్రమించింది. ముట్టుకుంటే కాలుతుంది. దాని గుండ్రని ఆకారము దాని బరువు మారలేదు. దానికి దానిలో సహజంగా లేని వేడి, ఎఱుపు (ఉష్ణము, కాంతి) వచ్చినట్లుగా కనబడుతున్నాయి. కొలిమి నుండి తీసి కొన్ని గంటలు పక్కన పెడితే దానికి క్రొత్తగా వచ్చిన గుణాలు పోయి దాని సహజమైన గుణాలు వస్తాయి. దీన్నిబట్టి దానికి వచ్చిన వేడి, ఎఱుపులు ఆగంతుకమని సహజము కాదని తెలుస్తుంది. అవి పరిణామ క్రియలో వచ్చినవి అయితే మళ్ళీ దాని సహజ లక్షణము రాదు. వచ్చినట్లుగా కనిపిస్తున్నాయి. కేవలం కనిపించటమే కాదు అనుభవానికి కూడ వస్తున్నాయి. అలాగే సహజంగా సచ్చిత్తులుగా ఉన్న బ్రహ్మము పంచభూతసంఘాతమై (అసెంబుల్డ్) సంసారమును సృష్టించుకుంది. ఈ కొలిమిలో ' బహునాం జన్మానాం ' అని చాలా కాలమునుండి ఉండి 'సహజం, కర్మజం, భ్రాంతిజం ' అని మూడు లక్షణాలను తనపై ఆరోపించుకుంది. ఆరోపించుకొన్నట్లు నటించింది. (నర్తకుని భంగి పెక్కగు మూర్తులలో నెవ్వడాడు - పోతన భాగవతము) దీని సహజ లక్షణమైన సచ్చిత్తులు అలాగే ఉన్నాయి. ఇనుప గుండులో బరువు, గుండ్రని ఆకారములాగ. కర్మజం అనే లక్షణం నామ, రూప క్రియలనే పేరుతో ఆరోపితమైంది. కర్మననుసరించి ఆలోచనలు, శరీర ఆకృతి, ప్రాణక్రియ ఆరోపించబడింది. భ్రాంతిజం అనే లక్షణంగా తాను కాని పరిమితులు, (దేశ, కాలాలకు పరిమితమైన) ఏర్పాటు చేసుకుంది. ఇది కేవలము భ్రాంతిజన్యమే. అద్దంలోపడిన నీ ప్రతిబింబము అద్దము వలన లావుగా సన్నగా వికారంగా కన్పించినంత మాత్రాన బింబము అలా కాలేదు కదా. భ్రాంతి కారణంగా తనకు లేని సంసారము తనది అనే

దృష్టి తను కాని శరీరము (తనదైన శరీరము) తాననే దృష్టికలిగి జీవత్వాన్ని ఆరోపించుకున్నాడు. పర్యవసానంగా శరీరమే తాననే భ్రాంతి కలిగింది. ఎప్పుడైతే తాను కాని శరీరము తాను అనుకొన్నాడో తన జ్ఞానాన్ని కూడ శరీరం వరకే పరిమితం చేసుకున్నాడు. అలా శరీరంలో బంధింపబడ్డానని అనుకొనే చైతన్యానికి జీవుడని పేరు పెట్టుకున్నాడు. క్రమంగా శరీరంలో ఉన్నంతవరకు జీవుడని వాడికే జనన, జీవన మరణాలున్నాయని భావించాడు. జీవత్వం ఎప్పుడు ఆగంతుకమైందో ఆ జీవుడు ఈ శరీరాన్ని వదలి మరొక శరీరాన్ని ధరిస్తున్నాడని జన్మలు - జన్మాంతరాలు, లోకములు - లోకాంతరాలు అన్నీ ఆగంతుకంపైన వచ్చిన నమ్మకాలే. బ్రహ్మత్వం సహజం. జీవత్వం ఆగంతుకం. ఇనుపగుండును కొలిమి లోంచి తీసి కొంతకాలం బయటపెడితే ఏ ప్రయత్నము లేకుండానే దాని సహజమైన నల్లదనము, చల్లదనము వచ్చినట్లే గురూపదేశ శ్రవణ మననాదులచే తాను ప్రత్యగాత్మయని దేహ విలక్షణుడనని భావన చేసి ప్రత్యభిజ్ఞ కలుగగనే తాను బందీనన్నభావం పోతుంది. ముల్లు గుచ్చుకుంటే దాన్ని తీయడానికి మరొక ముల్లును ఉపయోగించి రెండు ముళ్ళను ఎలా పారవేస్తామో జీవ భావాన్ని పోగొట్టుకోటానికి బ్రహ్మ భావన చేయాలి. ప్రత్యభిజ్ఞ కలుగగనే భావనలు వదిలేసి ప్రవిలాపన దిశలో ప్రయాణించాలి. (ఇది గురుముఖత: తెలుసుకోవాలి. స్వప్రయత్నము పనికి రాదు).

34 జ. బి.) పరమాత్మ చిద్రూపుడు. ఆయన మాయ సద్రూపము, సచ్చిత్తులు విడదీయటానికి వీలు లేకుండా ఎప్పుడూ కలిసే ఉంటాయి. ఏది ఉనికి కలిగి ఉందో అదే స్ఫురిస్తుంది. స్ఫురణ చిద్రూపము. ఉనికి సద్విశేషము. జీవుడిగా స్ఫురణ గ్రహించలేక రజ్జువును చూడలేని అజ్ఞానం

సర్వాన్ని చూచి భయభ్రాంతులకు లోనైనట్లు సచ్చిత్తులను చూడలేని అజ్ఞానం నామరూపాలను చూచి సంయోగంలో సుఖాన్ని వియోగంలో దుఃఖాన్ని పొందుతూ జనన మరణ చక్రంలో పరిభ్రమింపచేస్తున్నది. ఉపనిషత్తు 'తత్సృష్ట్య తదేవాను ప్రావిశత్' అని చెప్పింది ఈ అర్థంలోనే, మట్టి తనలోని జిగితో కుండగా తయారై తన్ను దానిలోనే కార్యరూపంగా ఉంచుకుంది. మట్టి నుండి తయారైన కుండ అంతా (నిండుగా) మట్టి ఉన్నది. బంగారం నుండి తయారైన నగల నిండుగా బంగారమే ఉన్నది. బంగారాన్ని నీవు తీసుకుని గాజు నాకివ్వమంటే గాజుకు బంగారం వదిలితే ఉనికి పోతుంది. అయితే ఈ దృష్టాంతంలో తయారు చేయటానికి కుండకొక కుమ్మరి, నగలకొక కంసలి నిమిత్త కారణుడుగా ఉండి ఉండాలి. జగత్తుగా జీవుడుగా కనిపిస్తున్న పరమాత్మ తానే నిమిత్త ఉపాదాన కారణం అయ్యాడు. తనలోని సత్ జగద్రూపంగా కనిపిస్తే తన స్ఫురణ ఆ జగత్తును గ్రహిస్తున్నది. ఆ స్ఫురణ లేకపోతే జగత్తు ఉందని, నీ దేహం ఉందని చెప్పటానికి సాక్ష్యమే లేదు. అయితే ఆ సాక్షిగానున్న తనకు (తన స్ఫురణను) పరమాత్మ యొక్క చిచ్ఛక్తిగా గుర్తించలేక శరీరంలో బందీ అయిన జీవునిగా అనుకుంటున్నాడు. పరిమితులు లేని తనకు దేహం, దేశము, కాలము అనే పరిధులు నిర్ణయించుకుని బందీనైనానని అనుకుంటున్నాడు. (తాడే పాముగా కనిపించినట్లు) స్ఫురణయే జీవుడిగా అనిపిస్తున్నది. గుర్తిస్తే అది స్ఫురణ గుర్తించకపోతే అదే జీవుడు. దీపం పెట్టి చూస్తే త్రాడు కనిపించగనే పామెలా మాయమౌతుందో అలాగే 'ప్రత్యభిజ్ఞ' కలిగితే జీవత్వం ఎగిరిపోతుంది. దీనితోబాటు బందీగానున్న భావంకూడ పోతుంది.

35. దానికన్యంగా శరీరం చుట్టూ కనిపించేదాన్ని ఏమంటారు?

జ. జాగ్రత్తప్పు సుషుప్తులనే అవస్థాత్రయం మనందరికీ అనుభవం లోనున్నదే. కనిపిస్తున్న మూడు అవస్థలు రావాలంటే మనకు కనిపించని నాల్గవ అవస్థ ఉండి ఉండాలి. ఏదైనా ఒకటి రిఫైన్డ్ ఫారం బయటకు వచ్చిందంటే దాని క్రూడ్ మెటీరియల్ మనకు కనిపించకుండా ఉండి ఉండాలి. మట్టి అనే క్రూడ్ ఫారమ్ నుండి అన్నం అనే రిఫైన్డ్ ఫారం వచ్చింది. అలాగే తురీయమనే మరొక అవస్థనుండి అవస్థాత్రయం వచ్చిందని తెలుసుకోవాలి. దాని పేరే ప్రత్యగాత్మ, దేహమనే దాన్ని వెలిగింపజేస్తూ (స్ఫురింపజేస్తూ) అవస్థాత్రయానికి సాక్షిగా ఉంటున్నది. దానికి, దేహ సంఘాతానికి కర్తృత్వం వహిస్తున్న జీవుడిగా వేదాంత పరిభాషలో పేరు పెట్టబడింది. అది తాడుపైనున్న పాము వంటిదని అర్థం చేసుకోవాలి. దానికన్యంగా జగద్రూపంగా కనిపిస్తున్న దాన్ని పరమాత్మ అంటారు. వాడు ఆకాశము వలె సర్వేసర్వత్రా నిండి ఉన్నాడు. కాని విశ్వరూపంగా జ్ఞేయంగా కనిపించటం వలన వాడినే జగత్తు అంటున్నాము. అది జగత్తు అనేది సద్విశేషము. జీవుడనేది చిద్విశేషము. నీవు చిద్విశేషంగా ఉండి సద్విశేషాన్ని చూస్తే అంతా విశేష దృష్టియే కాబట్టి ఆభాసనే చూస్తావు. ముందు నీవు ప్రత్యభిజ్ఞను గుర్తించి చిత్సామాన్యానివని నిర్ణయించుకో. అప్పుడు దాని కన్యంగా కాక అదంతా (నీ శరీరంతో సహా) సత్తా సామాన్యంగా కనిపిస్తుంది. వస్తువును పట్టుకొని ఆభాసను చూస్తే నష్టం లేదు. ఆభాస నీకు బాధాకరము కాదు. ప్రహ్లాదుడు “వస్తు దృష్టి చూసి వాంఛ యిడడు” అన్నది ఈ దృష్టితోనే. ప్రహ్లాదుడు ‘సర్వమున్నతని దివ్యకళామయమంచు’ తలంచాడుట. ఇదంతా ప్రభువు యొక్క ప్రభావము, విభునియొక్క విభూతి పాముగా కనిపించగలగడం

త్రాడులో ఉన్న విశిష్టత అని తెలుసుకోగలిగితే ప్రపంచము ఆస్తిపాస్తులుగా భార్యాబిడ్డలుగా గోచరించినా అవన్నీ అతని దివ్యకళలు, విభూతులు. ఆ పరమాత్మ వసతి, దివ్యతి అని అన్నింట వసిస్తూ ప్రకాశిస్తున్నాడు. ఆ వికారాలన్నీ అతనివి అది గ్రహిస్తే అవి నీలో ఎటువంటి వికారాలు కలిగించవు.

36. ఇందులో వస్తువేది? ఆభాస ఏది? రెంటికీ ఏమి సంబంధం?

జ. త్రాడు కనిపించకపోవటానికి మసక చీకటి కారణము. అది అజ్ఞానము. ఆ కారణంగా త్రాడును ఆవరించింది నా అజ్ఞానమే. అది కటిక చీకటి అయితే అసలు తాడుతోబాటు మరేమి కనిపించదు. కాని కొంత వెలుతురు ఉంది. అందుకే మసక చీకటి అన్నాము. ఆ మసక చీకటి విక్షేపక్రియకు కారణమైంది. ఆ త్రాడు నాకు పాముగా కనిపించింది. నేను భ్రాంతి వశంగా తాడునే పాముగా చూచాను. భయభ్రాంతులు కలిగాయి. పాము కాటుతో మరణించిన వాళ్ళందరూ గుర్తు వచ్చారు. నీ శరీరం వణికింది. కేకలు పెట్టావు. ప్రక్కవాళ్ళందరూ దీపం తెచ్చి చూపారు. అది పాము కాదు త్రాడే. ఇప్పుడు పాము ఏమైంది? పాము అసలు ఉన్నదా లేదా? లేకపోతే నాకు కనిపించింది కదా! కాబట్టి ఉన్నదందాము. దేనికి ఉనికి అంగీకరిస్తామో దానికి ఆద్యంతాలలో ఉనికి ఉండాలి. దీపం రాగానే పాము పోయింది. ప్రస్తుతం పాము లేదు. అంటే పాము అంతం చూచాను. దేనికి అంతం ఉందో అది ఆదిలో కూడా ఉండి ఉండదు. ఆద్యంతాలలో లేనిది మధ్యలో కనిపించింది. దానినే వ్యవహార సత్యమని 'ఆభాస' అని అనాలి. ఆభాసను చూస్తున్నా వంటే అది వస్తువు యొక్క వివర్తరూపం. మాయకున్న విక్షేప శక్తి వలన ఉన్న తాడే పాముగా కనిపించింది. వస్తు దృష్టి కలగగానే పాము పోలేదు.

భ్రాంతి పోయింది. పాము కనిపించటానికి భ్రాంతియే కారణము. పాము పోవటానికి భ్రాంతి తొలగటమే కారణం. భ్రాంతి తొలగాలంటే దీపం తప్పనిసరిగా కావాలి. ఆ దీపం వంటిదే నీ జ్ఞానం. ప్రక్కవాడెవరో దీపం తెచ్చి చూపాడు. ఆ చూపిన వాడే గురువు. నీ కేకలు విని కదా వాళ్ళు దీపం తెచ్చారు. సంసారంలో సుఖ దుఃఖాలకు విసిగి బయట పడాలని ఈ జనన మరణ చక్రంలోనుండి తప్పించుకోవాలని ఆరాటపడితేనే గురువు లభిస్తాడు. ఇదే బాగుందనుకునే వాడికి గురువు అవసరంలేదు. ఉన్న పరమాత్మ నీకు పరమాత్మగా కాక ధన కనక వస్తు వాహనాలుగా భార్యా బిడ్డలుగా కనిపిస్తున్నారు. నీ స్వార్థం కోసమే వాళ్ళను తెచ్చుకొన్నా వాళ్ళు నిన్ను సంసారంలో బంధించే ప్రతిబంధకాలుగా తయారైనారు. వారలా కాలేదు. నీ దృష్టిలోనే, తాడెప్పుడూ పాము కాలేదు. (గుర్తుంచుకోవాలి) 'అజోనిత్యాశాశ్వతోయం' 'అచ్ఛేద్యోయ మదా హ్యాయం' అయిన ఆత్మ జన్మించిన దాని వలె మరణించే దానివలె అనిపిస్తున్నది. మరణిస్తాననే భయం, తనవాళ్ళకు, ఆస్తిపాస్తులను వదిలిపోవాల్సి వస్తుందనే భయం నిన్నావరించింది. దీనికి కారణం నీవే ఆత్మవని తెలియకపోవటం. దీన్నే అజ్ఞానం అంటారు. త్రిగుణాత్మకమైన మాయ ఆవరించి వస్తుదర్శనం కానీయకుండా అడ్డుపడింది. మీదు మిక్కిలి తాడు చోటులోనే పామును చూపింది. భార్యాబిడ్డలు, సంసారము, ఇళ్ళు వాకిళ్ళు అన్నీ పాము వంటివి. వాటికాధారంగా త్రాడున్నట్లే వస్తువు ఉంది. అది నీ దృష్టికి గోచరము కాలేదు. అందుచే సంసారము, ప్రపంచము బాధాకరమైంది. గురువు (శాస్త్రోక్తంగా) జ్ఞానోపదేశం చేయగనే నీ అజ్ఞానము తొలగి ఆవరణ చోటిచ్చింది. చీకటి తొలగి నీకు దారి యిచ్చినట్లు. వస్తువు తెలియగనే ఆభాస ఎగిరిపోయింది.

ఆభాస అంటే అసలు లేదని కాదు. కనిపిస్తూ విచారణ చేస్తే తొలగిపోయేదని అర్థము. ఉదాహరణకు ఎండమావులు, సముద్ర తరంగాలు తీసుకోవచ్చు. ఎండమావులుగా నీరుగా కనిపించేది ఆభాస. దాని అసలు రూపం సూర్యరశ్మి. సూర్య రశ్మిని గ్రహించాక ఎండమావులు కనిపించినా నీళ్ళు తాగాలని పరుగుపెట్టవు కదా. వస్తువు తెలిసాక ఆభాస నిన్ను బాధించదు. గీతలో క్షేత్రము క్షేత్రజ్ఞుడు అని ఇద్దరిని చెప్తాడు గీతాచార్యుడు. ఇందులో ప్రకృతి క్షేత్రమని దాన్ని గ్రహిస్తూ నీకు కనిపించక ఉన్నవాడు క్షేత్రజ్ఞుడని చెప్తాడు. క్షేత్రము ఆభాస. క్షేత్రజ్ఞుడు వస్తువు. సంబంధాలు మూడు విధాలు. 1.) సంయోగ సంబంధము. రెండు విజాతీయమైన వస్తువులు ఒకదానితోనొకటి సంబంధాన్ని పెట్టుకోవటం. ఉదా తాడు - బొక్కెన. బకెట్ తాడుతో సంబంధము పెట్టుకొని బావిలో నీళ్ళను పైకి తేగలిగింది. 2.) సమవాయ సంబంధము దీన్నే కార్యకారణ సంబంధము అంటారు. ఏదైతే కారణ రూపంగా ఉంటుందో అదే కార్యరూపంగా కనిపిస్తుంది. ఇందులో ఆభాసకు చోటేలేదు. మట్టి కారణమైతే కుండ, బాన, చట్టి అన్నీ దాని కార్యాలు. బంగారం కారణమైతే నగలన్నీ దాని కార్యాలు. కార్యంలో కారణం స్పష్టంగా కనిపించాలి. కార్యము కారణాన్ని వదలకుండా అంటిపెట్టుకుని ఉంటుంది. దాన్ని వదిలితే తనకు ఉనికి ఉండదు. 3.) తాదాత్మ్య సంబంధము. ఒకదాని రూపాన్ని మరొక దాని మీద ఆరోపించటం. ఇక్కడ రెండు వస్తువులు ఉండవు. ఉన్నట్లుగా కనిపిస్తాయి. ఎపుడైన ఒకటి మాత్రమే కనిపిస్తుంది. తాడును చూడనప్పుడు పాము కనిపించింది. తాడు చూడగానే పాము నశించింది. ఒక కాలంలో ఒకటి మాత్రమే ఉంటుంది. రెండవది దాని ఆభాస అది ఉన్నట్లుగా కనిపిస్తుంది. అదే ఇదిగా కనిపిస్తుంది. అంటే

దాని రూపాన్ని తనయందు ఆరోపించుకున్నది. అధ్యారోపమని దీన్నే అంటారు. అంటే తాడు పాము రూపాన్ని తనయందారోపించుకున్నట్లు కనిపించింది. దీపం పెట్టి చూడగానే ఆరోపిత జ్ఞానం పోయింది. అలాగే స్ఫురణ (క్షేత్రజ్ఞుడు) క్షేత్ర ధర్మాలను తనపై ఆరోపించుకుని చావులేని తాను రోగగ్రస్తుడనైనానని చస్తానని అంటాడు. తన ధర్మాన్ని దానిపై ఆరోపించి అది చస్తుంటే తాను చస్తున్నట్లు బాధపడిపోతాడు. 'దేహిన్-స్మిన్ యథా దేహీ కౌమారం యవ్వనం జరా తదా దేహంతర ప్రాప్తియని', 'వాసాంసి జీర్ణాని యథావిహాయ' (బాల్య కౌమార యౌవన వార్ధాక్యాలు లాగా దేహంతర ప్రాప్తి వస్తుంటే తాను వాటికి విలక్షణంగా సాక్షిగా చూస్తూ ఉన్నానని) పాత వస్త్రాన్ని వదలినట్లు, కొత్త వస్త్రాన్ని ధరించినట్లు పాత జీర్ణ దేహాన్ని వదలి కొత్త దేహాన్ని ధరిస్తున్నట్లు గీతాచార్యుడు రూపంలో వ్యాసభగవానుడు చెప్పనే చెప్పాడు. అయినా గీత చదువుకున్నాము అర్థమైంది అన్న మహానుభావులు కూడ తాదాత్మ్య సంబంధంతో దేహం పోతే తాను పోతున్నాననుకుంటున్నారు. ఆభాసకు వస్తువుకు తాదాత్మ్య సంబంధము ఉన్నది. సంబంధము ఉన్నదంటే ఉన్నది లేదంటే లేదు. అలాగే అర్థం చేసుకోవాలి. వివరంగా తెలుసుకోవాలంటే గురుముఖత: వినవలసినదే.

37. అనాత్మ ప్రపంచాన్ని ఆభాసగా కాక వాస్తవమని చూస్తే ఏమిటి ప్రమాదం?

జ. పరమాత్మకు అసలైన స్వరూప లక్షణం సచ్చిదానందములు. శంకరభాష్యంలో “సర్వదుఃఖోపశమనం పరమానంద రూపం నిర్వాణం” అని వ్రాశారు భగవత్పాదులు. ‘సుఖం నిర్వాణి వేదవిత్’ అన్నది

గొడపాదుల ప్రయోగం. ఆ పరమాత్మను ఎవడు గ్రహిస్తాడో (స్వరూపంగా) వాడు వేదవిత్ వాడికి ఆయనను తెలుసుకుంటే లాభమేమిటి? దుఃఖము ఉపశమించటము (దుఃఖనివృత్తి), సుఖం పొందగలగడం (ఆనందప్రాప్తి). ఈ రెండు వాడికి వచ్చే లాభాలు. అది తెలుసుకుని ప్రతియొక్కరు ఆనందంగా ఉండాలనేది శాస్త్ర ఆకాంక్ష. 'తరతిశోక మాత్మవిత్' ఆత్మజ్ఞుడు శోకం నుండి తప్పించుకొంటాడు. సంసారంలో శోకమేమిటి? ధన సంపాదన ఆనందమే. దానికోసం పడే పాట్లు ఆనందమే. భార్యాబిడ్డలు ఆనందమే. లేకపోతే ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి పెళ్ళి అనే తంతు ఎందుకు జరుపుకుంటారు? ఇల్లుకట్టుకున్నా ఆస్తులు సంపాదించినా పదవులు వచ్చినా అన్నీ ఆనందమే. అయితే అన్నీ ఉన్నా దుఃఖము ప్రతిచోట తొంగిచూస్తూ ఉంటుంది. ఆ వస్తువుల సంపాదనతో సంయోగము ఆనందమిచ్చినట్లే వియోగము (అంటే అవి శాశ్వతంగా ఉండక పోవటం వలన) దుఃఖమే వస్తున్నది. అన్నిటిని మించి మరణము అత్యంత దుఃఖదాయకము. ఎప్పుడు వస్తుందో తెలియదు మనం మరణించినా ప్రపంచం నుండి వైదొలగాల్సిందే. భూకంపాలు, సునామీలు వచ్చి అది పోయి నేనున్నా దుఃఖమే. ఈ ఆభాసను వాస్తవంగా నమ్మి చూస్తే ఇదే ప్రమాదం. వేదాంత విషయం గహనమైంది. మళ్ళీ మళ్ళీ అనేక కోణాల్లో నుండి పరిశీలిస్తేగాని విషయం గట్టిపడదు (బోధపడదు). అందుచే మళ్ళీ మళ్ళీ అనే వాక్యాలు - ఉదాహరణలుగా వచ్చినా పునరుక్తి దోషం ఈ శాస్త్రానికి మాత్రం ఉండదు. ఉత్పత్తి (పుట్టుక) స్థితి (జీవనము) లయము (మరణము) అనేవి పరమాత్మకు తటస్థ లక్షణాలు. స్వరూప లక్షణం తెలియనప్పుడు తటస్థ లక్షణాలు మేము ఉన్నామని బయటపడుతుంటాయి. అదే ఆభాస. ఆభాస

వ్యవహారసత్యమే కాని పారమార్థిక సత్యం కాదు. అందుచే ఆభాసను వాస్తవమని చూడరాదు.

“ మహావిషలతైషాహి సంసార విషమూర్చనామ్
దదాతి రభసాశ్లిష్టా పరామృష్టావినశ్యతి ”

(యోగవాశిష్ఠము నిర్వాణ ప్రకరణం 8 వ సర్గ 25వ శ్లో.)

వశిష్ఠుడు శ్రీరామునితో రామా! ఈ అజ్ఞానం ఒక వింత విషలత. దీన్ని ముట్టుకున్నామా (తాకామా) సంసారమనే విషము వంటినిండా వ్యాపిస్తుంది. ఇక కర్కోటకుడనే నాగరాజు విషముకంటే ప్రమాదమైంది. ఆ పామైన కాటు వేస్తేనే దాని విషం తలకెక్కుతుంది. అదీ కొంత సమయం తీసుకున్న తర్వాతనే. ఈ లోపల వైద్యుడి దగ్గరకు చికిత్సకు కూడ వెళ్ళి ఆ విషాన్ని పోగొట్టుకోవచ్చు. కాని ఈ సంసార విషలత దూరం నుండి చూచినంతమాత్రాన ఆకర్షిస్తుంది. మనం ముట్టుకొనేట్లు చేస్తుంది. అంతే ఆ విషం మనకే కాదు తరతరాల మన వంశాలను విషపూరితం చేస్తుంది. (రాజకీయ నాయకులంతా తమకు తమ మునిమనమళ్ళకు కూడా కావలసినంత సంసారాన్ని సమకూర్చుటానికి కృషిచేయటం చూస్తున్నాం కదా!) దూరం నుండి పరిశీలనగా జ్ఞాన దృష్టితో చూస్తే అదే బ్రహ్మమయంగా గోచరించి నిన్ను విషం నుండి విముక్తుణ్ణి చేస్తుంది. ‘దృష్టిం జ్ఞానమయీం కృత్వా పశ్యే ద్రుహ్మ మయం జగత్’ ఆ చెట్టును మార్చనవసరము లేదు. నీ దృష్టిని జ్ఞానమయం చేసుకో. నీకు జగత్తంతా బ్రహ్మమయంగా గోచరిస్తుంది. అందుకే అనాత్మ ప్రపంచాన్ని వాస్తవమని చూడకూడదు. ఆభాసగానే చూచి అవసరమైనంతవాడుకొని వదిలేయాలి. వాస్తవమన్నావో అది నిన్ను విష పూరితుని చేస్తుంది. దృశ్య జగత్తు యొక్క అల్పత్వాన్ని, అసత్యత్వాన్ని,

నిరర్థకత్వాన్ని అంటే ఆభాసను గుఱించి నిత్య నిరంతరము విచారణ చేసుకుని దానిలోని వాస్తవత్వాన్ని పట్టుకోటానికి ప్రయత్నించాలి.

38. ఆభాస అని చూస్తే ఏమి లాభం?

జ. “ యత్కించ నాంగభవనేషు మహా మహిమ్నా
వ్యాప్తం జరత్తృణలవత్వ ముపాగతంవా
దృశ్యం స్ఫురన్నను హరా దృషి తామవిద్యాం
విద్దిక్షయాయ తదతీతయాత్మ లాభః ”

(యోగవాశిష్ఠము నిర్వాణ ప్రకరణం 8 వ సర్గ 32వ శ్లో.)

రామునితో వశిష్ఠుడు రామా! ఈ సంసారంలో (ప్రపంచంలో) ఏదైనా సరే బ్రహ్మాండంగా పెరిగిపోయి పెద్దగా కనిపించినా సరే ఎండి గడ్డిపోచలాగ క్షీణించి స్వల్పంగా కనిపించినా సరే అవన్నీ దృశ్యాలే. అది జ్ఞానేంద్రియాల ద్వారా తెలియబడినవన్నీ (శబ్దస్పర్శరూపరసగంధాలనే తన్మాత్రల ద్వారా తెలియబడినవి) మనస్సుతో సహా ఏ ఇంద్రియానికి స్ఫురించినా అది దృశ్యమే. ప్రమేయమైనది (అంటే ప్రమాణానికి అందినది) పరమాత్మ అప్రమేయమైనది. ఏ ప్రమాణానికి అందనివాడు. ఆ దృశ్యాలన్నీ నశించేవే. ‘ యదృశ్యంతన్నస్యతి’ అని కదా శాస్త్ర వాక్యం కనిపించేవన్నీ నశిస్తాయికదా. ఆభాస అని చూస్తే అది నశిస్తుంది అని తెలిస్తే దాని మీద వ్యామోహము పెంచుకోవు కదా. అది కాక ఆభాస అంటే నీడవంటిది. పైన పక్షి పోతుంటే క్రింద దాని నీడ పరుగెట్టుతున్నట్లు కనిపిస్తుంది. మనం నడుస్తుంటే మన నీడ మనవెంట ఇంకొకరిలా నడుస్తుంది. మనవెంట ఇంకొక మనిషి నడుస్తున్నాడంటే వాడు మనల్ని ఏంచేస్తాడోనని భయం. ‘ ద్వితీయాద్వైభయం భవతి ’ రెండవ వాడు ఉ

ఉన్నాడంటే భయం. నీ నీడయే నీవెంట వస్తుందంటే భయం లేదుకదా. అద్వంలో నా ప్రతిబింబాన్ని చూచి నా బొట్టు నేనే సవరించుకుంటాను. నా బొట్టు సవరించుకోటానికి అద్వం సాయపడింది. అంతేకాని ఏ తెలివితక్కువవాడు అద్వంలో ప్రతిబింబానికి బొట్టు సవరించే ప్రయత్నం చేయడుకదా. ఆభాసగా చూస్తూ నిన్ను నీవు చక్కదిద్దుకోటానికి అది ఉపయోగపడుతుంది. విచారించి యథార్థాన్ని గ్రహించటానికి ఉపకరిస్తుంది. సాక్షి భావం వహిస్తే కర్మను చూస్తావు. కాని కర్మలో అకర్మే చేయబడుతుంది. నాటకాన్ని చూచేవాడు వినోదంగా లీలగా ఆనందిస్తూ చూస్తాడకదా! దానితో తాదాత్మ్యం పొందితే దానికుండే కష్టనష్టాలు నీవే అనుభవించవలసి వస్తుంది. వాస్తవాన్ని పట్టుకొని ఆభాసను చూస్తే లీల - వినోదము. వాస్తవాన్ని చూడకుండా ఆభాసనే చూస్తూ పోతే సంసారమాయామోహంలో కూరుకొని పోతావు.

39. అలా చూస్తూపోతే ఆభాస ఏమౌతుంది?

జ. అలా చూస్తూ పోతే ఆభాస కొంతకాలానికి అభావమై క్రమంగా స్వభావమైపోతుంది. అసలు ఆభాసను ఎలాచూడాలి అన్న విషయంలో అభ్యాసము అవసరము. పామును పొమ్మంటే పోదు. తాడును చూచిన తర్వాత కూడ పాము కనిపిస్తుంది మసకచీకటిలోనే. అయినా యిదివరకటి వలె ఆ పాము భయభ్రాంతులు కలిగించదు. వస్తువును పట్టుకున్న తర్వాతనే ఆభాసను అభావము చేసే ప్రయత్నము చేయాలి. సముద్రతరంగ దృష్టాంతము ద్వారా అర్థం చేసుకొనే ప్రయత్నము చేద్దాము. సముద్ర జలము నిస్తరంగంగా ఉంటుంది. ఆ జలమే తరంగాలుగా, బుద్బుదాలుగా, ఫేనాలుగా వస్తున్నది. తరంగముగా

కనిపించేది సముద్రజలమే. సముద్ర జలంగా ఉన్నపుడు దానికి ఉవ్వెత్తున లేవటము తరంగము (అల) ఆకృతి రావటము లేవు. సముద్రజల దృష్టి కలగటము వస్తుదృష్టి. తరంగ, ఫేన, బుద్బుదాలు ఆభాసలు. అంటే కారణమైన జలమే కార్యరూపమైన అలగా కనిపిస్తున్నది అన్నపుడు ఆభాసను జలంగా చూడగలిగావు. కొంతసేపటికి అల విరిగిపోయి అల అభావం అయింది. అంటే అల లేకుండా పోయింది కాని నీరుగా ఉన్నది. ఆ తర్వాత అదే సముద్రమైంది. అపుడదే స్వభావమైంది. మొదట నగలను బంగారంగా చూడాలి. తర్వాత బంగారమే అన్ని నగలలో పరుచుకుని ఉందని గ్రహించాలి. అలా గ్రహించినపుడు నగల దృష్టి పోతుంది. బంగారాన్ని గుర్తించిన తర్వాత ఏ నగ చూచినా నగదృష్టి అభావమై స్వభావమైన బంగారు దృష్టి నిలబడుతుంది. అలాగే కనిపిస్తున్న దేహాలన్నీ ఆభాసలని దానివెనుకనున్న వస్తువు బ్రహ్మమని గ్రహించాలి. అది తత్త్వమని అన్న సూత్రం ద్వారా గ్రహించటానికి ప్రయత్నించాలి. తత్ త్వంగా అయినదని గ్రహిస్తే త్వం అభావమై తత్గా మిగుల్తుంది. అన్ని త్వంలు తదని 'సర్వక్షేత్రేషు' అన్ని క్షేత్రాలలో ఉన్న క్షేత్రజ్ఞుడిని క్షేత్రాల్లోనే కాకుండా సర్వే సర్వత్రా ఉన్న నేనే స్థావర జంగమాలన్నింటిలో ఉన్నానని అన్ని ఆభాసలను తనలో ప్రవిలాపనం చేసుకుంటూ పోవాలి. ఆభాస అభావమెలా భేతుందని అనుమానం వద్దు. కంసాలి మూసలో కాసుల పేరునుంచాడు. కొలిమిలో సెగకు క్రమంగా ఒక్కొక్క కాసు తన రూపాన్ని కోల్పోవటం చూస్తాము. రూపం పోయిందే కాని కరిగి అది బంగారంగా ఆ మూసలోనికే చేరుతున్నది. దాని మొదటి రూపము బంగారమే, మధ్యరూపము కాసుల దండ, కరిగిన తర్వాతి రూపము బంగారమే. అలా చూస్తూ పోతే ఆభాస వస్తువైపోతుంది. క్రొత్తగా వస్తువు

కావటం కాదు. తన పూర్వస్థితినే పొందుతున్నది.

40. ఆభాస అని చూడాలంటే ఏమిటి షరతు? అది ఎలా సాధ్యము? దాని విధానమేమిటి?

జ. మూల పదార్థం రజ్జువు కనిపిస్తూ భయభ్రాంతుల్ని చేస్తున్న పదార్థం సర్పము. రజ్జువు - సర్పము అని రెండు పదార్థాలున్నట్లున్నాయి. ఈ రెంటికీ సంబంధము వుందా లేదా? ఉందందామంటే అవి రెండూ ఒక జాతివికావు. వాటికి జన్యజనక సంబంధము అంటే కార్యకారణ సంబంధము లేదు. పోనీ సంయోగ సంబంధముందా అంటే అదీ లేదు. తాదాత్మ్యమైనాయా అంటే రెండూ జడములే ఒకదానితోనొకటి కలపటానికి వీలులేదు. మొదటిది వస్తువు రెండవది ఆభాస ఆభాసను చూడాలంటే మొదటి షరతు అవి రెండు కావు ఒకే వస్తువు అని తెలియాలి. రెండవ షరతు ఉన్నదాన్ని పట్టుకొని దాన్ని వదలాలి. ఇప్పుడు దృష్టాంతాన్ని దార్ఢాంతంతో ముడిపెడదాము.

మూల పదార్థం క్షేత్రజ్ఞుడు వాడు కనిపించడు. క్షేత్రము ఆభాస అది కనిపిస్తుంది. ఒక కనిపించేది మరొక కనిపించనిది రెండున్నాయన్న స్ఫురణపోయి కనిపించని క్షేత్రజ్ఞుడే కనిపించే దేహంగా ఉన్నాడన్నది మొదటి షరతు. ఇది తెలిసినంత మాత్రాన సమస్య పరిష్కారం కాదు క్షేత్రజ్ఞుడిని అపరోక్షానుభూతి ద్వారా (ప్రత్యభిజ్ఞ ద్వారా) తెలుసుకోగలగాలి. వాడే వస్తువు అని ఈ కనిపిస్తున్న దేహాదులు వాడి ఆభాస అని తెలిస్తే దేహం జన్మించిందని, దేహం జీవిస్తున్నదని ఎప్పుడో మరణిస్తుందనీ భయభ్రాంతులు పోతాయి. క్షేత్ర క్షేత్రజ్ఞులు కలవరు కలిసినట్లు కనిపిస్తాయి. ఒక ఉన్న వస్తువు ఒక లేని వస్తువుతో ఎలా కలుస్తుంది. నా

ప్రకృతి సంయోగంతో నేను (పురుషుడు) జగత్తును సృష్టించానంటాడు పరమాత్మ. కలవని వీరిరువురు కలిస్తేనే సృష్టి జరుగుతుంది. అంటే సృష్టి సర్వదా జరగలేదనేది, జరిగినట్లు కనపడుతుందనేది సత్యము. సృష్టి జరిగిందని నీవనుకుంటే అది నోషనల్. యాక్చువల్ కాదు. తురీయమనే ఒక దాంట్లోనుండి అవస్థాత్రయం వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఈ అవస్థాత్రయము దీనికి సాక్షిగానున్న తురీయము ఒకటే. రజ్జువు సర్పాన్ని సృష్టించలేదు. నీ అజ్ఞానంతో సర్పం సృష్టించబడ్డట్లే అవస్థాత్రయం సృష్టించబడింది. దీపం తెచ్చి చూడగానే సర్పం మారిపోయి త్రాడే ఎలా ప్రకాశిస్తున్నదో జ్ఞానం కలగగానే ఆభాస ఎగిరిపోయి వస్తువు ప్రకాశిస్తుంది. ఆభాస వస్తువులో నుండి రాలేదు. మళ్ళీ దానిలోనికి పోలేదు అన్నట్లు క్షేత్రజ్ఞుడిలోనుండి క్షేత్రము రాలేదు. మళ్ళీ అందులోనికే పోదు. అదే ఇదిగా కనిపిస్తున్నది. దీన్నే గోవింద భగవత్పాదులు 'సనిరోధో నచోత్పత్తి నబద్ధో నచసాధకః' అని అజాతవాదాన్ని (అంటే సృష్టి అసలు జరగనే లేదనేది) ప్రతిపాదించారు. శంకరభగవత్పాదులు కనపడుతుంటే దీన్ని లేదనుకోమంటే ఎలా? కనపడుతున్నది ఆభాసయని దీపంతో రజ్జుదృష్టి పెట్టుకొని చూస్తే సర్పం ఎగిరిపోతుందని; సర్పం లేదనుకోవటం కంటే అది లేకుండా పోవటం అనుభవం ద్వారా తెలుసుకుంటే తిరిగి సర్పభ్రమ ఏర్పడదని సుజాత వాదాన్ని బలపరిచారు. ముంజు గడ్డిలోనుండి ఈనెలాగినట్లు త్రాడును సర్పంలోంచి లాగేయాలి. అప్పుడు మొదటిది నిలబడుతుంది రెండవది ఎగిరిపోతుంది. క్షేత్ర - క్షేత్రజ్ఞ సంయోగం జరిగితేనే సృష్టి. అది జరగదు కాబట్టి వచ్చిన ప్రపంచం యథార్థం కాదు. ఆభాస. క్షేత్రజ్ఞుడే క్షేత్రంగా కనిపిస్తున్నాడు అనేది సమ్యగ్దర్శనము. నీవు బింబమనుకుని ప్రతిబింబాన్ని చూడు. అదే షరతు.

ఈ పృథగ్భావాన్ని (వేర్వేరు అన్నభావాన్ని) చూస్తూ కూడా ఇది ఒక దాని ఆవిర్భావము అని చూడగలిగితే ఆ ఒకటే పృథక్ గా కనిపిస్తున్నదని తెలుసుకొనేదే సాధన. గంగోత్రి దగ్గర గంగ చాలా చిన్నది. నాసిక్ లో గోదావరి చాలా చిన్నది. అదే విస్తరించి బంగాళాఖాతంలో కలిసేటప్పుడు ఎంత పెద్దది. సర్వత: పాణిపాదాలున్న పరమాత్మ సర్వేంద్రియ గుణాభాసం, సర్వేంద్రియ వివర్జితం అన్నది అర్థం కావటమే సమ్యగ్దర్శనము. దాని విధానాన్ని గురుముఖత: తెలుసుకోవలసిందే తనకుతానుగా ప్రయత్నించినా అంతుపట్టకపోవచ్చు.

31. ఆభాసను వస్తువుగా చూడటమంటే అది క్రొత్తగా చూడటమా? అంతకుముందు ఉన్నదే ప్రకటం కావటమా?

జ. ఆభాసకు స్వయంసత్తా లేదు. వ్యావహారిక సత్తా మాత్రమే ఉంది. ఉన్నది సత్యము. కనిపిస్తున్నది మిథ్య. మిథ్య అంటే అసలు లేనిదని, వంధ్యాపుత్రుడు, గగన కుసుమం లాటిది కాదు. గంధర్వ నగరం లాటిది. ప్రస్తుత మన కాలంలో హైదరాబాదులో నెక్లెస్ రోడ్డులో లుంభిని పార్క్ లో ఒక లైట్ షో చూపెడుతారు. తెరకూడ ఉండదు. రాజదర్బార్, మనుషులు అందరూ ఖాళీ స్థలంలో లైట్లు కాంతిలో ఒక ఇల్యూషన్ కలిగిస్తారు. చూస్తున్నంతసేపు సత్యంగా సినిమా చూస్తున్నట్లుగా అనిపిస్తుంది. సినిమా చూస్తున్నామని మనం తెరను చూస్తాము. కాని ఇక్కడ ఆకాశంలో ఖాళీలో బొమ్మలు కనిపిస్తాయి. కనిపించటమే కాదు మాట్లాడతాయి. పాటలు పాడతాయి. నాట్యాలు కూడ చేస్తాయి. నిజంగా అక్కడ ఏమి ఉండదు. అయినా అధిష్టానమైన ఆకాశం ఉండితీరాలి. అంతకు ముందు షో అయిపోయిన తర్వాత ఆకాశం అలాగే ఉంటుంది. షో జరుగుతున్న సమయంలోకూడా ఆధారంగా తానే ఉంటుంది. షోలో మంటలు వచ్చినా

వర్షాలు కురిసినా ఆకాశానికి వేడిపోకదు. తడి కాదు అలాటి వస్తువు అధిష్టానంగా ఉంటేనే దాని మీద ఒక ఆధేయమైనది. ఉండటానికి వీలౌతుంది. ఆ దృష్టితో ఆభాసను చూడాలి. అంటే ఈ ఆధేయానికి ఆధారమైంది ఒకటి తప్పక ఉంటుందని చూడటమే. చూడటమనేది అభ్యాసమైతే అంతకుముందే అక్కడ దీన్ని అంటకుండా ఉన్న వస్తువు ప్రకటితమౌతుంది. క్రొత్తగా పాము త్రాడు కాలేదు. పోనీ తాడైనా పామును సృష్టించి తనలోకి తీసుకున్నదా అంటే అలా కాలేదు. తాడు తనమానాన తానుంది. దాన్ని చూడలేకపోవటం వలన (తాడుగా) పాముగా కనిపించింది. దీపం తెచ్చి చూచినపుడు నీకు కలిగిన అజ్ఞానం పోయింది అంతే కాని పాము పోలేదు. దీపం అజ్ఞానాన్ని పోగొట్టింది. పామును పోగొట్టి దీపం తాడును చూపెట్టిందంటున్నాము. సర్వాత్మనా లేని పాము పోవటము ఎప్పుడూ లేకుండా పోని తాడు కనిపించటము జరిగింది. దీనినే 'ప్రత్యభిజ్ఞ' అంటారు. అభిజ్ఞ అంటే ప్రకటమవటము. ప్రత్యభిజ్ఞ అంటే ఉన్నదే ప్రకటమవటం. క్రొత్తగా ప్రకటమవటం కాదు. అజ్ఞానవశాత్తు మరుగునపడిన వస్తువు జ్ఞానంతో తెలియబడింది. అజ్ఞానవశాత్తు ఉన్నదనుకున్న ఆభాస వస్తుజ్ఞానంతో ఎగిరిపోయింది.

42. ప్రకటం చేసుకొనేది జ్ఞానమే అయినపుడు అది మన దగ్గరే ఉన్నది కదా ఇక ప్రయత్నం దేనికి?

జ. ప్రకటం చేసుకొనేది జ్ఞానమే. జ్ఞానం కలిగితేనే అజ్ఞానం తొలుగుతుంది. చీకటి తొలగాలంటే దీపము వెలిగించాల్సిందే కదా. మన దగ్గర ఉన్నది విశేష శరీరం, దీని తాలూకు ఇంద్రియాలు. వాటికి కారణాలైన పంచభూతాలు. పంచభూతాలలోని పంచతన్మాత్రలను

గుర్తించటానికి పిండాండములో ఇంద్రియాలున్నాయి. ఆ ఇంద్రియాలకు ఉన్న జ్ఞానం పరిమితము. అది పరిచ్ఛిన్నమైంది. దేహతాదాత్మ్యం కారణంగా సర్వజ్ఞుడైన తాను పరిమితుడై కించిజ్ఞుడైనాడు. అవిభక్తుడైన తాను విభక్తునివలె అనుకుంటున్నాడు. చైతన్యం ఆరోపదశలో ప్రపంచాన్ని కల్పించుకుని అపవాద దశలో దాన్ని తొలగించుకుంటుంది. అనంతమైన ఆకాశం కుండలో పరిమితమై ఘటాకాశముగను, గదిలో పరిమితమై మఠాకాశముగను మారినట్లు చైతన్యము అవిభాజ్యమైనను విభాజ్యమైనట్లు భ్రాంతి కలిగించుకుంది. “ అజ్ఞానేన ఆవృతం జ్ఞానం తేన ముహ్యంతి జంతవః ” అజ్ఞానము చేత ఆవరించబడిన జ్ఞానము ప్రాణులకు మోహాన్ని కలిగిస్తున్నది. కుండలోకి పరిమితమైన (నీటికడవ) ఆకాశము ఘటాకాశము ఏతాము కట్టకు లొంగి పైకి - క్రిందికి తిరిగి నీళ్ళు తోడుతున్నట్లు చైతన్యము నిద్రా, మరణ, మూర్ఛాది అవస్థలకు లోనౌతున్నది. అవిద్య వలన కామము, కామమువలన కర్మ, చిదాత్మకు అంటుకొని పైలోకాలకు క్రిందిలోకాలకు తిరుగుతు కర్మను అనుభవిస్తూ వ్యయంచేస్తున్న వానివలె ఔతున్నాడు. అవిద్యా బలంవలన చిత్తులో చిత్తం తాడు మీద పామువలె ఏర్పడుతున్నది. ఆ కారణంగా పాము భయభ్రాంతులకు గురిచేసినట్లు సృష్టిలో కొన్నిటిని నేనని (శరీరము) కొన్ని నావని (భార్యా బిడ్డలు, ఇళ్ళు - వాకిళ్ళు) కొన్ని నావి కావని భావిస్తున్నది. ఆ కారణంగానే సుఖదుఃఖాలనే అనుభవాలు కలుగు తున్నాయి. మన జ్ఞానం ఇలా పరిమితమైనందువలననే ప్రయత్న పూర్వకంగా అపరిమిత జ్ఞానాన్ని (సామాన్య జ్ఞానాన్ని) సంపాదించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. సముద్రం తరంగంగా మారి కనిపిస్తున్నా నీటి రూపాన్ని కోల్పోలేదు. అప్రచ్ఛన్నంగా నీరు కనిపిస్తూనే ఉన్నది. అయినా

తనకు లేని నామరూపాలు తనకు ఆపాదించబడ్డాయి అని తెలుసుకోవటానికి జ్ఞానసాధన అవసరము.

బ్రహ్మమొకటి ఉందని, అది నిర్వికారంగా ఉందని అర్థమట్లు చెప్పటానికి అవిద్య అనే పదాన్ని సృష్టించారు శాస్త్రకారులు. దానివలన బ్రహ్మయొక్క అద్వితీయత్వాన్ని స్థాపించటమే కాని అవిద్య అనేది ఒక పదార్థం అని ఊహించరాదు. అజ్ఞాన స్థితిలో ఉన్నవాడికి బోధించటంకోసం అవిద్య, జీవుడు అనేవాళ్ళను కల్పించవలసివచ్చింది. పూర్వం ఒక మంథబుద్ధికి 'అంతా పరమాత్మేరా' అని ఒక గురువుగారు బోధించారుట. వాడికి ఒకసారి 100 రూపాయలు కావలసివచ్చిందిట. ఊరిబయట చెట్టుమోడు దగ్గరకు వెళ్ళి ఓ దుంగా! నీవు పరమాత్మవే కదా నాకు వంద అప్పిచ్చి పుణ్యం కట్టుకో అన్నాడుట. అందుచే గురువు శిష్యుడికి అర్థమయ్యేవరకు అవిద్య - మాయ గురించి చర్చించి అది లేదని వాడికర్థం చేయిస్తారు. అంతవరకు ఉన్నది తెలుసుకొనే జ్ఞానమే అది లేదని గ్రహిస్తుంది రెండు జ్ఞానాలు కావు.

43. ఇది కాదు వేరే జ్ఞానమంటారా? నిరాకారమైన జ్ఞానాలు రెండుంటాయా? ఉంటే రెండింటిలో తేడా ఏమిటి?

జ. బ్రహ్మము నిర్వికారమే. గుణాతీతమే. కాని దాన్ని అవగాహన చేసుకోవటానికి పరిమితమైన దేహాత్మ బుద్ధిగలవానికి సాధ్యంకాదు. మనకు ప్రస్తుతమున్నది విశేష జ్ఞానం. విశేష దృష్టితో చూస్తే సామాన్యం కనిపించదు. సామాన్యాన్ని గ్రహించగలగాలంటే ప్రత్యభిజ్ఞ అని మనలో దేహాంతర్గతంగా ఉన్న దేహ విలక్షణమైన ప్రత్యగాత్మను అనుభూతి ద్వారా తెలుసుకోవాలి. ఆ జ్ఞానంతోనే విశ్వం అంతా వ్యాపించిన

పరబ్రహ్మను గుర్తించగలుగుతాడు. పామును చూస్తున్న జ్ఞానము తాడును చూచే జ్ఞానము జ్ఞానంగా ఒకటే. మసక చీకటిలో తాడు కనపడనివ్వకుండా చేసిన ఆవరణ అనే ఒక శక్తి మన దృష్టి నావరించింది. ఆవరణ కారణంగా అసలు కనపడక ఉన్న తాడు చోటును విక్షేపము ఆవహించి పాము కనిపించింది. చూడటమనేది జ్ఞానము. అది పామా? త్రాడా? అనే విచక్షణ లేకపోవటం పరిమితమైన దృష్టికే తప్ప జ్ఞానానికి కాదు.

బ్రహ్మముయొక్క అద్వితీయత్వాన్ని నిరూపించటానికి అవిద్య అనే దాన్ని సృష్టించారు శాస్త్రకారులు. క్రిందనున్న పిల్లవాడిని ఎత్తుకోవాలంటే తల్లి ముందు క్రిందకు వంగాలి. తన చేతిలోనికి పిల్లవాడిని తీసుకున్న తర్వాత చంకనెత్తుకొని తన అంత ఎత్తులో నిలబెడుతుంది. అలాగే వేదమాత అవిద్య జీవుడు అనే పదాలను సృష్టించి వాని ద్వారా అవిద్య - మాయాకార్యాలు లేనివని అవి కల్పించబడ్డాయని స్థిరమైన జ్ఞానం కలిగిన తర్వాత నిరాకార బ్రహ్మమును గుఱించి ఆ బ్రహ్మము దేహములోనికి రాలేదని చెప్తారు. గీతలో “మమైవాంశో జీవలోకే జీవ భూతస్సనాతనః” అన్నది ఈ అర్థంలోనే. ఈ జీవుడు పరమాత్మలోని అంశ అంటే భాగమని కదా! అవిభాజ్యమైన బ్రహ్మము అంశలుగా ఎలా విభజించబడతాడు? అది నా అంశ అంటే నాలో భాగము అని కాక అది పూర్ణము. ఇది పూర్ణము. ‘పూర్ణాత్ పూర్ణముదచ్యతే’ అంటాడు. అంటే అంశ కాదనే కదా. చెఱువులో నీరు ఉంది. ఆ నీటిలో సూర్య బింబము ప్రతిబింబించింది. ఆ ప్రతిబింబము సూర్యుడు కాదందామా? ఔనందామా! ప్రతిబింబానికి బింబానికి తేడా ఏమిటి? బింబములో ఉష్ణము ప్రకాశము అనే రెండున్నాయి. ప్రతిబింబములో ప్రకాశముక్కటే

ఉంటుంది. బింబము శాశ్వతము. ప్రతిబింబము అశాశ్వతము. నీరు ఎండిపోతే ప్రతిబింబము పడదు. జీవుడు అలాటివాడు. నీరు ఎండిపోతే ప్రతిబింబము ఏమైంది? బింబములోకే వెళ్ళింది అనాలి. ఈ ప్రతిబింబము సూర్యుని అంశ అనటం వంటిదే జీవుడు పరమాత్మ అంశ అనటం అని అర్థం చేసుకోవాలి. ఇది సాకారంలో ఉపమానము. పరమాత్మకు (సూర్యునకు) చెఱువుకు మధ్య ఖాళీ ఉంది. వీరిరువురు వేర్వేరుగా ఉన్నారు. ఒకే ద్రవ్యము కాదు. సాకారాలు. చెఱువు నీరు ఉండటము ఖాళీ అవటము అనే రెండు ఉన్నాయి. నిరాకారమైన జ్ఞానానికి మరొక ఉదాహరణ. మట్టితో కుండ తయారు చేశాము. ఆ కుండలో ఒక ఖాళీ. అది బయట ఆకాశమే. కాని కుండలోకి వచ్చి అది ఘటాకాశమైంది. ఆ ఖాళీకు కుండ ఆకారం కూడ వచ్చింది. కుండ ఎంత ఉందో అంతమేరకు పరిమితమైపోతుంది. ఆకాశం కొంత ముక్కగానై కుండలోనికి వచ్చిందా? కుండ పగిలితే ఆ ఆకాశం (ఘట) పూర్ణాకాశంలో కలవటానికి ఏమైన అతుకు పెట్టాలా? అది అసలు ముక్క కాలేదు. అతకలేదు. ముందు కూడ పూర్ణమే, కుండ పగిలక పూర్ణమే, అది ఎప్పుడూ పరిమితము కాలేదు. అలాగే నిరాకారమైన జ్ఞానం దేహాంద్రియాలద్వార బహిర్గతమై పరిమితమైన దానివలె కనిపిస్తున్నది. దేహం పడిపోగానే (మరణించగానే) అది ఘటాకాశం మహాకాశమైనట్లు తన్ను తానుగా ఉంటున్నది. నిరాకారమైన జ్ఞానం ఒకప్పుడు కూడ సాకారం కాలేదు. సాకారమైన శరీరంలో ఉన్నప్పుడు కూడ అది నిరాకారమే. అక్కడ పోటెన్నియల్ ఎనర్జీ, ఇక్కడ కైనటిక్ ఎనర్జీ. దాని ప్రవాహమే కనిపిస్తుంది. ఆ యా ఇంద్రియాలనే ఉపాధులలో చేరి ఒకే జ్ఞానం దృశ్యంగా, శ్రవ్యంగా, స్పృశ్యగా, రసనగా, ఆఘ్రాణిగా

అనిపిస్తున్నది. ఒకే విద్యుత్తు ఉపాధి ధర్మాలనుసరించి ఫాన్ లో గాలినిస్తూ, లైట్ లో వెలుగునిస్తూ, ప్రిజ్ లో చల్లబరుస్తూ, హీటర్ లో వేడిచేస్తూ ఉన్నది కదా! ఒకదానివలె ఒకటి లేదు. అయినా నిరాకారమైన ఒక విద్యుత్తే కదా! అలాగే కంటితో, చెవితో, ఇంద్రియాలతో వేర్వేరు జ్ఞానాలుగా కనిపించినా నిరాకారమై అపరిమితమైన జ్ఞానం ఒకటే.

44. విశేషంగా కాక దానికధిష్ఠానంగా సామాన్యమొకటి ఉన్నట్లు ఏమిటి దాఖలా?

జ. సముద్రపు వడ్డున నడిచి వెళ్తుంటాము. దూరంగా ముత్యపుచిప్పల మీద సూర్య కిరణాలు పడి వెండిముద్దల్లా మెరుసున్నాయి. తీరా దగ్గరకు వెళ్ళి చూస్తే అవి వెండిముద్దలు కావు. ముత్యపు చిప్పలు. దీన్నే శుక్తి రజితము అంటారు. రజిత భ్రాంతి కలగాలంటే అక్కడ ఏదో ఒక వస్తువు వుండితీరాలి. ఏమి లేనిచోట భ్రాంతి కలిగే అవకాశమే లేదు. ఎండమావులు కనిపిస్తున్నాయి. అవి అచ్చం నీళ్ళలాగే ఉంటాయి. దగ్గరకు వెళ్ళి చూస్తే అది సూర్యరశ్మి వలన అలా కనిపించిననుకుంటాము. సూర్యరశ్మి లేకపోతే ఎండమావులే కనిపించవు. మనకు కనిపిస్తున్న విశేషమైన మన శరీరము జ్ఞేయమైన ప్రపంచము అలాటిదే. ఇది వంధ్య పుత్రుడు గగన కుసుమం, శశవిషాణం (కుందేటికొమ్ము) లాంటి అసలే సృష్టిలో లేని పదార్థం కాదు. ఉన్నదే. ఉన్నట్లు కాక భ్రాంతి వశాన వేరుగా కనిపిస్తున్నది. అలా కనిపించటం వలన లేని దానిని ఉన్నట్లుగా అనుకుంటున్నాము. మన దృష్టి ఎపుడు లేనిదాన్ని ఉన్నట్లు చూస్తున్నదో ఆ క్షణమే ఉన్నది మరుగున పడింది. తొలగవలసినది భ్రాంతియే కాని పదార్థము కాదు. తాడుపైకి పాము రాలేదు. తాడు మీద పాము పుట్టలేదు. మళ్ళీ దీపం తెచ్చి చూడగానే పాము త్రాడులోనికి వెళ్ళలేదు. పామును

చూస్తున్నావంటే అక్కడ ఏమి లేకపోతే పామెలా కనిపిస్తుంది. తాడే పాముగా కనిపించింది. తర్వాత పామే త్రాడుగా కనిపిస్తున్నది. వస్తువుగా అధిష్టానాన్ని గుర్తించే వరకు విశేషం రాజ్యం చేస్తుంది. అధిష్టానం చూడగనే విశేషం దానిలోకే లయమైపోతుంది. దానికి ముందు ఉనికిలేదు తర్వాత ఉనికి ఉండదు. తాత్కాలికమైన ఉనికి గలదే. ఏకకాలంలో అధిష్టానమైన, ఆరోపితమైన ఉంటుంది. అంతే కాని రెండు వస్తువులు ఉండవు. ఆరోపితం చూస్తున్నంతసేపు అధిష్టానం ఉండదు. అధిష్టానాన్ని చూస్తే ఆరోపితం ఉండదు. ఒక ఆరోపితం కనిపిస్తున్నదంటే అధిష్టానం ఉండితీరాలి. అదే దాఖలా.

45. సామాన్యమొకటి ఉంటే దాన్ని ఎలా గుర్తించటం? ఏమిటి సాధనం?

జ. సర్వే సర్వత్రా నిండిన పరమాత్మ సర్వులకు తెలియబడటం లేదు. “ మనుష్యాణాం సహస్రేషు కశ్చిద్య తతిసిద్ధయే”. “ కశ్చిన్నాం వేత్తితత్త్వతః ” వేలకొలది మనుష్యులలో నన్ను తత్త్వతః తెలుసుకొనేవాడు ఏ ఒక్కడో అని పరమాత్మే సెలవిచ్చాడు. ఆ ఒక్కడు నేనెందుకు కాకూడదు అన్న జిజ్ఞాసకే వాడు తెలియబడతాడు.

సామాన్యము విశేషము అనే రెండింటి ద్వారా పరమాత్మను తెలుసుకోవాలి. ఉన్న తాడే పాముగా కనిపిస్తున్నదని ముందు శ్రవణం ద్వారా నిర్ధారించుకోవాలి. ఆ పాము చోటులో ఉన్న త్రాడును గుర్తించటానికి జ్ఞానాన్ని ఉపయోగించాలి. ప్రతి వస్తువు ఆవరణ కలిగి ఉంటుంది. నీ జ్ఞానం దాని మీద ప్రసరించి ఆ ఆవరణను తొలగిస్తున్నది. అందుచే ఆ వస్తువు నీకు కనిపిస్తున్నది. అందుకే ప్రపంచం తనకు తాను కనిపిస్తున్నదా? నీవు చూస్తేనే కనిపిస్తున్నదా? అని పెద్దలు

అడుగుతారు. నేను చూస్తేనే ప్రపంచం కనిపిస్తున్నది. కోతి తన చెయ్యి కుండలో పెట్టి వేరుసెనగ గింజల్ని గుప్పిటి నిండా పట్టుకున్నది. పిడికిలి బిగించి ముడుచుకున్న కారణంగా కుండలోంచి చెయ్యి బయటకు రావటం లేదు. కుండ తనను పట్టుకున్నదని కోతి అనుకుంటుంది. కుండ జడము తననెలా పట్టుకుంటుందన్న జ్ఞానం దానికి లేదు. పట్టుకున్న విత్తనాలను వదిలేయ్ కుండ నిన్ను వదుల్తుంది అన్నాడుట ఒక పెద్దమనిషి. ఆ విధంగా చేయగనే కుండ వదిలేసింది. ఈ ఉపాయం చెప్పిన పెద్దమనిషే గురువు. అతడు చెప్పినదే జ్ఞానము. సంసారము తనకై తాను నీ వెంట పడలేదు. ధన సంపాదనకు ఉద్యోగం కావాలి. ఉద్యోగం మంచిది కావాలంటే చదువుకోవాలి అన్ని సంవత్సరాల చదువు అయిపోయి ఉద్యోగం వచ్చింది కదా! ధన సంపాదన అనే లక్ష్యం సాధించబడింది కదా! ఊరుకుంటున్నావా? ఆ ధనాన్ని అనుభవించ తానికి (సుఖంగా ఉంటుందని) పెళ్ళి అనే బంధాన్ని తగిలించుకున్నావు. నీవు చేసుకోనంటే ఎవరూ బలవంతం చేసి నీకు పెళ్ళి చేయలేదు. ధనసంపాదన ధనేషణ, భార్య/భర్త కావాలన్న దారేషణ నీకే కలిగాయి. క్రమంగా ఎన్నాళ్ళిలా వంటరిగా ఉంటాం పిల్లాజల్లా, ముద్దు ముచ్చటా కావాలని పుత్రేషణ సంతానాన్ని కన్నావు. ఇవన్నీ కోతి కుండలో చేయి పెట్టినట్లు నీకై నీవే సంసారంలో అడుగు పెట్టావు. అందులో నుండి బయటకు రాలేకపోతున్నావు. ఇక సర్వత్రా ఉన్న సామాన్యాన్ని గుర్తించటానికి టైమేది? ఒక దాన్ని గుర్తించాలంటే జ్ఞానం చాలా అవసరం. ఈ ఉదాహరణ ద్వారా సామాన్యాన్ని ఎలా గుర్తించాలో అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఒక గదిలో సోఫాలు, బీరువాలు, కుర్చీలు అలా అన్ని వస్తువులు ఉన్నాయి. ఆ గదిలో లైటు లేని కారణంగా చీకటి వ్యాపించి ఉంది. ఆ

చీకటిలో నీవు గదిలోనికి ప్రవేశించావు. ఏ వస్తువు కనిపించదు. ఆ గదిలో నడవాలంటే ఏ వస్తువైనా నీకు తగలవచ్చు. ఆ గదిలో లైటు వెలిగించావు. అన్ని వస్తువులు కనిపిస్తున్నాయి. ఇప్పుడు ఆ గదిలో నడిచినా ఏ వస్తువు నీకు తగలకుండా నీవు తిరగగలవు. లైటు వెలగగనే వస్తువులు కనిపించాయి. ఆ వస్తువులు అక్కడకు లైటు వెలిగింతర్వాత రాలేదు కదా. అక్కడే ఉన్నాయి. ఉన్న వస్తువులు నీకు కనిపించలేదంటే ఆ వస్తువులకు నీకు (నీ దృష్టికి) మధ్యలో దట్టమైన చీకటి ఉన్నది. అదే నీకు ఆ వస్తువులను కనిపించనీయలేదు. దీన్నే ఆవరణ అంటారు. లైట్ ఆ ఆవరణను పోగొట్టింది. అలాగే వస్తువు (సామాన్యము) కనిపించనీయకుండా ఆవరణ వ్యాపించింది. నీ చైతన్యం నీతోనే ఉంది కాబట్టి గాఢాంధకారం కాదు. గాఢాంధకారమైతే సమస్యేకాదు. అసలేమి కనిపించదు. ఇది మసక చీకటి కొంత కనిపిస్తున్నది. అలాటి మసక చీకటి విక్షేపాన్ని సృష్టిస్తుంది. అందుచే ఆ సామాన్యాన్ని కప్పిపుచ్చి విశేషాన్ని చూపెడుతుంది. తాడు స్థానంలో పాము కనిపించింది. పాము కనిపించటమే భయభ్రాంతులకు దోహదమైంది. సామాన్యాన్ని గుర్తించలేకపోవటం వలననే విక్షేపం కనిపిస్తుంది. పరమాత్మను సచ్చిత్తులుగా చూడలేని అజ్ఞానం వలననే భార్యాబిడ్డలు, ఆస్తిపాస్తులుగా ఆ పరమాత్మే విశేషంగా కనిపిస్తున్నాడు. విశేషాలను చూడటం వలననే సంసారం బాధాకరంగా తయారౌతున్నది. “దృష్టిం జ్ఞానమయీం కృత్వా పశ్యేద్బ్రహ్మ మయం జగత్ ” నీ దృష్టిని జ్ఞానమయం చేసుకుంటే జగత్తంతా బ్రహ్మమే, దృష్టిని మార్చుకోవటమే సాధనం. కామెర్ల రోగికి లోకమంతా పచ్చగా కనిపిస్తుంది. ఆ పచ్చదనాన్ని మారుస్తారా? తనలోపాన్ని సరిదిద్దుకుంటాడా? ఆకాశాన్ని మబ్బులు కమ్మాయని,

సూర్యుని మేఘాలు కమ్మాయని అంటాము. సూర్యుడు మేఘ మండలం కంటే ఎంతో ఎత్తున దూరంగా (కొన్ని వేల మైళ్ళు) ఉన్నాడు. మేఘాలు సూర్యుని దగ్గరకు కూడ చేరలేవు. చేరితే ఆవిరి ఎండిపోయి మేఘ రూపాన్నే కోల్పోతాయి. మన దృష్టికి (భూమి మీద ఉన్నవారి దృష్టికి) సూర్య మండలానికి మధ్య మేఘాలు ఉన్నాయి అని గ్రహిస్తే మేఘాలు సూర్యుని ఆవిరించలేదు. మన దృష్టికే అడ్డు పడ్డాయని అనగలము. ఇప్పుడు మనం బయట ఏం మార్చాము. మన దృష్టిని (మన ఆలోచనా సరళిని) మార్చుకున్నాము అదే సాధన.

46. గుర్తించిన తర్వాత అంతకు ముందున్న జ్ఞాన జ్ఞేయాలు ఏమవుతాయి? త్రోసేయాలా? కలుపుకోవాలా?

జ. ప్రపంచము నీ చేత గుర్తించబడుతున్నది. నీవు దాన్ని గుర్తిస్తున్నావు. నీ జ్ఞానం చేత జ్ఞేయాన్ని గుర్తిస్తున్నావు. నీవు విశేషమై (నామ రూపాలు), ప్రపంచాన్ని విశేషంగా చూస్తున్నావు. అందువలన ఇది (నీ శరీరము) పోతే నీచే చూడబడే ప్రపంచము (నీ భార్య, బిడ్డలు, ఆస్తి పాస్తులు) అన్నీ పోతున్నాయి. సామాన్యమైనది బ్రహ్మస్వరూపం. నీవు బ్రహ్మమువని తెలుసుకొని (గుర్తించి) జగత్తును బ్రహ్మముగా చూడు. విశేష దృష్టితో విశేషాన్ని చూడటం నాస్తికం. సామాన్య దృష్టితో సామాన్యాన్ని చూడటం అద్వైతం. జ్ఞానాన్ని నీవుగా గుర్తించు. జ్ఞేయాన్ని కూడా నీవేనని గుర్తించగలుగుతావు. అప్పుడు జ్ఞేన, జ్ఞేయాలు రెండుండవు. అవి నీవనే అద్వైత భావనలో కలిసిపోతాయి. వస్తుసిద్ధంగా కలవవు. బుద్ధి సిద్ధంగా కలుస్తాయి. త్రోసేయటానికి వానికి స్వయంసత్తా లేదుకదా. ఆభాసను గుర్తించి వస్తువులోనే కలిపేయాలి. 'నసత్ నా సదుచ్యతే'. అది సత్తు

కాదు. అసత్తు కాదు. “ సదసచ్ఛాహమర్జునా ! ” అని గీతాచార్యుడు చెప్పిందియిదే. అసత్తును సత్తులో కలిపితే అది సదసచ్ఛాహమవుతుంది. ఒక ఉదాహరణ ద్వారా తెలుసుకొనే ప్రయత్నం చేద్దాము. ఒక ముడతలు పడ్డ దుప్పటిని చూడు. ఆ ముడతలన్నీ అస్తవ్యస్తంగా ఉన్నాయి. వాటినే చూడటం విశేషమైన చూపు. ముడతలు పడకముందు, ఆ ముడతలను ఇస్త్రీ చేసిన తర్వాత ముడతలు లేవు. ఆ దుప్పటిని చూడగలగటం సామాన్యమైన చూపు. ఆ ముడతలు ఏమైనాయి. దుప్పటిలోనే లయమైనాయి కదా. వాటిని దుప్పటిలో ప్రవిలాపనం చేశావు. అలాగే ప్రజ్ఞాన ఘనరసంలో వివేక జ్ఞానంతో జ్ఞేయాన్ని ప్రవిలాపనం చేయి. రాత్రి కలగన్నావు. కలలో భయంకరమైన అడవి, వంటరిగా నీవు ఆ అడవిలో దారి తప్పావు. కన్ను పొడుచుకున్నా కానరాని చీకటి అయినా నీవు నడిచి వెళుతున్నావు. అడవిలో అనేక శబ్దాలు (దూరంగా సింహ గర్జనలు, నక్కల ఈళలు కీచురాళ్ళ ధ్వనులు) అంతా భయాన్నిగొల్పుతున్నాయి. యింతలో దొంగలు తరుముకు వచ్చారు. భయంతో కేకలు వేస్తూ లేశావు. ఇప్పుడు నీవు చూచినది నీకు భయాన్ని కలిగించిన అడవి, దొంగలు ఏమయ్యారు? వారున్నారా? ఎవరిలో కలిపావు. త్రోసేశావా? కలుపుకున్నావా? మెలకువ రాగానే నీ కలంతా నీలోనే లయమైంది. ఎందుకంటే అది నీలోనే పుట్టింది. హాయిగా నిద్రపోతున్న నీవు, కల తర్వాత మెళకువ తెచ్చుకున్న నీవు భయభ్రాంతులు లేక ఉన్నావు. స్వప్న ప్రపంచమంతా భీతావహమే. స్వప్న ప్రపంచాన్ని నీ భావనలో కరిగించావు కదా. వస్తుసిద్ధంగా కాదు. ఎందుకంటే ఆ స్వప్న వస్తువుకు సత్యత్వం లేదు. బుద్ధి సిద్ధంగా అది లేదని నీవే నిర్ణయించావు. మెళకువ రాగానే నీవు కలకన్నావు అని ఎవరైన

చెప్పాలా? అదంతా కల అని నీకే తెలిసిందా? అలాగే నీ చైతన్యాన్ని గుర్తిస్తే అది ప్రసరించి నీకు జ్ఞేయ ప్రపంచాన్ని చూపెడుతున్నదని నీకే తెలుస్తుంది. అప్పుడు కలపాలన్నా అది నిజం కాదు త్రోసేయాలన్నా అది నిజం కాదు. నిజం కాని దాన్ని ఎలా త్రోసేస్తావు. సత్తును గుర్తించిన తర్వాత అసత్తున లేదని తెలిస్తే యిక త్రోసేసేదేమున్నది? “ నా సత్తో విద్యతే భావో నాభావో విద్యతే సదా ” లేని దాన్ని ఉందనలేవు. ఉన్నదాన్ని లేదనటానికి వీలులేదు. లేని దాన్ని ఉన్న దాంట్లోంచి తీసేసినా కలిపేసినా ఒకటే.

47. కలుపుకుంటే యిక ద్వైతం లేదు కదా! వ్యవహారమెలా సాగాలి?

జ. నీవు గుర్తించకముందు ఒకటే ఉన్నది. తెలియని దేవుడెవడో ఎక్కడో ఉన్నాడనే నమ్మకము మాత్రమే ఉంది. వాడొకడున్నాడనుకుని, నీవు - నీ జగత్తు ఉందనుకుంటున్నావు. నిన్ను వేరుగా అనుకుని - జగత్తును వేరుగా చూస్తున్నావు. అందుచే నీకు ద్వైతమనే భావన కలిగింది. (ఎట్టెదుట గలదీ ప్రపంచము) అసలు నీ వెవరో నీకు తెలియక దేహమే నీవని, ఇంద్రియాలే నీవని, ప్రాణమే నీవని, మనసే నీవని అనుకుంటున్నావు. నీకు ద్వైతమే (రెండు) కాదు. అనేకమైన దృష్టి ఉన్నది. అందుచే ప్రపంచము కూడ అనేక విధాలుగా ధనముగా, పదవిగా, సౌందర్యముగా నిన్ను భ్రమలో ముంచుతున్నది. త్రాడు దృష్టి ఏర్పడకపోతే లేని పాము నిన్ను భయపెట్టటమే కాక యింతకు ముందు మీ ఊళ్ళో పాము కాటుకు గురైన వాళ్ళను గుర్తుచేసి నిన్ను కూడ పాము కరచినంత గందరగోళాన్ని సృష్టిస్తున్నది. నిన్ను బుద్ధిసిద్ధంగా కలుపుకోమన్నాము కాని వస్తుసిద్ధంగా కాదు. నీ భార్యబిడ్డలు, ఇళ్ళు - వాకిళ్ళు అని చూచే నీ దృష్టిని భార్యగా బిడ్డలుగా, ఇళ్ళు - వాకిళ్ళుగా

కనిపిస్తున్నది ఒకే వస్తువని ఆ వస్తువు నీ జ్ఞానమేనని అదే ఉన్నది అనే రూపంలో సత్ అని, కనిపిస్తున్నది అనే రూపంలో చిత్ అని తెలసుకో. ఆ సత్ చిత్తులే వీళ్ళందరిలాగా కనిపిస్తున్నాయంటే ఇక ద్వైతమే లేదు కదా. ఎవరిని త్రోసేయాలి? వ్యవహారానికి అడ్డమేమేటి? నీ భార్యను వదిలేయ్ అంటే వ్యవహారమెలా? నాకు తిండి ఎవరు వండి పెడతారని బాధ పడాలి. అద్వైతమలా చెప్పట్లేదు. నా భార్య అనే దృష్టి వదిలితే అది పరమాత్మయే. నాకు సౌకర్యం కలిగించటంకోసం భార్య రూపాన్ని ధరించి నాకు సేవ చేస్తున్నది అనుకో లేదా పరమేశ్వరి చిద్రూపిణి రాజరాజేశ్వరి ఆ బ్రహ్మకీట జనని ఈ రూపం ధరించి నా సేవలు అందుకుంటున్నదని భావనచేయి. భార్య అనుకుంటే నీవు అహం అయిపోతావు. ఆమె మమ ఔతుంది. పరమేశ్వరి అనుకుంటే నీవు అప్పటికే జ్ఞాన స్వరూపుడివని అహంబ్రహ్మస్మి అనుకున్నావు కాబట్టి ఆమె నీ యిచ్చాశక్తి, జ్ఞానశక్తి, క్రియాశక్తిగా సాక్షాత్కరిస్తుంది. అసలు బాగా ఆలోచించు రక్త మాంస రుధిర మేదాది సప్తధాతువులతోనున్న శరీరమా నీ భార్య? లేక సత్వాధిక్యత కలిగిన మనస్సా? రజోధిక్యత గల ప్రాణమా? తమోరూపమైన శరీరమా? ఏది నీ భార్య ఆలోచించు. ఒక వేళ ఆ శరీరమే నీ భార్య అనుకుందామంటే అది నీకే యిచ్చి మరణ సమయంలో ఆమె వెళ్ళిపోతున్నది కదా! ఆమె చనిపోయింది అంటున్నావు కదా? ఎవరు వెళ్ళి (చని) పోయారు. ఎవరిక్కడ ఉన్నారు? అదే (ఆ శవమే) నీ భార్య అయితే భద్రంగా దాచుకోవచ్చు కదా? ఎందుకు తగలబెడుతున్నావు. పిచ్చివాడా! నీవు నిజంగా ప్రేమిస్తున్నది అందులోని చైతన్యాన్నిరా! భ్రమలో ఆ చైతన్యాన్ని శరీరం నుండి వేరు చేయలేక దీన్నే ప్రేమిస్తున్నాననుకుంటున్నావు. గీతలో “క్షేత్రజ్ఞంచాపిమాం విద్ధిసర్వ

క్షేత్రేషు భారత ” అన్నాడు. క్షేత్రాన్ని క్షేత్రజ్ఞాన్ని విడదీసుకో (బుద్ధిలో) అపుడు ద్వైతం లేదు కదా వ్యవహారమెలా సాగాలి? అన్న ప్రశ్న ఉదయించదు. ద్వైత దృష్టి విడనాడు. అద్వైత దృష్టితో క్షేత్రము క్షేత్రజ్ఞుడు ఒకడేనని తెలుస్తుంది. ముందు విడదీసుకో తర్వాత కలుపుకో. ముందు కలుపుకుని జీవయాత్ర సాగిస్తే సంసారం (మోహం) విడగొట్టుకొని సంసారం సాగిస్తే మోక్షం. కాసులపేరు, వడ్డాణము కమ్మలు అని నామరూప దృష్టి పెట్టుకున్నావా! అవి పరిమితమైపోతాయి. అంటే కాసుల పేరు మెడకే పరిమితం, వడ్డాణము నడుముకు పరిమితం, కమ్మలు చెవులకే పరిమితం. బంగారం దృష్టి పెట్టుకున్నావా నీ దగ్గర ఎన్ని తులాలున్నది దానితో అవసరమైతే ఏ నగ కావాలన్నా చేయించుకోగలవు. నగలను అమ్మకానికి తీసుకువెళ్తే షరాబుకు దాని సొగసు నగిషీ నగ తాలూకు అందాలు అవసరం లేదు. ఒక సుత్తితో రాళ్ళన్నీ ఊడగొట్టి బంగారము ఎంత ఉందో దానికి రేటు కడతాడు. మనది నగల దృష్టి కాబట్టి అయ్యో నా గాజులు నిమిషంలో దాగలి మీద పెట్టి కొట్టాడే అని బాధ పడతాము. బంగారాన్ని కరగబెడితే నామరూపాలు పోతున్నాయి. బంగారము అలాగే ఉంటుంది. నా గాజులు, కమ్మలు పోయాయే అని బాధ పడతావా? వాటిని బంగారంలో చేర్చానే ఇక వ్యవహారమెలా అని అడుగుతావా? ద్వైతాన్ని కలుపుకుంటే ప్రవిలాపనం చేస్తే వ్యవహారం సాగదేమోనన్న భయం అవసరము లేదు.

48. జోడు గుట్టాల స్వారి ప్రతి క్షణమూ సంభవమా?

జ. సామాన్య విశేషాలనేవి జోడు గుట్టాలు కావు. త్రాడే పాముగా కనిపిస్తున్నది. వెలుతురే భూమి అడ్డు పడబట్టి చీకటిగా కనిపిస్తున్నది.

త్రాడు పాము అనే రెండు లేవు. ఏకకాలంలో ఒకటే ఉన్నది. త్రాడు చూచాక పామేదీ? పామునే చూస్తున్నప్పుడు త్రాడుందన్న స్ఫురణ ఉంటే పామసలు కనిపించేదా? ఏక కాలంలో ఒకటే ఉన్నది. పామును చూచి భయపడే స్థితి ఒకటి. త్రాడును చూచే స్థితి ఒకటి. ఒకసారి త్రాడు చూచాక అది పాములాగా కనిపించినా యిక భయభ్రాంతులకు తావు లేదు. ఆశ్చర్యమే. అయ్యో నేను దీనిని గుర్తించలేక పామనుకున్నానే అని ఆశ్చర్యపడటమే. ఆలాగే విశేషం నిన్ను సంసారంలో కొట్టుమిట్టాడేట్లు చేస్తుంది. సామాన్య దర్శనమైతే 'ఆశ్చర్యవత్ పశ్యతి ఆశ్చర్యవత్ శృణోతి' యని చూస్తావు. 'అన్యోన్యం తత్కథనం తచ్చింతనం తత్ ప్రబోధనం' అంటే కాని జోడు గుఱ్ఱాలుండవు. ఒకసారి విశేషాన్ని సామాన్యంగా చూచే సమ్యగ్దర్శనము లభించాక యిక 'సర్వక్షేత్రేషు' అదే చూడగలవు. ప్రతిక్షణమూ సంభవమా? అంటున్నావు. ఏ క్షణంలోనైన నీకు రెండు కనిపించకపోతే అసంభవమేమున్నది? బ్రహ్మమునను సత్తా, చైతన్యమనే రెండు లక్షణాలున్నాయి అవి విడదీయటానికి వీలుగాని బొమ్మ - బొరుసుల (రూపాయలో) వంటివి. సత్తా అణువు మొదలు ఆకాశం వరకు ప్రపంచమంతా ఉన్నది. లోకంలో శవంతో సహా అన్ని పదార్థాలు ఉన్నాయనే అంటాము కదా. కుర్చీ ఉన్నది, సూది ఉన్నది, బట్ట ఉన్నది, గ్రామం ఉంది, రాష్ట్రం ఉంది, దేశం ఉంది అనేటప్పుడు ఆ ఉన్నది అని అజ్ఞాని, జ్ఞాని యిద్దరూ గుర్తించే అంటున్నారు కదా! ఈ ప్రపంచమంతా బ్రహ్మము నుండి ఆవిర్భవించిందనటానికి యింత కంటే దాఖలా ఏమి కావాలి? సత్తా అనేది కారణంలో ఉన్నట్లే కార్యంలోనూ ఉంటున్నది. ఇక స్ఫురత్తు (చైతన్యము) అనే రెండవ లక్షణం కూడ ప్రపంచమంతటా ఉన్నది. అయితే అది మృత్, దారు, శిలాదులైన జడ పదార్థాలతో

అవ్యక్తంగా ఉంటుంది. ప్రాణులన్నిటిలో వ్యక్తమై ఉంటున్నది. పిపిలికాది బ్రహ్మపర్యంతము (చతుర్ముఖ బ్రహ్మ) అది కనిపిస్తున్నది. ఏ వస్తువైనా కనిపిస్తున్నదంటే దానిలో ప్రకాశం ఉండితీరాలి. చూచే నీ ప్రకాశంలోనే అవి కనిపిస్తున్నాయి. జ్వరం వచ్చినపుడు డాక్టరు నోటిలోనో (నాలుక క్రింద), చంకలోనో థర్మామీటరు పెట్టి జ్వరం 104^0 ఉందని చెప్తాడు. జ్వరం అక్కడే ఉందా? శరీరమంతా ఉందా? మందు నోట్లో వేసుకుంటే నోటికి మాత్రం జ్వరం తగ్గుతున్నదా? శరీరానికంతా తగ్గుతున్నదా? నాడి చేయి పట్టుకుని మాత్రమే చూస్తున్నాడు కదా! 72,000 నాడులు మన శరీరమంతా వ్యాపించి ఉంటే చేతి నాడిలోనే రోగ నిర్ధారణ చేసే శక్తి ఉందా? అలాగే జడ పదార్థాలలో వ్యక్తం కాని చైతన్యం జరాయుజ, స్వేదజ, అండజ ఉద్భిజాలలో వ్యక్తమౌతున్నది. అంత మాత్రంచేత వానిలో చైతన్యం లేదనేది లేదు. సత్తా ఎక్కడ ఉందని కనుక్కున్నానో అక్కడే చిత్ (స్ఫురత్తా) ఉందనుకో. వీటినే వేదాంత భాషలో ఉపాదాన (సత్) నిమిత్త (చిత్) అని పిలుస్తారు. ఒకే ఉపాదానములో నుండి అనేకమైన పదార్థాలు వచ్చినట్లు కనిపిస్తాయి. బంగారము ఒకటే అయినా అనేక రూపాలైన నగలు, మట్టి ఒకటే అయినా బానలు, కుండలు, ముంతలు, మూకుళ్ళు ఎలా వచ్చాయో అలాగే 'సదేవ సౌమ్యే ఇదం అగ్రేఆసీత్' అన్న ఉపనిషద్వాక్యాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. సత్ మాత్రమే సృష్టికి పూర్వము ఉన్నది. దానిలో నుండి చిత్రవిచిత్రమైన ఆకృతులు గల ఈ ప్రపంచమంతా వచ్చింది. మళ్ళీ అందులోనే లయమౌతున్నది. అలాగే బ్రహ్మది స్తంభ పర్యంతము (బ్రహ్మము మొదలు తోటకూర కాడ వరకు) ప్రాణులైన ఆకాశము నుండి పృథ్వి వరకు ఉన్న పదార్థాలైన ఆ బ్రహ్మ చైతన్యం నుండి వచ్చాయి. ప్రళయంలో మళ్ళీ అందులోనే

లయమౌతాయి. నామరూప దృష్టి ఉన్నంతవరకు పరమాత్మ తత్త్వం అర్థం కాదు. 'వస్తు దృష్టిలేక వాంఛయిడడు' అన్న ప్రహ్లాదుని దృష్టి అలవడితే యిక జోడు గుట్టాల ప్రసక్తి ఉండదు. జోడు గుట్టాలైన అవి ఒకే చైతన్యం అనే స్ఫురణ వస్తుంది. కారుకు నాలుగు టైర్లున్నాయి. నాలుగు తిరుగుతున్నాయి. ఏవి ఆగటం లేదు. అపుడే ప్రయాణం సాగుతున్నది. నాలుగు టైర్లమీద ప్రయాణం చేస్తున్నానే గమ్యం చేరగలనా అని భయపడతామా? నాలుగు టైర్లు ఒకే స్టీరింగ్ కు కనెక్ట్ అయి ఉన్నాయి. అది నీ చేతిలో ఉంది. అనేకంలో ఏకత్వాన్ని చూడగలిగిన సాధకునికి స్వారి (జోడు గుట్టాల) ప్రతిక్షణమూ సంభవమే. దాని కొరకే సాధన చేయాలి. బ్రహ్మమును నీవు క్రొత్తగా సృష్టించనవసరము లేదు. ఉన్నదాన్ని కనుక్కుంటే చాలు. 'దృష్టిం జ్ఞానమయీం కృత్వా పశ్యే ద్రుహ్మ మయం జగత్ ' నీ దృష్టిని మార్చుకో, ప్రపంచాన్ని మార్చనవసరము లేదు. ఈ సమాధానంతో ఆగిపోవద్దు ఇందులో సృష్టి జరిగిందని నీకనిపిస్తుంది. ఇది సుజాత వాదము. అజాత వాదంలోకి వెళ్ళాలి. బ్రహ్మ విద్య అగాధము. లోతుకు వెళ్ళే కొద్దీ అనేక విలువైన వజ్రాలు మణులు నీ సొత్తైతాయి. (గురుముఖత: తెలుసుకోటానికి ప్రయత్నించాలి. గురువు లేకపోతే గుడ్డివిద్యే అవుతుంది)

49. అవస్థాత్రయమడ్లు పడదా? దానికేమిటి పరిష్కారం?

జ. అవస్థాత్రయం అంటే మార్పుచెందేది. జాగ్రదవస్థ, సుషుప్తిలోనికి, సుషుప్తి స్వప్నంలోనికి, స్వప్నం మళ్ళీ జాగ్రత్త లోనికో సుషుప్తికో వెళ్ళా ఉంటాయి. అందరికీ తెలిసినవి ఈ మూడు అవస్థలే. ఇవి మాత్రమే తెలిసిన వాడికి అవస్థాత్రయం అడ్డుపడుతుంది. ఎందుకంటే జాగ్రత్తలో

ఉన్న తెలివి సుషుప్తిలో తప్పిపోతున్నది కదా! జాగ్రత్తలో తెలివి ఉందనుకుందాము. (ఉండకపోతే నీకీ ప్రపంచము ఎలా కనిపిస్తుంది.) దృక్కువై నీవు దృశ్యాన్ని చూస్తున్నావు. మనస్సనేది పారాణి వంటిది. పసుపు సున్నం కలిస్తే వాటి రెండు రంగులు పోయి ఎఱుపు ఎలా బయటకు వస్తున్నదో అలాటిది. మనస్సు అంటే ఆలోచన. అది దృక్కు, దృశ్యము అని రెండు భాగాలు కలది. ఏ వెలుగులో రూపాన్ని చూస్తున్నావో అది దృక్కు. ఆ రూపం దృశ్యం. (ఇంట్లో దీపపు కాంతిలో, బయట సూర్య కాంతిలో చూస్తానంటావు. వాటితో సంబంధము లేకుండా నీ ఆలోచనలో అమెరికాలోనున్న నీ కొడుకును చూడు. ఏ దీపపు కాంతిలో వాడు నీకు కనిపించాడు? ఆ వెలుగు దృక్కు, వాడిరూపం దృశ్యం), జాగ్రత్తలోని ఒక తెలివి స్వప్నంలో $\frac{1}{2}$ భాగమైంది. సుషుప్తిలో అసలే లేదు. మరణంలో చెప్పనవసరమే లేదు. దీని తాలూకు ప్రాణాన్ని కూడ తీసుకు పోయింది కదా. జాగ్రత్త, స్వప్న, సుషుప్తులలో ప్రాణము ఉన్నది. అందుచే తెలివి (జ్ఞానం) మారుతున్నట్లు (అవస్థాత్రయంలో) కనిపిస్తున్నది. సాకారం మారుతుంది నిరాకారం మారదు. జ్ఞానానికి ఆకారం లేదు. అందుచే అది మారదు. మరి అవస్థాత్రయంలో మారుతోంది కదా అంటావేమో. సూర్యుడు చంద్రుడు ఎప్పుడు ప్రకాశిస్తూనే ఉన్నారు. కాని భూమి అడ్డుపడి ఆ చంద్రునికి వృద్ధి క్షయాలున్నట్లు చూపుతున్నది. అలాగే అవస్థాత్రయం నీ జ్ఞానాన్ని ఉన్నట్లుగా లేనట్లుగా చూపుతున్నది. గ్రహనక్షత్ర తారకలు తిరుగుతున్నా ఆకాశం తిరగకుండా నిశ్చలంగా ఉందన్నది నీ అనుభవమే కదా! నీకు కనిపిస్తున్న ఆకాశం అనే ఖాళీ సత్. నీ జ్ఞానం చిత్. అది చేరి ఇది చిదాకాశం అవుతుంది. “ చిదాకాశే సదాభాసం దీపితం చిజ్జడాత్మకం ”

శంకరుడు చెప్పింది యిదే. అదే ప్రత్యభిజ్ఞ. ఇవి రెండూ అసలు మారవు. ఆ జ్ఞానమే తురీయంలో 'ప్రత్యక్షావగమం ధర్మ్యం సుసుఖం కర్తుమవ్యయమ్' అన్నాడు గీతాచార్యుడు. అది తెలిస్తే నీకు అవస్థా త్రయమడ్డుపడదు. స్ఫురణవి నీవు. స్ఫురించే పదార్థాలు నీ ఎదుటివి. అవస్థాత్రయంలో దృశ్యం (నీ శరీరమే) మారుతున్నది. నీవు మారటం లేదు. స్వప్నంలో స్వప్నస్థితి, జాగ్రత్తలో జాగ్రస్థితి. మారుతున్నది స్థితి. నీవు మారటం లేదు. నీవు మారటం లేదని తెలిస్తే నీకు ఏది అడ్డుపడుతుంది? దానికి పరిహారమెందుకు? కోమాలో ఉండేవాడికి జ్ఞానం ఉంది. ఎవడైన కోమాలో నుండి బయటకు వస్తే వాడి కోమా స్థితిలో ఎవరేమన్నారో వాడు చెప్పగలడు? అయితే ఆ స్థితిలో వాడికి చెప్పే మీడియం పని చేయటం లేదు. అవస్థాత్రయం కాక 4 వ దైన తురీయమనే మరొక అవస్థ ఉన్నది. దానిలో నుండే ఈ అవస్థా త్రయం వచ్చింది. ఒక ఉదాహరణతో అర్థంచేసుకో. ఓం నమశ్శివాయ అనో, ఓం నమో నారాయణాయ అనో మంత్ర జపం చేస్తున్నావు. ఒక మారు పలికిన తర్వాత కొంత విశ్రాంతినిచ్చి మరో నామం పలుకుతున్నావు కదా! ఆ విశ్రాంతి స్థానం శబ్దంలేని స్థానం గుర్తించు. ఆ నిశ్శబ్దం శబ్దం రావటానికి కారణమైంది. ప్రతి శబ్దానికి మధ్యలో ఒక నిశ్శబ్దం ఉండితీరాలి. తిరునాళ్ళలో రంగుల రాట్నం (జెయింట్ వీల్) తిరుగుతున్నప్పుడు తిప్పేవాడు దాంట్లో ఉండడు. వాడు బయట ఉండి దాన్ని త్రిప్పుతున్నాడు. ఎక్కేటప్పుడు చాల ఉత్సాహంగా ఎక్కావు. పైకి వెళ్ళాక గుబులు పుడుతున్నది. దిగాలన్నా దిగలేవు ఆ త్రిప్పేవాడిని అర్థించాలి. వాడు నిన్ను ఆ గుబులు నుండి బయట పడవేయగలడు. కేకలు పెట్టినా సన్యాసులు, సాధువుల వెంట తిరిగినా, జేబులో కోట్ల

రూపాయలు, బ్యాంక్ బ్యాలెన్సులున్న నీకై నీవు దిగలేవు. వాడిని ప్రార్థించి వాడి అనుగ్రహంతో దిగగలవు. అలాగే ఇష్టపడి కోరుకుని సంసారంలో వచ్చిపడ్డావు అవస్థాత్రయంలో చిక్కుకున్నావు. బయట పడేదారి మారని తురీయంలో ప్రత్యభిజ్ఞను (Congnition) గ్రహించటమే. అంతకు మించి మార్గం లేదు. “ నాఽన్యః పంథా అయనాయ విద్యతే ” అని వేదమాత యిదే చెప్తున్నది. అమ్మను మించి మనకు సాంత్వన నిచ్చే వాళ్ళెవరు? అమ్మ మాట పెరుగు చద్ది మూట. వినకపోతే చెడిపోతావు. నీవు అవస్థాత్రయంలో కొట్టుమిట్టాడుతున్నప్పుడు నీకు తురీయం తెలియదు. ఒక ఉదాహరణతో అర్థం చేసుకో. మనం ఒకసారి రైలులో ప్రయాణిస్తున్నాము. ఒక స్టేషన్లో మన రైలు ఆగింది. ప్రక్కలైన్లోకి మరో రైలు వచ్చి ఆగింది. కిటికీలో నుంచి చూస్తున్నావు. ప్రక్కరైలు కదులుతుంటే మన రైలే కదిలినట్లనిపిస్తుంది. మనరైలు కదలక పోయినా అలా అనిపించటం అనుభవమే కదా. శరీర తాదాత్మ్యం పొందిన తెలివి అవిద్య వలన ఏర్పడింది. అది ఆభాస జ్ఞానం. తురీయంలో నిలబడి అవస్థాత్రయాన్ని సాక్షిగా చూడటం నేర్చుకో. సాక్షిగా నిలబడి అన్ని అవస్థలను చూడు. నీవు వాటినేం చేయనక్కరలేదు. అవి మారుతున్నాయి. నేను మారటంలేదు. కారణం నేను నిర్వికారాన్ని. అవి సాకారం. సాకారం పుట్టింది. స్థితి కలిగింది మరణిస్తుంది. దేశ కాలాలకు లోబడి ఉంది. నేను దేశ కాలాలకు లోబడలేదు. నేను పుట్టలేదు. చావను అనుకున్నప్పుడు నీకు అవస్థాత్రయం అడ్డుపడదు. మరొక ఉదాహరణతో అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నము చేద్దాము. రామాయణము రామానంద సాగరు సీరియల్ గా తీశారు. అందులో అరుణ్ గోవిల్ రాముని పాత్ర వేశాడు. స్క్రీన్ మీద ప్రతిసారి అంటే రాజా రాముడుగా, విశ్వామిత్రుని

శిష్యుడిగా, శివధనుర్భంగము చేసిన విలుకానిలా, అహల్యా శాపవిమోచన చేసిన పతిత పావనునిగా మనం అరుణ గోవిల్దే చూస్తున్నాము. అతడు రాముడు కానేలేదు. ముందు (రాముడిలా నటించక ముందు) అతను అరుణ్ గోవిలే. నటిస్తున్న సమయంలో ప్రతి ఫ్రేమ్లోను అతను అరుణ్ గోవిలే. రాముడి గుణాలు కాని పోలికలు కాని అతనిలో లేవు. తాను తానుగా ఉండి రాముడి రూపాన్ని క్యారెక్టర్ను తనపై ఆరోపించుకుని నటిస్తున్నాడు. సాక్షిగా ఉండి రాముని చూస్తున్నాడు. అతనికి రాముని పాత్రలో ఉన్నవన్నీ అడ్డు వస్తున్నాయా? ఆ పాత్ర అయిపోగానే తాను తానుగా మిగిలిపోతున్నాడు. ఇప్పుడు సెట్ మీద నుండి దిగాక దీపికను నీవు సీతవే కదా నావెంట కారులో వస్తావా? అని అడుగుతాడా? అడిగితే ఆమె వస్తుందా? అలా ఈ శరీరంలో గుణాలతో జాగ్రదాది అవస్థలతో భావభావితుడవైనావు అని అర్థం చేసుకో. తాదాత్మ్యాన్ని వదిలేయ్. నీవు నీవుగా ఉండటానికి ప్రయత్నించు. అదే సాధన. తద్వారా నీకు కలిగిన సంతృప్తి సిద్ధి. అదే పరిహారం.

50. శరీరమన: ప్రాణాలనే ఉపాధులను వదిలేసి నేను స్వతంత్రంగా ఉండగలనా? ఉంటే దానికేమిటి ఆధారం?

జ. శరీర మన: ప్రాణాలనేవి దేహ ధర్మాలేనని నీ ఉద్దేశ్యము. అందువలననే అవి లేకపోతే నేను స్వతంత్రంగా ఉండగలనా అని ప్రశ్నిస్తున్నావు. “భస్మీ భూతస్య దేహస్య పునరాగమనం కుత:” బూడిదైపోయిన దేహం చూస్తున్నావు కదా. అందులో ఏ భాగం మిగల లేదు. మళ్ళీ జన్మాలు, లోకాలు లోకాంతరాలు ఎక్కడున్నాయి? అన్నది నాస్తికుల ప్రశ్న. శరీర, మన: ప్రాణాదులు దేహ ధర్మాలని దేహం పడిపోతే మనస్సు ప్రాణము

కనిపించటం లేదని అందుచే తగలబెట్టినా ఆ దేహం బాధ పడటం లేదని చార్వాకుల మతము (నాస్తికులు) అసలు స్వర్గ నరకాలు లేవని ' అంగనా లింగనా జన్యం సుఖమేవా స్వర్గం ' స్త్రీని ఆలింగనం చేసుకున్నపుడు కలిగే స్పర్శ సుఖమే స్వర్గమని, కంటకాది వ్యధాజన్యం నరకమని అంటారు. అవి ఒక సమయంలో కలుగుతాయి. తర్వాత దుఃఖాన్నే మిగులుస్తాయి. ఇంద్రియాలకు ఇంద్రియార్థాల వలన వచ్చే సుఖ దుఃఖాలు తాత్కాలికమే కాక మొదల చూచిన కడు గొప్ప పిదప కురుచ అన్నట్లు దిన పూర్వ భాగ నీడవలె క్రమంగా (ప్రాద్దుటి ఎండలో నీడ) తగ్గిపోతుంది. దాని అంతంలో దుఃఖాన్నే మిగులుస్తుంది. గురుదేవులు అనేవారు. లైట్ల వెల్తురులో అరటి ఆకులో వెండి కంచం పెట్టుకుని పెండ్లి కొడుకై బువ్వము బంతి ఆరగించేటప్పుడున్న ఆనందం సంవత్సరానికే హాస్పిటల్ కు క్యారేజిలు మోసేటప్పుడుండదురా అని. కొడుకు పుట్టాడని సంతోషంగా నామకరణాదులు చేసుకుంటున్నావు. వాడు పెద్దవాడై ప్రయోజకుడౌతాడా? సమాజానికి కంటకుడిగా తయారౌతాడో నీకు తెలియదు. పుట్టాడన్న ఆనందమా? ప్రయోజకుడు కాలేదని దుఃఖమా? ఆలోచించు. ఇంద్రియ సుఖాలన్నీ అలాటివే. దేహంలో మనః ప్రాణాలున్నంతసేపు ఇంద్రియాలు సుఖమో, దుఃఖమో అనుభవానికి తెచ్చుకుంటున్నాయి. ఇది ప్రత్యక్ష ప్రమాణము. మనకే కనిపిస్తున్నది. మనః ప్రాణాదులు శరీర ధర్మమే అయితే మృత దేహంలో అవి లేకపోవటం మనం చూస్తున్నాం కదా. దేహ ధర్మాలే అయితే దేహంతో పాటు ఉండాలి. దహనం చేసే వరకు మనః ప్రాణాలుండటం లేదు కదా ఉంటే దహనం చేసే మంటకు ఆ శవం లేచిరాదా? అంటే ఈ దేహాన్ని వదలి పోయే మనః ప్రాణాదులు దేహం కంటే విలక్షణంగా

ఉన్నాయి. పరిమాణం (ఒడ్డు - పొడవు) రూపము (రంగు - ఆకారము) లావు, సన్నము కుంటి, గ్రుడ్డి యివన్నీ దేహ లక్షణాలు. ఇవి మృత దేహంలో కూడ వుంటున్నాయి. మనః ప్రాణాదులు దేహ లక్షణాలు కావు. అందుకే 'ప్రేత్యా' దీనిని వదలి వెళ్ళే వాడు అనే పేరు వచ్చింది. మరణించిన వాడిని ప్రేత అంటే వదలిన వాడు అంటున్నాము. దేనిని వదిలాడు? శరీరాన్ని. అంటే శరీరాన్ని వదలగలిగాడు అంటే వాడు శరీరం కాదుగా. 'వాసాంసి జీర్ణాని యథా విహాయా' అని గీతలో చెప్పింది యిదే. చినిగిన వస్త్రాన్ని వదలి క్రొత్త వస్త్రాన్ని ధరించినట్లు ఈ మనః ప్రాణాదులు పాత శరీరాన్ని వదలి మళ్ళీ కర్మానుభవం కోసం క్రొత్త శరీరాన్ని తెచ్చుకుంటాయి. అసలీ వదలటం అనే ప్రక్రియ నిత్యం జరుగుతూనే ఉంది. దేహంతో తాదాత్మ్యం పొందటం వలన మనం గ్రహించలేకపోతున్నాము. జాగ్రదవస్థలో మనం చదువుతుంటాము లేదా టి.వి. చూస్తుంటాము. మధ్యలో మన మనస్సుక్కడకో పోతుంది. ఆ క్షణంలో మన కళ్ళు పేజి అంతా చదివినా అర్థమైందా? మనసు అక్కడ లేని కారణంగా శరీరమక్కడే ఉన్నా మనకు అనుభవానికి రాలేదు. మనస్సు మళ్ళీ వచ్చి చేరుతున్నది. అంటే దాన్ని వదలి వెళ్ళటం మనసుకు అలవాటే కదా. నిద్రలో, అనెస్తీషియా యిచ్చిన సమయంలో మనసు పనిచేయకపోబట్టే మన శరీరాన్ని కోసినా మనకు తెలియలేదు. ప్రాణం ఉన్నంత వరకు మనసు ఎన్ని చోట్లు తిరిగినా మళ్ళీ వచ్చి దీంట్లో చేరుతుంది. మరణంలో ప్రాణాన్ని కూడ వెంట తీసుకు వెళ్తుంది. మనః ప్రాణాదులు పరమేశ్వరి యొక్క సాత్త్విక, రాజసిక గుణాలు. 'దైవీ హ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా' అని పరమాత్మ చెప్పింది వీటినే. ఇవి మరొక దేహాన్ని పొందుతున్నాయి యివి కూడ జడములే అయినా

చైతన్య శక్తి ఆధారంగా పనిచేస్తాయి. అయస్కాంత సాన్నిధ్య మాత్రాన యినుప ముక్కలు కదుల్తాయి కదా. శరీరమనే తామసిక గుణం కాగితంలాగా అడ్డు పెట్టుకుని మనః ప్రాణాలనే యినుప ముక్కలు కదుల్తున్నాయి. ఈ అడ్డు లేకపోతే అయస్కాంతానికి అంటుకుని అవి కూడ అయస్కాంతమే అయిపోయేవి. దేహ విలక్షణంగా కర్త - భోక్త అనే వాడొకడున్నాడని వాడే పాపపుణ్యాలను అనుభవిస్తున్నాడని, లోకాలు లోకాంతరాలు ప్రయాణం చేసి మళ్ళీ కర్మానుభవం కోసం మరొక శరీరాన్ని తెచ్చుకుంటున్నాడని ధర్మ పురుషార్థాన్ని నిలబెట్టటానికి ఒక జీవుడనే వాడిని సంకేతంగా తీసుకున్నారు. ఉట్టికెక్కించితర్వాత స్వర్గానికెక్కే ఆలోచన చేద్దామని జీవుడిని సృష్టించి దేహ విలక్షణంగా జీవుడున్నాడని వాడికే 'తత్త్వమసి' మహావాక్యాన్ని బోధిస్తున్నామని ఆ జీవుడు దేహ తాదాత్మ్యం వదిలితే బ్రహ్మమౌతాడని ఒక జీవుడి అస్తిత్వాన్ని సృష్టించారు. ఆ జీవుని దగ్గరే ఆగిపోకుండా 'జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః' అని ఆ జీవుడెవరో కాదు బ్రహ్మమే అన్నారు. జీవుడున్నాడని స్థాపించారు. ఎప్పుడైతే జీవ సృష్టి జరిగిందో అతనికన్నా భిన్నంగా ఉన్న సమిష్టికి ఈశ్వరుడనే పేరు పెట్టాల్సి వచ్చింది. ఇపుడు వ్యష్టి జీవుడు. సమిష్టి ఈశ్వరుడు. జైమినీ మహర్షి హేతువాదానికి తగ్గట్టుగా మీమాంసకులు, జీవుడని, పురుషుడని, ప్రధానమని వాడికి పేర్లు కూడ పెట్టారు. బాదరాయణ మహర్షి తన బ్రహ్మ సూత్రాలలో ఆ జీవుడు దేహ తాదాత్మ్యం వదలగలిగితే వాడే బ్రహ్మము అని సూత్రీకరించారు. కరణాన్ని బట్టి కర్తనూహించాలి. శరీరం ఉపకరణంగా చేసుకుని ఒకడు పనులు చేస్తున్నాడు. మరొకడు చేయిస్తున్నాడు. సృష్టిని సంకేతం చేసుకుని స్రష్టను గ్రహించాలి. ఆ సృష్టిలోనే బాగుందని కూర్చున్నా లాభం లేదు.

విమానంలో ఆకాశంలో ఎగురుతున్నానని అలాగే ఉండిపోతామా? ఎప్పుడో ఒకప్పుడు భూమికి దిగి రావాలి కదా. అసలు ఏ ఊరన్నా వెళితే మన ఊరికి ఫోన్ చేసి మన వాళ్ళెలా ఉన్నారు? ఊళ్ళో విశేషాలేమిటి? అని కనుక్కుంటాం కదా! మరి మనం అందరము ఎక్కడి నుండి వచ్చామో అక్కడి సంగతులు కనుక్కోకుండా యిక్కడే ఈషణ త్రయాల్లో కొట్టుమిట్టాడటం ఎంత వరకు సమంజసం? ఆలోచించండి. సద్గురువును వెతుక్కోండి.

51. అద్వైతంలో పుణ్యపాపాలు, జనన మరణాలు ఇహ పరాలు ఇలాటి ప్రసక్తి ఎందుకు వచ్చింది? అవి అసలు ఉన్నవా? లేవా?

జ. విద్యారణ్యులు 'సర్వ దర్శన సంగ్రహమనే' గ్రంథంలో 16 సిద్ధాంతాలున్నాయన్నారు. అందులో మొదటిది చార్వాకము. అంటే నాస్తిక సిద్ధాంతము. దేవుడనేవాడసలే లేడని పాపపుణ్యాల ప్రసక్తి లేదని, మరణించిన తర్వాత ఏమి మిగలదని, "భస్మీ భూతస్య దేహస్య పునరాగమనం కృతః" అని దేహము బూడిదైపోతే మళ్ళీ ఎవడు వస్తాడు? అని ప్రశ్నించారు? మానవుడు సంఘజీవి. ఒక ఫోటోను శాశ్వతంగా నిలబడాలంటే ఫ్రేములో బిగించాలి. కుండను తొలికిపోకుండా నిలబెట్టాలంటే చుట్ట కుదురు కావాలి. అవి ఆయా వస్తువులను భద్రంగా ఉంచుతాయి. పశువులకు నీతి నియమాలు అవసరం లేదు కాని బుద్ధి జీవులమైన మనుష్యులకు కట్టుబాట్లుండాలి. స్వేచ్ఛా జీవులమైతే విచ్చలవిడి విహారమౌతుంది. అందుచే పెద్దలు అర్థకామాలనే రెండింటిని ధర్మ పురుషార్థంతో ముడి పెట్టారు. ధర్మబద్ధమైన అర్థము, ధర్మబద్ధమైన కామము అనుమతించారు. 'ప్రజాపత్యర్థం' అనే మంత్రాన్ని చెప్పి

ధర్మబద్ధమైన సంతానాన్ని కని వంశాన్ని అభివృద్ధి చేయటం కోసమే గృహస్థాశ్రమమనే ఈ నిర్ణయాన్ని తీసుకుంటున్నానని పెండ్లికుమారుడు పెళ్ళిలో మంత్రాన్ని చెబుతాడు. మంగళాష్టకాల పేరుతో 'సులగ్నా సావధానా, సుముహూర్తే సావధాన, లక్ష్మీ నారాయణ స్వరూపా సావధానా' అని పురోహితులు 24 సార్లు నీవు సంసారంలో పడబోతున్నావు. ధర్మబద్ధమైన జీవితాన్నే గడపాలి. 'బి కేర్పుల్' అని హెచ్చరించారు. వీడియోలు, బాజాలు అట్టహాసంతో లక్ష్మీనారాయణ స్వరూపులమన్న ఆ వధూవరులు యిది గ్రహిస్తున్నారా? మేమూ పెళ్ళి చేసుకున్నాం అంటారు. కొందరు అసలు పెళ్ళే అవసరం లేదు. అదొక బంధం అంటారు. మన పెద్దలు ఎంత జాగ్రత్తగా ఆలోచించి పథకం ప్రకారం ప్రణాళికలు వేశారో దాన్ని సమంగా అమలు పరిస్తే ఎంత చక్కటి సమాజాన్ని మనం చూడగలమో అర్థం చేసుకోవటం లేదు. వివాహాలే ధర్మబద్ధంగా ఉండడం లేదు. వేడుకలుగా మిగిలిపోయాయి. నెంబర్ వన్ మ్యారేజి హాలు, గ్రాండ్ రిసెప్షన్, హైక్లాస్ డెకరేషన్, వీడియో కవరేజ్, యివీ ఈ నాటి వివాహ వ్యవస్థ. ఆ ప్రక్రియ ఎందుకో దాని పరమార్థమేమిటో తెలుసుకోవాలన్న తపనలేదు. తెలియచెప్పే వాళ్ళూ లేరు. "ప్రథమే ధర్మజా యితరే కామజా: " అని మన ఋషులేనాడో చెప్పారు. ధర్మ పురుషార్థాన్ని సాధించటానికి జన్మించిన వాడు మొదటి వాడని ఆతడే పుత్రుడని యితరులు కామ కోరికల వలన పుట్టారని చెప్పారు. సంతానాన్ని ధర్మ పద్ధతిలో కని అలా పెంచకపోబట్టి ఆ సంస్కారాలు నేర్వకపోబట్టి ఈనాడు సమాజంలో కామ దృష్టి, ధన దృష్టి, అధికార దృష్టి పెచ్చు పెరిగి సమాజం అధోగతి పాలౌతున్నది. నేరాలు జరుగుతున్నాయి అని గగ్గోలు పెడుతున్నారే కాని ఆ నేరాలకు కారణమైన

మనస్సులను సంస్కరించే ప్రయత్నమే చేయటం లేదు. విద్యావిధానంలో ఆ విషయాన్ని బోధించే ఆస్కారమే లేదు. నాస్తిక మతాన్ని ఖండించటానికి మిగిలిన 14 సిద్ధాంతాలు ఉపయోగపడతాయి. 16వది అద్వైతము. హేతువాదులు, మీమాంసకులు వారు వారు వారి సిద్ధాంతాలను వ్యాప్తి చేశారు. అందుకే హిందూ మతంలో ఇన్ని శాఖలు, ఇంత వైరుధ్యము. ఎవడూ సంపూర్ణంగా విషయాన్ని గ్రహించే ప్రయత్నమే చేయటం లేదు. నలుగురు గ్రుడ్డి వాళ్ళు ఏనుగును చూచిన సామెతలాగా అయింది. నాస్తికాన్ని ఖండించటానికి, ధర్మ పురుషార్థంలో అర్థ కామాలను ముడిపెట్టటానికి మతం ప్రవేశించింది. ఇవి లేకపోతే మతం నిలవదు. మత ప్రవేశం వలననే జీవుడనేవాడు కర్త అని భోక్త అని చేసే కర్మలవలన పాప - పుణ్యాలు అనుభవించాలని, వాటిని ఈ లోకంలో ప్రారబ్ధమనే పేరుతో అనుభవించి కర్మ ఫలాలను సంచితమనే పేరుతో దాచుకుంటున్నామని, ఆ మూట మన వెంట స్వర్గ నరకాలకు వస్తుందని, సూక్ష్మ శరీరంతో స్వర్గనరకాలకు వెళ్లిన జీవుడు ఆ అనుభవానంతరం మళ్ళీ మరొక దేహాన్ని తీసుకుంటున్నాడని ఆస్తిక మతాలు బోధించాయి. మతమనేది భగవంతుని తెలుసుకోటానికి ఏర్పాటు చేసిన మార్గము. దాని ద్వారా ఉట్టికెగిరి క్రమంగా అవన్నీ లేవని స్వర్గానికెగిరే సిద్ధాంతము నేర్చుకోవాలి. నాస్తికం నుండి ఆస్తిక్యానికి వచ్చి తదుపరి అద్వైతంలో నిలబడాలి. అద్వైతంలో పుణ్యపాపాలు జన్మలు జన్మాంతరాలు వేరు అర్థంలో చెప్పబడతాయి. అవన్నీ గురుసాన్నిధ్యంలో ప్రణిపాత, పరిప్రశ్నల ద్వారా తెలుసుకోవాలి. అద్వైతంలో ఇవన్నీ ఉండవు. సంకేతార్థంతో వాడిన పదాలను డీ కోడ్ చేసుకొని సత్యాన్ని తెలుసుకోవాలి. వీటి ఆధారంగా మతాన్ని నిలబెట్టి ధర్మాన్ని కాపాడాలని, మోక్షమనే పురుషార్థంలో

అన్నింటిని ప్రవిలాపనం చేసి అద్వైతాన్ని స్థిరం చేయాలని పెద్దలు ప్రయత్నించారు వాటి అర్థాలు తెలియక, తెలిసి తెలియని వాళ్ళందరూ గురువులమని తమకున్న పరిధిలో బోధపేరుతో ధనార్జనలు చేసుకోవటమే కాక మతాన్ని హేళన చేసే స్థితికి తెచ్చారు. మతమంటే ఏమిటోకూడ తెలియని మూర్ఖులు బొమ్మ పూజ చేస్తారని (ఐడిల్ వర్షిప్) మన మతాన్ని హీనంగా చూస్తున్నారు. మతాల పేరుతో నేడొక మారణ హోమమే జరుగుతున్నది. నిరాకారమైన దేవుని సాకారంగా చెయ్యటాన్ని సహించలేని కొందరు మూర్ఖులు ఉగ్రవాదం పేరుతో బాంబుల్ని పెట్టి ధ్వంసాన్ని సృష్టిస్తుంటే మరి కొందరు హిందూమత ఆచారాలను మాత్రం సినిమాల్లో వెటకారంగా చూపించి సంతృప్తి పడుతున్నారు. ఏమతాన్నైనా విమర్శిస్తే ఆ మత పెద్దలు ఊరుకోరు. అందరికీ లోకువ హిందూమతమే. కారణం? ఆ మతాన్ని గుఱించిన గొప్పతనం హిందువులకే తెలియకపోవటం. నాస్తికంలో నుండి ఆస్తికం లోనికి తద్వార అద్వైతంలోనికి రావటానికి పెద్దలు కర్మ - ఉపాసన - జ్ఞాన అనే మార్గాలను ఉపదేశించారు. తదనుగుణంగా ప్రతిమోపాసన, ప్రతీకోపాసన, అహంగ్రహోపాసన అని మూడు విధములైన ఉపాసనలను కూడ బోధించారు. మిడిమిడి జ్ఞానంతో సర్కస్సులు చేసే నేటి జనం ఆ విషయాలను విశ్లేషించే పనిలేక విమర్శించే పని పెట్టుకున్నారు అది మన దురదృష్టము.

52. లేకుంటే కర్మకాండ కర్థమేమి? ఉంటే జ్ఞానకాండకేమిటర్థం?

జ. ఉన్నది గ్రహించలేక క్రొత్తగా ఒక పదార్థాన్ని తయారు చేయాలని ప్రయత్నిస్తే దానిని కర్మ అంటారు. తద్వార వచ్చే దానిని కర్మ ఫలం

అంటారు. చెడు కర్మల వలన (నిషేధ) వచ్చే ఫలాలకు పాపాలని, మంచి కర్మల వలన వచ్చే ఫలాలకు పుణ్యాలని పేరు పెట్టారు. ఈ పాప పుణ్యాలు సంచిత ప్రారబ్ధ ఆగామి అని త్రివిధాలు. వానివలననే జన్మలు - జన్మాంతరాలు, లోకములు - లోకాంతరాలు వస్తున్నాయని ఆస్తికుల నమ్మకము. 'నహి కశ్చిత్ క్షణమపి జాతు తిష్ఠత్య కర్మకృత్' ఒక్క క్షణం కూడ కర్మ చేయకుండా మానవుడుండలేడు. ఒక వేళ శరీరంతో కర్మ చేయక పోయినా మనసు ఆలోచిస్తూ కర్మ చేస్తూనే ఉంటుంది. కర్మ చేయవద్దనుకుంటే జీవిత యాత్రకే స్వస్తి చెప్పవలసి వస్తుంది. శరీరమున్నంత వరకు కర్మ చేయక తప్పదు. గాలి పీల్చటం ఆహారం అరిగించుకోవటం రక్త ప్రసరణ ఇవన్నీ సహజ కర్మలు. 'యోగస్థం కురు కర్మాణి' అని భగవద్గీత కర్మను కర్మ యోగంగా చేయమన్నది. కర్మ అనే కాల సర్పానికి రెండు కోరలున్నాయి. అహం - మమ అంటే కర్తృత్వ భోక్తృత్వాలు. ఆ రెండు కోరలతో విషం క్రక్కుతుండటము వలన పుణ్య పాపాలు, సుఖ ధుఃఖాలు జీవుడికి కలుగుతుంటాయి. కర్మలన్నీ సత్త్వరజస్తమస్సులనే మూడు గుణాల వల్లనే జరుగుతున్నాయి. ఆ గుణాలు ప్రకృతికి చెందినవే కాని సాక్షిగానున్న నీవి కావు అని గుణ కర్మ విభాగ జ్ఞానముంటే కర్మ చేసినా కర్మయోగంగా మారుతుంది. జీవితంలో ఎవడే పని చేసినా ఫలాన్ని ఆశించి చేస్తాడు. అదే కామం. అది ఫలిస్తే సరే, ఫలించకపోతే క్రోధంగా మారుతుంది. ఇవి రెండూ శత్రువులే. నిష్కామంగా కర్మ చేస్తే అది కర్మయోగమౌతుంది. అది బంధించదు అని చెప్పాడు గీతా చార్యుడు. "యోగః కర్మ సుకౌశలం" అన్నది ఇక్కడ అర్థం చేసుకోవాలి.

అవిద్య అంటే కర్మ. విద్య అంటే దేవతోపాసన. యజ్ఞ యాగాదులు

కూడ దీనిలోనే చేరుతాయి. విద్య - అవిద్యలు రెండూ ఉపయోగం లేనివే. నూరేండ్లు కర్మలతో వెళ్ళబుచ్చుతారు. కర్మిష్టులు, శాస్త్రోద్దిత కర్మలు నిర్వర్తించి స్థూల దేహ పతనానంతరము ధూమాది మార్గంలో పితృలోకాలకు వెళతారు. ‘విద్యయామృత మశ్నతే’ విద్య వలన (ఉపాసన) ఇంద్ర, వరుణాదులైన దేవతలనుపాసించి వారి సాయుజ్యాన్ని పొందుతారు ఉపాసకులు. పితృలోకాలకు పోయే కర్మిష్టులు, దేవలోకాలకు పోయే ఉపాసకులు ఇరువురు తిరిగి రావలసిన వారే. ‘పునరపి జననం పునరపి మరణం’ అని జనన మరణాలనుండి తప్పించుకొనలేరు.

“ అంధం తమః ప్రవిశంతియే అవిద్యా ముపాసతే

తతో వ్యంధ మివతే తయామృత విద్యాయాం రతాః ”

(ఈశావాశ్యోపనిషత్తు)

విద్యావిద్యలు రెండూ నామరూపాలనే పరిధిని దాటలేవుగాబట్టి కర్మిష్టులకు - ఉపాసకులకు, జనన - మరణాలు తప్పవు.

క్రొత్తగా తయారుచేయకుండా ఉన్నదాన్ని ఆ పదార్థము ఫలానా కదా అని ఊరక గ్రహిస్తే చాలు. ఆ గ్రహించటమే జ్ఞానం. అదే సాధన. బ్రహ్మమనేది ప్రస్తుతం ఒక సిద్ధమైన పదార్థం. మనం గమనించినా గమనించకపోయినా అది ఉన్నది. అది సాధించాలంటే మనం ఏ కర్మ చేయనవసరము లేదు. అది ఉందని తెలుసుకోవటమే. ఆ తెలుసుకోటానికి అడ్డు పడుతున్నది అజ్ఞానమనే చీకటి. జ్ఞానం కలిగితే అది వెంటనే మాయమౌతుంది. మెళకువ రాగానే కలనెవరైన మాయం చేస్తున్నారా? బ్రహ్మముందని తెలుసుకొనే జ్ఞానము, జగత్తు (దాని ఆభాస) లేదని తెలుసుకొనే జ్ఞానము ఒకటే. అందుకే దాని “ప్రాప్తస్య ప్రాప్తి - పరిహృతస్య పరిహారః” అని శాస్త్రం ఘోషిస్తున్నది. పొందిన

దాన్నే పొందుతున్నామట. వదిలేసిన దాన్నే వదిలేస్తున్నామట. క్రొత్తది కాదు కాబట్టి దాన్ని పొందటానికి చేసే ప్రయత్నము కర్మ అనిపించుకోదు. తద్వారా పాపపుణ్యాలు సంపాదించదు. అది సిద్ధమైయున్నది కాబట్టి అందులో కామము లేదు. దానికి ప్రతిబంధకమైన అడ్డు (అజ్ఞానం) పై క్రోధము వచ్చే ఆస్కారమే లేదు. అది వస్తుసిద్ధంగా ఎప్పుడూ ఉన్నదే. విస్మృతి చెందటం వలన (మరచిపోవటం) నీకు తెలియలేదు. బుద్ధిసిద్ధంగానే సాధన, వస్తుసిద్ధంగా సాధనే లేదు. దృష్టి మళ్ళించమనే శాస్త్రం చెబుతున్నది కాని కరచరణాదులతో ఏదో చేయమని చెప్పటం లేదు. 'శ్రోతవ్యో మంతవ్యో నిధిధ్యాసితవ్యః' అనే శాస్త్రం చెబుతున్నది. ఎలా తెలుసుకోవాలో క్లూ (Clue) యిచ్చారు.

మనసులో కలిగే ప్రతి ఆలోచన దేని వెలుగులో మనకు గోచరిస్తున్నదో ఆ వెలుగే అన్నింటికీ సాక్షాత్వము వహిస్తున్నది. మనస్సు అంటే ఆలోచన. అది రెండు భాగాలైంది. 1. దృక్కు 2. దృశ్యము. ఏ వెలుగులో రూపాన్ని చూస్తున్నావో ఆ వెలుగు దృక్కు. ఆ రూపం దృశ్యం. ఆ ప్రకాశమే ఆత్మ. ప్రత్యభిజ్ఞ. పునః అనుసంధానము చేసుకోవటమే. అదెక్కడో దూరంగా లేదు. ' మనస్సులోని మర్మమును తెలుసుకో ' అని త్యాగరాజు అన్నది ఈ విషయాన్ని గురించే. ఇదే ప్రపంచాన్ని పరమాత్మగా చూపగలదు. ఇదే పరమాత్మను ప్రపంచంగా చూపగలదు. ఆత్మ కనేది, ప్రపంచము కనపడేది. అది జ్ఞానము - ఇది జ్ఞేయము. అది విషయియై విషయాలను గమనిస్తున్నది. ఆ సాక్షి నీడలో నీ ఆలోచనలన్నీ ఎలా కదుల్తున్నాయో విశ్వ శరీరంలో కూడ విశ్వంలో జరిగే ప్రతి చలనము ఆ చైతన్య విభూతిలోనే జరుగుతున్నది అని గ్రహించటమే జ్ఞానం. అసలా ప్రయత్నం చేయటానికి ఉపకరణంగా వచ్చిందే ఈ

మానవ శరీరము. ప్రాణము, మనసు, శరీరము అనే మూడు ప్రమాణాలను సాధనంగా చేసుకొని ఆ చైతన్యాన్ని గుర్తించాలి. ఆ జ్ఞానం కలగకపోతే దేవతల జన్మలైన నిరర్థకమేనని కేనోపనిషత్తు చెపుతున్నది. నీవు సబైక్టువి. నీచే గుర్తించబడేది ఆబైక్టు. శరీర మన: ప్రాణములు నీవు కావని నీవు వాటి నుండి విడివడిన మరుక్షణం నీవు నిరాకారమౌతావు. పృథివ్యాది పంచభూతాలు ఆకాశంతో సహా నీ అనుభవంలోకి వస్తున్నాయి. వాటిని గుర్తిస్తున్న నీవు అవెలా కాగలవు. ఆలోచించు. నిర్ణయించుకో. అర్థం కాకపోతే సద్గురువును సమీపించు. 'ఉత్తిష్ఠత, జాగ్రత్త ప్రాప్యవరాన్నిబోధత.' అని వివేకానందుడందుకే హెచ్చరించాడు. నాస్తికుడు ప్రతిలోమంగా ప్రపంచాన్ని చూస్తే ఆస్తికుడు అనులోమంగా చూస్తాడు. అద్వైతి ప్రవిలాపనం చేసుకొని తన విభూతిగా (ఆభాస) చూస్తాడు. కర్మకాండ వలన లోకాలు లోకాంతరాలు. జ్ఞానకాండ కాదు. జ్ఞానం తన స్వరూపమే. తను తానే తానే అవుతాడు.

53. వ్యవహారాన్ని కాదనకుండా పారమార్థికాన్ని ఎలా సమర్థించటం?

జ. పారమార్థికాన్ని సమర్థిస్తే వ్యవహారాన్ని వదలాలేము, ఈ భార్యాబిడ్డలు ఆస్తి పాస్తులు లేకుండా వంటరిగా ఏ అడవులకో వెళ్ళి ముక్కుమూసుకొని కూర్చోనూలేము అని గాభరా పడవద్దు. వస్తుసిద్ధంగా నీ వేమి మార్చనవసరము లేదు. బుద్ధిసిద్ధంగానే మార్చుకోవాలి. మసక చీకట్లో త్రాడును చూడలేక పామును చూచావు. అంత మాత్రంచేత అక్కడ నిజంగా పుట్టలో నుండి వచ్చిన పాము ఉన్నదా? నీవు దీపం పెట్టిచూడగనే పాము పుట్టలోకి వెళ్ళిందా? పోనీ నీవు పామును చూడలేదందామా? స్పష్టంగా చూచావు. భయభ్రాంతులు వ్యక్తం కూడ చేశావు. దీపపు

కాంతిలో తాడు చూచాక నీ అజ్ఞానానికి నవ్వుకుంటావు. అసలు పామనేది లేనేలేదు. తాడే పామని భ్రమ చెందాను అని వ్యవహారం పామును చూడటం, పరమార్థం తాడును చూడటం. ఏక కాలంలో ఒకటే ఉన్నది. తాడు స్ఫురించిన తర్వాత పాము కనపడమన్నా కనపడదు కదా! ఇక వ్యవహారానికి పారమార్థానికి విభేద మెప్పుడొస్తుంది. మరొక ఉదాహరణ ద్వార తెలుసుకొనే ప్రయత్నం చేద్దాము. ఒక చీకటి గదిలో సోఫాలు - కుర్చీలు - బల్బులు అన్ని వస్తువులు ఉన్నాయి. ఏవేవి ఎక్కడెక్కడున్నాయో నీకు చీకటి కారణంగా కనపడలేదు. నడుద్దామంటే ఏది కాలికి తగుల్తుందో దేన్ని తట్టుకుని పడతానో అనే భయం. దీపం వెలిగించుకున్నాను. దీపము నాకు ఏవేవి ఎక్కడున్నాయో చెప్పదు. కాని ఆ కాంతిలో వాటిని తగుల్కొకుండా నేను నడవగలను. అలాగే జ్ఞానం లేనపుడు (సామాన్య) విశేష జ్ఞానం నన్ను భయపెడుతుంది. భార్యా బంధమే, పిల్లలు బంధమే, ఆస్తిపాస్తులు బంధమే. జ్ఞానం కలిగితే అవన్నీ నా ఆభాసలే. (నా నీడలే) 'ద్వితీయాద్వై భయంభవతి' అని రెండవ వ్యక్తి ఉంటే నాకు భయము. నా నీడ నన్నెలా భయపెడుతుంది. వ్యవహారాన్ని వాడుకోవటమే. ఆదిలో ఈ వ్యవహారం లేదు. అంతంలో ఇది ఉండదు. అంటే నేను పుట్టక ముందు నాకీ ప్రపంచము, మాతా పితరులు, అన్నదమ్ములు, ఆస్తిపాస్తులు లేవు. నేను మరణిస్తే వీళ్ళుండరు. వాళ్ళు మరణించినా ఉండరు. ఉన్నవాళ్ళు వాడుకోవటం నాటకాన్ని చూచినట్లు సాక్షిగా అన్నీ చూడటమే. అయితే దృష్టి మాత్రం పరమార్థం మీదకే అంటే నేను అసలీ దేహాన్నే కాదు. దేహవిలక్షణమైన నాకు ఈ కనపడేదంతా నా నుండి వచ్చి మళ్ళీ నాలోకే లయమైపోయే కల వంటిది అనే స్ఫురణ ఉంటే వ్యవహారాన్ని కాదనవద్దు. పరమార్థాన్ని

సమర్థించనూ వచ్చు.

54. మరణమజ్ఞానికి గాక జ్ఞానికి కూడ తప్పదన్నప్పుడు ఇక మోక్షమనే దానికి అర్థమేమిటి? మరణమే మోక్షమనవచ్చు కదా?

జ. ఏ వస్తువైనా, వ్యక్తులైన పుట్టారు అంటే చావవలసిందే. 'జాతస్యహి ధృవో మృత్యుః ధ్రువం జన్మ మృతస్యచ' అన్న గీతావాక్యాన్ననుసరించి పుట్టిన ప్రతివారు మరణించవలసినదే మరణించిన ప్రతివారు తిరిగి పుట్టవలసినదే. పాతబట్టలను అలాగే వేసుకొని ఉండము కదా! చిరిగిన, జీర్ణమైన వస్త్రాలనెలా వదలి కొత్త వస్త్రాలు ధరిస్తామో అలాగే పాత శరీరాన్ని (శిథిలమైన దానిని) వదలి కొత్త శరీరాన్ని ధరిస్తాము. బట్టలను వదలిన మనము మరొక బట్టలను కట్టుకుంటున్నామంటే ఆ బట్టలు మనం కాదు. అలాగే శరీరాన్ని వదులుతున్నామంటే ఆ శరీరం మనము కాదు. మృతదేహాన్ని చూద్దాము. రంగు, పరిమాణము, పోలికలు అన్నీ ఆ దేహంలో ఉన్నాయి. ఏమి లేదు? ఎందుకు వాడు చచ్చిపోయాడు అంటున్నాము. వాడిలో సత్వ గుణ ప్రధానమైన మనస్సు (ఆలోచన), రజోగుణ ప్రధానమైన ప్రాణము, తమోగుణ ప్రధానమైన శరీరము (నాడీ స్పందన, రక్త ప్రసరణ, ఇత్యాదులు) లేవు. బ్రతికి ఉన్నప్పుడివన్నీ ఉన్నాయి. ఇవన్నీ మనం చూడగలము. అయితే అవి గుణములని మనకు తెలియదు. ద్రవ్యం లేకుండా గుణం ఉండటానికి వీల్లేదు. ఆ ద్రవ్యం నీకు కనపడదు. అదే జీవుడు. జీవుడు వెళ్ళిపోయాడు అంటారు. పాము కుబుసాన్ని వదలి వెళ్ళినట్లు జీవుడు శరీరాన్ని వదలి (ప్రేత్యా) పోతున్నాడు. అజ్ఞానికైన, జ్ఞానికైన ఇది సహజమే. అయితే అజ్ఞాని దేహంతో (త్రిపురాలతో) తాదాత్మ్యం పొంది తానే పోతున్నానంటాడు. జ్ఞాని దేహతాదాత్మ్యం వదిలాడు కాబట్టి దేహం పోతుంది. నేను పోను

అంటాడు. తానే మరణిస్తున్నాననటం, తనకు సంబంధించినది మరణిస్తుందనటంలో ఎంత తారతమ్యముంది. అజ్ఞానికి జ్ఞానికి మరణం ఒకటే అయినా అజ్ఞానినది బాధిస్తున్నది. జ్ఞానినది బాధించదు. మోక్షమంటే బంధము లేకపోవటము. ఒక ఊళ్ళో హత్య జరిగింది. పోలీసులు F.I.R. లో కొందరిపేర్లు వ్రాసుకున్నారుట. ఆ విషయం తెలిసిన ఒక వ్యక్తి తన పేరు ఆ F.I.R. లో ఉందని అండర్ గ్రౌండ్ కు వెళ్ళిపోయాడు. బయటకు వస్తే తనను పోలీసులు పట్టుకుంటారని అతని భయము. తప్పించుకుని తిరుగుతున్నాడు. అతని ఆపుడొకడు పోలీసు స్టేషన్ లో F.I.R. చూచానని, అతని పేరు అందులో లేదని అతడు కనపడినా పోలీసులు బంధించరని చెప్పాడు. చెప్పటమే కాదు ఒక కాపీ తెచ్చి చూపాడు. అందులో తన పేరు లేదు. తానా హత్య చేయలేదని తనకు తెలుసు అయినా అతడు ఎందుకు భయపడ్డాడు? అలాటిదే ఈ మోక్షము. తాను దేహతాదాత్మ్యము పొంది ఉన్నపుడు (దేహమే తాను అనుకున్నాడు) మరణం తప్పదు. యమభటులు (పోలీసులు) తనను పట్టుకుంటారు. స్వర్గ నరకాల్లో (జైలులో) పెడతారు అని భయపడ్డాడు. ఆపుడైన గురువు 'తత్త్వమసి' నీవు దేహానివి కావు. సాక్షాత్పరబ్రహ్మ స్వరూపుడవు. పంచకోశములకు సాక్షివి అని చెప్పటమే కాదు శాస్త్ర ప్రమాణంతో శ్రవణ, మనన, నిధి, ధ్యాసలు చేయించాడు. స్వానుభవంగా నీవు దేహం కంటే వేరుగా ఉన్నవాడవని అర్థమైంది. ఇక నీకు బంధమే లేనపుడు మోక్ష ఆవశ్యకత ఏమున్నది? మరణం మోక్షము కాదు. మరణం పునరపి జననానికి దారితీస్తుంది. మోక్షము బంధము లేదనే జ్ఞానాన్ని కలిగిస్తుంది. మరణము - మోక్షము ఒకలాటివి కావు. మరణానికి ప్రయత్నమవసరము లేదు. మరణం చెప్పిరాదు.

ఎప్పుడొస్తుందో తెలియదు. కాని మరణం తప్పక వస్తుంది. చావబోయే వాడు చచ్చినవాడిని వళ్ళో పెట్టుకుని ఏడుస్తాడుట. తాను కూడ చస్తానని ఎవడూ అనుకోడు. మోక్షానికి అలా కాదు. సాధన కావాలి. శ్రవణ, మనన, నిధి, ధ్యాసల ద్వారా తాను మరణించనని దేహానికి వచ్చే మార్పుకు మరణమని పేరు పెట్టారని బాల్యం మరణించి యౌవనం పుట్టింది. యౌవనం మరణించి వార్ధక్యం పుట్టింది. వార్ధక్యం మరణించి మరల బాల్యం పుడుతుంది. 'తత్రకా పరిదేవనా?' బాల్యం పోయిందని ఏడ్చామా అలాగే వార్ధక్యం పోయిందని ఏడవటమెందుకు? అని జ్ఞాని ఆలోచిస్తాడు. నేను - నాది అనే భావనే బంధము. అది వదిలితే మరణమే లేదు. ఈ ప్రపంచము ప్రళయంలో ఏమి మిగలకుండా పోయింది.

“ లోకంబులు - లోకేశులు లోకస్థులు దెగినతుది అలోకంబగు పెం జీకటి కవ్వలనెవ్వడు ఏకాకృతి వెలుగు నతని సేవించున్ ”

అని గజేంద్రుడన్నాడుట. ప్రతి ప్రళయంలో ఈ కనపడేదంతా పోతున్నది. మళ్ళీ వస్తున్నది. “ ఒక పరి జగములు వెలినిడి ఒక పరి లోపలికి గొనుచు ఉభయము తానై సకలార్థ సాక్షియగు అయ్య కలంకుడివి ” నీవేనని గ్రహిస్తే ఇక మరణము - మోక్షము నిన్నేమి చేయలేవు. సద్గురువును చేరి అది గ్రహించు.

55. “ఎప్పుడు మనం పరమాత్మ స్వరూపులమే” అయినప్పుడీ జీవభావమెలా ఏర్పడింది?

జ. మనం క్రొత్తగా పరమాత్మ కానవసరము లేదు. పరమాత్మ తత్వం బికమింగ్ కాదు. బీయింగ్. అయితే అజ్ఞానవశాత్తు నీవు జీవుడను అనుకున్నావు. అందుచే నీ సర్వజ్ఞ స్థానంలో కించిజ్ఞత్వం వచ్చింది. ఒక

వర్తకుడు తనకున్న సంపదను దొంగలు దోచుకుంటారో దాయాదులు కుమారుని మోసం చేసి ఎత్తుకు పోతారో అని భయపడి తన యింట్లోనే పాతర త్రవ్వి దాచి పైన బండ పెట్టాడుట. తండ్రి మరణానంతరము వాడి కొడుకు ఆ యింట్లోనే ఉంటూ మా నాన్న సంపదంతా ఏం చేశాడో నాకు తినటానికి తిండి కూడ లేకుండా చేశాడని భిక్షాటన చేసుకుని తెచ్చుకున్న అన్నాన్ని ఆ బండ మీద పెట్టుకుని తినేవాడుట. ఒకనాడు వాళ్ళ నాన్న స్నేహితుడొకడు వచ్చి ఈ పిల్లవాని దీనావస్థను చూచి జాలిపడి నీ సంపద అంతా ఈ బండ క్రిందే ఉంది. కష్టపడి బండ పెకిలించుకో నీ దారిద్ర్యం తీరుతుందని చెప్పాడుట. మొదట్లో వీడు నమ్మలేదు. అయినా ప్రయత్నిస్తే తప్పులేదు కదా అని బండ పెకలించాడు. వజ్ర వైడూర్యాలతోనున్న సంపద బయట పడింది. వీడికి ముందు కూడా సంపద వాడిదే కదా వాని యింట్లోనే ఉంది కదా! ఆపుడు దాన్ని తెచ్చి యివ్వలేదు కదా! కష్టపడి బండ పెకలించాడు. అలాగే మనం పరమాత్మ స్వరూపులమే “బ్రహ్మ సత్యం జగన్నిధ్యా జీవో బ్రహ్మైవ నా పరః ” అని వేదమాత చెప్పిన విషయం వినే ఉంటాము కదా అయినా ప్రయత్నించ లేదు కదా. భిక్షాటన చేసి జీవించే వాడివలె ఆ ఈ దేవతలను అడుక్కుంటున్నాము. వాళ్ళు కూడ మన ప్రారబ్ధంలో అనుభవించేది ఉంటే ఇస్తాన్నారు లేకపోతే లేదు. వేంకటేశ్వర స్వామికి మ్రొక్కుకున్నవాళ్ళందరికీ కోరికలు తీరుతున్నాయా? తీరకపోతే మనం ‘ఇది నా కర్మ. స్వామి ఏమి చేస్తాడు’ అని సరిపెట్టుకుంటున్నాము కదా. ఆపుడైన గురువు చెప్పిన మహా వాక్య శ్రవణం చేసినా బద్ధకంతో నా కది సాధ్యమా? అనుకుంటాము. లేదా అదేదో వెంటనే వచ్చి వళ్ళో పడాలనుకుంటున్నాము. మామూలు యూనివర్సిటీ డిగ్రీ

సంపాదించాలంటే 10 సంవత్సరాలు టెన్త్ క్లాస్, రెండేళ్ళ ఇంటర్ మూడేళ్ళ డిగ్రీ, రెండేళ్ళ పి.జి. మొత్తం 17 సంవత్సరాలు వెచ్చించి M.A., M.Sc., అనిపించుకుంటావు. అజ్ఞానం వలన సర్వజ్ఞత్వాన్ని విస్మరించి పరిమితుడవై జీవ భావాన్ని పొందిన నీవు అది పోగొట్టుకోటానికి నిమిషాలో రోజులో, నెలలో, సంవత్సరంలోనో రావాలంటావు. అజ్ఞానమనే పెద్దబండను అడ్డం పెట్టుకున్నావు. దాన్నెలా తొలగించుకోవాలో ఆలోచించక గురువేదో తొందరగా తన చేతిలోనిది నీ చేతిలో పెట్టాలనుకుంటావు. ప్రయత్నం చేస్తే కదా ఏదైనా ఫలించేది? ఒక రాజకుమారుడిని బాల్యంలోనే శత్రురాజుల నుండి రక్షించి మంత్రి ఒక బందిపోటు దొంగ దగ్గర దాచాడు. ఆ పిల్లవాడికి బందిపోటు తన చోర విద్యలన్నీ నేర్పాడు. అతనికి వృద్ధాప్యం వచ్చింది. ఆ రాజ పుత్రునికి నిజం చెప్పి వాడి రాజ్యాన్ని వాడికిప్పించాలనుకుని నీవు రాజ కుమారుడివని నిజం చెప్పాడు. ఆ అబ్బాయి దొంగ దగ్గర పెరిగేటప్పుడు కూడ రాజకుమారుడే. అతడు క్రొత్తగా రాజకుమారుడు కాలేదు. తనకు తెలియదు. అలాగే మనకు తెలియనంత మాత్రాన మనం పరమాత్మ స్వరూపులం కాకపోము. దొంగ దగ్గర పెరిగే రోజుల్లో రాజకుమారుడు దొంగగా చరించినట్లు పరమాత్మ స్వరూపులమైన మనం దేహ తాదాత్మ్యము పొంది జీవులమై సంసార చక్రంలో పడి 'పునరపి జననం పునరపి మరణం' అని పరిభ్రమిస్తున్నాము. మనం మన స్వరూప విస్మృతి జెందాము. విస్మృత కంఠహారంలా దాన్ని గుర్తుతెచ్చుకోవటమే మనం చేయాల్సిన పని.

56. అఖండమైన జ్ఞానంలో అజ్ఞానమెలా ప్రవేశించింది?

జ. జ్ఞానం అఖండమే. అది విభజించటానికి వీలు కాని అఖండ చైతన్యము. సూర్య కాంతిని ఎవడైనా విభజించగలడా? మేఘమండలం సూర్యుని కప్పేసింది అనటం మేఘమండలం నిజంగా సూర్యుని కప్పేయగలడా? నీటి ఆవిరి సూర్యుని దగ్గరకు వెళితే తన స్వరూపాన్నే కోల్పోతుంది. సూర్యునికి మన కంటికి మధ్య మేఘమండలం నిలబడింది. అది సూర్య కాంతిని మన వరకు రానీయకుండా అడ్డుపడింది. విమానంలో మేఘ మండలం పైకి మనం వెళ్ళగలిగితే అక్కడ వర్షమూ ఉండదు, పొగమంచూ ఉండదు. అడ్డంకీ ఉండదు. మార్తాండుడు మింట చక్కగా ప్రకాశిస్తూ ఉంటాడు. మేఘ మండలం నిజంగా సూర్యుని కప్పేసిందా?

విస్ఫోటమైనపుడు సూర్యునిలో నుండి ఒక ముక్క బయటకు వచ్చి భూమి అయిందంటారు. ఆ సూర్యునిలోని వేడి మాగ్నా అనే పేరుతో భూమి అడుగున ఉంది. అదే అగ్ని పర్వతాలను బద్దలు చేసుకొని లావాగా భూమి మీదకు వస్తున్నది. భూమి తన చుట్టూ తాను తిరుగుతూ సూర్యుని చుట్టి వస్తున్నది. రాత్రి అయింది చీకటి పడింది అంటాము. సూర్యుడు నిజంగా అస్తమించాడా? 'భానుడేనాడు ఉదయించలేదు. జీవుడేనాడూ జన్మించలేదు' అని సుందర చైతన్యలవారన్నట్లు సూర్యోదయ, సూర్యాస్తమయాలు జరగటం లేదు. భూమి తానే మిగిలిన తన భూభాగానికి అడ్డుపడి చీకటిని సృష్టిస్తున్నది. ఇప్పుడు వెలుగులోనికి చీకటి ప్రవేశించిందంటామా? అలాగే అఖండ చైతన్య సచ్చిదానంద స్వరూపుడైన నీవు అనేక వాసనలను అడ్డుగా వేసుకొని అనుభవించాలనే కోరికతో పంచకోశాలను అడ్డు పెట్టుకున్నావు. పంచకోశాల ధర్మాలైన

చావు పుట్టుకలు, ఆకలి దప్పులు, సంకల్ప వికల్పాలు, కర్మత్వ భోక్తృత్వాలు సుఖ దుఃఖాలు అడ్డుపడటం వలన నీవు అఖండాత్మ వన్న విషయాన్ని మరచిపోయావు. ఆ మరుపే నీలో జాగ్రత్వస్థ సుషుప్తులనే మార్పులకు కారణమైంది. దేహంతో తాదాత్మ్యం పొందిన మనసే దేహధర్మాలను నీకు అంటకట్టింది. అది తెలుసుకోలేక పోవటమే అజ్ఞానము. ఒక ఉదాహరణ ద్వారా అనుభవానికి తెచ్చుకో. జాగ్రదవస్థలో T.V. చూస్తూ కూర్చున్నావు. అకస్మాత్తుగా నీలో అజ్ఞానం ఆవరించింది. నాకు నిద్రవస్తున్నదన్నావు. నిద్ర ఎక్కడనుండి వచ్చి నీలో ప్రవేశించింది? నీలో నుండి రాలేదందామా? అజ్ఞానం నిన్ను ఆవరించి నీ ఇంద్రియ జ్ఞానాన్ని హరించిందా? లేదా? కళ్ళు కనపడటం లేదు, చెవులు వినపడటం లేదు. క్రమంగా శరీరం వాలిపోతున్నది. నీవున్నది బస్సులోనా? రైల్వోనా? ఇంట్లోనా? అన్న స్ఫురణ లేదు. మరణం కూడ అలాగే. నీ వశం తప్పిపోతున్నది. ఏ అజ్ఞానం నీలో ఎలా ప్రవేశించి నిన్ను ఆవరించిందో, కొంత సేపటికి నిద్ర మెళకువ ఎలా వస్తున్నదో, అలాగే ప్రయత్నిస్తే ఆ ఆవరించిన అజ్ఞానం పోతుంది. ఆకాశం నీలంగా ఉందంటాము. ఆకాశానికి నిజంగా నీలిరంగు వస్తుగతంగా ఉన్నదా? మన దృష్టిగతమే. మన కన్ను కొంతమేరకే చూడగలిగి మిగిలినది చూడలేని తన అశక్తతను చెప్పుకుండా అక్కడ ఏమిలేదు నల్లగా ఉంది అంటుంది (రాత్రులు). ఆకాశం నల్లగా ఉండటం ఏమిటి? మన దృష్టి గుణాన్ని దాని మీద ఆరోపించింది. దృష్టిని జ్ఞాన మయం చేసుకో అంతా బ్రహ్మమయంగా కనిపిస్తుంది. ఉన్నది బ్రహ్మమే లేనిది నీవనుకునే నామ రూపాత్మకమైన జగత్తు. పరమాత్మను సచ్చిత్తులుగా కాకుండా నామరూపాలుగా చూడటమే అజ్ఞానం. తెలియక పోవటం. దాని వలననే బంధం. నామ

రూపాలను సచ్చిత్తులుగా చూడటమే జ్ఞానం. అజ్ఞాన మనేది ఒక వస్తువు కాదు. వస్తువైతే ఒకదానిలో నొకటి ప్రవేశించటమనే మాట వస్తుంది. వెలుగే చీకటిగా కనిపిస్తున్నది. తెలుసుకుంటే ఆ చీకటి వెలుగు. చీకటి వెలుగులు ఒకే పదార్థము. అందుచే దాన్ని ఇది దీన్ని అది తేలికగా వెళ్ళగొట్టగలుగుతున్నాయి.

57. ప్రవేశించిందంటామా? అది అద్వైతానికే విరుద్ధం. లేదంటావా? మన అనుభవానికే విరుద్ధం?

జ. జ్ఞానం అమూర్తం (ఆకారము లేనిది). జ్ఞేయం మూర్తం (ఆకారము గలది). కనపడేది విశేష జ్ఞానం చూస్తున్నది సామాన్య జ్ఞానం. విశేషాలు పట్టుకుంటే నష్టం. సామాన్యం పట్టుకుంటే క్షేమం. సామాన్యాన్ని పట్టుకుని విశేషాన్ని చూస్తే వినోదము, లీల. ఉన్నానన్న స్ఫురణతో జగత్తు ఉందని చూడటమే సత్. ఉందని, లేదని కూడ చూచే ఒకే స్ఫురణ. ‘ఏకమేవై ద్వితీయం బ్రహ్మ’ బ్రహ్మమొకటే అదే అద్వైతము అది కనిపించదు అనిపిస్తుంది. కనిపించేది జగత్తు. ఒక ప్రపంచము అనేక దేశాలు. ప్రపంచము కనిపించదు దేశాలు కనిపిస్తాయి. ఒక దేశము అనేక రాష్ట్రాలు, ఒక రాష్ట్రము అనేక జిల్లాలు, ఒక జిల్లా అనేక మండలాలు, ఒక మండలము అనేక గ్రామాలు, ఒక గ్రామం అనేక ఇళ్ళు, ఒక ఇల్లు అనేక గదులు, ఒక శరీరము అనేక అవయవాలు. ఆకారం లేని జ్ఞానం ఆకాశం వంటిది. సర్వేసర్వత్రా ఆక్రమించుకొని ఉన్నది. నీకు కనిపిస్తున్న ఖాళీ ఆకాశం అది ఉందనే భావమే సత్. నీ జ్ఞానమనే ఖాళీ చిత్. అంటే అది ఉంది అని గ్రహించేది నీ చైతన్యమే. చైతన్యము సత్ గుర్తించి దాన్ని (ఆ సదాకాశాన్ని) చిదాకాశంగా చేస్తున్నదో అది ఆ చైతన్యమే నీ

స్ఫురణ. నీవు చూస్తూనే అది ఆకాశమనే స్ఫురణ కలుగుతున్నది. దానికై అది నేను ఆకాశాన్ని అని చెప్పలేదు. అది జడాకాశము. నీ చైతన్య స్ఫురణలోనికి వచ్చి అది చిదాకాశమౌతున్నది. ఆ ఆకాశంలో గ్రహ, నక్షత్ర, తారలన్నీ తిరుగుతున్నాయి. వీటికి తనలో తిరగటానికి అవకాశం కల్పించింది. తాను ఏకరూపంగా ఉన్నది. వీటి తిరుగుదలను చూచి అది ఉందని అనిపిస్తున్నది. అలాగే నీ స్ఫురణలో అవస్థాత్రయం తిరుగుతున్నది. దాన్ని నీవు గమనిస్తున్నావు. దృక్కైన నీవు మారటం లేదు. దృశ్యాలైన జాగ్రత్త్వపు సుషుప్తులు మారుతున్నాయి. ఇపుడాలోచించు. ఏది దానిలో ప్రవేశించింది. నీకు దృశ్యంగా ఉన్నవన్నీ ఒక దృశ్యంకాని దాన్ని అధిష్ఠానంగా చేసుకొని వ్యవహరిస్తున్నాయి. ఇవన్నీ దృశ్యాలైనాయి కాబట్టి పుట్టాయి. పుట్టాయి కాబట్టి మరణిస్తాయి. ప్రళయంలో అన్నీ పోవటం చూస్తాము కదా. పోనిది ఒకటి అలాగే ఉంటున్నది. దానికి రెండవది లేదు కాబట్టి అది అద్వైతమే. మన అనుభవానికే విరుద్ధం అంటున్నావు. మనం ఆభాసలను విశేషాలను చూచి అవి సామాన్యమనుకుంటున్నాము. విశేషాలు ద్వైతమే. ఎందుకంటే అవి అనేకం. సామాన్యం ఒకటే. సామాన్యం త్రికాలాబాధ్యమని విశేషాలు వ్యవహార సత్యాలని ఆభాస నీడ వంటిదని గ్రహించటమే జ్ఞానం. ' అసత్కల్పార్థగం భాసతే ' అని పెద్దలు చెప్పింది యిదే. దాన్ని గ్రహించలేక అజ్ఞానం నాలోకి ప్రవేశించింది. జగత్తును వేరుగా చూపుతున్నది అనటమే అజ్ఞానం. జ్ఞానం కలిగితే అదే పోతుంది. ఆలోచనలు మానేసి జ్ఞానం కొఱకు సద్గురువును ఆశ్రయించు.

58. అజ్ఞానమెక్కడిదనే ప్రశ్నేలేదు. జ్ఞానం ఉదయిస్తే చాలు ఆ ప్రశ్నే ఉదయించదంటారా?

జ. ఒకడు ఒక కొండ గుహలోనికి ప్రవేశించాడుట. అంతా కటిక చీకటి కన్ను పొడుచుకున్నా కానరావటం లేదు. ఈ చీకటి ఎన్నివేల సంవత్సరాల నుండి ఈ గుహలో కాపురం చేస్తున్నది? దాని పుట్టు పూర్వోత్తరాలేమి? తల్లిదండ్రులెవరు? దీన్ని తొలగించే ఉపాయమేమి? అని ఆ సబ్బైక్కు మీద థీసీస్ వ్రాసి డాక్టరేట్ తీసుకోవాలనుకున్నాడుట. వాడిని ఎంత అవివేకి అనుకుంటామో అజ్ఞానమెక్కడిది? ఎలా వచ్చింది? అనే ప్రశ్నకు సమాధానం వెదికే వాడిని కూడ అలాగే అవివేకి అనాలి. ఒక చిన్న దీపం వెలిగిస్తే ఆ చీకటి దానంతట అదే పోతుంది. దాన్ని పోగొట్టటానికి కూడ కష్టపడనక్కర లేదు. శత్రువు బలవంతుడైతే వాడిని ఎదిరించటానికి సన్నాహాలు చేసుకోవాలి కాని చిన్న దీపం వెలిగిస్తే పారిపోయే చీకటి వలె జ్ఞాన దిశగా ప్రయాణం చేయటం మొదలు పెట్టిన మరుక్షణమే తొలగి పోయే అజ్ఞానాన్ని గుఱించిన పరిశోధన అవసరమే లేదు. దీపం వెలగనంతవరకు చీకటి ఏడిచినా పోదు. బ్రతిమాలినా పోదు. తిట్టినా, కొట్టినా పోదు. దీపం వెలగించటమే దాన్ని పోగొట్టే మార్గం. అలాగే జ్ఞానాన్ని పొందటమే, జ్ఞానం కలిగిందనటానికి నిదర్శనం. అజ్ఞానం పోయిందనే అనుభవం కలగాలి. త్రాడు మీదకు పాము ఎలా వచ్చింది? అది కట్ల పామా? త్రాచు పామా? అది కాటువేస్తే ప్రమాదమా? అని చర్చిస్తూ కూచుంటే పాము పోదు. దీపం తెచ్చి చూస్తే పామును వెళ్ళగొట్టాలా? చంపాలా? పాము పోయిందా లేదా అనే సమస్య వస్తుందా? పాము తాడులో నుండి వచ్చిందా? తిరిగి తాడులో చేరిపోయిందా? ఆ ప్రశ్నే ఉదయించదు కదా. తాడును చూడాలంటే దీపం కావాల్సి వచ్చినట్లే

జ్ఞానం కలగాలంటే ఉపాధి (మనస్సు, శరీరము, ప్రాణము) కావాలి. అసలు జ్ఞానమంటే ఏమిటి? నామ రూపాల చోటులో సచ్చిత్తులను చూడగలగటమే. దేహం లేకపోతే జ్ఞానం కలిగే అవకాశమే లేదు. దేహమనే ప్రమాణం నీకు దీపం వలె సహకరిస్తుంది. దీపం తాడును చూడటానికి సహాయకారి కాని దీపం తాడును చూడలేదు. నీ స్ఫురణయే తాడును చూచింది. మనస్సే పరమాత్మను ప్రపంచంగా చూపింది ఆ మనస్సే ప్రపంచాన్ని (నామరూపాలను) సచ్చిత్తులుగా చూపగలదు. దృష్టిమాత్రమే మారాలి. అజ్ఞానం లేనేలేదు. 'యద్భావం తద్భవతి' అని అజ్ఞానమే ఉందని చూస్తే అదే రాజ్యమేలుతుంది. చీకట్లో స్థాణువును (విరిగిన చెట్టు మొద్దు) చూస్తే దొంగేననిపిస్తాడు. ఏ చోటులో నామరూపాలు చూచావో ఆ చోటనే సచ్చిత్తులను చూడగలవు.

59. జ్ఞానం ఉదయించకముందు అంటే సచ్చిత్తులు నీకు తెలియక ముందు వస్తు సిద్ధంగా ఉంది కదా! అది అజ్ఞాతమెలా అయిందని మరల ప్రశ్న?

జ. జ్ఞానం ఉదయించక ముందు అంటే సచ్చిత్తులు నీకు తెలియకముందు వస్తుసిద్ధంగా సచ్చిత్తులు ఉన్నాయి కదా! సత్ అంటే ఉండటం చిత్ అంటే కనిపించటం ఈ రెండు అన్ని పదార్థాలలో అంతటా ఎపుడూ వస్తు సిద్ధంగా ఉండనే ఉన్నాయి. నీకు ఆ జ్ఞానం లేకపోబట్టి అవే నామరూపాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. అస్తి, భాతి, ప్రియం, నామం, రూపం అని ప్రతి పదార్థంలో 5 ఉంటాయి. 1. ముల్లు ఉంది, 2. ముల్లు కనిపించింది, 3. ముల్లు గుచ్చుకుంది, 4. ముల్లు అనే పేరు, 5. కొసగా ఉంది (షార్ప్) గుచ్చుకోవటానికి వీలుగా ఉండే రూపము.

ఈ అయిదింటిలో నీవు చివరి రెండింటినే చూస్తున్నావు. నీవు ఆ రెండును చూచేటప్పుడు కూడ మొదటి మూడు అందులోనే ఉన్నాయి. కాని నీవు వాటిని గమనించటము లేదు. నీవు గమనించాక అవి క్రొత్తగా వచ్చి చేరటము లేదు. ముందు నుండి ఉన్నాయి. నీ బుద్ధి సిద్ధం కాలేదు. నగల తళుకు బెళుకులు నగిషీలు చూస్తున్నప్పుడు బంగారము దృష్టి లేదు కదా! నీకు ఆ దృష్టి లేనంత మాత్రాన బంగారమును వదలి నగలు ఉండగలిగినవా? అధిష్టానంగా ఉన్న బంగారాన్ని చూడనంత వరకు నగల దృష్టి ఉంగరం పెట్టుకున్నంతసేపు కెంపుల ఉంగరము అందాన్నే చూస్తాము. అది పోతే 5 గ్రాముల ఉంగరం పోయింది దాని ఖరీదు 20 వేలుంటుంది అనుకుంటావు. నీ దృష్టిలో ఉంగరం పోయినందుకు బాధ లేదు. నీ బాధంతా బంగారం పోయినందుకు. ఆలోచించు ఉంగరంలోనికి బంగారం క్రొత్తగా వచ్చిందా? ఏదైన ఒక చెట్టు తీగను చూడు. దానికి వేళ్ళు, కాండము, తీగ, కొమ్మ, రెమ్మ అన్నీ ఉంటాయి. కాని ఆకులు వాటిని కప్పేస్తున్నాయి. ఏ చెట్టుకైన దాని జాతిని (అది ఫలానా చెట్టు పొట్ల, కాకర, బీర, సొర) చెప్పేవి ఆకులే. ఆకులు చూడగనే ఆ చెట్టు ఫలానా అని కనుక్కోగలము. దాన్ని పట్టియిస్తున్నవి ఆకులే. అయినా ఆ ఆకులు దాన్ని పూర్తిగా కప్పి ఉంటాయి. ' ఊర్ధ్వమూలం అధశ్శాఖం' అయిన అశ్వత్థ వృక్షాన్ని చందస్సులనే దాని ఆకులు కప్పి ఉండలేదా. అయినా అవే కదా నీ మూలాన్ని గుర్తు చేస్తున్నది. అది మన బుద్ధికి అజ్ఞాతమైంది. ఏ నామ రూపాలైతే సత్యంగా చూస్తున్నామో ఆ నామ రూపాలకు శాశ్వతత్వం కాని సత్యత్వం కానిలేదు. సునామి వస్తే ఆకాశం నాశనం కావటం లేదు. అందులో నిర్మింపబడిన కట్టడాలన్నీ పోతున్నాయి. నగలను కరగబెడితే కాసులు, కంటె, వడ్డాణము

పోతున్నాయి. వాటి ఉపయోగాలు కూడ పోతున్నాయి. బంగారం పోవటల్లేదు కదా. ఆలోచిస్తే జ్ఞానం అఖండమై అద్వితీయమై శాశ్వతమై ఏ మార్పులు చెందకుండా ఉన్నది. అజ్ఞాతమయ్యేవి నామరూపాత్మకమైన వస్తువులే. అవి విశేషాలు. ఆభాసలు అని తెలుసుకోవటమే జ్ఞానం.

60. కాలేదు. అయినట్లు భాసిస్తున్నదంటారా? ఆభాసించటం దానికా? మనకా? మనమూ లేము అదా అఖండము ఇక భాసించడమెలా సంభవం?

జ. పరమాత్మ ఎప్పుడూ ఆభాస కాలేదు. అయినట్లు భాసించేది ఆ శుద్ధ చైతన్యం కాదు. చైతన్యానికి నామ రూపాలు లేవు. అదెప్పుడూ కలుషితము కాలేదు. 'మయాధ్యక్షేణ ప్రకృతి సూయతే' అని పరమాత్మ గీతలో చెప్పారు. ఆయన అధ్యక్షతలో ప్రకృతి (త్రిగుణాత్మకమైనది) జగత్తుగా భాసిస్తున్నది. 'జగత్ప్రసూ: అని అమ్మకే పేరు. ద్రవ్యము నాశ్రయించుకొని గుణం ఉంటుంది. పరమాత్మ పాటెన్నియల్ ఎనర్జీ అయితే నామరూపాత్మకమైనది కైనటిక్ ఎనర్జీ. బిందువే సాగితే చక్రం అవుతుంది. చక్రానికి నామరూపాలున్నాయి. బిందువుకు నామరూపాలు లేవు. అలా అని పరమాత్మ బిందువు కాదు. బిందువంటే ఒకచోటే ఉండేది. పరమాత్మ అంతటా ఉండేవాడు అర్థం కావటానికి Pixel గా ఉందనుకోవాలి. తాడెప్పుడూ పాము కాలేదు. పామవాలని అందర్నీ భయపెట్టాలని తాడు అనుకోలేదు. అది పాముగా భాసించింది మనకే. మనమూ లేము అంటున్నావు. జ్ఞానం కలిగితే మనం లేము. కాని కలగనంతవరకు ఉన్నాము కదా. కృష్ణా, గోదావరి, తుంగభద్రలు సముద్రంలో చేరే వరకు నామరూపాలతో ఉన్నాయి కదా! సముద్రంలో

చేరాక వాని ఉనికిని పోగొట్టుకున్నాయే కాని అవి లేవా? ఉన్నాయి. ఆ నామ రూపాలతో లేవు. అలా నామరూపాలు ధరించిన మనం ద్రష్టలము. పరమాత్మ ఉపద్రష్ట. సముద్రపు నీరే ఆవిరై, మేఘమై, వర్షమై, నదియై మళ్ళీ సముద్రానికే చేరింది. శరీరమే నీవనుకుంటున్నావు. (దేహ తాదాత్మ్యము పొందావు) నాకు వెలుపలనున్నది జగత్తు. ఇది నేను అని, అది నాది అనుకునే నీకు తాడుపై పాములాగా ఆభాసయే సత్యమని కనిపిస్తున్నది. శరీరం కూడ నీదే అనుకున్నావంటే జగత్తుతోబాటు నీవు నీ శరీరాన్ని కూడ నీకు విలక్షణంగా చూడగలవు. నీవు దేహం వరకే పరిమితమైతే జగత్తంతా పరిచ్ఛిన్నమైన విశేషమైంది. ద్రష్ట విశేషమై పిండాండమైతే దృశ్యం బ్రహ్మాండమైన విశేషమైంది. నీవు విశేషమై మరొక విశేషంతో సంబంధము పెట్టుకున్నావు. అదే సంసారము. కర్మలు చేసి సంచితాన్ని మూట కట్టుకుని లోకాలు లోకాంతరాలు ఈ దేహం పడిపోతే భోగశరీరంతో స్వర్గానికి యాతనా శరీరంతో నరకానికి పోతూ చర్విత చర్వణంలా పుడుతూ చస్తూ ఉన్నాము. అలాటి మనకు ఆభాస ఉంది. అది నీడ కాదు. సత్యమే. కలగంటున్నంతసేపు అది సత్యంగానే ఉన్నది కదా. మెళకువ వచ్చినపుడే కదా అది కల అని గుర్తించగలిగాము. అలాగే ఈ ప్రపంచ ఆభాస మనకు జ్ఞానం కలిగే దాకా ఉంటుంది. దీపం వచ్చింతర్వాతే కదా చీకటి పోయింది. వెలుగుకు ఆ అవసరం (చీకటి పోవాల్సిన) ఎలా లేదో చూచే నాకే దీపం కావలసివచ్చినట్లు వెలుగువంటి పరమాత్మకు ఆభాసను పోగొట్ట వలసిన పని లేదు. చూచే అజ్ఞానినైన నాకే ఆ జ్ఞానం అవసరము. అఖండమైనది శుద్ధచైతన్యమనే స్ఫురణ నీకు కలిగినపుడు భాసించడం దానికా? మనకా? అన్న ప్రశ్న ఉదయించదు.

61. అంతే కాదు రేపు కష్టపడి మనం మోక్షం సంపాదించినా మరలా సంసారంలో పడమనే ఏమిటి గ్యారంటీ? అజ్ఞానం వల్లనే కదా ఇంతకు ముందు కూడ వచ్చి పడ్డాము. అది అప్పుడూ మనలను వదలి పెట్టదు కదా?

జ. కష్టపడి మోక్షం సంపాదిస్తున్నామనే మాటే అబద్ధము. మోక్షము సంపాదింపబడే వస్తువు కాదు. పుణ్య పాపాలు, ఆస్తి - పాస్తులు, భార్యా - బిడ్డలు, పదవులు సంపాదించినట్లు మోక్షం సంపాదింపబడదు. అది కొనియైన, పరాక్రమంతో సాధించేదైన కాదు. అది బీయింగ్, బికమింగ్ కాదు. అసలు ముక్తి అంటే ఏమిటో తెలుసుకొందాము. ముక్తి జీవన్ముక్తియని, విదేహముక్తియని రెండు విధాలు. బ్రహ్మాత్మ భావమే ముక్తి. “బ్రహ్మమే నేను, నేనే బ్రహ్మము” అనే భావం. ముక్తి చెందిన వాడు ఎక్కడికీ పోడు. స్వర్గనరకాలవలె మోక్షం ఒక ప్రదేశం కాదు. ప్రదేశమైతే దేశకాలాదులకు లోబడి ఉండాలి. అక్కడకు వెళ్ళిన వాడు క్షీణే పుణ్యే అని పుణ్యం అయిపోగానే మళ్ళీ కర్మ సంపాదించటానికి యిక్కడకే రావాలి. మోక్షం అలా వెళ్ళే చోటు కాదు. శుద్ధమైన ఉదకంలో (డిస్టిల్డ్ వాటర్) శుద్ధోదకం కలిసినట్లు జీవుడు జీవుని ఉపాధులు ఆత్మ చైతన్యంలో లీనమై అవిభక్తంగా నిలిచిపోతాయి. వస్తు సిద్ధంగా కాదు. బుద్ధి సిద్ధంగా. సముద్రం నుండి లేచిన తరంగాలు, నురుగులు, బుద్బుదాలు నామ రూపాలను కోల్పోయి మళ్ళీ సముద్రంలోనే చేరినట్లు, తన పరిశుద్ధమైన రూపంలో ఉండిపోతాడు. ప్రారబ్ధ కర్మ ఉన్నంత వరకు జీవన్ముక్తుడుగా ఉంటూ కర్మ అయిపోగానే విదేహ ముక్తుడౌతాడు. జ్ఞానాగ్ని సంచిత - ఆగామిలను లేకుండా చేయగలదు కాని ప్రారబ్ధము మింగిన ముద్ద. అది అరిగే తీరాలి. అలాగే ప్రారబ్ధం అనుభవించే తీరాలి.

అయినా జీవన్ముక్తుడు దేహ తాదాత్మ్యాన్ని వదిలేశాడు కాబట్టి దేహ కర్మలతో లిప్తుడు కాడు. అంటే కర్మత్వము వహించడు. ముక్తి అనేది సాధనకు ఫలం అని చెప్పినంత మాత్రాన మిగతా లౌకిక ఫలాల లాగ ముందు లేని విశేషమేదో వచ్చి వళ్ళో పడుతుందని భావించరాదు. అలా వచ్చేదైతే అది ఖర్చు కాగానే మళ్ళీ అజ్ఞానం ఆవహిస్తుంది. మెళకువ వచ్చాక కలను గుఱించి ఎవరికైనా చెప్తున్నప్పుడో మనం జ్ఞాపకం చేసుకుంటున్నప్పుడో ఆ కలంతా మనకు ముందు ఉంటుంది కదా. అయినా కల కంటున్నప్పటి వలె భయపెడుతున్నదా. అలాగే జీవన్ముక్తుని ప్రపంచము బంధించలేదు. అంతకు ముందు తన స్వరూపానికి భిన్నంగా గోచరించిన ఉపాధి ప్రపంచము ఇప్పుడలా కాక తన చైతన్య రూపంగానే అనుభవానికి వస్తుంది. అండ పిండ బ్రహ్మాండాలన్నీ అద్దంలో నీడ లాగ (ప్రతిబింబంలాగా) విజాతీయంగా కనిపించవు. సజాతీయంగా గోచరిస్తాయి. అద్దాల గది లోనికి వెళితే తన ప్రతిబింబమే అనేకంగా కనిపించినట్లు సృష్టి అంతా తానే అనే అనుభవం కలుగుతుంది. నేలమీద ఉన్న వాడిని క్రింద పడవేయటం ఎలా సాధ్యం కాదో అలాగే వీడు సంసారంలో పడటానికి ఆస్కారమే లేదు. ఒక వేళ పడినట్లు కనిపించినా ఆకాశం మీద నుండి జారిపడ్డ వాడిలాగ నేల మీద నుండి పడ్డ వాడికి దెబ్బ తగులదు. ఏ నేల జార్చి తనను పడవేసిందో ఆ నేలనే ఆధారంగా పట్టుకొని వాడు మళ్ళీ లేవగలడు. ఏ నామరూపాలు వాడిని ప్రలోభపెట్టాయో ఆ నామరూపాలు సచ్చిత్తులేనని వాడు గ్రహించగలడు. అలా పడకుండా ఉండటానికే పరమాత్మ “ఆ శుష్టే రామ్యతే కాలే నయే వేదాంత చింతయా” అని నిద్రపోయే వరకు మరణించే వరకు “అన్యోన్యం తత్కథనం తచ్ఛింతనం తత్ప్రబోధనమ్మని” జీవిత కాలమంతా

జాగరూకుడై ఉండాలని హెచ్చరించారు. మన మొకళ్ళమే అనేక నామ రూపాలతో కనిపించినా అది తన చైతన్య వివర్తమే గాని మరేమీ కాదనే ప్రజ్ఞ సడలకుండా ఉంటుంది. కాబట్టి అద్వైత భావానికి వ్యతిరేకం కాదు. వాడికే గీత “పశ్యన్ శృణ్వన్ స్పృశన్ ” అని ఎన్ని చేస్తున్నా “నైవకుర్వన్” ఏమి చేయటం లేదని “పశ్యన్నపి నపశ్యతి” చూస్తున్నా చూడని వాడేనని చెప్పింది. వాడేది అనుభవిస్తున్నా తన పాటికి తానుండటం స్వరూపమైతే తనకు కావలసినదంతా అనుభవించటం విభూతి. అది జీవన్ముక్తుడి అవస్థ.

62. ఇది కూడ వాస్తవమే. కేవలమాభాసే మన భ్రాంతేనంటారా? ఇది శ్రద్ధకు సమాధానం చెప్పలేక తప్పించుకోవటమేమి?

జ. జీవన్ముక్తుడికి భ్రాంతి ఆభాసలు ఉండవు. ఒకటి వాని స్వరూపము రెండవది వాని విభూతి. ఒకటి జ్ఞానము అదే చిత్ అనే స్ఫురణ. రెండవది ఐశ్వర్యము. ఆ ఐశ్వర్యాన్ని అనుభవిస్తున్నప్పుడు కూడ జీవన్ముక్తునికి మనవలె కామ రాగాది దోష సంకల్పాలు కలగవు. అతడు అవసరమైతే ధర్మ సంస్థాపన కొరకు తిరిగి శరీరం కూడ ధరించవచ్చు. మనవలె కోరికలతో వాసనలతో జన్మించటం కాదు. అతడు కర్మ బద్ధుడు కాదు. అవతార పురుషులందరు అలాటి వారే. ‘బ్రహ్మ విద్ బ్రహ్మైవ భవతి’ బ్రహ్మము నెఱిగిన వాడు బ్రహ్మమే అవుతాడు. మనవంటి కించిజ్ఞత్వము పోయి ఆతడు సత్య సంకల్పుడు సర్వజ్ఞుడు అవుతాడు. అట్టి మహనీయ స్థితిని మనకందజేసిన గురువు సాక్షాత్పరబ్రహ్మమే. ఆ పరబ్రహ్మమే గురు స్వరూపాన్ని సత్య సంకల్పంతో ధరించి మన కొరకు వచ్చారు. అంటంలో అతిశయోక్తి లేదు.

63. ఆత్మ, అనాత్మ అంటే ఏమిటి? రెండింటిలో ఆత్మ వాస్తవం, అనాత్మ వాస్తవం కాదు ఆభాస అని ఎలా చెప్పగలవు?

జ. భూత భవిష్యద్వర్తమానాలనే మూడు కాలాలకు అతీతమైనది ఆత్మ. ఏ కాలము, ఏ అవస్థ దాన్ని విభజించటానికి వీలుకానిది. సృష్టి స్థితి లయాలనే మూడు దశలకు అతీతమైనది ఆత్మ. అది పుట్టలేదు. పుట్టబోదు. ఎప్పటికీ ఉండేది. బింబరూపమైనది. దేశ కాల వస్తువులుగా పరిచ్ఛిన్నము కానిది. నిత్యము, శాశ్వతము అయినది. ఆద్యంతములు లేని శుద్ధజ్ఞాన స్వరూపమే ఆత్మ. దానిని సద్దన, చిద్దనములుగా వేదమాత సృష్టము చేసినది. మనము లెక్క చేసేటప్పుడు మనకు తెలియని విలువను కనుక్కోటానికి ముందుగా X ను పెట్టుకుని దాని విలువ తెలుసుకొన్న తర్వాత X ను తీసేసినట్లు, మనకు తెలియని ఆ ఆత్మ తత్వాన్ని గ్రహించటానికి ముందు అనాత్మను (అది మనకు పరిచయమైనది) చూపించి దాని అవాస్తవాన్ని నిరూపించి తద్వారా వాస్తవమైనదాన్ని గ్రహించేటట్లు చేయటానికి మన ఋషులు అనాత్మను గురించి చెప్పారు. విచారణలో అనాత్మను ఆభాసగా నిరూపించి అది ఆత్మ యొక్క విశేషరూపమేనని సిద్ధాంతీకరించారు. ఆత్మ తెలియనంత వరకు అనాత్మయే రాజ్యం చేస్తుంది. ఆత్మ జ్ఞానం కలిగితే ఈ అనాత్మ ఎక్కడికీ పోదు. అది ఆత్మయొక్క రూపాంతరమని గ్రహిస్తాము. తాడు కనిపించే వరకు పాము కనిపించి భయభ్రాంతుల్ని చేసినట్లు ఆత్మ వాస్తవమని తెలిసే వరకు అనాత్మ వాస్తవంగా కనిపించి సంసార వ్యామోహంలో ముంచేస్తుంది. అది తెలియగనే తాను ఆభాసగా (దాని ప్రతిబింబంగా) గోచరించి యథార్థ స్ఫురణనే నిలబెడుతుంది. ఆభాస అన్నా మిథ్య అన్నా అసలు లేని కుందేటి కొమ్ము, వంధ్యా పుత్రుడి

లాంటివి కావు. అంటే అసలు లేనేలేవని కాదు. ప్రస్తుతం మనచే చూడబడుతున్న రూపాలు ఉన్నా వాటికి సత్యత్వం లేదు. నిత్యత్వం అసలే లేదు. దేనికి సత్యత్వం లేదో అది అసలు లేనిది కాదు. దాని యధార్థ రూపం ప్రస్తుతం మనకు కనిపిస్తున్నది కాదు. మనకు కనిపించేది అనాత్మ దాని వాస్తవ రూపం ఆత్మ. ఒక ఉదాహరణ ద్వారా గుర్తించటానికి ప్రయత్నిద్దాము. మన ఆలోచనలు, నామాలు, వాటిని పదార్థం మీద పెట్టాము. అవి రూపాలు. ఆలోచనలు కనిపించవు రూపాలు కనిపిస్తాయి. వాటినే ఐడియా మరియు థింగ్స్ అంటారు. లేదా మైండ్ మరియు మ్యాటర్ (Mind and Matter) అంటారు. మొదటిది సామాన్యము నిరాకారము. రెండవది విశేషము సాకారము. ఆలోచన లేకపోతే రూపం రాదు. కంసలి వానికి నగ చేయాలంటే ముందుగా వాని మనస్సులో దాని రూపకల్పన జరగాలి. తర్వాతనే దాని రూపం తయారౌతుంది. శరీరం ఉంటేనే ప్రపంచాన్ని గుర్తించగలవు. వాసన ఉంటేనే శరీరం వస్తున్నది. శరీరం కనిపిస్తుంది. వాసన కనిపించదు. మనం విశేషమై (శరీరమై) విశేషాన్ని చూస్తున్నాము. అందుచే ఈ శరీరం మరణిస్తే దానిచే చూడబడే ప్రపంచం కూడా దానికి లేకుండా పోతున్నది. విశేష దృష్టితో విశేషాన్ని దృశ్యాన్ని చూడటం నాస్తికం. సామాన్యంగా చూస్తే జగత్తు బ్రహ్మమే. సామాన్య దృష్టితో సామాన్య (దృశ్యాన్ని) చూడటం అద్వైతం. (గురుముఖత: వినగలిగిన అదృష్టవంతులకే ఈ విషయం సులభంగా అర్థమౌతుంది) సముద్ర జలము ఆత్మ. తరంగాలు, బుద్బుదాలు, ఫేనాలు అనాత్మ. అనాత్మ అనేకం. ఆత్మ ఏకం. బంగారం ఆత్మ. ఆభరణాలన్నీ అనాత్మ. శాస్త్రీయంగా చెప్పాలంటే పాటెన్నియల్ ఎనర్జీ ఆత్మ. అది కైనటిక్ అయితే అనాత్మ. పాటెన్నియల్ గా ఉన్న ఎనర్జీ

గుర్తించటానికి వీలేదు. అదే రాగితీగలో ప్రవహించినపుడు షాక్ కొడితే తేలికగా గుర్తించగలవు. ఎనర్జీ నుండి మేటర్ వచ్చిందని ఆ మేటరే మళ్ళీ ఎనర్జీగా మారుతుందని అది కైనటిక్ అయినా మార్పుచెందదు. నశించదు. అది సృష్టించబడదని ఐన్స్టీన్ (Einstein) మహాశయుడు సిద్ధాంతీకరించినది దీనినే. 'మేటర్ నైడర్ బి క్రియేటెడ్ నార్ డెస్ట్రాయిడ్' సిద్ధాంతము. పదార్థము శక్తికే సత్, చిత్ అని పేరు. అవి రెండు విడదీయటానికి వీలు కానివి. పదార్థము కనిపిస్తుంది మార్పు చెందుతుంది. శక్తి కనిపించదు, మార్పు చెందదు అలా మార్పు చెందేదాన్ని ఆభాస అని, చెందని దాన్ని ఆత్మ, బ్రహ్మము, చిత్, శక్తి అని అనేక పేర్లు మన సౌలభ్యం కోసమే పెట్టుకున్నాము. వేదాంతులు సామాన్యులకు అవగాహన కలిగించటానికి వానికి సామాన్యమని విశేషమని పేర్లు పెట్టారు. విశేషములో ఒకటి గాని అంతకంటే ఎక్కువ గాని వస్తువులు అసెంబుల్ అయి ఉంటాయి. సామాన్యం విడదీయటానికి వీలు కాని అఖండమైన సద్దన చిద్దన ఆనంద ఘనంగా అంటే ఉప్పు కణికలో అంతా ఉప్పే ఉన్నట్లు తానే అంతటా ఉంటుంది. అనాత్మ జాలమంతా దానిలోనే ఉంటాయి. నీలోనున్న పాటెన్నియల్ ఎనర్జీయే కైనటిక్ అయి మనస్సుగా అహం వృత్తిగా మారి కనిపిస్తున్నది. దాన్ని పాటెన్నియల్ గా గుర్తిస్తే మనోబుద్ధ్యాదులు ఆభాసలౌతాయి. (ఇంకా వివరంగా కావాలంటే సద్గురువును ఆశ్రయించు).

64. జీవుడు, జగత్తు ఈశ్వరుడు ఇవి మూడూ ఆభాసా? వాస్తవమా? ఆభాస అని చెబితే ఏమిటి లాభం? వాస్తవమంటే ఏమిటి నష్టం?

జ. మనచే చూడబడే ఈ సమస్త విశ్వము జగత్తు. పృథ్వి మొదలు

ఆకాశం వరకు ఉన్న పంచభూతాలు, గ్రహ నక్షత్ర తారకలతోనున్న ఖగోళము, ఇందులో నివసిస్తున్న (ఉంటున్న) జరాయుజ, స్వేదజ, అండజ, ఉద్బిజాలనే జీవరాసులు, జడచైతన్యాలనే విభేదం లేకుండా పర్వతాలు, సముద్రాలు, ఆప్త్రాయిడులు, గ్రహశకలాలు అన్నిటినీ కలిపి జగత్తు అంటారు. ఆ జగత్తు ఒక పెద్ద జడ పదార్థం. దానికి తానున్నానని కాని, ఎలా ఉన్నానని కాని తెలుసుకొనే జ్ఞానం లేదు. ఆ జగత్తులోనే చేరేది మన శరీరం కూడా. దీన్ని పిండజగత్తుని పిండాండమని అంటే, దీనికెదురుగానున్న దాన్ని బ్రహ్మాండమంటారు. దీనిలోనే నిత్య నిరంతరం ఆగకుండా తిరుగుతున్న గోళాలను అండాండములంటారు. ఇలా పిండరూపంగా అండ రూపంగా బ్రహ్మాండ రూపంగా ఉన్న ఒక మొద్దు వంటి జడ పదార్థాన్ని జగత్తు అంటారు. ఇది ఎదురుగా కనపడుతున్నది. మన చేత వాస్తవంగా చూడబడుతుంటే ఇది అవాస్తవమని ఆభాస అని నేనంటే మీరు వప్పుకుంటారా? మీకై మీరే ఆలోచించి నిర్ణయించుకుంటేనే అది ఆభాస అవుతుంది. లేకపోతే వాస్తవమనిపించి మనల్ని భ్రమపెడుతుంది. మనక చీకటిలో తాడు పాముగా కనిపించింది. అది పాము కాదురా! నేను చూచాను నీకు భయంలేదురా అంటే నీకు నీవు చూచినదే నమ్మకం కాని నా మాట మీద నమ్మకం ఉండదు కదా. నీకిప్పుడు దీపం తెచ్చి చూపాలి. దీపం పామును చంపలేదు. తరిమేయ లేదు. పాము యొక్క యథార్థ రూపాన్ని నీకు చూపింది. దాని యథార్థ రూపం తాడు. దీపం తాడును పాము చోట్లో పెట్టలేదు నీకు మనక చీకటి వలన ఏర్పడిన దృష్టి దోషాన్ని పోగొట్టింది. నీవే తాడును చూచి గుర్తించావు. అదే పాముగా కనిపించిందని తెలిసి నీ అజ్ఞానానికి నవ్వుకున్నావు. నా వాక్యముకంటే నీ అనుభవం వలన గ్రహించిన విషయం

నీకు గట్టిగా ధైర్యాన్నివ్వగలిగింది. అలాగే జగత్తు ఆభాస అని నీవే గ్రహించాలి. అలా గ్రహించనంత వరకు లేని పాము భయపెట్టినట్లు జగత్తు తాను జడమై యుండి నీకు సుఖదుఃఖాలు, లోభ మోహాలు, ఆశాపాశాలు, అనే అనేక ద్వంద్వాలతో ఊపిరాడకుండ భయపెడుతు ఉన్నది. అది వాస్తవమనుకుంటే కలిగే ఈ నష్టం చాలదా? ఇంకా నష్టమేమిటని అడగాలా? అది ఆభాస అని తెలిస్తే విశ్వం విష్ణుః అన్న స్ఫురణ కలిగితే ఈ జడమైన జగత్తే విష్ణువు. (సర్వవ్యాపకమైన ఆత్మ) అని తెలిస్తే ఆత్మ కోసం కొండల్లో, తీర్థాల్లో, పుణ్యక్షేత్రాలలో వెదకవలసిన పని ఉండదు. నీకు ద్వంద్వాలు కలిగే అవకాశమే ఉండదు. ఇక వాటిని పోగొట్టుకొనే ప్రయత్నమే అవసరము లేదు. గురువాక్యం కంటే స్వానుభవంతో గ్రహించిన స్వంత అనుభూతిని పొందితే ఎవరేం చెప్పినా నిలబడగలవు. అందుకే గీతాచార్యుడు 'ప్రత్యక్షావగమం' అన్నాడు. జాయతే గచ్ఛతే పుట్టుక, ప్రళయము అనే వాటికి మధ్యలో ఉండటం వలన దీనిని జగత్తు అన్నారు. పంచభూతాల మిశ్రమంతో తయారవటం వలన ప్రపంచము అన్నారు. (అసెంబుల్ చేయబడినది.) ఈ ప్రపంచము యొక్క ఉనికిని (అస్తిత్వాన్ని) నిరూపించటానికి, అది ఉన్నదని వప్పుకోవటానికి ఒక సాక్షి కావాలి. నీవే ప్రపంచాన్ని నీ జ్ఞానంతో గుర్తిస్తున్నావు. నీ చెవి ద్వార దాని శబ్దాన్ని చర్మం ద్వార దాని స్పర్శను, కంటి ద్వార దాని రూపాన్ని, నాలుక ద్వార దాని రుచిని, ముక్కు ద్వార దాని గంధాన్ని (నీ పంచజ్ఞానేంద్రియాల ద్వార) దానిలోని శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధాలను గ్రహిస్తున్నావు. నీ ఇంద్రియాలు కూడ జడములే వాని ద్వార గ్రహించే జ్ఞానము నీ లోపల ఉన్నది. ఆ జ్ఞానమే సాక్షి భావము వహిస్తున్నది. ఆ జ్ఞానానికే జీవుడని పేరు. ఈ శరీరంలో ప్రవేశించి దీని

ద్వార ప్రపంచాన్ని గ్రహించి ద్వంద్వాలను అనుభవిస్తున్న వాడు మరణ సమయంలో దీన్ని వదిలి పోతున్నాడు. జీవుడికి జ్ఞానం ఉన్నా అది పరిమితమైనది. అది ప్రపంచం ఉన్నంత మేర వ్యాపించలేదు. తన ఎదుటనున్న భాగాన్ని మాత్రమే చూడగలడు. ప్రపంచాన్నంతటినీ ఒకసారిగా చూడలేదు. అది కాక ప్రపంచం ఉన్నంత కాలము తాను ఈ శరీరంలో ఉండటానికి వీలు లేదు. నూరు సంవత్సరాల కాల పరిమితికి లోబడి ఉంది. శరీరం ఇండియాలో ఉంటే అమెరికాలో ఉండదు. అమెరికాలో ఉంటే ఇండియాలో ఉండలేదు. దేశము, కాలము దాన్ని పరిమితం చేశాయి. అందుచే జీవుడికి జ్ఞానమున్నా అది పరిమితమై దేహం మేరకే ఉంటున్నది. ఈ జ్ఞానం దేహం మేరకే కాకుండా పరిపూర్ణంగా ఉండాలి. ఆ పరిపూర్ణ జ్ఞానాన్ని వప్పుకోకపోతే జీవుడికి జగత్తుకు సాక్షి లేకుండా పోతుంది. సాక్షి లేకపోతే జగత్తుకు అస్తిత్వమే ఉండదు. గుర్తించేవాడు లేకపోతే జడమైన జగత్తు ఉందని ఎలా తెలుస్తుంది? దాని ఉనికి వలన లాభమేమి? వీటి అస్తిత్వాన్ని నిలబెట్టటానికైన ఒక పరిచ్ఛిన్నము కాని పరిపూర్ణమైన జ్ఞానాన్ని అంగీకరించాలి. దేవుడున్నాడో లేడో ఎవడూ చూడలేదు. అయినా వాళ్ళనుకుంటున్న నామ రూపమాత్రకమైన దేవుడున్నా, వాడు కూడ జడ ప్రపంచంలో ఒకడై ఉండాలి. నామరూపాలున్న మనమందరము ఎలా కాలగర్భంలో కలిసిపోతామో అలాగే ఆ దేవుడు కూడ కాలగర్భంలో కలిసిపోవలసిందే. అఖండ పరిపూర్ణ చైతన్యానికే ఈశ్వరుడని, ఆత్మ అని బ్రహ్మమని, పరమాత్మ అని దేవుడని అనేక పేర్లు పెట్టారు. అతడు దివ్యమైనవాడు అనగా ప్రకాశ, విమర్శ అనే వాటివల్ల ఎపుడూ నీకు ప్రతి వస్తువులోను ఉండి కనిపించటంవలన వసతి, దివ్యతి (ఉండటము,

కనిపించటము) వలన దేవుడైనాడు. చూడగలిగే దృష్టి నీకుంటే వాడు కనపడటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. లోపం నీలో పెట్టుకొని దేవుడు లేడనే వాదన నీ అజ్ఞానానికి పరాకాష్ఠ. జీవ జ్ఞానం విస్తరించి పరిమితులను వదిలేస్తే అదే బ్రహ్మమౌతుంది. ' జీవోబ్రహ్మైవ నాపరః ' అన్న సిద్ధాంతము ఆ జీవుడే పరిమితులను వదిలితే బ్రహ్మమే. పరిమితులను పెట్టుకుంటే, దేహం మేరకే తానున్నాననుకుంటే జీవుడు. గోడలు కట్టుకుంటే ఇల్లు. నాలుగు గోడలు, పైకప్పు తీసేస్తే అదే ఖాళీ స్థలము. రహస్యంగా ఏదో అనుభవించాలని గోడలు కట్టావు. ఎన్నో వాసనలను అనుభవించాలనుకుని పంచకోశాలనే గోడలను కట్టుకొని పరిమితులు విధించుకున్నావు. జీవుడే ఈశ్వరుడని జగత్తు అనాత్మ అని ఆతని విభూతి విశేషమని గ్రహిస్తే ప్రత్యభిజ్ఞ. దేహ పరిమితులు వదిలేస్తే జ్ఞానం విస్తరిస్తే పిండాండము వదిలితే అండాండముతోబాటు బ్రహ్మాండము నీలోపలకు వస్తుంది. ఆ ప్రవిలాపనం చేస్తే, నీవొక్కడవే మిగుల్తావు. నీ కంటే భిన్నంగా యింతకుముందు అనిపించిన జగత్తు చతుర్విధాల జీవులు, జడ చేతనాలన్నీ ఆభాసలై నీ లోపలకు వచ్చి నీ ప్రతిబింబాల వలె నీ నీడవలె కనిపిస్తాయి. నిన్ను అవి ఏ విధంగాను ప్రలోభపెట్టలేవు. ఆభాస అని చెప్పటం కాదు. ఆభాసగా అనుభవించు. అప్పుడు లాభము లేదు నష్టము లేదు. అద్వైతికి ద్వైతములైన లాభనష్టాలుండవు కదా. నీకు అనుకూలమైతే లాభమని ప్రతికూలమైతే నష్టమనాలి నీవు తప్ప మరొకరు లేరు మరొక వస్తువు లేదు ఇక లాభమేమిటి? నష్టమేమిటి? జీవ, జగదీశ్వరులలో జీవజగత్తులు ఆభాసలై ఈశ్వరుడే మిగలాడు ఆ ఈశ్వరుడు నీవే. త్వంతదసి అని ఉపనిషత్తులు యిదే బోధిస్తున్నాయి. అర్థంచేసుకో.

65. ఆత్మ వాస్తవమైతే నిద్రలో, కోమాలో, మరణంలో ఆచూకీ లేకుండా ఎలా పోతున్నది? అలా పోయేది విశేషాత్మ కాని, సామాన్యాత్మ కాదంటారా? నేననే జ్ఞానమే కదా ఆత్మంటే నిరాకారమైన జ్ఞానంలో విభేదమెలా ఏర్పడింది?

జ. సూర్యుడు ఎప్పుడూ ప్రకాశించేవాడే. మండుతున్న అగ్ని గోళము నిత్య నిరంతరము సూర్య కిరణాల కాంతి అన్ని వైపుల ప్రసరిస్తూ ఉంటుంది. సూర్యోదయం - సూర్యాస్తమయం అనేవి వ్యావహారిక సత్యాలేకాని యథార్థ సత్యం కాదు. ఆ సూర్య కిరణాలు భూమిమీద పడి ఉష్ణాన్ని, వెలుతురును యిస్తున్నాయి. భూమి తనచుట్టూ తాను తిరగటం వలన సూర్య కిరణాలు ఒకప్పుడు ఒకవైపు, మరొకప్పుడు మరొకవైపు పడి రాత్రింబవళ్ళు ఏర్పడుతున్నాయి. అలా అని సూర్యుడు పగలంతా ఉండి రాత్రి అయ్యేటప్పటికి ఆచూకీ లేకుండా పోయాడు అంటున్నామా? అలాగే ఆత్మ నిరాకారం సర్వ వ్యాప్తము. ఆకాశంవలె అన్నింటికీ అవకాశమిస్తూ అన్నింటి లోపల, వెలుపల నిండి ఉంటుంది. అన్నింటిలో ఉంటూ దేన్ని అంటదు. అలాగే గగన సదృశం అయిన చిదాకాశం వాస్తవం. నిద్ర గాని, కోమాగాని, మరణం గాని దేహ ధర్మాలే కాని ఆత్మ ధర్మాలు కావు. ఒక ఉదాహరణ ద్వారా అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నిద్దాము. ఒకడు మట్టితో కుండ తయారు చేశాడు. మట్టిగా ఉన్నప్పుడు లేని ఆకారం కుండ కాగానే వచ్చింది. కుండ పుట్టింది వెంటనే కుండలోపలికి ఆకాశం వచ్చి చేరింది. చేరిందంటే బయట లేకుండా కాదు. బయట లోపల కూడా ఆకాశమే ఉంది. అయితే కుండలోనున్న ఆకాశం కుండ ఆకారాన్ని పోలి ఉంది. బయట ఉన్న ఆకాశానికి ఆకారం లేదు. బయట ఉన్న ఆకాశం సామాన్యాత్మ అని కుండలోని ఆకాశం

విశేషాత్మ అని అనుకుంటే విశేషాత్మకు ఆకారం, కుండ తాలూకు వాసన అన్నీ వచ్చాయి. అలాగే దేహంలో ఉన్న జ్ఞానానికి విశేషాత్మ అని పేరు. అది ఘటాకాశం లాగా పరిమితము. ఆ పరిమితమైన జ్ఞానానికి జీవుడని పేరు. అది సామాన్యాత్మ కంటే భిన్నము కాదు. కాని కుండ అడ్డం ఉంటం వలన నిరాకారమై యుండి కూడ సాకారమైనట్లు కనిపిస్తుంది. ఆ జ్ఞానం జీవుని జాగ్రదవస్థలో పూర్తిగా ఉండి స్వప్నావస్థలో సగమై సుషుప్తిలో తన వాసనలను, దేహమే తాననే భావనను అడ్డుగా వేసుకొని జ్ఞానం పోయినట్లు అనుకొంటుందే కాని అసలు జ్ఞానం దేహ విలక్షణంగా ఉంది. దేహంలో ఉన్నది, దేహాన్ని నడిపించేది ఆభాస జ్ఞానం. ఆ జ్ఞానం కల జీవుడిని చిదాభాసుడు అంటారు. సూర్య కాంతి మట్టిమీద, గాజు ముక్క మీద పడ్డప్పుడు మట్టి మీద సూర్య కిరణము ప్రతిఫలించదు. గాజు ముక్క మీద ప్రతిఫలిస్తుంది. అలాగే పరమాత్మ చైతన్యము బుద్ధి యందు ప్రతిబింబించి దేహ ధర్మాలు నిర్వర్తిస్తుంది. మరణంలో ఆచూకి లేకుండా పోతున్నదంటే అర్థం వెనుక పాదరసం పోయిన మరుక్షణం అర్థంలో సూర్య కిరణం ప్రతి ఫలించదు. అలాగే ప్రారబ్ధ కర్మ పూర్తి అవగానే దేహంలో బుద్ధి యందు పరమాత్మ చైతన్యం ప్రతిబింబించటం పోయింది. అంతే కాని అక్కడ సామాన్య జ్ఞానం పోలేదు. కుండ పగిలి పోగానే కుండలోని ఆకాశానికి ఆకారమెలా పోయిందో అది వచ్చి మహాకాశంలో చేరటానికి సమయమెలా పట్టదో అలాగే చిదాభాస జ్ఞానం చైతన్యంలో చేరటం అని అర్థం చేసుకోవాలి. కుండ తయారు కావటానికి ముందు ఆకాశం ఉంది. కుండ తయారైనాక అందులోకి వచ్చినట్లున్నది. కుండ పగిలిపోయాక మళ్ళీ తన మామూలు స్థితిలో ఉన్నది. ఆద్యంతాలు ఒకలాగే ఉండి మధ్యలో వచ్చిన ఆకార విశేషాల వలె దేహం పుట్టక

ముందు, మరణించిన తర్వాత ఒకే సామాన్యత్వ ఉంటున్నది. దేహం ఉన్నప్పుడు నిద్ర, కోమ మరణాదులలో మిథ్యాత్వ, విశేషాత్వ అనే పేళ్ళతో ఆయా ధర్మాలు నిర్వర్తిస్తూ ఉంటుంది. అదే జగద్రూపంగా ఉన్నప్పుడు గౌణాత్మ అయి జ్ఞేయ రూపంగా ఉంటుంది. ఒకే సామాన్యత్వ జీవుడిగా మిథ్యాత్వ, జగత్తుగా గౌణాత్మగా వ్యవహారానికి కనిపిస్తుంది. యథార్థంగా ఆత్మ నిరాకారమే. దానిలో విభేదాలు లేనేలేవు. విభేదాలుంటే అది అద్వైతమే కాదు.

66. శరీరాదులతో మమేకమవ్వటమే దానికి కారణమంటామా? అయితే అలా బందీ అయిన విశేషాత్మ దానికతీతమైన సామాన్యత్వనెలా అందుకోగలదు?

జ. ఈ సృష్టియావత్తు రెండుగా విభజిస్తే ఒకటి నేను రెండవది నాది. నేను ఏకము అద్వితీయము దానికే జ్ఞానమని, స్ఫురణ అని సామాన్యమని పేర్లు. నాది అనేది జ్ఞేయము. నాకు గల ఏ ప్రమాణంతోనైన కొలవడానికి వీలైనది. అందుచే అది ప్రమేయము. దానికి విశేషమని పేరు. నేను అనే జ్ఞానము అప్రమేయము. ఏ కొలమానంతో కొలవటానికి వీలు కానిది. నేను చిత్ అంటే చైతన్యాన్ని. నాది సత్ ఉనికి కలది. అయితే నాది అనేకమైన నామరూపాలు కలిగి జడమై ఉంటుంది. నేనుచే గుర్తించబడితే కాని దానికి స్వతః గుర్తించుకొనే జ్ఞానం లేదు. ఒక ఉదాహరణ ద్వారా తెలుసుకొందాము. ఫాన్ గాలి యివ్వగలదు. కరెంటు ఉన్నప్పుడు మాత్రమే. కరెంటు ఫాన్ తిరుగుతున్నప్పుడు దాన్లో ప్రవేశించి ఆ ఉపాధి ధర్మాన్ని పనిచేసేట్లు చేస్తుంది. అలా పని చేస్తున్న ఫాన్ లో కరెంటు, ఫాన్ (గాలివ్వడానికి ఉపయోగపడే ఉపాధి) ఉన్నాయి. కరెంటు సాయంతో తిరుగుతూ ఫాన్ తానే తిరుగుతున్నాననుకోవటం అజ్ఞానం. ప్రతి

ఉపాధి (విశేషము) సామాన్యం లేకుండా పనిచేయలేదు. సామాన్యం విశేషం లేకపోయినా తాను ఉండగలదు. విశేషం సామాన్యం లేకుండా ఉండలేదు. ప్రపంచం నేను చూస్తేనే కనిపిస్తున్నది. నేను అనుభవిస్తేనే నా అనుభవానికి వస్తున్నది. 'నేను' అంటే ఆ 'స్ఫురణను' అని గ్రహించటమే ప్రత్యభిజ్ఞ అయితే ఫాన్ తో తాదాత్మ్యం పొందిన కరెంట్ లాగా శరీరమనే ఉపాధితో తాదాత్మ్యం పొందిన సామాన్యాత్మ తాను శరీరంలో బందీ అయినట్లు అది పోతే తాను పోతున్నట్లు భావిస్తున్నది అదే అజ్ఞానము. తనకు లేని పరమితత్వాన్ని తనపై ఆపాదించుకున్నది. వర్షబిందువులతో భూమి పై పడుతూ తాను వర్షబిందువుననుకున్నది. మొక్కలో చేరి తాను తృణ విశేషమనుకున్నది. తండ్రి చేత భుజింపబడుతూ తాను ఆహారమనుకున్నది. తండ్రి శరీరంలో శుక్రాన్ని తానే అనుకున్నది. తల్లి గర్భంలో చేరి అండంతో కలిసి పిండాన్ని నేనే అనుకున్నది. ఆ అనుకోవటం అంతటితో ఆగలేదు. క్రమంగా అన్నమయ, ప్రాణమయ కోశాలతో చేరి తానే పుట్టానని, ఎప్పుడో చస్తానని అనుకుంటుంది. ఆకలి దప్పులు తనవేననుకుంటుంది. సంకల్ప వికల్పాలు, కర్మత్వ భోక్తృత్వాలు, సుఖదుఃఖానుభవాలు అన్నీ తనకేనని తెలిసినా అజ్ఞానం కారణంగా అవన్నీ తాననుకుంటున్నది. తన దానిని తాననుకొని తనకెదుటనున్న ప్రపంచాన్ని తనదనుకుంటున్నది. అదే శరీరాదులతో మమేకమవ్వటం తన ఎదుటనున్న జ్ఞేయప్రపంచమెలాగో తన దేహం కూడ తనకు జ్ఞేయమేనని గుర్తించలేకపోవటం అజ్ఞానం. దీని కారణంగా తనకు భిన్నమైన శరీరం (పంచకోశాలు) తాననుకుని దానిలో తాను బందీనైనాననుకోవటం ఆవరణ. అజ్ఞాన ఆవరణాలు కారణంగా తనకు లేని ద్వుంద్యాలు తనకే ఉన్నాయనుకోవటం విక్షేపం.

అలా పరిమితులనేర్పాటు చేసుకోవటం వలన సామాన్యాత్మ విశేషమైనాననుకుంటున్నది. బుద్ధిసిద్ధంగా తాను విశేషాత్మను అనుకుంటున్నదే గాని వస్తు సిద్ధంగా అది విశేషాత్మ కాలేదు. అది నిరాకారం. విశేషాలన్నింటిలో చేరి వాటి ఉపాధి ధర్మాలను నిర్వహించే చిచ్ఛక్తి తాను. అంతేకాని తాను సాపేక్షం కాదు. అంటే ఒకటి ఉంటేనే రెండవది ఉండగలిగేది. చెట్టు - విత్తులాగా, కోడి - గుడ్డు లాగ సామాన్యాత్మ నిరపేక్షం. కరెంటు ఫ్యాన్లో గాలియిచ్చి హీటర్ లో వేడి చేసి, ఫ్రీజర్లో గడ్డ కట్టించి బల్బులో వెలుగునిస్తుంది. అసలు కరెంటులో ఏమున్నది? అని ఆలోచిస్తే ఒక శక్తి ఉన్నది. అది ఏ ఉపాధిని చేరితే ఆ పని చేస్తుంది. బుద్ధిసిద్ధంగా ఆలోచించి అజ్ఞానాన్ని పోగొట్టుకుంటే ఆవరణ విక్షేపాలు వాటంతట అవే పోతాయి. అజ్ఞానం పోవాలంటే జ్ఞానం కావాలి. చీకటి పోవాలంటే వెలుగు కావాలి కదా. దీపం వస్తువులను చూపెట్టదు. వస్తువు చూచేది నీవే, నీకు వస్తువుకు మధ్య అడ్డు పడ్డ చీకటిని తొలగిస్తుంది. అలాగే జ్ఞానం నీ స్ఫురణకు జ్ఞేయానికి మధ్యనున్న అజ్ఞానాన్ని తొలగిస్తుంది. నీ స్ఫురణయే ప్రత్యభిజ్ఞ అవుతుంది. అంటే తనను తానుగా గుర్తిస్తుంది. సామాన్యాత్మ అయిన నీకు, నాకు పరిమితులు లేవు. విశేషాత్మ అయిన దీనికి పరిమితులున్నాయి. సంకల్పాలు మానేస్తే మనస్సే సామాన్యం అది పొటెన్షియల్. సంకల్పంగా సాగితే అదే కైనటిక్ అయి విశేషమౌతుంది. చిద్విశేషం చిత్సామాన్యం కావాలి. అందుకు దీప సహాయంవలె గుర్తునుగ్రహం తప్పనిసరి. సరియైన బోధ గురువును వెదుక్కుంటే మార్గాల కిశోర న్యాయాన్ననుసరిస్తే ఈ ప్రశ్నలన్నింటికీ జవాబులు దొరుకుతాయి. బాధ గురువులనాశ్రయిస్తే సందేహాలు, మరిన్ని సందేహాలకు దారితీస్తాయి. సాక్షాత్పరబ్రహ్మ

స్వరూపుడైన సద్గురు శ్రీ రామనాథంగారిని ఆశ్రయించు. వారి బోధలతో పునీతం కావాలి.

67. అందుకోలేదంటావా, జీవిత సమస్యకు పరిష్కారమే లేదు? అందుకోగలదంటావా, అదెలా సాధ్యం? దానికేమిటి మార్గం?

జ. కనపడేది అచేతనం జడం. చూచేవాడు చేతనం. సద్రూపం ప్రపంచము. చిద్రూపం జీవుడు. ఉన్నది అనడం సత్తు. గ్రహించటము అనేది జీవుడు చిత్. అపరిపూర్ణమైన జ్ఞానమే విశేష జ్ఞానము. వాడు చూచేది విశేషమైన జగత్తు. వృత్తి జ్ఞానం, విశేషజ్ఞానం, సామాన్య జ్ఞానం ప్రజ్ఞ అయితే సామాన్యాన్ని అసత్యమని విశేషాన్ని సత్యమని నమ్ముతున్నాము. కల కంటున్నంతసేపు అది సత్యమనే అనుభవం కలుగుతున్నది కదా. మెళకువ వచ్చాకనే కదా కల అబద్ధమని నమ్ముతున్నాము. ఇప్పుడు కలగంటున్నట్లు ఈ జాగృతిని భావించగలిగితే ఈ కనపడేదంతా అసత్యమైపోతుంది. నీవు విశేషమై జగద్విశేషాన్ని చూస్తున్నట్లే ఆముష్మికాలు, లోకాలు, లోకాంతరాలు కూడ విశేషాలే. యిదెలా సమస్యకు పరిష్కారం కాదో అవి కూడ సమస్యకు పరిష్కారం కాదు. సమస్య మరణం. మరణించి మరో లోకానికి పోయినా 'క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి' అని మళ్ళీ ఈ లోకానికే రావాలి. అబద్ధాన్ని నిజమనుకుని జీవుడివై జగత్తును సృష్టించుకున్నావు. నిజాన్ని అబద్ధమనుకుని నీవు పరిమితుడవై నీ కంటే అపరిమిత శక్తులుగల ఈశ్వరుని సృష్టించావు. ఒక ముల్లు గుచ్చుకుంటే దాన్ని తీయటానికి మరో ముల్లునుపయోగించి రెండు ముళ్ళు తీసిపారేసినట్లు, అంతా నేనని భావంతో శరీరమే నేననే భావాన్ని పోగొట్టుకోవాలి. దానికి ఉపనిషద్బ్రహ్మలు మార్గాన్ని ఉపదేశించారు. ① విషయము స్వరూపము, దానిని ప్రజ్ఞానం

బ్రహ్మ అనే మహా వాక్యంతో ఐతరేయోపనిషత్తు బోధించింది. ఏది తెలుసుకుంటే మరొకటి తెలుసుకోవలెననే ఆకాంక్ష ఉండదో అది మహావాక్యం. నీవు దేహేంద్రియ మనోబుద్ధ్యహంకారాలు కావని విశేషాత్మ నుండి సామాన్యాత్మను గ్రహించటానికి ఏ శబ్దార్థం ఉపయోగపడుతుందో దాన్ని సంక్షిప్తంగా ప్రజ్ఞానమే బ్రహ్మమని చెప్పారు. అది తెలుసుకో వలసినది. ② విధానము. అదెలా తెలుసుకోవాలి అనేది సాధన. అయమాత్మ బ్రహ్మమని, తత్త్వమసి అని రెండు మహావాక్యాలద్వారా సాధనను బోధించారు. ఏ ఆత్మ శరీర విలక్షణంగా ఉండి దేహాన్ని నడిపిస్తున్నదో అది అయం అనే పదానికి అర్థం. అంటే ఏ సత్తా స్ఫురణ నీలో ఉండి నీచేత ప్రపంచాన్ని గుర్తింపజేస్తున్నదో దానిని నీవుగా గుర్తించు. అదే బ్రహ్మము అని ప్రత్యభిజ్ఞను బోధిస్తున్నది. ఈ రెండు మహావాక్యాలు. నీవు నేను అనేది జీవవ్యవహారమే కాని ఎదుటి వానిలో నేననేది నీలో ఉన్న నేననేది. అవి రెండుగా కనిపిస్తాయే కాని నిరాకారాలు రెండు కావు. అవి ఒకటే. తత్ అని నీ కంటే భిన్నంగా కనిపిస్తున్న జ్ఞేయ రూపమైన ప్రపంచము. శరీరమే నేననే పరిమితత్వం కలిగిన జీవుడు నీ ప్రజ్ఞా విశేషాలే. వాటిని భావంలో వదలగలిగితే నీవు బ్రహ్మవే. అదే అసి పదంతో బోధింపబడింది. ③ దాని ఫలమే సిద్ధి అదే గమ్యం అదే ధ్యేయం. లక్ష్యం. అంటే దేన్ని తెలుసుకోవటానికి నీవీ సాధన మొదలు పెట్టావో అది అహం బ్రహ్మాస్మి అనే ఫలసిద్ధిని కలిగించింది. ఇక్కడ ఫలం నీ సాధన వలన నీకు వచ్చినదిగా భావించరాదు. అది ఎప్పుడూ బికమింగ్ కాదు. బీయింగ్. అంతకుముందున్నదే. దాన్ని నీవు తెలుసుకోటానికి నీ అజ్ఞానం అడ్డు వచ్చింది. ఇప్పుడు పోయింది అజ్ఞానమే కాని జ్ఞానం క్రొత్తగా నీకు రాలేదు. మన మహర్షులు చెప్పిన మార్గంలో

ప్రయత్నిస్తే ఆ ఫలం వస్తుసిద్ధంగా ఎప్పుడూ ఉందని నీ బుద్ధికి యిప్పుడందిందని అర్థమౌతుంది. అంతే కాని దానిని నేను సాధించానని చెప్పటానికి వీలేదు. పుణ్యపాపాలులాగా అవి కర్మ ఫలాలు కావు. మరణమనే జీవిత సమస్య మహా వాక్య విచారణ ద్వారనే పరిష్కారమౌతుంది. కళాజ్ఞానమైన, శాస్త్ర జ్ఞానమైన, లోక జ్ఞానమైన, మత సంబంధ జ్ఞానమైన జీవిత సమస్య అయిన మరణానికి పరిష్కారం చేయలేవు. మృత్యువు ఎప్పుడో కబళించి క్షణాల్లో సంబంధ బాంధవ్యాలను తెంచివేయగలదు. నీకు 'ప్రత్యభిజ్ఞ' కలిగితే దేహమే నీవనే భావన పోతుంది. జాగ్రత్త్యున్న సుషుప్తుల వలె మరణం కూడ మరొక అవస్థ అని నీకు తెలుస్తుంది. మరణం మార్పుగాని మరేమి కాదు. నీవు పుట్టినప్పట్నుంచి ప్రతి క్షణము మరణిస్తూనే ఉన్నావు. నీలో జీవాణువులు క్రొత్తవి పుడుతూ పాతవి నశిస్తున్నాయి. ప్రతి ఏడు సంవత్సరాలకు నీ శరీరంలో మార్పులు గుర్తించు. అన్ని అణువులు చచ్చి క్రొత్త అణువులు పుట్టాయి. శరీరం పని చేయటం మానేస్తే క్రొత్త శరీరాన్ని తెచ్చుకోవటమే మరణం. అద్వైత జ్ఞానముకంటే ఈ విషయాన్ని తెలుపగలదు. అందుకే జీవిత సమస్యకు పరిష్కారం అద్వైతమే చేయగలదు. అది తెలుసుకోవాలంటే సద్గురువునాశ్రయించటం తప్ప వేరే మార్గం లేదు.

68. జీవిత సమస్య మరణమే కదా! అది విశేషాత్మకు వుండి సామాన్యాత్మకు ఎలా రాకుండా పోతుంది?

జ. సామాన్యాత్మ, విశేషాత్మ అంటే ముందు అర్థం తెలియాలి. సామాన్యాత్మ నిరాకారం నిరవయవం శుద్ధం, బుద్ధం, ముక్తం దాని లక్షణాలు. అంటే అది సర్వ వ్యాపకమైనది, ఏ గుణాలతో కలుషితం

కానిది. బంధమే లేనిది. తానే ఉన్నానన్న స్ఫురణ మాత్రమే కలిగినది. దృష్టుశ్య విభేదము లేకుండ అఖండంగా వ్యాపించిన బ్రహ్మతత్త్వము. సముద్ర జలము విభజించటానికి వీలులేకుండా ఉన్నట్లు, ఆకాశము దేశ, కాల, వస్తువులచేత విభజించటానికి వీలు లేనట్లు, ఆ సామాన్య సత్తా చిదాకాశ రూపంలో అంతటా అన్నిటా నిండి నిబిడీకృతమై ఉంటుంది. ఉండటము, స్ఫురించటము అంటే సచ్చిత్తులుదప్ప దానికి మరొక ఆకారమే లేదు. దేనికి ఆకారముండదో దానికి జననమే లేదు. జననమే లేనిదానికి స్థితి, మరణం ఎలా ఉంటాయి? జీవిత సమస్య మరణము. మరణము ఉండాలంటే దానికొక జన్మ కూడ ఉండి ఉండాలి. దేనికి ఆకారము ఉంటుందో దానికి జనన మరణాలుంటాయి. జగత్తు అన్న పదానికి అర్థమదియే. జాయతే (పుట్టుక) గచ్ఛతే (మరణము) ఉన్నది సాకారమునకు. నిరాకారానికి పుట్టుక మరణాలుండవు. జీవుడు - జగత్తు రెండూ సాకారమే. ఎందుకంటే జీవుడికి దేహంతో తాదాత్మ్యమే వాడికి పుట్టానన్న భ్రమ కల్గిస్తున్నది. పుట్టింది శరీరము. తాను పుట్టలేదని సామాన్యాత్మకు తెలిసినట్లు విశేషాత్మకు తెలియదు. అది పరిమితమైనది. ఒకచోట ఉంటే మరొక చోట ఉండలేదు. ఒక కాలంలో ఉంటే మరొక కాలంలో ఉండలేదు. ఒక వస్తువులో ఉన్నప్పుడు ఆ వస్తుగుణాలు తనవిగా భావిస్తూ ఆ వస్తువు కాల గర్భంలో కలిసిపోతే తానుకూడ పోతున్నాననుకుంటుంది. విశేషాత్మకు అందుకే మరణమనే సమస్యకు పరిష్కారం లేకుండా పోతున్నది. జనన జీవిత మరణాలు విశేషాత్మకే ఉంటాయి. ఎందుకంటే దానికే ఆకారము ఉన్నది. మట్టికి మరణం లేదు. పగిలిపోవటం లేదు. కుండ తయారవగానే కుండ పుట్టింది. కుండ పుట్టగానే దాని లోపల,

వెలుపల అక్కడ ఉన్న ఆకాశమునకు బాహ్య అభ్యంతర అనే భేదాలు వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నది. కుండలోనున్న ఆకాశానికి కుండ ఆకృతి ఎలా ఉంటే అలాటి ఆకృతి ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. అంత మాత్రాన ఆకాశం కుండలో బంధించబడలేదు. కుండ పగిలితే లోపల ఆకాశము బయట ఆకాశము అని రెండుండవు. కుండ ఉన్నా కుండ పగిలినా ఆకాశానికి పగుళ్ళు లేవు. మట్టికి కుండ తయారు కానపుడు ఆకారం లేదు. అదే కుండగా ఉన్నపుడు కూడ తాను తానుగానే ఉన్నది. కుండంతా వ్యాపించి తానే ఉన్నది. అయితే కుండగానున్నపుడు దానిలో ధాన్యం పోయటమో, నీళ్ళు పోయటమో, కల్లు పోయటమో, పాలు పోయటమో జరుగుతున్నది. విశేషాత్మగానున్నపుడు అనేక వాసనలు, గుణాలు దానిలో చోటు చేసుకుంటున్నాయి. అందుచే పాలకుండ, కల్లుకుండ, ధాన్యపు కుండ అనిపించుకుంటున్నది. మనిషి కూడ మంచి వాడని, చెడ్డవాడని స్వార్థపరుడని జ్ఞాని అని అనిపించుకుంటున్నాడు. కుండలో పోసిన వస్తువుతో కాని, కుండ ఆకృతితో కాని, దానిలోపలి ఆకాశానికి సంగమే లేనట్లు నీ గుణాలతో నీకు సంబంధమే లేదు అని తెలుసుకుంటే కుండ పగిలినా మట్టి ఏ వికారము పొందక ఎలా ఉంటుందో నీవు సామాన్యాత్మవని తెలుసుకోగలిగితే విశేషాత్మ ఉన్నా మరణించినా నీకు నష్టం లేదు. సాకారానికి మరణం ఉంటుందని, నిరాకారానికి మరణం లేదని తెలుసుకోవటమే జ్ఞానము. అదే లేని కారణంగా జీవిత సమస్య మరణమనుకుంటున్నాము. “ జాతస్యహి ధృవో మృత్యుః ” అన్న గీతావాక్యాన్ననుసరించి విశేషాత్మ జన్మించింది. అందుకే దానికి మరణం ఉన్నది. సామాన్యాత్మ జన్మించలేదు. అందుచే అది మరణించదు. మరణమంటే మార్పుమాత్రమే. నిరాకారానికి మార్పులేదు. సాకారానికి

మార్పున్నది.

69. ఈ విశేషాత్మ ఉన్నపుడు కూడ సామాన్యాత్మ ఉన్నది కదా? అదే నా స్వరూపమిది కాదని ఎందుకు గుర్తించలేక పోతున్నారు మానవులు?

జ. దృగ్మత్య విభేదము లేకుండ అఖండముగా వ్యాపించిన బ్రహ్మ తత్త్వము సామాన్యము. సర్వవ్యాపకత్వంలో తేడాలు వస్తే అది విశేషము. విశేషాలు అనేకం. సామాన్యం ఏకము. సముద్ర జలాన్ని సామాన్యమనుకుంటే అలలు, బుడగలు, నురుగులు దాని విశేషాలు. పరబ్రహ్మ తత్త్వము సామాన్యమైతే సకల జీవరాసులు (జరాయుజ, అండజ, స్వేదజ, ఉద్బిజాలు) జడ చేతనాలన్నీ దాని విశేషాలు. విశేషాలు పుట్టాయి. మరణిస్తాయి. అంటే జలమే తరంగమైంది. తరంగంగా ఉన్నపుడు కూడ జలాన్ని వదలలేదు. తరంగమైనపుడు దానికి ఒక ఆకారం వచ్చింది. మళ్ళీ అది జల రూపమే పొందుతున్నది. అల పుట్టింది. ఎగసిపడింది, అల కరిగి పోయింది. మూడు స్థితులలో అల సముద్రాన్ని వదలి రాలేదు. సముద్రాన్ని వదిలితే అలకు స్వయంప్రతిపత్తి లేదు. అల ఉన్నా లేకున్నా సముద్రం ఉండగలదు. సముద్రం లేకుండా అల ఉండలేదు. దానికి ఉనికి ఉండదు. అలాగే విశేషాత్మ సామాన్యాత్మను వదలి ఉండలేదు. విశేషమునకు స్వయం సత్తా లేక అది సామాన్యం మీదనే ఆధారపడి ఉండాలి. కాబట్టి ఇది అద్వైతమే. 1. సామాన్యాన్ని విడిచి విశేషముండదు. 2. విశేషం పోయినా సామాన్యం ఉంటుంది. 3. విశేషము సామాన్యము ధరించిన రూపమే. 4. సామాన్యంగా చూస్తే విశేషం కనిపించదు. విశేషంగా చూస్తున్నంత సేపు సామాన్యం కనిపించదు. ఏకకాలంలో ఒకటి మాత్రమే కనిపిస్తుంది. అందుచే విశేషాన్ని పట్టుకుంటే నష్టం. కుక్క తోకపట్టుకుని గోదావరి ఈదాలనుకోవటం వంటిది. సామాన్యాన్ని పట్టుకుంటే క్షేమం.

సామాన్యాన్ని పట్టుకొని విశేషాన్ని చూస్తే వినోదము. లీల. జగత్తు ఉందని, లేదని కూడ ' నీ ఉన్నాను' అన్న స్ఫురణే చెప్తున్నది. తాను స్ఫురణనని సామాన్యాన్నని తెలుసుకోలేకపోవటమే అజ్ఞానం. శరీర మనః ప్రాణాలతో తాదాత్మ్యం జెందటం వలన పరబ్రహ్మ స్వరూపుడై సామాన్య సత్తాగా ఉన్న తనను జీవుడనుకున్నాడు. “ యద్భావం తద్భవతి ” యని తనెలా భావిస్తే అలాగే చూస్తున్నాడు. సామాన్యాన్ని నేననుకుంటే నా విభూతి విశేషం. విశేషాన్నే నేననుకుంటే ఉపాధి నేనైపోయిన భావం కలుగుతుంది. యిదే అవిద్య. అవిద్య పోవాలంటే విద్య నాశ్రయించాలి. కూటస్థ, నిత్య దృక్స్వరూపం నీవనుకో. అనుకోనంత వరకూ జీవభావమే. త్రాడును చూడనంతవరకు అదే పాముగా కనిపిస్తుంది. వేరే పాము లేదు కదా. తాడు పాము రెండు లేవు. తాడే పామైంది. మళ్ళీ పామే తాడుగా చూడగలగాలి. సామాన్యాన్ని తెలుసుకోకపోవటం వలన బంధం. అది తెలుసుకోవటమే మోక్షం. నిన్ను సామాన్యంగా తెలియకపోబట్టి విశేషమనే బంధంలో తగుల్కొన్నావు. స్వరూపమే శరీరంగా కనిపిస్తున్నది. తెలిస్తే అది ఆభాస అవుతుంది. నీవు నడిస్తే నీ నీడ నీతో వస్తున్నట్లు నీవు సామాన్యానివని తెలిస్తే నీ శరీరం విశేషమై ఆభాస ఔతుంది. ఇది తెలియాలంటే సద్గురువు నాశ్రయించటం మినహా మరేది కాదు. యాజ్ఞవల్క్యుడు మైత్రేయితో శ్రోతవ్యో, మంతవ్యో, నిధిధ్యాసితవ్యః అని చెప్పారుట. దాన్ని గురించి శ్రవణం చేయి. తద్వార విచారణ చేయటానికి మెటీరియల్ సంపాదించుకో. తర్వాత నిధిధ్యాసలో కూర్చుని ఆత్మను గుఱించిన క్షుణ్ణమైన భావనను పెంచుకో అంతే కాని డాంబికాలకు నేను జ్ఞానినైనానని ప్రదర్శన మొదలు పెడితే మొదటికే మోసం వస్తుంది.

70. దానికి వీడి అజ్ఞానమే కారణమంటావా? అజ్ఞానం వల్ల జీవుడు తయారైనాడా? జీవుడు తయారైతే వాడికజ్ఞానమా? ఏది ముందో ఎలా నిర్ణయించగలవు?

జ. 'నేను' శరీరముతో తాదాత్మ్యము పొంది దాని ధర్మాలన్నీ నా మీద వేసుకోవటం అలావాటు చేసుకున్నాను. నా అజ్ఞాన కారణంగా నేను అంటే దేహమని, దానిలో సుఖ దుఃఖాలు అనుభవిస్తూ కర్మలు చేస్తూ కర్తృత్వ భోక్తృత్వాలను మీద వేసుకొని దుఃఖాలయం అశాశ్వతమైన సంసారంలోబడి కొట్టుకుంటున్నాను. నాకు ఎదురుగానున్న దాన్ని జగత్తు అని నేను జీవుడవని ప్రత్యక్కు - పరాక్కు (లోపల - వెలుపల) గానున్న ప్రపంచంతో జీవుడైన 'నేను' సంబంధం పెట్టుకున్నాను. కోరకుండానే జనన - జీవన - మరణాలనే బంధంలో చిక్కుకున్నాను. ఇది అంటు వ్యాధి వలె జీవులందర్నీ వ్యాపించింది. శరీరము, మనస్సు, ప్రాణాలనే నేననుకుంటూ పరిచ్ఛిన్నమైంది. అందుకే కోరి మోక్షం తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. సమస్యను తెలుసుకుంటేగాని పరిష్కారాన్ని ఆలోచించలేము. దేహంగా ఉన్న నేను స్వల్పకాలం అంటే 100 సంవత్సరాల పరిమితకాలం ఉంటుంటే నా కెదుటనున్న ప్రపంచం నాకంటే మరికొంత కాలం ఎక్కువగా ఉన్నా నా మరణం వలె ప్రపంచానికి కూడ ప్రళయం వస్తున్నది. ఈ ప్రపంచం ఉండి కనిపిస్తున్నదా? పుట్టి కనిపిస్తున్నదా? కనిపిస్తున్న ప్రపంచం ఉంది. పుట్టింది. లేకుండా కనిపించదు. కుండ తయారు చేయాలంటే కుమ్మరి నిమిత్త కారణంగా ఉండాలి. మట్టి ఉపాదానంగా ఉండాలి. ఏ వస్తువైనా కార్య కారణాలు లేకుండా తయారవటానికి వీలులేదు. ఈ ప్రపంచానికి కారణమెవరు? కుండలోనికి కుమ్మరి రానట్లు ఈ ప్రపంచాన్ని కూడ తయారు చేసి

ఎవడో ఎక్కడో దూరాన ఒక ఈశ్వరుడున్నాడా? అదే నిజమైతే మను
 ఋషులు జగన్మిత్య అని, జీవుడు బ్రహ్మమేనని ఎందుకు చెబుతారు.
 సైన్స్ కారణమే కార్యంగా వచ్చిందని, సాపేక్ష సిద్ధాంతంలో కాజ్కు ఎఫెక్ట్ తో
 సంబంధముందని, సాపేక్ష సిద్ధాంతంలో విత్తు ముందా? చెట్టు ముందా?
 అని చెట్టు లేకపోతే విత్తు లేదు. విత్తనం లేకపోతే చెట్టు రాదు. సాపేక్ష
 సిద్ధాంతంలో రెండూ అబద్ధమే. నిరపేక్షమైన నేల (పృథ్వీ తత్త్వం) వివర్తమై
 చెట్టుగా విత్తుగా కనిపిస్తున్నది. నేలలో వేయకపోతే (నేలతో సంయోగం
 లేకపోతే) విత్తనం మొలకెత్తదు కదా. సామాన్యంతో చేరకపోతే విశేషాలకు
 ఉనికి లేదు. జీవజగత్తులనేవి సాపేక్షము. ఇవి ఒక నిరపేక్షంలో నుండి
 వచ్చి ఉండాలి. ఏదైన ఉన్నదంటే ఉన్నదానిలో నుండే వచ్చివుండాలి.
 లేని దాంట్లోంచి ఉన్నది రావటానికి వీలులేదు అయితే ఆ ఉన్నది
 జడమా? చేతనమా? అది జడమైతే మరొక జడాన్ని పుట్టించలేదు. ఒక
 బల్ల ఇంకొక బల్లను పుట్టించదు కదా. అందుచే అది చేతనమే
 అయ్యుండాలి. అయితే చేతనంలో నుండి చేతనమే రావాలి కాని జడం
 కూడా వస్తున్నది. అందుచే ఆ చేతనంలో ఒక జడము - చేతనము
 కూడ ఉండి ఉండాలి. అదే ఆ జడమే సత్, ఆ చైతన్యమే చిత్. ఆ
 సచ్చిత్తులే విశేషమైన రూపాలుగా ఉన్నవి. ఆ చైతన్యమే జీవుడనే పేరుతో
 ఆ విశేషాత్మలలో స్ఫురణగా ఉంటున్నది. అందుచే అజ్ఞానం వల్ల
 జీవుడా? జీవుడి వల్ల అజ్ఞానమా? అనేవి సాపేక్షము కాబట్టి ఉన్నది
 సత్తాసామాన్యము. జీవ - జగత్తులన్నీ మిథ్యా రూపాలు. నీవు చూస్తే
 ప్రపంచము కనిపిస్తున్నదా. ప్రపంచం కనిపిస్తే నీవు చూస్తున్నావా?
 ఆలోచించు. ప్రపంచానికి తనకు తానుగా కనపడుతున్నాననే స్ఫురణ
 లేదు. నీవు స్ఫురణ కలిగి ఉన్నావు. నీ స్ఫురణ ఆ సత్తా మీద ప్రసరించి

అది నీకు కనబడేట్లు చేస్తున్నది. అది అపరిమితమని తెలుసుకోలేని నీ అజ్ఞానమే నీకు జీవత్వాన్ని తెచ్చిపెట్టింది. సామాన్యాన్ని తెలుసుకుంటే ఈ జీవుడు, ఈ అజ్ఞానము, ఈ ప్రపంచము అన్నీ ఆభాసలై నీవొక్కడివే సత్యమని తెలుస్తుంది. స్వప్న దృష్టాంతంలో నీవు చూస్తే కల కనిపించిందా? కల కనిపిస్తే నీవు చూచావా? నీవు ఎన్నాళ్ళు ఈ విషయమై పరిశోధన చేసినా నీకు సమాధానం దొరకదు. బలవంతంగానైన నిద్ర మెళకువ తెచ్చుకుంటే చూచే నీవు కనపడే కల రెండూ అబద్ధమని నీకెవరూ చెప్పనవసరము లేదు. అలాగే స్వప్న దృశ్యం వలె ఈ జీవ - జగత్తులు రెండూ లేనివని తెలుస్తాయి. 'తత్సృష్ట్యా తదేవాను ప్రావిశత్' అన్న ఉపనిషద్వాక్యం సత్యమౌతుంది. విశేషాత్మలుగా సముద్రాలు పర్వతాలు పచ్చిక బయళ్ళు సూర్య, చంద్ర, గ్రహ, నక్షత్రాదులుగా తయారైన ఈ సమస్త విశ్వంలో విశ్వనాథుడుగా విష్ణువనే పేరుతో సర్వ వ్యాపకంగా సామాన్యాత్మ నిండి ఉన్నది. విశేషం సామాన్యాన్ని వదలితే ఉనికి కోల్పోతుంది. భూమి ఆ విశేషాత్మ అయితే దానిని త్రిపుతున్న శక్తి అందులో దేవత. సూర్యుడు విశేషాత్మ అయితే అంతర్వర్తియై దాన్ని నిత్య నిరంతరం మండిస్తున్నవాడు సామాన్యాత్మ. నీ శరీరాన్ని జాగ్రత్త్యువు సుషుప్తులనే అవస్థలు మూడింటికి అతీతంగా ఉండి నీ జననాన్ని మరణాన్ని కూడ చూస్తున్న సామాన్యాత్మ నీ దేహం కూడ తనదేనని చెప్తున్నది. నీవే నా శరీరం, నా కాలు, నా చేయి, నా మనస్సు అంటావు. అవన్నీ ఇంద్రియాలు. నీవెవరు? ప్రశ్నించుకో సమాధానం రాబట్టుకో.

9. అసలు జ్ఞానస్వరూపమైన ఆత్మకజ్ఞానమెలా ఏర్పడింది? ఏర్పడితే కదా ఈ ఆత్మ భేదం చెప్పవలసింది?

జ. ఆత్మ ఎప్పుడూ జ్ఞాన స్వరూపమే. దానిలోనికి అజ్ఞానం ప్రవేశించిందని చెప్పటం సూర్యునిలోనికి చీకటి వచ్చి చేరిందనటం లాటిది. ఎందుకంటే సూర్య కిరణం పడితేనే చీకటి పరాఠౌతుంది. అలాటప్పుడు అది సూర్యుని వరకు ప్రయాణం చేయటమే కాక అందులో ప్రవేశించిందనటం హాస్యాస్పదం. మరి అజ్ఞానం ఎవరికి? సామాన్యాత్మ తనలో అనేకమైన విశేషాలను ప్రోగుచేసుకుంది అని చెప్పుకున్నాం. అంటే విశేషాలన్నీ సంఘాతాలు అంటే అసెంబుల్డ్. కొన్ని చిన్న చిన్న వస్తువులు కలిసి (కాంపోనెంట్స్) టి.వి. తయారైంది. దానికి స్వయంసత్తా లేదు. ఎక్కడో చానల్లో జరిగే కార్యక్రమాలను తనలో చూపగలదు. అయితే కరెంట్ లేకుండా ఆ టి.వి. పనిచేయలేదు. అలాగే సామాన్యాత్మ లేకుండా విశేషాత్మ పనిచేయలేదు. ఒక ఉదాహరణ ద్వార తెలుసుకొనే ప్రయత్నం చేద్దాము. పాలను డీఫ్రిజ్లో పెట్టి గడ్డ కట్టించాము బయటకు తీసి కొంచెం సేపు ఉంచితే చిన్న చిన్న పాలగడ్డలు, కొంచెం ద్రవ రూపమైన పాలు కనపడతాయి. దానిలో ఏర్పడ్డ గడ్డలకు ఆకారంతోబాటు ఒక గట్టిదనము కూడా ఉన్నది. ఆ గట్టిదనము పాలదికాదు. వాతావరణ కారణంగా పాలెలా గడ్డకట్టాయో అదే వాతావరణ కారణంగా మళ్ళీ తన యధార్థ రూపాన్ని పొందుతాయి. గడ్డలు వ్యవహార సత్యాలే కాని యథార్థాలు కావు. ఎందుకంటే వాటికి ముందు రూపము పాలే. తర్వాత రూపము పాలే. అలాగే దేహ సంఘాతము (5 జ్ఞానేంద్రియాలు, 5 కర్మేంద్రియాలు సప్తవిధ ధాతువులతో కూడిన శరీరము, ఆలోచనలు, ప్రాణము) కలిగి ఏర్పడిన ఆకారానికి దేహమని పేరు. సామాన్యాత్మలోని

సత్ త్రిగుణాత్మకమై నామరూపక్రియలనే దేహ సంఘాతమైంది. దానిలోని చిత్ అనే చైతన్యము దేహ సంఘాతాన్ని అభిమానించి జీవ సంజ్ఞను పొందింది. యథార్థంగా జగత్తును వేరుగా చూస్తూ తాను జీవుడనని పరిమితత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవటం వలన దేహ సంఘాతంతో తాదాత్మ్యము చెందటం వలన విశేషాత్మకు అజ్ఞానం ఏర్పడింది. నిద్రపోతున్న నాకు కలవచ్చింది. కలలో నేను అమెరికాలో న్యూయార్క్ నగరంలోనో లేక లండన్ లో బకింగ్ హాం ఫాలెస్ లోనో ఉన్నాను. కల కంటున్నంతసేపు నేను అది నిజమే అనుకున్నాను. నేను మెళకువ వచ్చేటప్పటికి నా బెడ్ మీదే ఉన్నాను. ఇప్పుడు న్యూయార్క్, బకింగ్ హాం ఫాలెస్ కు నేను వెళ్ళానా? లేక అవి మా యింటికి వచ్చాయా? నాలో కలిగే అనేక రూపాలను బయట ఉన్నట్లు చూడటానికి నా అజ్ఞానమే కారణం. ఈ అజ్ఞానం ఎప్పుడు వచ్చింది? నేను జాగృతిలోనున్నప్పుడు నాకు నిద్ర వస్తున్నది అనుకున్నాను. ఏదో ఒక తమస్సు నన్నావహించింది. తమస్సు నాలోనుండి వచ్చింది. అది రాగానే నా ఇంద్రియ జ్ఞానాన్ని హరించింది. కళ్ళు మూసుకుపోయాయి. చెవులు వినిపించలేదు. వెళ్ళి పడుకున్నాను. నా శరీరం తెలివి కోల్పోయింది. అప్పుడే కదా కల వచ్చింది. నిజంగా నాకు బయట ఉన్న ప్రపంచాన్ని నాలోపల ఉన్నట్లు చూపింది. లోపల నిజంగా ఉన్నదా? అదే అజ్ఞానం. మెళకువ రాగానే అది అబద్ధమని నాకు ఎవరైన చెప్పాలా? నాకే తెలిసింది కదా. అలాగే నేను సామాన్యాత్మను అని తెలుసుకొనే మెళకువ వస్తే విశేషాత్మకున్న అజ్ఞానం దానికదే పోతుంది. అది అబద్ధమని తెలిసినట్లు యిది మిథ్య అని తెలుస్తుంది. వాతావరణం నాకు జగద్రాంతిని కలిగించినట్లే మహా వాక్య శ్రవణ, మనన, నిధిధ్యాసలు నాకు ప్రమాజ్ఞానాన్ని కలిగిస్తాయి.

ఫ్రీజ్‌లో 5 నిమిషాలు పెడితే పాలు గడ్డ కట్టవు. మళ్ళీ తీసిన 5 నిమిషాలకు ద్రవరూపం పొందవు. అలాగే శ్రవణం మననం ఒకసారి చేశాను 10 సార్లు విన్నాను విచారణ చేయటానికి టైమ్ లేదు అనుకుంటే అజ్ఞానం కూడ పోనే పోను అంటుంది. నిద్ర పూర్తిగా మెళకువ వస్తేనే కలపోతుంది. కలత నిద్రలో కల మరింత భయపెడుతుంది. అన్నం ఉడకాలంటే మంట సమంగా పెట్టాలి. లేకపోతే పలుకైనా అవుతుంది. నానుబాయయైన అవుతుంది. తినటానికి యోగ్యం కావాలంటే తగిన మంటపై సమంగా ఉడకాలి. అలాగే జ్ఞానాగ్నిలో అజ్ఞానాన్ని పూర్తిగా భస్మం చేయాలనుకుంటే శ్రవణ మనన నిధి ధ్యాసలు పూర్తిగా చేయాలి. ' న అన్యః పంథా అయనాయ విద్యతే ' మరోక మార్గమే లేదని ఉపనిషత్తులు ఘోషిస్తున్నాయి.

72. ఇప్పుడు విశేష రూపమైన ఆత్మ సామాన్యతగా కావాలంటే కొత్తగా మారాలా అంతకు ముందే అయి ఉన్నదా? అయి ఉంటే ఎందుకు మనకయినట్లు అనుభవం లేదు? కొత్తగా కావాలంటే ఎలా కావాలి? దాని కేమిటి మార్గం?

జ. సామాన్యం నుండి విశేషం పుట్టలేదు. ఇది ఆరంభం కాదు. ఆరంభమైతే దీనికి అంతం ఉంటుంది. పరమాత్మ నుండి పరిణామం చెంది జగత్తు ఏర్పడిందంటే ఒకసారి జగత్తుగా పరిణామం చెందితే ప్రళయానంతరం మళ్ళీ సామాన్యం కావటానికి వీలులేదు. పాలు ఒక సారి పెరుగుగా పరిణామం చెందితే మళ్ళీ పాలు కావు కదా. అందుచే పరిణామ వాదం చెల్లదు. మరి జగత్తు మన అనుభవంలో కనిపిస్తున్నది కదా ఇదెలా వచ్చింది? పరిమితమైన శక్తులు గల నేను జీవుడిని అనుకుంటే నాకెదురుగానున్న జగత్తు నెవరు సృష్టించారు? ఆ సృష్టికర్త

ఎక్కడ ఉంటాడు? ఒక వేళ ఉంటే వాడు నిష్పక్షపాతంగా ఉండక ఒకరిని మంచివాడుగా మరోకరిని చెడ్డవాడుగా ఒకడిని ధనవంతునిగా వేరొకరిని దరిద్రునిగా ఎందుకు సృష్టించాడు? అసలు కర్మ అందామంటే కర్మ చేసి జీవుడైనాడా? జీవుడైనాక కర్మ చేశాడా? మొదటి జీవుడికి ముందు కర్మ లేదు కదా? కర్మ ముందున్నదా కర్త ముందున్నాడా? ఏ పనైన జరగాలంటే కర్త ఉంటేనే వాడు కర్మ చేయగలడు. అంటే కర్త ముందు తర్వాత కర్మ. అలాటప్పుడు ఈ విశేషాత్మలన్నిటినీ సామాన్యాత్మ ముందే ఉండి సృష్టించిందా? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం తెలియాలంటే అద్వైతాన్ని ఆశ్రయించాలి. ఆరంభ పరిణామ వాదాన్ని కొట్టి వేస్తూ శంకర భగవత్పాదులు వివర్త వాదాన్ని తెలియజేశారు. ఈ ప్రపంచం కనిపిస్తున్నది సత్యమే. అయితే నీ దృష్టిని కొంచెం మార్చుకొని చూస్తే ఇది యిలా కాక మరోలా కనిపిస్తుంది. మసక చీకట్లో తాడు పాముగా కనిపించింది. అదే కటిక చీకటి అయితే అసలు తాడు కనిపించదు, పాము కనిపించదు. అందుచే నీకు పూర్తి అజ్ఞానం లేదు. జ్ఞానం ఉంది. అయితే అది పరిమిత జ్ఞానం. పరిపూర్ణ జ్ఞానంతో ఆలోచిస్తే, దీపం పెట్టి చూస్తే తాడే పాముగా కనిపించింది. అసలు పాము సర్వాత్మనా లేదని నీకు నీవే ఎలా తెలుసుకుంటావో అలాగే ' అసత్కల్పార్థగంభాసతే ' సత్తే అసత్తుగా కనిపిస్తున్నది అని తెలుస్తుంది. అంటే సామాన్యాత్మయే విశేషాత్మగా కనిపిస్తున్నది. తాడు ఒకప్పుడు పాము కాలేదు. పాము దీపం చూడగానే తాడుగా మారలేదు. అలాగే సామాన్యాత్మ విశేషాత్మ కాలేదు. విశేషాత్మ మళ్ళీ సామాన్యాత్మ కాదు. అది బికమింగ్ కాదు అంటే సాధన చేసి తయారు చేసుకొనే ఫలము కాదు. బీయింగ్ ముందు నుంచి ఉన్నదే. నీవు చూడలేకపోవటం నీ దృష్టి దోషం. “దృష్టిం జ్ఞానమయీం కృత్వా

పశ్యేద్బ్రహ్మ మయం జగత్ ” నీ దృష్టిని జ్ఞానమయం చేసుకుంటే అంతటా సామాన్యాత్మనే ఉంటుంది. నీవు కూడ ఆ సామాన్యాత్మవేనని గ్రహ నక్షత్రాలన్నీ నీలో ప్రవిలాపనం అయినట్లు కనుగొనగలవు. అజ్ఞాన దృష్టితో తిరగని సూర్యుడు తూర్పు నుండి పడమరకు ప్రయాణం చేస్తున్నట్లు, తిరిగే భూమి కదలకుండా ఉన్నట్లు అనిపిస్తున్నది. పైను తెలిస్తే అదెలా వ్యతిరేకంగా తోస్తుందో అద్వైత జ్ఞానం కలిగితే సామాన్యాత్మ విశేషాత్మ అనే భేదాలు పోతాయి. ఉన్నది ఒకటే ఆ ఒకటి నీవేనని తెలుస్తుంది.

73. అది ఒక ప్రయత్నం కదా! ఆ ప్రయత్నమేమిటి? కర్మా? ఉపాసనా? యోగమా? జ్ఞానమా? కర్మాదులేవీ కావు జ్ఞానమేనని ఎలా సమర్థించగలవు?

జ. జీవుడికి సమస్య మరణము. ప్రతి వాడికి ‘అనాయాసే న మరణము వినాదైన్యేన జీవితము’, యావజ్జీవము సుఖమే కావాలని కష్టం వద్దని కోరిక. సుఖాన్ని ఆశిస్తాడే కాని సుఖాలు వచ్చే పనులు చేయడు. కష్టాలు వచ్చే పనులు చేసి సుఖాలు కావాలనుకుంటాడు, కర్మలు చేయటం ఫలం అనుభవించడం అది తనకనుకూలమైతే సుఖమని తనకు ప్రతికూలమైతే దుఃఖమని భావిస్తాడు. ప్రయత్నమంటే సుఖదుఃఖాల నుండి విడివడటానికి చేసే సాధన. అది కర్మ - ఉపాసన, యోగము, జ్ఞానమని నాలుగు విధాలుగా చెప్పబడింది. ‘చతుర్విధాభజంతే మాం జనాః సుకృతినోర్జ్జున ’ అని, గీతాచార్యుడన్నట్లు నాలుగు విధాలుగా ప్రజలు తనను సేవిస్తారుట, ఆర్తులు, అర్థార్థులు, జిజ్ఞాసులు, జ్ఞానులు అని వారికి పేర్లు పెట్టారు. వారి వారి పూర్వజన్మ కర్మననుసరించి వారికి

ఆ బుద్ధులు పుడుతూ ఉంటాయి. మనలో ఉత్తమాధికారులు, మధ్యమాధికారులు, మందాధికారులు అన్యులు అని నాలుగు తరగతులవారుంటారు. ఉత్తమాధికారులు అహంగ్రహపాసన ద్వారా అపరోక్షానుభూతిని గురువుగారు చెప్తున్నప్పుడే పొందగలుగుతారు. వారి కోసమే నిర్దేశింపబడింది ప్రస్థాన త్రయము. వారు గత జన్మమందే యోగము (పరమాత్మలో జీవాత్మను ప్రవిలాసనం చేసే యోగాన్ని) స్వీకరించి ఫలితం పొందకనే జీవితాన్ని చాలించి ' శుచీనాం శ్రీమతాం గేహే యోగ భ్రష్టోఽభిజాయతే ' అని పుట్టినప్పట్నుంచి యోగ వాతావరణం ఉన్న శుచిమంతులైన శ్రీమంతుల యింట్లో వారి పుట్టుక సంభవిస్తుంది. అలాటి వారికి ప్రబోధ సమయంలోనే పరమార్థ తత్త్వం అర్థమై అనుభవంలోనికి వస్తుంది. ఇక మధ్యమాధికారులకు ఉపాసన ద్వారా పరమార్థతత్త్వాన్ని బోధించారు. ఇక్కడ ఉపాస్య, ఉపాసక, ఉపాసన అనే త్రిపుటి ఉంటుంది. మంత్రము ద్వారా గాని, తంత్రము ద్వారా గాని, యంత్రము ద్వారా గాని తనకు యిష్టమైన దేవతను ఉపాసిస్తూ కొన్ని పుణ్యకార్యాలు చేస్తూ ఉంటారు. వారికి ఈ జన్మలో జ్ఞానం కలిగే అవకాశమే ఉండదు. ఎందుకంటే తనను వేరు, దేవుడు వేరు అనుకునే వారికి అద్వైత భావన కలిగే అవకాశమే లేదు. వారి ఉపాస్యక దైవము కైలాసములోనో, వైకుంఠములోనో పరిమితమై ఉంటాడు. ఆయనకు సర్వవ్యాపకత్వము లేదు. ఉపాసకులందరూ భగవంతుని అన్యంగా ఆరాధించేవారే. వారికి దేహ పతనానంతరము ఉందో లేదో స్వర్గాది లోకాలలో కొంతకాలం ఉండే అవకాశం వస్తుంది. ప్రారబ్ధకర్మ అనుభవించడం పూర్తి కాగానే ఈ దేహం ఎలా పడిపోతుందో పుణ్య - పాపాలు అయిపోగానే భోగ శరీరం కాని యాతనా శరీరం కాని

పడిపోతుంది. 'క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి' అని మళ్ళీ కర్మ సముపార్జించుకోవడానికి ఈ భూమ్మీదికే రావలసి ఉంది. 'పునరపి జననం పునరపి మరణం పునరపి జననీ జరరే శయనం' అని శంకరులు చెప్పినట్లు మళ్ళీ మళ్ళీ పుడుతూ చస్తూ ఉండాలి. ఏ క్షణంలోనైనా వారి బుద్ధికి అద్వైత దృష్టి కలిగి సద్గురువును ఆశ్రయిస్తే ఉత్తమాధికారుల కోవలోనికి వెళ్ళవచ్చు. వీరి కొఱకై ప్రతీకోపాసన చెప్పబడింది. ప్రతీక అంటే ఒక గుర్తు. వీరు జీవేశ్వరుల ఐక్యాన్ని అంగీకరించరు. ఇక మందాధికారులు వీరు ప్రతిమోపాసకులు. తమకు నచ్చిన ఒక ప్రతిమను శిలతోగాని, దారువుతోగాని లోహముతో గాని లేదా కాగితము పైగాని (ఫోటో) పెట్టుకుని అదే భగవంతుడని నమ్మి వారికి కష్టమొచ్చినా ఆ దేవుడే తీరుస్తాడని గుడ్డినమ్మకంతో ఉంటారు. వీరికి ప్రారబ్ధవశాత్తు జరగవలసినవి జరుగుతుంటే అంతా తాము పూజించే ఆ దేవుడు చేస్తున్నాడంటారు. తమకు ఒక ఆకారాన్ని (శరీరాన్ని) సృజించుకుని, దేవుడికి కూడ ఆకారాన్ని సృజించారు. తనను ఇంట్లో ఆయనను గుడిలో బంధించారు. వీళ్ళకు ఆత్మ విచారణ అవసరముండదు. ఎవరైనా చెప్పినా నమ్మాలనిపించదు. ఇక అన్యులు. వీరికి పరులు చెప్పిననైన నిజేచ్ఛనైన ఏమిచ్చిననైన కానలకు ఏగిననైన హరి ప్రబోధముల్ కలుగవు. తినడం, త్రాగడం, మజా చేయటం అందుకోసం ఏ పని చేయటానికైన వెనుకాడరు. ఈ ప్రపంచం పరమాత్మదని అనుకోకుండా దీనిలో ఎంత తాను తనది అని అనిపించుకోగలడో అంత కాజేయటానికి ఏ మార్గాన్నైనా అవలంబిస్తారు. ధన సంపాదన ఆ ధనాన్ని నిలబెట్టుకోవటం కోసం ఆ ధనంతోనే పదవులు సంపాదించడం ప్రజా సేవ పేరుతో ప్రజా ధనాన్ని తనకు, తన పిల్లలకు భావి, తరాలకు దాచిపెట్టడం తుదకు

బయటపడితే జైలు ఊచలు లెక్కపెట్టడం. ఎవరో నాకివన్నీ చేస్తున్నారని ఎప్పుడూ ఎవరి మీదో పడి ఏడ్వడం ఇది అన్యుల పరిస్థితి. వారికి శంకర భగవత్పాదులు పేరు పెట్టడానికి కూడ ఇష్టపడక అధములు, అన్యులు అనేశారు. ఇది చదివి ఏది ఉత్తమమో మనము ఏ స్థితిలో ఉన్నామో తెలుసుకొని పై స్థితిని పొందటానికి చేసేదే ప్రయత్నము. అది చివరికి జ్ఞానానికి దారి తీసి నిన్ను ఉత్తమాధికారిగా నిలబెడుతుంది. జ్ఞానమంటే ఏమిటి? ఎలా ఉంటుంది అని ఎంత తెలుసుకున్నా నీ జ్ఞానానికి అంతుబట్టదు. ప్రయత్నం చేస్తే అనుభవానికే వస్తుంది. ఈ జన్మలో రాకపోయినా ప్రయత్నించే వాడికి మళ్ళీ మానవజన్మ యిస్తానని, వాడి ప్రయత్నాన్ని నిరాఘాటంగా సాగించుకోవచ్చునని గీతాచార్యుడు హామీ యిచ్చాడు కదా! కర్మలెన్ని చేసినా కర్మను నిర్మూలించే శక్తి వాటికి లేదు. జ్ఞానాన్ని ఒకటే సర్వ కర్మలను దగ్ధం చేయగలదు. ఇక యోగం గుఱించి పతంజలి మహర్షి యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధ్యాన, ధారణ, సమాధియని అష్టాంగ యోగం ఉపదేశించారు. యోగమార్గంలో శరీరంతో మనసుతో చేసే ప్రయత్నమే దాని వలన అణిమాది అష్టసిద్ధులు ప్రాప్తించవచ్చేమో కాని బంధవిముక్తి కాదు. ఎందుకంటే వాడు జీవుడిని అంగీకరించలేదు. ప్రధానమని - పురుషుడని జగత్తుకు జీవునికి పేరుపెట్టి చివరకు కైవల్యము వస్తుందంటాడు. చిత్త వృత్తి నిరోధమే కైవల్యము అంటాడు పతంజలి. యోగము మోక్షాన్నివ్వదు. జ్ఞానమే మోక్షమార్గాన్ని సూచించగలదు. జ్ఞానం వలన బంధము లేదని తెలుసుకోగలుగుతావు. మోక్షము అవసరమే లేదని తెలుసుకోగలుగుతాము. అదే మోక్షసన్యాసము. ఇది కేవలం జ్ఞానం వల్లనే సాధ్యమౌతుంది.

74. జ్ఞానమంటే ఏమిటి? నేనా సామాన్యమేనని భావించడం కదా? అలా భావించగనే అది అయిపోతుందా? ఈ జీవుడు మనసులో భావించినంతమాత్రాన అది అనుభవమెలా జౌతుంది?

జ. జ్ఞానమంటే గుర్తించేది. అది నిరాకారము. సర్వ వ్యాపకము అది సామాన్యము. స్పృతి అనేది అదే. దీపం వెలుగుతుంది. అది ఉపకరణము. నీవది కావు. దాని వెలుగులో సకల వస్తువులను చూడగలుగుతున్నావు. నీకు - వస్తువుకు మధ్యనున్న అడ్డు తొలగించటానికి దీపం ఉపయోగపడింది. వస్తువు చూచేదాక ఆ దీపం ఉపయోగపడింది. దీపం వంటిది నీ శరీరము. నీ ఆలోచనలు నామం. నీ శరీరం రూపం. ఇంద్రియాలతో నీవు చేసే కర్మ క్రియలు. నామ, రూప, క్రియలు కాక జ్ఞానమనేది ఒకటి ఉంది. చీకట్లో దీపం చూపితే వస్తువులను చూచే జ్ఞానం నీది కదా. దీపం జ్ఞానం కాదు. అది జడం. నీ జ్ఞానం చైతన్యం. శరీరం ఉంటేనే జ్ఞానం జ్ఞేయాన్ని గుర్తించగలదు. చైతన్యం పాటెన్నియల్గా ఉన్నప్పుడు పని చేయదు. పనిచేయాలంటే కైనటిక్ కావాలి. విశేషమైన నామరూపాల్ని చూడగలగటానికి శరీరం కావాలి. దీపం లేకపోతే నీవున్నా, వస్తువున్నా దాన్ని నీవు గుర్తించలేనట్లు జ్ఞానమున్నా, జ్ఞేయమున్నా శరీరం ఉండి తీరాలి. సామాన్యాన్ని గుర్తించనవసరము లేదు. నేనున్నానని చెప్పటానికి మరొకరి సాక్ష్యము అవసరము లేదు కదా. సామాన్యానికి అప్రమేయము అని అందుకే పేరు. ఏ ప్రమాణాలతో కొలవబడనిది అని అర్థము. సామాన్యాన్ని తెలుసుకోడానికి జ్ఞానము అవసరములేదు. అదే జ్ఞానము. విశేషాకారమైన మనస్సు చూపేవన్నీ విశేషాలే. నామ, రూప, క్రియలన్నీ విశేషాలు. అందుచే అవి ద్వైతం. సామాన్యము నీ జ్ఞానం. అది అద్వైతము. జనన - జీవన మరణాలు చూస్తూ వ్యష్టిగా

నీవు విశేషమై విశేషాన్ని చూస్తున్నావు. సృష్టి - స్థితి - లయంగా సమిష్టి విశేషాన్ని జ్ఞేయంగా చూస్తున్నావు. నీవు విశేషమై విశేషాన్ని చూడటంవలన పరిమితమైనావు. నీవు సామాన్యానివై సామాన్యంగా ప్రపంచాన్ని చూడు. నీవు సామాన్యమైతే అది నిరాకారంగాబట్టి నిరాకారం నిరాకారంలో కలిసిపోతుంది. అది విభజించడానికి వీలుకానిది అఖండమైనది. శరీరమే నీవనుకుంటే ప్రపంచము నీకు వెలుపల ఉంటుంది. శరీరం కూడ నీది అనుకోవడం నేర్చుకో. అప్పుడు దేహ విలక్షణంగా ఉంటావు. ద్రష్ట విశేషమై పిండాండమయ్యే సరికి దృశ్యం బ్రహ్మాండమై విశేషమైంది. నీవు విశేషమై మరొక విశేషంతో సంబంధము పెట్టుకోవటమే సంసారము. తాను సామాన్యమని భావిస్తే అది అయిపోతానా? అన్న ప్రశ్న. అసలు నీవు అది అయ్యే ఉన్నావు, నీకు తెలియలేదు తెలుసుకోమని ఉపనిషద్గురులు ఘోషిస్తున్నారు. భావిస్తే అయిపోవు. అయ్యే ఉన్నానని తెలుసుకుంటావు. అయితే ఇది అంత తేలికగా రాదు. ఒకడు ఇల్లు కట్టుకోవాలని సంకల్పించాడు. ఇటుకలు, సిమెంట్ సంచులు, ద్వారాలు, కిటికీలు, ఇనుపచువ్వులు అన్నీ తెచ్చుకున్నాడు. మెటీరియల్ అంతా చేర్చుకున్నాడు. ఇల్లు తయారైందా? కూలీలను కూడ పిలిచాడు. ఇల్లు కట్టడానికి కావలసిన సరంజామా అంతా చేర్చుకోవటం గురువు దగ్గర నుండి వివిధ శాస్త్రాల్లో ఈ విషయంగా ఏమి చెప్పారో శ్రవణం చేయటం వంటిది. అన్ని వస్తువులను చేర్చుకోకపోతే ఎలా ఇల్లు తయారు కాదో అలా శ్రవణం క్షుణ్ణంగా చేయకపోతే నీవు సామాన్యాత్మకమని తెలియడానికి అవకాశం లేదు. ఏదో ఒక రోజు కట్టడం ప్రారంభించాలి. అదే మననం. నిన్న కట్టిన గోడను ఈ రోజు తడపాలి. క్యూరింగ్ ఎంత బాగా చేస్తే గోడ అంత గట్టిగా ఉంటుంది. ఇల్లు కట్టడానికి మెటీరియల్ తెచ్చినప్పటికంటే

ఎక్కువ సమయం పడుతుంది. అలాగే శ్రవణం చేసిన ప్రతి విషయాన్ని దృష్టాంత హేతువాదాలతో మననం చేయాలి. ఏ మాత్రం అశ్రద్ధ కలిగినా ఇది నీ స్వంతంకాదు. తడవని గోడ కూలినట్లు దృష్టాంత హేతువాదాలతో మనస్సులో మధించక పోతే బ్రహ్మ విద్య పట్టుబడదు. పట్టినట్లే ఉంటుంది. ఎన్నో సార్లు జారిపోతుంది. దాన్ని గురించిన నిరంతర ఆలోచనలే మననం. మననం ఎంత ఎక్కువగా చేస్తే అది నిధి ధ్యాసవైపు ప్రయాణం చేయిస్తుంది. గృహ ప్రవేశమే నిధి ధ్యాస. గట్టిగా కట్టుకున్న ఆ ఇంట్లో జీవిత కాలమంతా ఉండవచ్చు. నిధి ధ్యాసలో ఉండి జీవన్ముక్తిగా కాలాన్ని వెళ్ళబుచ్చి దేహ పతనానంతరము విదేహముక్తిని పొందగలవు. ఇల్లు కట్టుకోవాలనే సంకల్పం చేయగనే గృహ ప్రవేశం చేయలేవు. అపరోక్షంగా నీకు అవగతమైన ఆ సామాన్యత అనుభూతం కావాలంటే ప్రయత్నము అవసరము. అందుకే గీతాచార్యుడు 'శ్రద్ధావాన్ లభతే జ్ఞానమ్' అన్నాడు. ఒక ఉదాహరణ ద్వారా ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకుందాము. ఒక వైద్యుడు 5 సంవత్సరాలు కష్టపడి వైద్య పట్టా పుచ్చుకున్నాడు. అన్ని జబ్బులు, వాటి లక్షణాలు, వాటి నివారణలు అన్నీ ఆయన తన విద్యార్థి కాలంలోనే గురువుల వద్ద నేర్చుకున్నారు స్వంత ప్రాక్టీస్ పెట్టిన తర్వాత ఆ విషయాలను పరిపూర్ణంగా అవగతము చేసుకున్నాడు. ఒక రోజు ఆయన దగ్గరకు ఒక రోగి వచ్చాడు. రోగికి రక్త పరీక్షలు, వివిధ స్కానింగ్లు చేసి ఫలానా రోగమని నిర్ధారణ చేయగలిగాడు. దానికి మందు కూడా ఆయనకు తెలుసు. ఇంత వరకు డాక్టరు గారికి అపరోక్షమే. అంటే అది ప్రత్యక్షంగా వ్యాధి తాలూకు జ్ఞానము క్షుణ్ణంగా సందేహము లేకుండా తెలుసు. అయినా ఆ డాక్టరు గారికి అది అనుభూతి కాదు. ఆ రోగి ఎలా బాధ పడుతున్నాడన్నది

డాక్టరుగారికి అనుభవం లేదు. రోగికి అనుభూతి ఉన్నది. వైద్యునకు జ్ఞానమున్నది. ఆ డాక్టరుగారికే ఆ జబ్బు వచ్చిందనుకో, జ్ఞానము, అనుభూతి ఒక చోటే ఉంటాయి. ఇదే అపరోక్షానుభూతి. అపరోక్షమైనదే అనుభూతం కావాలి. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలకు అప్పాజి అన్ని విద్యలు నేర్పించాడు. అతడు పట్టాభిషిక్తుడు కావటానికి ముందు అప్పాజి పిలిచి గదిలోనికి రాగానే చాచి చెంపదెబ్బ కొట్టాడుట. విస్తుపోయిన కృష్ణదేవరాయలుతో తిమ్మరుసు, “ పట్టాభిషిక్తుడవైన తర్వాత నిన్ను కొట్టకూడదు. సామ, దాన, భేద దండోపాయాలలో దండమొక్కటి అనుభవైక వేద్యము. నీవు రాజువైనాక ఎవరైనా ఇన్ని కొరడా దెబ్బలు కొట్టమని శిక్షవేసేటప్పుడు దెబ్బ ఎంత బాధాకరమో నీకు అనుభవంగా తెలియాలి అందుకే కొట్టాను” అన్నాడుట. ఆత్మానుభూతి కూడ శాస్త్ర జ్ఞానమెంత తెలిసినా అనుభవ జ్ఞానం ఉండి తీరాలి. కొండంత శాస్త్రజ్ఞానం కంటే గోరంత అనుభవజ్ఞానం మేలనే సామెత యిలాగే వచ్చి ఉంటుంది. బ్రహ్మ జ్ఞానం కంటే బ్రహ్మోత్తమ జ్ఞానం శ్రేష్ఠము. బ్రహ్మోత్తమ జ్ఞానమంటే తానే బ్రహ్మము అనే జ్ఞానం. అదే అనుభూతి.

75. ఒక వేళ అది అనుభవానికి వచ్చిందనుకో! అప్పుడు దేహంతో వాడికి సంబంధం ఉంటుందా? లేదా? లేదంటే దేహం దాటి బయట ఉండాలి. వాడు ఉండగలడా? ఘృత్విపాసల మాటేమిటి? అవి అనుభవానికి రావా?

జ. “ అంతర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్యన్నారాయణ స్థితః ” అన్నట్లు అనుభవం కలిగితే దేహ విలక్షణంగా తానున్నానని తెలియడమే కాదు. దేహంలో కూడ తానున్నానని తెలుస్తుంది దేహం తనలోనున్న విశేషరూపంగా తెలుస్తుంది. నీవు అది అని తెలుసుకోవటం ప్రత్యభిజ్ఞ.

(1. తత్ త్వం అసి, 2. త్వం తదసి) అదే ఇది అని తెలుసుకోవటం ప్రవిలాపనం. అప్పుడు దేహము అలాగే ఉంటుంది. అది చేసే అన్ని పనులు అలాగే ఉంటాయి. మహన్యాసము అంటేయిదే నేను (లిమిటెడ్) పరిమితమైన వాడిని అనుకోవటం పోయి (అన్ లిమిటెడ్) అపరిమితుడనని తెలుస్తుంది. పరిమితంగా ఉన్నానన్న వ్యాధి జీవుడికి ఉన్నంత కాలము బ్రహ్మము పరోక్షంగానే ఉంటాడు. ఎప్పుడైతే దేవుడిని వీడు వాడు అంటావో వాడు నీనుంచి దూరమైపోతాడు. ఎప్పుడైతే స్ఫురణ నేననుకుంటావో నీకు శరీరమే నేననే ఆలోచన పోతుంది. సామాన్యం విశేషాన్ని అంటిపెట్టుకోదు. విశేషం సామాన్యాన్ని విడిచి బ్రతకలేదు. నీవు నిరాకారమెప్పుడయ్యావో అప్పుడే వ్యాపకమౌతావు. నీ ఆలోచనలలో నీ శరీరంలో రక్తనాళాల్లో అన్నింటిలో నీవుంటావు. ఎక్కడైనా నీవు లేవంటే నీ సర్వ వ్యాపకత్వానికి భంగం వాటిల్లుతుంది. సామాన్యానికి హద్దులుండవు. ద్రష్టదృశ్యం అనే విభాగం చెదిరిపోతుంది. క్షుత్తిపాసలు, ఆది వ్యాధులు దేహ ధర్మాలే కాని ఆత్మ ధర్మాలు కావు. అవి కలుగుతున్నాయనేది కూడ నీ జ్ఞానం వల్లనే తెలుస్తున్నది. అవి అనుభవానికి వస్తాయి. కాని ఆ అనుభవం నిన్ను బాధించదు. తెలిసి అనుకుంటే విభూతి, తెలియక అనుకుంటే ఉపాధి. ఉపాధికున్న జబ్బు ప్రత్యగాత్మను కమ్మేయటం. గుర్తిస్తే ఉపాధి ఆభాస అవుతుంది. నా నీడ ఎంత ఉన్నా నాకెలా బాధ కలుగదో ఆది వ్యాధులు అనుభవానికి వచ్చినా సాక్షిగా చూస్తావే కాని నీకు వచ్చినట్లు అనుకోవు. చావు పుట్టుకలే దేహానికి అని తెలిసిన నిన్ను మిగిలిన ద్వంద్వాలు బాధించవు. అయితే అనుభవం ఆరూఢమైతేనే ఆ స్థితి నీకు అర్థమౌతుంది. అనుభవం ఆరూఢం కాకపోతే నిన్ను దేహ ధర్మాలు బాధిస్తాయి. అందుచే 'ఆశు

ప్రే రామ్యతే కాలేనయే వేదాంత చింతయా' అని పెద్దలు సెలవిచ్చారు. ఇదేమన్నా బ్రహ్మ విద్యనా? అనటం మనం మామూలుగా వింటూంటాము అంటే అన్ని విద్యల కంటే బ్రహ్మ విద్య అత్యంత కష్టమని దాన్ని అర్థం చేసుకోవటం ఆచరించడం అంత సులభం కాదని పెద్దల హెచ్చరిక. అంతే కాని ఆత్మ జ్ఞానం కలగగనే ఆకలి దప్పులుండవని వాడేదో మారిపోతాడని అనుకోరాదు. అన్నీ సహజ కర్మలు వాడు కూడ అందరిలాగే చేస్తాడు. కాని వాటితో బంధం ఉండదు. నాటకంలో రాముని పాత్రధారి రాముడిలా నటించినట్లు సామాన్యాత్మ దేహంతో నటిస్తుంది. “నర్తకుని భంగి పెక్కడు మూర్తులలో ఎవ్వడాడు” అని పోతనామాత్యుడు చెప్పింది ఇలాటి అనుభవజ్ఞుని గురించేనని తెలుసుకోవాలి.

76. అంతేకాదు శరీరాదులతోబాటు బాహ్యమైన బంధు మిత్రాదులు, వస్తు వాహనాదులు వీటి మాటేమిటి? ఇవన్నీ వాడికి కనపడతాయా? లేదా? లేదంటే అది అనుభవానికే విరుద్ధం. ఉన్నాయంటే సర్వమూ ఆత్మ స్వరూపమనే అద్వైత సిద్ధాంతమెలా చెల్లుతుంది?

జ. ‘సదేవసౌమ్యే ఇదం అగ్రే ఆసీత్’ ఉపనిషద్వక్తులు అగ్రే మొదట్నుంచి ‘సత్’ పదార్థమే ఉన్నదన్నారు. మనం అహం (నేను) అని శరీరాన్ని చూచి అంటున్నాము. అది అపరిపూర్ణము. అది పూర్ణ అహం అయితే అంతటా ఉండాలి. అది పరిపూర్ణము. దేహం వరకే పరిమితం చేస్తే అది పరిమితమైపోతుంది. చూపు మార్చుకోవటమే. పదార్థం మార్చినవసరము లేదు. బంధు మిత్రాదులు. వస్తు వాహనాలు ఇవన్నీ పరమాత్మే. అజ్ఞాన వశాన రజ్జువే సర్పమై కనిపించినట్లు, జలమే తరంగమై, బుద్బుద్ధమై, ఫేనమై కనిపించినట్లు, భార్యా బిడ్డలుగా, వస్తువాహనాలుగా,

బంధుమిత్రాదులుగా సామాన్యమే కనిపిస్తున్నది. ఒకడు చేతిలో కొరివి పట్టుకుని త్రిప్పుతుంటే అదే వలయాలుగా రేఖలుగా కనిపిస్తుంది కదా. జాగ్రత్తగా చూస్తే అది బిందువుగానున్న నిప్పుకొరివే కదా. నేను ఉన్నాను. ఉన్నానని అనుకుంటున్నాను. ఒక దానికి గోచరించకుండా మరొకదాని ప్రమేయం లేకుండా తనకు తాను ఉన్నాననుకోవటం వాస్తవం. దాని పాటికది లేక, ఒక జ్ఞానానికి గోచరిస్తూ ఉన్నాననిపిస్తే అది ఆభాస. ఆభాస అంటే అభావం కాదు. ఆభాసను వాస్తవం అనుకుంటే జీవుడవు. ఆభాసను అపవాదమనుకుంటే దేవుడవు, ఈశ్వరుడు - జగత్తు నీ జ్ఞానం మీద ఆధారపడి ఉన్నారు. నీ జ్ఞానమా! స్వతః ప్రమాణము. తెలియని దశలోనున్న దేవుడు జీవుడు. తెలిసినదిశలో జీవుడే దేవుడు. దేనికది ముక్కలుగా విభజింపబడితే అది విశేషము. విభజింపబడకపోతే సామాన్యము. ఇక్కడ రెండున్నాయి. ఒకదానిమీద ఒకటి ఆధారపడింది. సామాన్యము మీద విశేషము ఆధారపడింది. అబద్ధము ఉండాలి అంటే ఒక నిజం ఉండి తీరాలి. నిజం తెలిసేదాకా అబద్ధమే నిజమనిపిస్తుంది. అబద్ధానికి ఆధారం నిజమే, నిజం ఎప్పటికీ ఉంటుంది. అబద్ధము ఎగిరిపోతుంది. అహం ఎప్పుడూ ద్రష్ట, దేహం ఎప్పుడూ దృశ్యం. నీవు అన్నవాడివి (నీ జ్ఞానం), చిత్, ఎదుటనున్నది సత్ (జగత్తు), నామము (ఆలోచన), రూపము (శరీరము), క్రియ (ప్రాణము) ఈ మూడింటిని నీవు ప్రమాణంతో చూడగలవు. వీటిని భరిస్తున్న బ్రహ్మమును ప్రత్యక్షంగా చూడలేవు. అపరోక్షంగా అనుభూతి చెందగలవు. చూచే నేను వస్తువే అనుకుంటే జీవభావం ఎగిరిపోతుంది. చూడబడేది నేనే అనుకుంటే (నా జ్ఞానమే) జగద్భావం ఎగిరిపోతుంది. నామరూపదృష్టి పోయి నీవు - నీచే చూడబడే జగత్తు నిరాకారం అయిపోతాయి. నిరాకారం

విభజించబడదు. లెక్కల్లో ఒకని ఆస్తి చెప్పకుండా అందులో కొంత శాతం భార్యకు, కొంత శాతం కుమారులకు మరి కొంత శాతం కుమార్తెలకు యిచ్చి మిగిలినది దానం చేశాడు. ఆ దానం చేసిన దాని విలువ యింత అని చెప్పి వాని ఆస్తికనుక్కోమంటారు. మనకు వాని ఆస్తి విలువ తెలియదు కాబట్టి 100 అనుకుని అందరికీ భాగాలు పంచిపెడుతాము. వాడు దానం చేసిన విలువను అనుసరించి వాని ఆస్తి విలువ కనుక్కోగలుగుతాము. అది తెలిసిన తర్వాత మొదట మనం అనుకున్న 100 ఎలా కనుమరుగౌతుందో అలాగే అధ్యారోపం - అపవాదం అనేవాటి ద్వారా పరమాత్మను తెలుసుకోవడం ఒక పద్ధతి. అధ్యారోపమంటే లేని దానిని కల్పించటం. పంచకోశాలు, వాటి ధర్మాలు (అన్నయమ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయ కోశాలు, చావుపుట్టుకలు, ఆకలి దప్పులు, సంకల్ప వికల్పాలు, కర్మత్వ భోక్తృత్వాలు, సుఖదుఃఖాలు) ఉన్నాయని అవి నీవు కాదని వాటికి సాక్షివని చెప్పటం అధ్యారోపం. విశేషాలే లేవంటుంటే (ఆభాస అంటుంటే) దానిలో మళ్ళీ యిన్ని ఉన్నాయని అనటం అధ్యారోపం. అపవాదమంటే ఆ కల్పించిన దాన్ని తొలగించటం. ఇవన్నీ సత్, చిత్తులనే సామాన్యమే వివర్తమై యిలా కనిపిస్తున్నదని యథార్థం సచ్చిత్తులేనని చెప్పటం, ఉపనిషత్తులు. “యతోవా ఇమాని భూతాని జాయంతే యేన జాతాని జీవంతి యత్రయత్యాభిశం విశంతి” అని ఈ భూతజాలమంతా ఎందులో నుండి పుట్టిందో దేని వలన జీవిస్తున్నదో దేనిలో లయమౌతున్నదో అది బ్రహ్మము, అని చెప్పింది. ఈ అపవాద ప్రక్రియనే.

ఒకపరి జగములు వెలినిడి
 ఒకపరి లోపలికి గొనుచు ఉభయము తానై
 సకలార్థ సాక్షియగు ఆ
 య్య కలంకుని ఆత్మ మూలు నర్థి దలంతున్

అని గజేంద్రునితో పోతనామాత్యుడు చెప్పించినదీ విషయాన్నే. దానిలోనుండి ఇది వచ్చిందనటం అధ్యారోపం అది యిదే అనటం అపవాదము. అర్థం కావాలంటే గురువు దగ్గర కూర్చుని శ్రవణం చేయాలి. తరంగం జలం కంటే వేరనుకోవటం. తరంగము జలమే అనుకోవటం. ఆకాశం నల్లగా కనిపించిందంటాడు తెలియనివాడు. ఆకాశానికి నల్లదనం ఎక్కడనుండి వచ్చింది? తెలిసిన వాడు తన కన్ను కొంతమేరకే చూడగలిగిందని, అది చూడలేని భాగం తన అజ్ఞానమేనని అది చీకటి అని ఆ చీకటిని ఆకాశానికి అంటగడుతున్నామని గ్రహిస్తాడు. శరీరంతోబాటు, బంధు మిత్రాదులు, వస్తు వాహనాలు జ్ఞానికి కూడ అజ్ఞానివలెనే కనబడుతాయి. కాని వాని దృష్టిలో వస్తుసిద్ధంగా బంధుమిత్రాదులు లేరు. బుద్ధి సిద్ధంగానే ఉన్నారు. వారందరూ జగత్తుగా సద్రూపాలు నాచిత్ ఆ సత్ మీద వ్యాపించి అవి కనబడుతున్నాయి. నేను చూస్తేనే కనబడ్డాయి కదా. అదంతా నా చిద్రూపమేనని చూడగలుగుతాడు. తాను నిరాకారమైతేనే అంతటినీ ఆక్రమించగలడు. అవన్నీ తానుగానే చూడగలుగుతాడు తాడు పాము ఒకే చోట ఉండవు. ఒకటి తెలిస్తే రెండవది ప్రవిలాపనం అయిపోతుంది. అది అనుభవానికి విరుద్ధం కాదు. సర్వమూ ఆత్మ స్వరూపమేననే అద్వైత సిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకం కాదు. నామరూపాలన్నీ నా ఆలోచనలు, వృత్తులు. ఆలోచనలన్నీ జీవుడి ఐడియాలు, థింగ్స్ అన్నీ జగత్తు రూపాలు. ఒకటి

నిజం రెండవది అబద్ధం. అంటే ఆభాస. ఇప్పుడు జగత్తు అనే బంధు మిత్రాదులు, వస్తు వాహనాలు నా రూపాలే. నా చిద్విశేషాలు అలోచనలు, నా సద్విశేషాలు రూపాలు. ఇక దిగులెందుకు?

77. అసలాత్మ శరీరాన్నివదలి బయటకు రావటమెలా సంభవం? మానసికమా? అది వాస్తవంగానా? మానసికమే అయితే పరిష్కారం కూడా మానసికమే. వాస్తవంగా ఏర్పడదు. అలా కాక వాస్తవమే అయితే ఇక ఈ ప్రాణము మనస్సు రెండూ త్రోసి పుచ్చి నీవు నీవుగా బయటకు రావాలి. రాగలవా? వస్తే నీకు ప్రాణం లేదు. తెలివి లేదు. ఎక్కడ ఉండగలవు? ఎలా ఉండగలవు?

జ. ఈ ప్రశ్ననే తికమక పెడుతున్నది. ఆత్మ శరీరంలో బందీ అయి ఉంటే శరీరాన్ని వదిలి బయటకు రావటమెలా సంభవం అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. తరంగాలు, బుద్బుదాలు ఫేనాలు సముద్రాన్ని వదిలి వచ్చాయా? వస్తే వాటికి ఉనికి ఉందా? ఆత్మ నిరాకారం. అది శరీరం వెలుపల లోపల అన్ని శరీరాల్లో వ్యాపించి ఉంటుంది. అది ఒక శరీరాన్ని వదిలి బయటకు వచ్చిందంటే ఆ బయట అంతకుముందు లేదని వప్పుకోవాలి కదా. శరీరాన్ని వదిలి వచ్చిందంటే శరీరంలో ఆత్మ ఉండదని కదా. శరీరంతో తాదాత్మ్యం పొంది నీవు నిన్ను పరిమితం చేసుకున్నావు. నీకు లేని ధర్మాలు నీపై ఆపాదించుకున్నావు. నిర్వికారమైన సామాన్యమైన నీవు దేహమనే విశేషాలతో తాదాత్మ్యం పొంది నిన్ను నీవు బద్దుడు అనుకున్నావు. అనుకోవటం బుద్ధి సిద్ధమే. వస్తుసిద్ధంగా నీవసలు బద్దుడివి కాలేదు. నీకు బంధం నీవు వేసుకున్న మానసికమైనదే. పసుల కాపరి పసువులను తీసుకుని అడవికి వెళ్ళాడు. గాలి వాన వచ్చింది.

చీకటిలో పసువులు తప్పి పోతాయని ముని ఆశ్రమానికి వెళ్ళాడు. ఆ రాత్రి తన పసువులతో అక్కడే గడిపాడు. అయ్యా! నా పసువులు తప్పిపోకుండా వాటిని కట్టటానికి త్రాళ్ళిమ్మని అక్కడ మునిని అడిగాడు. ఆ మహర్షి నా ఆశ్రమంలో అన్ని తాళ్ళెందుకుంటాయి నాయనా అని ఒక పసువు దగ్గరకెళ్ళి తాడుతో దాన్ని బంధించినట్లు అభినయించాడు. అన్ని పసువులను అలాగే బంధించాడు పసులకాపరి. తెల్లవారాక ఆ పసువులు తోలినా కదలలేదు. కారణం అవి కట్టివేయబడ్డమని అనుకోవటమే. విడిచి పెడుతున్నట్లు అభినయించగనే పసువులు పరుగు పెట్టాయి. ఇక్కడ పసువులు నిజంగా బంధింప బడ్డాయా? అది మానసికమా? వాస్తవమా? అలాగే మానవుడు పశుప్రవృత్తి గలవాడే కాబట్టి బుద్ధి జ్ఞానం ఉపయోగించకుండా తాను బద్ధుడను అని అనుకుంటున్నాడు. విడిపించుకోవాలని అనేక ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడు. కట్లు ఇంకా బిగుసుకుని ఉచ్చులొతున్నాయి కాని విడివడటం లేదు. యముడు పాశం వేసి లాక్కుపోతాడంటారు. యమధర్మరాజేమైన త్రాళ్ళ తయారీ కర్మాగారంపెట్టుకున్నాడా? మనల్ని కట్టేసే త్రాళ్ళు ధనేషణ, దారేషణ, పుత్రేషణ, మూడు ముళ్ళు గట్టిగా వేసుకుని (వేసుకున్నట్లు అనుకుని) మనమే బద్ధులమైనాము. దేహంతో తాదాత్మ్యం పొంది అదే సత్యమనుకుని రాగద్వేషాలు, కామక్రోధాలు, కర్మత్వ భోక్తృత్వాలు మన మీద వేసుకుని ప్రారబ్ధం అయిపోగానే దేహాన్ని వదులుతూ, పుణ్యపాపాలు అయిపోగానే భోగయాతనా శరీరాన్ని వదులుతూ పునరపి జననం పునరపి మరణం అన్న సంసారచక్రంలో చిక్కుకుని మనకు మనమే బాధ పడుతున్నాము. 'కానని వాని నూతగాని కానని వాడు విశిష్ట వస్తువున్ కానని భంగి', అచ్చపు చీకటింబడి గృహ

ప్రతులై విషయ ప్రవృష్టలైన మనకు పరుల చెప్పిననైన నిజేచ్ఛనైన ఏమిచ్చిననైన జ్ఞానం కలుగుతుందనటంలో అనుమానమే. ప్రాణము, మనస్సు రెండూ త్రోసిపుచ్చి నీవు నీవుగా బయటకు రాగలవా? అని ప్రశ్నిస్తున్నారు. అసలు ప్రాణము, మనస్సు నేనా? ఎప్పుడైతే నేను సచ్చిత్తులు, అస్తి భాతి అని తెలుసుకుంటానో నా శరీరంతోబాటు మనసు ప్రాణము అన్నీ నాది అని నాకు తెలుస్తుంది. జగత్తునెలా నాలో ప్రవిలాపనం చేసుకుంటానో నా శరీర మన: ప్రాణాలు కూడ నా విశేషాలని అవి నా విభూతులని గ్రహిస్తాను. అవి ఉన్నా నాలోనే ఉంటాయి. లయమైన నాలోనే లయమై ఉంటాయి. నేను తెలియనపుడు కూడ వాటితో వస్తుసిద్ధంగా కలిసి వుండలేదు. అజ్ఞాని కూడ తన మనస్సు, తన ప్రాణము, శరీరాన్ని నా మనసు, నా బుద్ధి, నా ఎముకలు, నా కండరాలు, నా ప్రాణము అని తనకన్న భిన్నంగానే చెప్తున్నాడు కదా. అయితే తన మాటలకు తానే అర్థం తెలుసుకోలేని మూర్ఖుడు. ఈ ప్రపంచంలో అన్నీ నాది అనే డబ్బాలో పడేవే. నేను అనే డబ్బాలో నా జ్ఞానము ఒకటే ఉంటుంది. నాదంతా కూడ నా విభూతి అనో లేదా అభాస అనో నీ జ్ఞానం లెవెల్ ననుసరించి భావించుకో. అప్పుడు దేహానికే మరణం. మరణమంటే మార్పు అది ప్రతి నిత్యం మారుతూనే ఉంది. ఇది పూర్తిగా శిథిలమైతే 'వాసాంసి జీర్ణాని యథావిహాయ' అని పాత వస్త్రాన్ని తీసి కొత్త వస్త్రాన్ని ధరించినట్లు ఒక దేహాన్ని వదలి మరొక దేహాన్ని ధరిస్తున్నాను. విశేషమైన నామరూపాన్ని గుర్తించటానికి విశేషమైన శరీరం కావాలి. అది నాకు ఉపకరణమే కాని అది నేను కాదు అని తెలిస్తే సర్వేసర్వత్ర ఉన్న నీవు అహం అన్నం అహమన్నాద ఏవచ అని ఉపనిషద్వ్యాఖ్యాన్ని ఋజువు చేస్తావు.

78. ఇంతకు ముందున్న శరీరము, ప్రాణము, మనస్సు బదులు నీకు శరీరమేది? ప్రాణమేది? మనస్సేది? అవి లేకుండా నేనున్నాననిగాని, ఉన్నట్లు తెలుసుననిగాని, ఫలానా విధంగా ఉన్నాననిగాని అనుభవమెలా ఏర్పడుతుంది?

జ. ఒక చీకటి గదిలోనికి నీవు ప్రవేశించావు. ఆ గదిలో బీరువాలు, సోఫాలు అనేకం ఉన్నాయి. కాని కన్ను బొడుచుకున్నా కానరాని చీకటి. కదిలావంటే దేనికో ఒక దానికి తగుల్కొని పడేమాట ఖాయం. అంటే ఆ గది నిండా అన్ని వస్తువులున్నాయన్నమాట. నీవు ఒక చిన్న కొవ్వొత్తి తీసుకుని గదిలో ప్రవేశించావు. ఏ వస్తువు తగలకుండా ఆ గదిలో నడవగలవా? లేదా? ఆ కొవ్వొత్తి జడము. అయినా నీ జ్ఞానానికి అది సహాయకారిగా నుండి నీకు ఏ వస్తువులు తగలకుండా చేయగలిగింది. అలాగే నీ శరీరము, మనస్సు, ప్రాణము జడములు. నీ చైతన్యం ప్రకాశించటం వలన అవి దాని సాన్నిధ్యంలో తాము శక్తివంతులమైనట్లు ప్రవర్తిస్తున్నాయి. మీదు మిక్కిలి నీ శక్తి సామర్థ్యాలను తమవిగా చేసుకుని వ్యవహారం చేస్తున్నాయి. వీటి గొప్పతనాన్ని (అంటే చేతకానితనాన్ని) కేనోపనిషత్తు చెప్పనే చెప్పింది. విష్ణువీగి శరీరాన్ని తామే పోషిస్తున్నామన్న వాటన్నిటినీ నా చైతన్యం లేకపోతే నిరర్థకమని నిరూపించింది. అన్యోన్య అధ్యాసచే నీ జ్ఞాన శక్తిని వాటియందారోపించి వాటికి గల జనన మరణాలను నీపై (ఆత్మ) పై ఆరోపించుకున్నావు. అదే అజ్ఞానము, శరీరం ప్రపంచాన్ని గుర్తించటానికి కావాలి. ఇంద్రియాలకు విషయాలనే వాటితోగలిగే సంయోగమే ప్రపంచ నాటకం. జ్ఞానము అద్వైతము. శరీరాలు ద్వైతము. ఆలోచించు. నీవున్నాననటానికి ఏ సూర్య కాంతి, ఏ దీపపు వెలుగు ఏ ఇంద్రియాలు అవసరము లేదు. అది వున్నదా లేదా

అనటానికి ప్రమాణం కావాలి. నేనున్నానా లేనా అని ఎవడికీ అనుమానం రాదు. దేవుడున్నాడా లేడా అని జీవుడడుగుతున్నాడు. జీవుడసలు ఎక్కడున్నాడని సర్వజ్ఞుడైన దేవుని ప్రశ్న. 'నేను లేను' అని ఎవడైనా అనగలిగితే వాడికి మాత్రమే దేవుడు లేడనే హక్కు ఉన్నది. జనన - జీవన - మరణాలనే మూడింటికి సాక్షిగా ఆ పుట్టుకను నీవే చూస్తున్నావు. నేను పుట్టాను అంటావు కదా. అలాగే నేను జీవిస్తున్నానంటావు. ఎప్పుడో నేను మరణిస్తానంటావు. ఆ మూడింటికి సాక్షిగా నీవు ఎప్పుడూ ఉంటావు. ఈ రోడ్డు హైదరాబాదు పోతుంది అన్నమాట నిజమేనా? రోడ్డు హైదరాబాదు వెళ్ళదు. అది అక్కడే ఉంటుంది. దాన్ని అధిష్టానంగా చేసుకుని నీ వాహనం వెళ్తుంది. వాహనం హైదరాబాదు చేరుతుంది. రోడ్డు అలాగే ఉంటుంది. వాహనం రోడ్డుపై ప్రయాణం చేసినా చేయకపోయినా రోడ్డుకెలాటి వికారము లేదు. అలాగే నీవు అనే జ్ఞానం ఆధారంగా చేసుకుని దేహాలు వస్తూ ఉంటాయి, పోతూ ఉంటాయి. నీ జ్ఞానం అప్రమేయం. దాన్ని ఇంద్రియాలతో పట్టుకోవాలని ప్రయత్నించకు. దాన్ని అలాగే బుద్ధి సిద్ధం చేసుకో అవ్యక్త ఆనందాన్ని అనుభవించగలవు. నా అనుభవాన్ని చెప్పాలంటే నాకన్నా భిన్నంగా ఇంకొకళ్ళుండాలి. అద్వైతంలో ఉన్నది నేను. నాకు ఉన్నానన్న స్ఫురణే ఉంది. సుఖంగాని, దుఃఖంగాని నాకన్న భిన్నం కాబట్టి అవి అనుభవానికి వస్తాయి. నేనున్నానన్న స్ఫురణ అనుభవానికి రాదు. ఎందుకంటే ఆకారం పొందిన దానికి అనుభవం సుఖమో! దుఃఖమో! నేను నిరాకారాన్ని నాకు ఉన్నానన్న స్ఫురణే.

79. పైగా ఇదంతా సిద్ధమే గాని, క్రొత్తగా సాధించేది కాదని గదా సిద్ధాంతం చేశాము. అలాటప్పుడది పూర్వమే మనకు దృష్టమై ఉండాలి కదా. ఇక ప్రయత్నమెందుకు చెప్పవలసి వచ్చింది?

జ. తరగతి గదిలో ఉన్న విద్యార్థులందరూ 100 కి 100 శాతం మార్కులు సంపాదించలేరు. వారిలో కొందరు 30 % తెచ్చుకుంటారు. మరికొందరు 60 % తెచ్చుకుంటారు. కొందరు 90 % తెచ్చుకోగలరు. పది మంది మాత్రమే 90 నుండి 99 వరకు తెచ్చుకోగలవాళ్ళుంటారు. నూటికి 100 వచ్చేవాళ్ళు ఒకరో ఇద్దరో ఉంటారు. ఒకే టీచరు ఒకే సిలబస్ ఒకలాగే చెప్పినా రిసీవర్లో తేడాలున్న కారణంగా అందరూ అన్ని మార్కులూ తెచ్చుకోలేకపోతున్నారు. అలా చెప్పగనే అర్థమయ్యే వారు అధికారపురుషులు. ఇక్కడ పురుషులంటే మగధీరులని అర్థం చేసుకోకూడదు. జీవుడు పురుషుడని దేహం ప్రకృతి అని పురుషోత్తముడు పరమాత్మ అని గీతాచార్యుల ఉవాచ. అధికారపురుషులనగా అంతకుముందే చిన్న ఉద్యోగం నుండి ప్రాక్టీసు చేసుకుంటూ ప్రమోషన్ తెచ్చుకున్న డెప్యూటెడ్ క్యాండిడేట్స్. వారికి సిద్ధాంతం వెంటనే అర్థమౌతుంది. సాధన, ప్రయత్నము వారికవసరము లేదు. మధ్యమ, మందాధికారులకు తప్పనిసరిగా ప్రయత్నము అవసరము. అలాటి వారికే కర్మ, ఉపాసన, అభ్యాస, వైరాగ్యాలు చెప్పబడ్డాయి. హైదరాబాదు చేరాలంటే కర్నూలు వదలటం కాదు. కర్నూలు వదలటం వైరాగ్యం అంతమాత్రాన హైదరాబాదు రాదు. ఆ దిశగా ప్రయాణం చేయాలి. బయల్దేరిన తర్వాత బస్ చెడిపోయి గాని, ఆక్సిడెంట్ అయికాని 50 k.m. లు దాటినతర్వాత ఆగిపోతే మళ్ళీ కర్నూలు వచ్చి ప్రయాణం మొదలు పెట్టనవసరము లేదు. అక్కడ నుండి మిగిలిన k.m.

ప్రయాణం చేయాలి. హైదరాబాదు చేరాక ప్రయాణం ఆగిపోతుంది. సాధన అంటే ప్రయాణం. గమ్యం సిద్ధి. విశేషభావం నుండి సామాన్యం వరకు ప్రయాణం చేయాలి. సగుణోపాసన సర్వదృష్టి. నిర్గుణోపాసన రజ్జు జ్ఞానం. జీవ జగదీశ్వరులనే ద్వైతం శుద్ధమైన అద్వైతంగా భావించగలిగే వరకు సాధన చేయాలి. అది సిద్ధమైన నీకు అనుభవం కలగలేదు కదా. నీకై నీవు అనుభవించలేకపోతే నీవు ఎలా నమ్మగలవు? నీవు జీవుడివి కాదని ప్రత్యగాత్మవనే ప్రత్యభిజ్ఞ కలుగగనే నీ జీవత్వం ఎగిరిపోతుంది. నీ ఎదురుగా కనపడకుండా నీకు భిన్నంగా అప్పటి వరకు ఉన్న సర్వజ్ఞుడైన ఈశ్వరుడికి ఈశ్వరత్వం పోతుంది. నీవు విశేషమైనావు కాబట్టి అప్పటి వరకు ఈశ్వరుడికి కూడ అనేక నామరూపాలు సృష్టించావు. నీకు జీవత్వం ఎలా ఆగంతుకమైందో ఈశ్వరుడికి ఈశ్వరత్వం ఆగంతుకమైంది. నీకు అనుకూలంగా భగవంతునికి కూడ అనేక రూపాలు సృష్టించావు. నీవెలా ప్రారబ్ధం అయిపోగానే మరణిస్తున్నావో నీచే సృష్టించబడిన ఈశ్వరుడు కూడ ప్రళయంలో పోతున్నాడు. అలాటి వారికే గీతలో “యే యథామాం ప్రపద్యంతే తాం స్తథైవ భజామ్యాహం” ఎవరు నన్ను ఎలా భావిస్తారో వారిని నేనలాగే అనుగ్రహిస్తానని చెప్పబడింది. నిన్నెలా దేహంలో వస్తుసిద్ధంగా కాక బుద్ధిసిద్ధంగా బంధించుకున్నావో దేవుని కూడ గుడి కట్టి గుళ్ళో పదిలంగా బంధించావు. ఆ దేవుని ఆ బంధిఖానాలో నుండి విడిపిస్తే కదా ఆయన నిన్ను కాపాడేది. నీ పిచ్చిని పోగొట్టటానికి అధ్యారోపము - అపవాదమనే పేరుతో లేని జగత్తుకు ఉనికి కల్పించి, లేని శరీరానికి ఉనికి కల్పించి చెప్పాల్సి వచ్చింది. తెలిస్తే సాధన, సిద్ధిస్తే జీవుడు గౌణాత్మ అని జగత్తు మిథ్యాత్మ అని తెలుస్తుంది. అప్పుడు ఈశ్వరుడెగిరిపోయి ‘జీవో బ్రహ్మైవ’

అనుభవానికి వస్తుంది. అంతవరకు ప్రయత్నం చేయవలసిందే కదా. మెడిసిన్‌లో చేరిన విద్యార్థిని డాక్టర్ అంటారు. అయిన వాడు 1st M.B.B.S., అని బ్రాకెట్‌లో వ్రాసుకోవలసిందే కదా. యూనివర్సిటీ గాని, మెడికల్ బోర్డుగాని నీకు సర్టిఫికేట్ కోర్సులో చేరిన మరునాడే యివ్వదు కదా. కోర్సు వర్క్ పూర్తిచేయాలి, పరీక్షలు వ్రాయాలి. చదివిన దాన్ని శిక్షణ రూపంలో హౌస్ సర్జన్‌షి చేయాలి. అప్పుడే నిన్ను డాక్టర్ అంటారు. ఇది కూడ అలాటిదే. పూర్వమే మనకు దృష్టం కాలేదు కాబట్టి ప్రయత్నం కావాలి. ముందే తెలిస్తే ఎవడైన ప్రయత్నిస్తాడా?

90. అలా దృష్టం కాని వాడికే చెప్పాము ప్రయత్నం అయిన వాడికి కాదంటారా? అయిన వాడెవడు? వాడు అయ్యానని మనకు చెప్పాడా? లేక మనమూరకబుద్ధిబలంతో ఊహిస్తున్నామా?

జ. పూర్వమే ఈ ప్రపంచం పరమాత్మేనని దృష్టమైన వాడికి ప్రయత్నం సాధన అవసరము లేదు. వాడు అధికారిక పురుషుడు. వాడు అయ్యానని చెప్పనవసరము లేదు. వాడు స్థిత ప్రజ్ఞుడు. ప్రతివాడు ప్రపంచం నుండి విడివడి పరమితుడైనాడు కాబట్టి ఈ ప్రపంచంలోని అన్ని వస్తువులు సంగ్రహించి తన దగ్గర పెట్టుకోవాలనుకుంటాడు. అందుకే ఈషణత్రయాలు. తనకన్నా భిన్నమైన దాన్ని తన దగ్గర చేర్చుకోవాలి అనుకునేవాడు, తన దేహాన్ని తాననుకుని దానికి భిన్నమైనవన్నీ తనవి కావాలనుకుంటాడు. ప్రతిదాని మీద తన ఆధిపత్యాన్ని కోరుకుంటాడు. స్థితప్రజ్ఞుడు తన దేహంతోపాటు ప్రపంచమంతా తానుగానే చూస్తాడు. దాన్ని నాదిగా కాకుండా నేనుగా చూస్తాడు. తనకు ఆ ప్రపంచానికి మధ్య గోడలుగానున్న ఆకారాలను తుడిచి వేసుకుంటాడు. తను

చిద్విశేషాన్నని తెలుసుకున్నవాడు ప్రపంచాన్ని సద్విశేషంగా చూస్తాడు. సచ్చిత్తులే చిదాకాశమని తనను అదిగా చూచుకుని ఆనందిస్తూ ఉంటాడు. అలా అని అతనికి మనుష్యులు కనబడరని కాదు. అతని దృష్టి మారింది. అందరికీ ప్రాముఖ్యమనిపించే ధర్మార్థకామాలు అతనికి అతి స్వల్పంగా ఆభాసలుగా తోస్తాయి. అవి అతనిని చలింపజేయలేవు. అతని దృష్టిలో ధర్మ పురుషార్థమే ఉండదు. తద్వార పుణ్యపాప సముపార్జన మిథ్య అని తెలుసుకుంటాడు. తీర్థయాత్రలు చేయడని కాదు. చేస్తే చేస్తాడు చేయకపోయినా నిర్లిప్తంగా ఉంటాడు. వెళ్ళకపోయాననే బాధ, వెళ్ళగలిగానన్న తృప్తి రెండూ అతనికుండవు. బంగారము, మట్టి బెడ్డ అతని దృష్టిలో సమానమే. ఏది కావాలనుకోడు, ఏది విసర్జించడు. “యద్యచ్ఛాలాభసంతుష్టో” తనకు లభ్యమైన దానిని తన ప్రారబ్ధంలో ఉండబట్టే వచ్చిందని భావిస్తాడు. జీవన్ముక్తుడు. అతనికి జనన మరణాలు లీల. అవన్నీ తన విభూతులే. సహజ కర్మలు నిర్వర్తిస్తూ జీవయాత్ర సాగిస్తాడు. వాడు తానది అయ్యానని చెప్పనవసరము లేదు. చెప్పడు. ఎందుకంటే తనకంటే భిన్నమైన వాడితో తన గుఱించి చెప్పాలి. వాడి దృష్టిలో అందరూ తానే. తాను పొందిన నిరాకారమే అంతటా చూడగల (దర్శించగల) ఆతనికి చెప్పాలనే కోరిక ఎలా పుడుతుంది? అందుకు భిన్నంగా ఎవడైన ప్రవర్తిస్తే అది నటన అని గుర్తించాలి. వాడిని మన బుద్ధి బలంతో ఊహించడం కాదు. వాడి చూపు, మాట, ప్రవర్తన అన్నీ చెప్పకనే ఆతడు జీవన్ముక్తుడని చెప్తాయి. “అన్యోన్యం తత్కథనం తత్చింతనం తద్రబోధనం” కావిస్తూ ఉంటాడు. ఆ మహనీయుని చూడగనే ఆ లక్షణాలు తెలిసిన ఎవరైన గుర్తించగలరు.

81. అంతే కాదు. వారిలో ఒక ఆత్మ, మనలో ఒక ఆత్మ లేదు కదా! ఆత్మ అనేది అఖండంగా ఒకటే కదా అలాటప్పుడు ఒకడు బద్ధుడు ఒకడు సాధకుడు అనే తేడా ఎలా ఏర్పడింది?

జ. ఎన్నిసార్లు జవాబు చెప్పినా మళ్ళీ ఈ ప్రశ్నను అడుగుతున్నావు. ఒక పాఠశాలలో ఆటల పోటీలు జరుగుతున్నాయి. పరుగు పందెము. ఒక పెద్ద గీత గీచి ఒకే వయస్సు కలిగిన ఒక తరగతిలోని పిల్లలను ఆ పోటీలో పాల్గొనటానికి నిలబెట్టారు. వారందరూ ఒకే సమయానికి ఒకే ప్రదేశం నుండి బయల్దేరారు. విజిల్ వేయగానే అందరూ పరుగు మొదలెట్టారు. అందులో ఒకడు ముందుగా లక్ష్యాన్ని చేరగలిగాడు రెండవవాడు కొన్ని సెకనులు ఆలస్యంగా వచ్చాడు. మిగిలినవాళ్ళు అక్కడక్కడ నిలబడి ఉన్నారు. దీనికి కారణం ఏమిటి? ఎవరైన వాళ్ళను అడ్డగించారా? ఎవరి బలంకొద్దీ వాళ్ళు పరుగుపెట్టారు. అలాగే జీవరాసులన్నిటిలో మానవుడు అలా ముందుకు వచ్చినవాడు బుద్ధి జీవి. వీడికి మాత్రమే తానే ఆత్మనని తెలుసుకొనే అవకాశము ఉంది. 'మనుష్యత్వం, ముముక్షుత్వం, మహాపురుష సంగమం' అని ఆది శంకరాచార్యులు వివేక చూడామణిలో చెప్పినట్లు మోక్షం పొందే అవకాశం కలిగించే మానవ జన్మ వచ్చింది. అందులో పశుత్వ లక్షణాలు వదలకుండా ఉండే వాడిని పశువే అనాలి. ఒకడు తరగతి గదిలో కూర్చుని ఉపాధ్యాయుడు పాఠం చెప్తుంటే వినక తన గేదెల గుఱించి ఆలోచిస్తున్నాడుట. అధ్యాపకుడు వాడిని శిక్షించటానికి మూడు రోజులు పశువుల పాకలో ఉండి రమ్మన్నాడుట. శిక్ష పూర్తి అయిన అనంతరం వాడు తరగతి గదివాకిట నిలబడ్డాడుట లోపలికి రారా అని టీచరు చెప్తే వాడు 'సార్! నా కొమ్ములు ఈ వాకిట్లో పట్టవేమో ఎలాగ' అని

తటపటాయిస్తున్నానన్నాడుట. గేదెలతో తాదాత్మ్యం పొంది వాటి లక్షణాలు తనకు వచ్చినట్లు భావించాడా విద్యార్థి. ఆత్మ అనేది అఖండంగా ఒకటే అది విభజించడానికి వీలుకాదు. మనకు ఎదురుగా కనిపిస్తున్న ఆకాశాన్నే విభజించలేము. ఇక చిదాకాశాన్ని ఎలా విడదీయగలవు. అదెప్పుడూ విభక్తం కాలేదు. అవదు కూడ. అయితే నీ బుద్ధి సిద్ధంగా దాన్ని విభజించుకుంటావు. భూమిని ఎలా అక్షాంశ రేఖాంశములనే ఊహారేఖలతో భూమధ్య, కర్కట, మకర రేఖలుగా నీ సౌలభ్యం కోసం విభజించుకున్నావో అలాగే జడచేతనాలుగా జరాయుజ, స్వేదజ, అండజ, ఉద్భిజాలుగా అనేక జీవరాసులుగా విభజించుకున్నావు. ఆ దేహాలతో తాదాత్మ్యం పొందిన నీ మనస్సే నీవు బద్ధుడవని చెప్తున్నది. దేహ తాదాత్మ్యం వదలటానికి చేసే ప్రయత్నమే సాధన అలా ప్రయత్నించే వాడిని సాధకుడంటాము. దేహంతో కలిస్తే దృశ్యం నిన్ను భయ పెడుతుంది. వదిలిపెట్టి పారిపోమ్మంటుంది. దైర్యంగా ఎదుర్కోనివ్వదు. అలా ఎదుర్కోలేకనే చాలమంది ఆత్మ హత్యలు చేసుకుంటున్నారు. దేహం పోతే సమస్య పోతుంది అనుకుంటున్నారు. సాధనతో ఆ సమస్యలను ఆభాస చేసుకోవచ్చునని వారికి తెలియదు. సాధనలో ఆభాస అయిన దృశ్యం సిద్ధిలో సామాన్యమైపోతుంది. ఇప్పుడు బద్ధుడు, సాధకుడు, సిద్ధుడు అని మూడవస్థలు కలిగిన ముగ్గురు వచ్చారు కదా. వీరందరూ సమానమేనని అంటావేమిటి. బుద్ధికి పదునుపెట్టి సాన బెట్టుకున్న వజ్రం ఒకడు. మట్టి కొట్టుకు పోయిన సానలేని భూగర్భంలోనున్న కార్బన్ ఒకడు. వాడు కూడ వజ్రమే. 'సానపట్టు పట్టుకుంటే వజ్రమైన అదొక్క రాయిరా' అని సినిమా కవి చెప్పినట్లు శ్రవణ, మనన, నిధి ధ్యాసలు లేకుంటే మానవ

జన్మమెత్తినా వాడు బద్ధుడే. సానపట్టు పట్టుకుంటే సాధకుడు క్రమంగా సిద్ధుడౌతాడు. ఆత్మ అఖండము అని తెలియకుండా వాడిలో నాలో ఒకే ఆత్మ ఉంది కదా అనడం. నీ సోమరితనానికి పరాకాష్ఠ. బుద్ధికి పదునుపెట్టుకో. అనవసరమైన ప్రసంగాలతో జీవితాన్ని మీనమేషాలు లెక్కబెడుతూ వ్యర్థం చేసుకోవద్దు. మేషరాశి నుండి మొదలు పెడితే మీన రాశికి అయిపోతుంది. కాని మీనం తర్వాత మేషం అని మొదలు పెడితే ఎన్నాళ్ళున్నా అంతే మళ్ళీ పుట్టుక మళ్ళీ చావు. తిరిగి పుట్టుక ఇక దీనికి అంతే ఉండదు. 'బహునాం జన్మనామంతే జ్ఞానవాన్ మాం ప్రపద్యతే' చాలా జన్మలు ఎత్తిన తర్వాత వచ్చిన మానవ జన్మను వృధా ప్రశ్నలతో కాలక్షేపం చేయవద్దు. మృత్యువు నీ వీపుమీద ఉన్నది. ఎప్పుడో ముందుకు వస్తుంది. అది వచ్చాక ఇక నీవేం చేయాలన్నా చేయలేవు. అసలే జీవితకాలం చాలా స్వల్పం నూరేళ్ళే. అందులో నిద్ర పేరుతో 50 సంవత్సరాలు పోతాయి. బాల్యంలో తెలియక, యౌవనంలో కోరికల వెంటబడి ఎన్నో చేశాము. ఎక్కడైనా తృప్తి చెందామా? ఏ వస్తువైనా తాత్కాలిక ఉపశమనమే కాని శాశ్వత ఆనందాన్నిచ్చిందా? ఇచ్చివుంటే నీవు మరొక దానికోసం వెంపర్లాడవు. ఇంకా పరిభ్రమిస్తూనే ఉన్నావంటే నీవు సాధనలోకి రాలేదు. సిద్ధి ఎలా వస్తుంది. ప్రశ్నలు మాని సద్గురువును వెతుక్కో. ధనం తీసుకుని మంత్రం చెప్పేవాడు కాదు. మహిమలు చూపేవాడు కాదు. దిశా నిర్దేశం చేయగలవాడు. అలాటి సద్గురువు మాత్రమే నీకు సాయం చేయగలడు.

82. కాకపోయినా ఏమి తెలియని లొకికుడెలా మరణిస్తున్నాడో సాధకుడు సిద్ధుడు కూడ అలా మరణించడం చూస్తున్నాము కదా! మరణమనే సమస్య ఎవరికీ తప్పనప్పుడు యిక అద్వైత జ్ఞానం పరిష్కారమెలా

అయింది?

జ. ఏమి తెలియని లోకికుడు, సంగీత విద్వాంసుడు నాట్యకోవిదుడు నట చక్రవర్తి, నటనా సార్వభౌముడు, శాస్త్రజ్ఞుడు, అంతరిక్ష యాత్రికుడు, సముద్ర గర్భ పరిశోధకుడు అందరూ శరీర దృష్టితో చూస్తే దేహాలే 'దహ్యతి ఇతి దేహః' ప్రతి దినము దహించబడుతున్నది. డెడ్స్కిన్ స్నానం చేసేటప్పుడు సోపునీళ్ళతో కలిసి రావటం అందరికీ అనుభవమే కదా. అంతెందుకు ఎక్కడైనా దెబ్బతగిలితే క్రొత్త చర్మంవచ్చి పాత చర్మం చెక్కుకట్టి ఊడిరావటం ఎవడికి తెలియదు. ఆహార నిద్ర భయ మైథునాలు అందరికీ సమానమే అలాగే మరణం కూడ సమానమే ఎవడు పుడతాడో, వాడు మరణించాలి. ఆకారమైన ప్రతి వస్తువు పుడుతుంది. అంటే తయారైంది. ఈ తయారీకి ఉపాదాన - నిమిత్త అనే రెండు కారణాలుండాలి. ఉపాదాన కారణం ఆ వస్తువు నిండా పరుచుకుని ఉంటుంది. ఉదాహరణకు మట్టితో కుండ తయారు కావాలంటే కుండలో అన్ని భాగాల్లో మట్టి పరుచుకుని ఉండాలి. నిమిత్తకారణం కుమ్మరివాడు. వాడు దేనిలో ప్రవేశించలేడు. వాడు లేకపోతే కుండ తయారు కాదు. ఒక వేళ కుండ పగిలితే కుండ ఉపయోగం పోతుంది కాని ఆ పెంకులో కూడ మట్టి అలాగే ఉంటుంది. మట్టిని వదిలితే కుండకు ఉనికిలేదు. కుండ ఉన్నా బాన, చట్టి, మూకుడు ఎన్ని ఉన్నా, ఉపయోగపడుతున్నా పగిలిపోయి అభావమైన మట్టికి ఏ నష్టము లేదు. కుండ పోతే మట్టి పోదు. మట్టి నుండి అనేక నామరూపాత్మకమైన ఘట విశేషాలెలా వస్తున్నాయో బ్రహ్మము నుండి అలా జీవరాసులు వచ్చాయని ఆరంభ వాదులు చెప్తారు. ఈ జీవరాసులు పుట్టినా, ఉన్నా, చచ్చినా ఆ బ్రహ్మమునకు లాభముగాని నష్టము గాని లేదు. ఎలాగంటే నీవు

ఉంటేనే నిద్ర పోతావు. నిద్రపోతేనే కలవస్తుంది. కలలో అనేక విషయాలు, అనేక వ్యక్తులు కనబడతారు. ఇది అబద్ధమా? నిజమైతే మెళకువ రాగానే వాళ్ళేరి? నిజం కాదందామా కలకంటున్నంతసేపు లొకికుడైనా, శాస్త్రజ్ఞుడైనా దాన్ని అబద్ధమనుకోగలడా. మెళకువ తర్వాతనే దాని అసత్యత్వం రూఢి అయింది. కలలో వస్తువులు ఎలా అసత్యంలో పుట్టుక అసత్యమే, ఉనికి వ్యవహార సత్యం కాని పారమార్థిక సత్యం కాదు మరణం (కల కరిగిపోవటం) సత్యం కాదు. అలాగే ఆరంభ వాదుల దృష్టిలో ఈ ప్రపంచంలోని జీవుల జనన - జీవన - మరణాలు పరమాత్మకు సంబంధం లేని వ్యవహార సత్యాలు. ఇక పరిణామవాదులు బంగారములో నుండి కాసుల దండ - కమ్మలు గాజులు ఎలా వచ్చాయో మళ్ళీ వాటిని కరిగిస్తే బంగారంగానే ఉంటున్నాయో ఈ జగత్తంతా అలాగే బ్రహ్మము పొందిన పరిణామమేనంటారు. అయితే బంగారంలో నుండి కమ్మలు, గాజులు, నగలు వస్తే బంగారం ఆ మేరకు తరిగిపోవాలి బంగారం కాసులదండ అయింది కాని కాసులదండే బంగారమనడానికి వీలేదు. అనేక నగలున్నాయి. నగలున్నా లేకపోయినా బంగారమెలా సత్యమో అలలున్నా లేకపోయినా సముద్ర జలమెలా సత్యమో అలాగే ఈ నామరూపాలున్న దేహాలు ఉన్నా పోయినా పరమాత్మ నిశ్చలంగా అలాగే ఉంటాడంటారు. వివర్తవాదులు బ్రహ్మము ఆరంభవాదులలాగా తాను వేరుగా ఉండి వీళ్ళను తయారు చేయలేదు. పరిణామవాదుల్లాగా పరిణామం చెందలేదు. “తత్సృష్ట్యా తదేవానుప్రావిశత్”. తనసత్తో ఆ సద్విశేషాలు తనచిత్తో జ్ఞానము. స్ఫురణగా ఉపాదాన నిమిత్తాలు తానే ఐనాడు. కలలో తానే తను చూచే దృశ్యాలుగా ఎలా ఉందో తనకన్న భిన్నంగా మరేదీ లేదో అలాగే బ్రహ్మము ఈ ప్రపంచంగా

కనిపిస్తున్నాడంటారు. సముద్ర జలమే తరంగ, బుద్బుద, ఫేనాలుగా కనిపిస్తున్నది కాని అలా మారలేదు అప్పుడు కూడ సముద్రజలమే. జలాన్ని వదలి తరంగాలు లేవు బ్రహ్మము వివర్తమై నామరూపాలుగా కనిపిస్తున్నాడు నామరూపాలు మిథ్య. స్వరూపము సత్యము. దృష్టి మార్చుకోవటమే. “ దృష్టిం జ్ఞానమయీం కృత్వా పశ్యేద్బ్రహ్మ మయం జగత్ ” అది సాధన ద్వారానే తెలుస్తుంది. సాధకుడు సిద్ధుడు అందరివలె మరణాన్ని పొందటం లేదు. వారి సాధనలో మరణం దేహానికే కాని తనకు కాదని తాను మరణించనని తెలుసుకుంటాడు. దేహం పుట్టి ఉన్నప్పుడు కూడ అది చేసే ప్రతి పని “పశ్యన్ శృణ్వన్ శ్వసన్ ఉన్మిషన్మిషన్నపి” అని ఏ పని చేస్తున్నా తన జ్ఞానమేనని ఆ ఉపకరణాల ద్వారా అది వ్యవహరిస్తున్నదని ‘ కుర్యన్నపి నకారయన్ ’ ఏం చేసినా అసలు చేయనట్లేనని గ్రహిస్తాడు. మన దృష్టిలో లొకికుడివలెనే సాధకుడు సిద్ధుడు మరణిస్తున్నారు కాని వారి దృష్టిలో మరణం మార్చే. దేహం మారుతున్నది. కాసుల దండ చెడగొట్టి వడ్డాణం చేయించుకుంటే కాసులదండ పోయిందని ఎలా ఏడవడో అలాగే దేహాలు వస్తున్నా పోతున్నా వాడు మారడు. సాకారం మారుతుంది. అది దేశకాలాలనే పరిమితులకు లోబడి ఉండాలి. నిరాకారం మారదు. దానికి దేశకాల వస్తువులనే పరిమితులుండవు. సునామి వచ్చినా, కేదార్ లోయలో గంగమ్మ విజృంభించి ఎన్ని ప్రాణాలు బలికొన్నా అక్కడ ఉన్న ఆకాశానికి ఏ వినాశము ఎలా లేదో అలా సిద్ధుడికి తానే పరమాత్మనని ఈ జీవుడు గౌణాత్మ అని ఆ జగత్తు మిథ్యాత్మ అని తెలుసుకొబట్టి వాడి మరణం అందరిలాటి మరణం కాదు. లొకికుడా! ఆకాశాన్ని చూడు. వర్షం వస్తే నీ బట్టలు తడిశాయి. కాని ఆకాశం మీద చెయ్యి పెట్టి చూడు. అది

తడిసిందా. గుడిసెలు కాలినపుడు ఆ మంట చల్లారాక అక్కడ ఆకాశం వేడిగా ఉందా? ఈ పృథ్వి, ఆపస్, తేజో, వాయువులు, ఆకాశాన్నే (నిరాకారం కావటం వలనే) ఏమి చేయలేకపోయాయి. ఇక చిదాకాశాన్ని ఇంకేం చేయగలవు. పంచభూతాలే చేయలేని పనిని పంచకోశాలు, పంచ తన్మాత్రాలు గల పాంచభౌతిక దేహమరణం చేయగలదా? అద్వైత జ్ఞానం ఖచ్చితంగా నీ సమస్యకు పరిష్కారాన్ని చూపుతుంది అయితే 'శ్రద్ధావాన్ లభతే జ్ఞానం'. ఊరక అవాకులు చెవాకులు మాని సాధన ప్రారంభించు. సద్గురువును సమీపించు. నీ ప్రమేయం లేకుండానే పుట్టావు. తల్లిదండ్రులు ఎలాగో తిండిపెట్టి, విద్యాబుద్ధులు చెప్పించి నీ ఉనికికి కారణమైనారు. మరణం ఎప్పుడో కాచుకుని ఉంది. ఆ సమస్య నుండి తప్పించుకునేది నీ చేతిలోనే ఉంది. అయితే నేను చావనా? అని ప్రశ్నిస్తావేమో. నీవు ఎవరో తెలిస్తే దేహం చావు నీది కాదు. దృశ్యం నిన్ను భయపెట్టదు. మహిమలు చూపి, విభూతులు సృష్టించే గురువు కాదు. స్వయంగా తరించి నిన్ను తరింపజేసే సాక్షాత్పరబ్రహ్మమైన గురువును సమీపించు. ఆయనకు లొంగిపో. శరణువేడు. దయ తలచి నీకు తరించే మార్గము చెపుతారు.

83. అలాటప్పుడు మరణం వరకే ఈ మల్లగుల్లాలు. మరణంలో అన్ని సమస్యలు ఎలాగూ పరిష్కారమౌతాయి గదా! ఇక ఎందుకీ అద్వైత సిద్ధాంతం అని ఎందుకు అనుకోరాదు?

జ. పాలు కాచిచల్లార్చి తోడు పెట్టి కదల్చుకుండా కొంతసేపు ఉంచాలి. పెరుగైనాక చిలికితే మజ్జిగ వస్తుంది. మధించగా మధించగా, వెన్న ఎలా వస్తుందో అలాగే మనసుతో విచారణ చేయగా చేయగా జ్ఞానం ఉదయిస్తుంది. ఆ వెలుగులో ఇది వరకు నీచే చూడబడిన ప్రపంచమే

పరమాత్మగా తెలుస్తుంది. పెరుగును మధించినట్లు విచారణ చేస్తేనే తత్త్వం బోధ పడుతుంది. లేకపోతే ఎక్కడ ఉన్న గొంగడి అక్కడే ఉంటుంది. అలా ప్రకృతిని మధించి పరమాత్మను పట్టుకోమని చెప్పే మతమే హిందూ మతము. మిగిలిన మతాలన్నీ ఒకరి మీద ఆధారపడి వారు చెప్పినట్లు నీవు చేయి అంటాయి. కాని హిందూ మతం ప్రత్యక్షావగమం, ధర్మం, సుసుఖం కర్తుమవ్యయమ్ అంటుంది. నీకు నీవే ప్రత్యక్షంగా అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకో. అది చాల తేలిక. ఎవరి అనుభవాన్నో అనుసరించి కాక స్వానుభవం మీద ఆధారపడు అని చెప్తుంది మన మతం. ఒక తరగతిలో విద్యార్థి ఎప్పుడూ తన ప్రక్కవాడి పేపరు చూచి లెక్క చేసేవాడు. అలా అతను అలవాటు పడ్డాడు. పరీక్షలో పక్కవాడిని మరొక గదిలో వేశారు. వీడు పరీక్షలెలా వ్రాయగలడు. వాడు పాసవుతాడా? కారణం తన మీద తను ఆధారపడలేదు. మన మతానికి ఇతర మతాలకు అదే తేడా. అవన్నీ ప్రవక్త చెప్పినట్లు విను అంటాయి. చెప్పిన మాటలు విని ఆచరించేటప్పుడు కొన్ని జారిపోతాయి. కొన్ని మనస్సుకు పడతాయి. మానవస్వభావం తనకనుకూలంగా ఉన్నవాటిని ఆచరించి ప్రతికూలమైన వాటిని వదిలేస్తుంది. ఆ పొరపాటుకు తావివ్వకుండా మన మతం నీకు నీవే తెలుసుకొని అనుభవిస్తే ఇక మరచిపోవు అని స్వానుభవానికే ప్రాముఖ్యమిచ్చింది. అదెలా సంపాదించుకోవాలో శాస్త్రం బోధించింది. దురదృష్టవశాత్తు శాస్త్రం తెలిసినవాడు అందుబాటులో లేడు. మిడిమిడి అనుభవంతోనున్న వాడు తన స్వార్థాన్ని జోడించి అనేక మార్గాలు బోధిస్తున్నాడు. ముఖ్యంగా ధన సంపాదనే ధ్యేయంగా పెట్టుకొని ప్రచార దృష్టిలో వీధికొక బడిలాగ వీధికొక గురువు తయారైనాడు. అసలే హిందూ మతం విస్తృతమైంది. పూర్తిగా

అనుభవించినవారు బోధకుపక్రమించారు. దానితో తెలుసుకోవాలన్న తపనగల వాడు కూడ తెలుసుకోలేకపోతున్నాడు. అది మన దౌర్భాగ్యము.

విద్యారణ్యులు సర్వదర్శన సంగ్రహములో దర్శనాలను 16 సిద్ధాంతాలుగా చెప్పారు. అందులో మొదటిది చార్వాకము చివరిది అద్వైతము. చార్వాకమంటే దేవుడే లేడనే నాస్తిక సిద్ధాంతము. వారు స్వర్గనరకాలు లేవని, మోక్షం అసలే అవసరము లేదని, బ్రతికినన్నాళ్ళు సుఖంగా తిని, త్రాగి, ఆనందించమని ధర్మాధర్మాల ప్రసక్తి లేదని ఎవడు బలవంతుడో వాడికే సుఖాలు అనుభవించే హక్కు వుందని బోధిస్తాయి. ఇది పశున్యాయము. పశువులకు ధర్మాధర్మ ప్రసక్తి లేదు. ఆకలి వేసినపుడు గర్భవతియైన జింకనైన వేటాడి తినవచ్చునని, దానివలన పాపము వస్తుందని వాటికి తెలియదు. ఈ నాస్తిక మతస్థులకు కూడ ఇదే ప్రవృత్తి. ఇలాటివి 8 సిద్ధాంతాలు నాస్తికమతాన్ని బోధిస్తాయి. వారి సిద్ధాంతం ప్రకారం ‘భస్మీభూత స్యదేహస్య పునరాగమనంకుతః’ ఒకసారి శరీరాన్ని కాల్చివేస్తే అందులో అన్ని భాగాలు బూడిద అయిపోయాయి కదా. ఏ భాగం తిరిగి వస్తుంది. మళ్ళీ పుడతాడనటం హాస్యాస్పదమే. పాపము - పుణ్యము, ధర్మము - అధర్మము ఇవన్నీ నాన్సెన్స్. మనకంటే భిన్నంగా దేవుడెక్కడో కైలాసంలోనో వైకుంఠంలోనో లేడు. ఉంటే వాడు వెంటనే వచ్చి ఇది అన్యాయంరా! అని వెంటనే శిక్షించవచ్చు కదా. ఎప్పుడో ధర్మానికి హాని అధర్మానికి వృద్ధి జరిగినపుడు (తన ఇష్టం వచ్చినపుడు) అవతారమెందుకు దాల్చాలి. అసలు ఎవడో మన తలరాతలు రాయటమేమిటి? “ అంగనాలింగ నాజన్యం సుఖమేవాస్వర్గం ” (స్త్రీని ఆలింగనం చేసుకున్నపుడు కలిగే ఆనందమే స్వర్గం) “కంటకాదివృధా జన్యం దుఃఖం నిరయం” (ముల్లు గుచ్చుకున్న బాధనే దుఃఖము అదే

నరకము) అంటారు. ఈ ఆలోచనలు సమాజ శ్రేయస్సుకు విఘాతం కలిగిస్తాయి. సభ్య సమాజాన్ని సృష్టించాలంటే ఈ పాశవిక మనస్తత్వాలను చక్కదిద్దాలంటే “ బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్యా జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః ” అని వేద ప్రమాణాన్ని స్థాపించాలంటే పాలు కాచి, చల్లార్చి తోడుపెట్టి చిలికి వెన్న తీయటం వంటిది. అందుకే శంకర భగవత్పాదులవంటి మహనీయులు సగుణోపాసన, ఆస్తిక సిద్ధాంతము సామాన్యుల కొరకు, అద్వైత సిద్ధాంతము అధికార పురుషుల కొరకు తెలియజేశారు. అందులో భాగంగా మనవంటి ఆకారాన్నే దేవునికిచ్చారు. అష్టాదశ పురాణాల్లో సంకేత భాషతో కథా రూపంగా ఎన్నో కథలు వెలువడ్డాయి. రామాయణ, మహాభారతాలు జరిగాయా లేదా అన్న చర్చ అనవసరము. వాటి ద్వారా వాల్మీకి, వ్యాసభగవానుడు మనకు ఏమి చెప్పదలిచారు అని ఆలోచించాలి. ప్రతిమోపాసన, ప్రతీకోపాసన, చేసిన కర్మకు ఫలితము ఉంటుందని, కర్మ చేసినవాడు ఫలితం అనుభవించాలని అది భగవంతుని నియమమని ఈశ్వరుడు మన హృదయంలోనే ఉండి అన్నీ గమనిస్తున్నాడని, చిత్రాలను గుప్తంగా తీసే వాడే చిత్రగుప్తుడని మన చర్యలను ఫోటో తీసి మరణానంతరము ఎవరెవరి కర్మలనునుసరించి వారికి ఫలితాలు యిస్తున్నాడని, జీవ - జగత్తు - ఈశ్వరులని ఈ ముగ్గురితో ఈ ప్రపంచం నడుస్తుందని ఆస్తికమతం సిద్ధాంతం. అద్వైతి ఆస్తికుడు కాదు. నాస్తికుడు కాడు. జీవుని అంగీకరిస్తాడు. కాని ఆ జీవుడు బ్రహ్మమేనంటాడు. మరణంతో సమస్య పరిష్కారం కావటం లేదు. ఎలాగంటే మరణానికి ముందే తెలివి తప్పిపోతున్నది. ప్రాణం పోతున్నది. తర్వాతనే మరణించాడంటున్నాము. చచ్చిన వాడిని కాలిస్తే వాడు కదలటం లేదు. అంటే వాడికి తెలివి ముందుగానే పోయిందని కదా.

గాలి పీల్చటం లేదు. అక్కడ (శవం దగ్గర) ఎంత మందో పీల్చటానికి ఆక్సిజన్ ఉంది. మరివాని అవయవాలన్నీ కూడ యింకా తగలబెట్ట లేదు. పైగా ప్రతి వాడికి బ్రతకాలనే ఉంటుంది. యిప్పుడు మాట్లాడిన వాడు ఎవరి ఆజ్ఞకు లోబడి చచ్చిపోతున్నాడు. నేను అనుకున్నట్లు ఎందుకు చేయలేక పోతున్నాను. నాకు అడ్డుపడుతున్నవాళ్ళెవరు ఈ ఆలోచన వస్తేనే మధన మొదలైంది. అయితే కవ్వం పెట్టి ఒకసారి చిలికినంత మాత్రాన వెన్న రాదు. అలాగే ఆలోచన వచ్చినంత మాత్రాన పరమాత్మ తెలియదు. వెతుకుడి దొరుకును అన్న బైబిల్ వాక్యము ఈ అర్థమునే చెప్తున్నది. వెతకాలంటే ఆ వస్తువు యొక్క యథార్థరూపము తెలియాలి. అప్పుడే వెదకటం సాధ్యము. దాని స్వరూప స్వభావాలు తెలియకుండా దేన్ని వెదుకుతావు? ఎలా వెతుకుతావు? పశున్యాయంతో సమాజం అధోగతి పాలు కాకుండా ధర్మ పురుషార్థాన్ని పోషించటానికి మతం ఎంటరైంది. మతమన్నది పరమాత్మను తెలసుకోడానికి ఒక మార్గం. అంతే కాని మతం పేరుతో దేవుని (ఈశ్వరుని) విభజించి నీ దేవుడు గొప్ప నా దేవుడు అంతకంటే గొప్ప అని మతం పేరుతో మానవ ఆధిపత్యాన్ని నెగ్గించుకోవటంకోసం అనేక మతాలు సృష్టించబడ్డాయి. అవిభక్తమైన పరమాత్మతత్వాన్ని మతమౌఢ్యం పేరుతో ముక్కలు, చెక్కలు చేశారు. మన మతం కానివాళ్ళను చంపి ఆ క్రోధాన్ని తీర్చుకుంటున్నారు. ఎంత మందిని చంపి మతమార్పిడి చేస్తాడో అంత దేవుడు సంతోషిస్తాడని అనుకుంటున్నారు. మతం పేరిట ఉగ్రవాదులు, మానవ బాంబులు, తయారు చేసుకుని జిహాదిలని మారణహోమానికి తలపడుతున్నారు. బైబిల్లో “ఆదియందు వాక్యముండెను. ఆ వాక్యము దేవుని వద్ద వుండెను. ఆ వాక్యమే దేవుడాయెను ” అన్న మాటలున్నాయి.

క్షైస్తవ మతమనే మాట ప్రక్కన బెట్టి ఆలోచించండి. ఆదిలో అంటే సృష్టికి పూర్వము ఉన్న వాక్యము తత్త్వమని. అది దేవుని వద్ద ఉండెను. సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ. కనిపించేదంతా మిథ్య. బ్రహ్మమే సత్యము అన్నది ఆ వాక్యము యొక్క అర్థము. ఆ వాక్యమే దేవుడాయెను. ఏ వాక్యమైతే నీ ప్రజ్ఞయే నీ స్ఫురణే బ్రహ్మము అని చెప్పబడినదో అదే అయం అనే పద ప్రయోగంతో చూపి 'ఈ ఆత్మయే బ్రహ్మము' అని అద్వైత సిద్ధాంతాన్నే ప్రబోధించారు. మనిషి బుద్ధితో ఆలోచిస్తే తెలుస్తుంది. తానే బ్రహ్మమునని (అహం బ్రహ్మస్మి) స్వార్థమలా ఆలోచించనీయదు. సమాజాన్ని పకడ్బందీగా ధర్మ పురుషార్థమనే ఫ్రేములో బిగించి క్రమంగా మోక్ష పురుషార్థం వైపు తీసుకుపోవటానికి అద్వైత సిద్ధాంతం పనికివస్తుంది. నాస్తికుడు అర్థ కామాలనే రెండింటితో సరిపెట్టుకుంటాడు. రిచువలిస్ట్ (మత ప్రవక్త, మత స్థాపకుడు) అర్థకామాలను ధర్మంతో ముడి పెట్టి ధర్మబద్ధమైన అర్థము, ధర్మ బద్ధమైన కామము దోషములు కాదంటాడు. ధర్మం లేకపోతే మతం నిలబడదు. మతం నిలబడకపోతే మానవులు పశువులుగా మారిపోతారు. మానవసమాజాన్ని ఉద్ధరించటానికి దేవుడు సృష్టించబడ్డాడు. ప్రతిమోపాసన, ప్రతీకోపాసన, అహంగ్రహోపాసనలు, ప్రాథమిక విద్య, మాధ్యమిక విద్య, ఉన్నతవిద్యలలాగ త్రివిధములైనాయి. పశువుగా ఉండాలనుకుంటే మరణంతో సమస్య పరిష్కారమే. మనిషిగా ఉండాలంటే ధర్మాన్ని పాటించాలి. పాప - పుణ్యాలను గ్రహించాలి. పరమాత్మగా ఉండాలంటే అద్వైత సిద్ధాంతాన్ని ఆశ్రయించాలి.

84. మరణమే సమస్యకు పరిష్కారం కాదని, మరణానంతరం కూడ సమస్య ఉంటుందని, ఎలా నిరూపించగలవు? జన్మాంతరాలంటావా?

దానికి ప్రమాణమేమిటి? సృష్టిలో వైషమ్యవైర్భజ్యాలంటావా? అది ఈ సృష్టిలో సహజమేనని ఎందుకనుకోరాదు?

జ. ప్రమాణాలు హేతువు, దృష్టాంతముల ద్వారా తెలుసుకోవాలి. శరీరము ఉన్నది అన్నది ప్రత్యక్ష ప్రమాణమే. ఏది ప్రత్యక్షమో అది సత్యము. శరీరంలో మనస్సు ఉన్నది. ప్రాణము పని చేస్తున్నది అన్నది ప్రత్యక్షము. ఇది కాక మరణానంతరము మరో లోకాలకు ఇది తరలి వెళ్తుందని అంటున్నారు. ఇది ప్రత్యక్షము కాదు. ఎవడూ ఆ లోకాలున్నాయని తాను వెళ్ళివచ్చానని అనుభవంగా చెప్పటలేదు. అదికాక ఒక ఆత్మ ఉందని అది లేకపోతే ఇది రాదని ఆరంభ పరిణామ వాదులు తమ వాదనను వినిపిస్తున్నారు. ఇదంతా భ్రమ లేక ఊహ కాదా? అన్నది నాస్తికుల ప్రశ్న.

ఆస్తికులైన మీమాంసకుల జవాబు. తల్లి గర్భంలో శరీరము ఉన్నప్పుడు (ఆరవ నెలలో జీవుడు ప్రవేశించేవరకు) మనఃప్రాణాలు లేవు కదా. తల్లిగర్భంలో నుండి బయటకు రాగానే ప్రథమ శ్వాసలోనే ప్రాణం ప్రవేశించింది కదా! అప్పటి వరకు తల్లి తీసుకున్న ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలే కదా. ప్రాణం పోయిన తర్వాత దహనం చేసే వరకు శరీరము ఉంటున్నది కదా. ప్రాణం పోయింది అంటున్నామంటే ఈ శరీరాన్ని వదిలి ఏదో పోతున్నది. అందుచే దానిని 'ప్రేత' అంటున్నాము. ఒకడు దీన్ని వదిలి వెళ్తే ఇది ప్రేత, వాడు ప్రేత్యా (వదిలిన వాడు) అవుతున్నాడు. వాడు శరీరమే అయితే దాన్ని వదిలకూడదు కదా. ఎప్పటికప్పుడు దీన్ని వదిలగలిగినవాడు దీని కంటే విలక్షణుడైయుండాల్సి. వాడు ఏ కర్మలు చేశాడో ఆ కర్మల ఫలాలైన సుఖ భోగాలు అనుభవించటానికి మరో లోకాలకు వెళ్తున్నాడు. 'క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి.' అన్న గీతావాక్యం.

ఒకడు. వాడి పేరు గుర్తుకోసం జీవుడని పెట్టుకున్నాము. వాడు కర్త. ఈ దేహాన్ని ఉపకరణముగా చేసుకొని వాడు ఇంద్రియాలతో మనస్సుతో కర్మలు చేస్తున్నాడు. వాడు లేకపోతే శరీరము జడము. స్వతః గా శరీరము కర్మ చేయలేదు. జాగ్రత్తలో దేహ విలక్షణంగా ఉంటూ స్వప్నంలో స్వప్న ప్రపంచాన్ని చూస్తూ, అనుభవిస్తూ సుమప్తిలో 'హాయిగా నిద్రపోయాను' అన్న హాయిని అనుభవిస్తూ ఒకడున్నాడు. వాడే తాను చేసే పనుల కర్మ ఫలాలను అనుభవించడం మనం చూస్తున్నాము. మన కర్మలకు ఈశ్వరుడు కర్త అంటాడు. ఇది ప్రత్యక్షప్రమాణానికి విరుద్ధం. ఎందుకంటే కరెంట్ తీగను జీవుడు పట్టుకుంటే షాక్ జీవుడికే తగలాలి. ఈశ్వరుడు ఈ సృష్టికి కర్త అయితే అతడే భోక్త కావాలి. పైగా అతడే సృష్టిస్తున్నాడంటే ఏ ఆధారాలతో సృష్టిస్తున్నాడు. సృష్టిలో ఈ విభేదాలెందుకున్నాయి? పరిమాణము (లావు, పొడవు) రూపము (పచ్చగా, నల్లగా ఉండటము) మొదలైన లక్షణాలు దేహానికే ఉన్నాయి. అందుకే శవంలో కూడ అవి ఉంటున్నాయి. శరీర మనః ప్రాణాలకు బంధమే లేదు. బంధమోక్షాలు ఎవరికి? శరీరానికా? కాదు. ఆ శరీరంలో మనః ప్రాణాదులు పోతున్నా అవస్థాత్రయసాక్షిగానున్న జీవుడికి. (జీవుడు బ్రహ్మమేనని అద్వైతుల మతము) మీమాంసకుల వరకు జీవుడున్నాడన్నది సత్యము. ఉట్టికెక్కడం నేర్చాక స్వర్గానికెక్కవచ్చు అన్న సామెతలాగ. ముందు దేహ విలక్షణమైన జీవుని ప్రతిపాదించారు మీమాంసకులు. ఆ జీవుడే తను చేసుకున్న పాప పుణ్యాలకనుగుణంగా ఊర్ధ్వలోకాలకు అధోలోకాలకు వెళ్ళి పునరపిజననం అని తన కర్మానుసారము మరొక మాతృ గర్భంలో ప్రవేశిస్తున్నాడు. అలా కాకపోతే సృష్టిలోగల వైషమ్యాలకు ఈశ్వరుడు పక్షపాతి కావలసి వస్తుంది. ఇప్పటికే తెలిసీ తెలియని వారు దేవుడు

నిర్దయగా తనను దర్శించటానికి వచ్చిన యాత్రికులను ఉప్పెనకు గురి చేశాడని, ఆ దేవుడే ఎత్తుకుపోయాడని అంటూ ఉంటారు. ఈ సృష్టి అంతా ఆయన విభూతి. ఎవరూ పుట్టటంలేదు ఎవరూ చావరు. ఒకసారి శక్తి పదార్థంగా మారుతుంది. మరొక సారి పదార్థం శక్తి అవుతుంది. పదార్థము, శక్తి సృష్టించబడదు. చావదు. ఎవరైన ఏదైన కనుక్కున్నారంటే అంతకు ముందు దానిమీదనున్న కవరును తొలగించారే కాని దాన్ని సృష్టించలేదు. అందుకే డిస్కవర్ అన్న ఆంగ్ల పదం వచ్చింది. ఐస్ క్రీమ్ కరిగిపోతే, నగలు కరగబెడితే అవి పోయాయంటామా? వాటి తాలూకు ఉపాదాన కారణం అక్కడే అంది. ఇదంతా గురుముఖత: వినాల్సిందే కాని ఇలా ప్రశ్న - జవాబులలో తెలిసేది కాదు.

ఒకసారి రమణ మహర్షి దగ్గరకి ఒక విదేశీయుడు వచ్చి స్వామి! మా మతం పునర్జన్మ నంగీకరించదు. మీ హిందూ మతంలో జన్మలు - జన్మాంతరాలు లోకాలు లోకాంతరాలు అంటారు. ఏది సత్యం అని ప్రశ్నించాడుట. రమణులు నవ్వి ' నాయనా ఈ ప్రక్కనే ఉన్న నర్సింగ్ హోమ్ కు వెళ్ళి ఈ దినము పుట్టిన పిల్లల వివరాలు తెలుసుకొనిరా ' అని పంపారుట. అతడు తిరిగి వచ్చి ఈ దినము 19 మంది పిల్లలు జన్మించారు. అందులో 10 మంది అబ్బాయిలు 9 మంది అమ్మాయిలు. నలుగురు తల్లులు తమ పిల్లలతో 4 ఎసి గదుల్లో ఉన్నారు (స్పెషల్ వార్డులో) 6 మంది తమ పిల్లలతో జనరల్ వార్డులో ఉన్నారు. 7 గురు వరండాలో మంచం లేకుండా పరుపులు వేసుకుని తమ పిల్లలతోనున్నారు. ఇద్దరు మాత్రం చాపల మీద ఉన్నారు అన్నాడుట. ఏం అందరూ ఒకే సారి పుట్టారు కదా ఒకలాగే ఎందుకు లేరు? (ట్రీట్ చేయబడలేదు?) అన్నారుట మహర్షి . వారి వారి ఆర్థిక స్తోమతననుసరించి వారికలా

సౌకర్యాలు కల్పించబడ్డాయి అన్నాడుట ఆ పెద్ద మనిషి . మహర్షి
'పిచ్చివాడా!' వారు తమ తమ కర్మానుసారము ఆ యా స్టేటస్ గల
తల్లుల గర్భాలలో పడ్డారు. ఈ కర్మ పూర్వ జన్మలో వారు చేసినది.

వ్రాతవెంటగాని వరమీడు దైవంబు

చేతవెంటగాని వ్రాత రాదు

వ్రాతకజుడుకర్త చేతకు దాకర్త.

అదిగాక మీ మతంలో పునర్జన్మ లేదంటున్నావు. క్రీస్తు మృతులలోనుండి
ఈష్టర్ రోజు లేచాడుగదా. క్రీస్తు రెండవరాకడను మీరు నమ్ముతారుగదా!
మీ దేవునికొక న్యాయము, మీ కొక న్యాయము ఉంటుందా. ఆయన
మళ్ళీ జన్మిస్తాడంటే మీరెందుకు జన్మించరు? కృష్ణుడు కూడా 'అర్జునా!
నీవు నేను చాల జన్మలెత్తాము నా జన్మలు నాకు తెలుసు, నీ జన్మ నీకు
తెలియదు' అన్నాడుట. మనం కూడ ఏదైన మనమనుకున్నట్లు కాకపోతే
నా కర్మ ఎప్పుడో చేశాను ఇప్పుడనుభవిస్తున్నాను అంటాము కదా. 'బుద్ధి:
కర్మానుసారిణి'. నా బుద్ధి నా కర్మననుసరిస్తుంది కాని నేను యిప్పుడు
అనుకున్నట్లు వినదు. అనడం చూస్తున్నాము కదా. ఎవరింటికైన
వెళ్ళినపుడు వారిల్లు స్వర్గంలా ఉన్నదని, మరొకరి ఇల్లు నరకంలా
ఉన్నదని అనటం మన అనుభవంలో స్వర్గనరకాలు లేకపోతే అవేవో నీవే
చూచినట్లు మాట్లాడుతున్నావే ఆలోచించు. నీకు నీవే ఆలోచించు ఎవడి
ఆలోచననో నీదిగా అనుకుంటే నీవు హిందువువు కావు. ఇంతకంటే
నీవే జన్మాంతరాలు పొందావనటానికి ప్రమాణమింకా ఏమి కావాలి?
మతం నిలబడాలంటే జన్మలను, పాప - పుణ్యాలను, సంచిత - ఆగామి
ప్రారబ్ధాది కర్మలను అంగీకరించాల్సి వస్తుంది. ఇవన్నీ ధర్మ పురుషార్థాలు.
అహంగ్రహోపాసకుడు (అద్వైతి) ' సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య ' అని

ధర్మాధర్మాలతోబాటు జగత్తంతా మిథ్య అది బ్రహ్మమే నంటాడు. ఈ ప్రశ్నలో వాడి ప్రసక్తి తేవద్దు. ఎవడైనా వీలునామా వ్రాయకుండా మరణిస్తే బంధువులు తమ కనుకూలంగా ఒక వీలునామాను సృష్టిస్తారు. అది యథార్థంగా చెలామణి అవుతుంది. అది అబద్ధమని ఋజువు అయ్యే దాకా అదే అమలులో ఉంటుంది. అలాగే 'బ్రహ్మ సత్యం జగన్నిధ్యా జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః' అని తెలిసే వరకు జన్మలు - జన్మాంతరాలు, లోకాలు - లోకాంతరాలు పాప పుణ్యాలు, వాటి సముపార్జనకై కర్మ కాండలు, ఉపాసనలు, స్తోత్రాలు, పారాయణలు, తీర్థయాత్రలు, పుష్కరాలు అన్నీ ఉంటాయి.

“ ఉత్తమం తత్త్వ దర్శనమ్, మధ్యమం శాస్త్రచింతనం
అధమం మంత్ర చింతాచ, తీర్థ భ్రాంతి అధమాధమమ్ ”

అని మన పెద్దలెప్పుడో చెప్పారు. అయితే తత్త్వ దర్శనము అంత తేలిక కాదు. సద్గురువు తప్పక లభించాలి. అప్పుడే అది సాధ్యమౌతుంది. వైషమ్యనైర్ఘ్నాణ్యము (వైషమ్యము = తేడాలు, నైర్ఘ్నాణ్యము = నిర్దాక్షిణ్యము) సృష్టిలో సహజము అని అనుకోరాదా.

85. కాదు. అకృతాగమ, కృత విప్రణాశ దోషప్రసక్తి వచ్చి పడుతుందంటావా? అది కూడ నీ బుద్ధి కల్పితమే కావచ్చు కదా?

జ. బ్రహ్మము ఎప్పుడూ ఉండేది. 'నేను' అన్న స్ఫురణే బ్రహ్మము. శరీరము, మనసు, ఇంద్రియాలు 'నేను' అనుకుంటే పరిచ్ఛిన్నమౌతావు. అవి నావి అనుకుంటే నీవు విస్తృతమౌతావు. అనుభవంలోనున్న 'నేను' దేహమే తాననుకుంటున్నది. సమస్యను తెలుసుకొని పరిష్కారం ఆలోచించాలి. ప్రపంచం ఉండి కనిపిస్తున్నదా? పుట్టి కనిపిస్తున్నదా,

పుట్టిందంటే అది కూడ చావాలి. ప్రళయంలో ఈ ప్రపంచం కూడ పోతున్నది. దాని కదే ఉందా? స్వభావ వాదులు దానికదే ఉంది. అంటారు. నీవు చూస్తే అది ఉందా? నీవు చూడకపోయినా నేనున్నానని దానికి తెలుస్తుందా? చూచే నీవు ముందా? నీ కన్నా ముందున్న ఆ ప్రపంచం ముందా? అభావ వాదులు లేని చోటి నుండి ఈ ప్రపంచం వచ్చిందంటారు. లేని దాంట్లోంచి లేనిది పుడుతుందా? ఉన్నది పుడుతుందా? స్వభావము - అభావము రెండు వీగిపోయాయి. కపిల - కణాదులు పరమాణువుల్లో నుండి వచ్చిందన్నారు. ప్రధానంలో నుండి వచ్చిందని విజ్ఞాన వాదులు అన్నారు. జడం నుండి చేతనమెలా వస్తుంది? అచేతనానికి జ్ఞానం లేదు కదా. ఉంటే మన యింట్లో కుర్చీలు బల్లలు తెల్లవారేసరికి చిన్న కుర్చీ - బల్లలను సృజించాలి. కాబట్టి ఇది చేతనంలో నుంచి వచ్చిందనాలి. చేతనంలో నుండి వచ్చే దాంట్లో అన్నీ ఒకలాగే ఉండాలి. అలా కాక హెచ్చుతగ్గులున్నవి కదా. కొండ సముద్రం లాగా లేదు కదా అవన్నీ జడ ప్రకృతులందామా? మరి చైతన్య ప్రకృతి ఏది? జాగ్రద్దశలో ఉండి, స్వప్నంలో సగమై సుషుప్తిలో, మరణంలో అసలేలేని నా విజ్ఞానం సత్యమా? అదే చైతన్యమా! బౌద్ధులు నీవు చూస్తేనే ప్రపంచం కనిపిస్తున్నది కాబట్టి చూడబడేది చూచేది విజ్ఞానమేనన్నారు. ఒక దానిమీద ఒకటి ఆధార పడితే అది సాపేక్షము. సాపేక్షమంటే రిలేటివిటీ. ఒక నిరపేక్షమైనది ఉంటేనే సాపేక్షం ఉండగలదు. ఆధారము ఉంటేనే ఆధేయానికి చోటుంటుంది. విత్తనము - చెట్టు, ఒకదాని మీద ఒకటి ఆధారపడ్డాయి. అందుకే అవి సాపేక్షము. నిరపేక్షమైన నేల లేకపోతే వాటికి ఉనికి లేదు. ఇక్కడ నేల సత్యము అవి అసత్యము. అలాగే ఒకరి మీద ఒకరు ఆధారపడిన జీవ - జగత్తులు అసత్యము. నేను చూస్తే

అది కనిపించింది అది ఉంటే నేను చూచాను అనటం అనుభవమే కదా. అచలవాదులు ఈ ప్రపంచానికి కారణం శూన్యమని వాదిస్తారు. శూన్యంను ఎవరు గుర్తించి చెప్తున్నారు? నేను చూచి అది శూన్యం అంటున్నాను. 'ఇంట్లో ఎవరూ లేరు' అని ఎవరైన జవాబిచ్చారంటే ఇల్లు మాట్లాడదు కదా. నేనున్నాను. నేను తప్ప ఇంకెవరూ లేరనే అర్థం కదా. అలాటప్పుడు శూన్యాన్ని గుర్తిస్తున్న నీవు ఎవరు? చైతన్యానివే కదా. ఎలా గుర్తిస్తున్నావు. ప్రమాణం నీ అనుభవమే. పైన్సు ప్రమాణం మీద ఆధారపడుతుంది. లేకపోతే అది మూఢనమ్మకం అవుతుంది. హిందూమతం 'ఫెయిత్'ను నమ్మవద్దు. ఫెనటిజంను నమ్మవద్దు. రీజన్, అనుభవము. (దృష్టాంత, (ప్రత్యక్ష ప్రమాణాలను) హేతువాదము) నమ్మమంటుంది. ఆస్తికులు ఈశ్వరుడున్నాడని, వాడే సృష్టించాడు అంటారు. ఎవడు సృష్టిచేశాడో వాడు కర్త. కర్త ఎవడో భోక్త వాడే కావాలి. వాడు నిరంకుశంగా ఎందుకు సృష్టించాడు. పైగా మొదటి జీవుడైన నాకు కర్మే లేదు కదా అకృత = నేను చేయనటువంటి కర్మ ఫలము అభ్యాగమనామీద ఎందుకు వచ్చిపడింది? లేదా అది నేను చేసిన కర్మ అయితే ఎప్పుడు చేశాను? చేయలేదందామా? కరెంటు తీగ ఒకడు పట్టుకుంటే షాక్ మరొకడికి తగిలినట్లు నేను కర్మ చేయకపోతే ఫలితం నా అనుభవానికి ఎలా వస్తున్నది? కష్ట - సుఖాలు నేనే అనుభవిస్తున్నాను కదా. ఇక ప్రాయశ్చిత్తాలు పరిహారాలు (ఈ మధ్యన మరీ ఎక్కువైపోయాయి) ఇది చేస్తే మీ కర్మ పోతుంది. మీ పాపం గత జన్మలో చేసినది కూడ పరిహారం చేయగలము అని T.V. లో ఇంతలేసి ప్రకటనలు వస్తున్నాయి. చేసిన దాన్ని అనుభవించకుండా ఎలా తప్పించగలరు. 'కృత విప్రణాశ' అంటే నీవు చేసినది (అక్కరలేదనుకుంటే సాధారణంగా పాప

ఫలమే అక్కరలేదంటాడు) అది నశిస్తుంది అనడం ఎంతవరకు సమంజసము? మనుష్యులు బుద్ధి జీవులు కదా ఎందుకు ఆలోచించరు? ఒకప్పుడు క్రైస్తవ మతంలో పాప పరిహార పత్రాలని అమ్మేవారు. ధనవంతులైన వారు తాము చేసిన పాపాలను కొంత చర్చికి ధనమిచ్చి పోయిందనుకునేవారు. కొంత కాలమైన తర్వాత పాప పరిహార పత్రాల ద్వారా ధనవంతుల పాపాలే పోతున్నాయి. పేదవాళ్ళ పాపాలు అలాగే ఉండిపోతున్నాయి. వారికి 'కృత విప్రణాశ' లేదు. కొందరు పెద్దలు పశ్చాత్తాపమును మించిన పాప పరిహారము లేదు. అందుచే మీ పాపాలను ప్రభువు ముందర చెప్పినట్లు ప్రీస్ట్ (Priest) ముందర చెప్పుకుంటే చాలు. పాప పరిహారమౌతుందన్నారు. అలాగే స్రతివారు తమ రహస్యమైన పాప విషయాలను కూడా ప్రీస్ట్ కు చెప్పేవారు. ఆయన ఆ రహస్యాలను మరొకరికి చెప్పి సొమ్ము చేసుకోవటం మొదలు పెట్టాడు. క్రమంగా ఎవరికి వారే పశ్చాత్తాపంతో కన్నీరు కార్చమన్నారు. దాని కర్థం పాపం చేసి పశ్చాత్తాపపడి మళ్ళీ ఆ పాపం చేయవద్దని. కాని ప్రభువు ముందర అంగీకరించటం క్షమాపణ అడగటం మళ్ళీ పాపం చేయటం. యిలా మనుష్యులు స్వబుద్ధితో ఆలోచించటం లేదు. 'కృత విప్రణాశ' అంటే చేసినది నశించదు. 'అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మ శుభాశుభమ్' అని మనశాస్త్రం బోధిస్తుంది. మనము చేసిన కర్మ ఫలము అది శుభమైన, అశుభమైన మనం అనుభవించాలి. దీన్నిబట్టి చేయనిది మన మీద వచ్చి పడదని చేసినది నశించే ప్రసక్తి లేదని తెలుస్తున్నది. ఇక జీవుడనేవాడు చేసిన కర్మనే అనుభవిస్తున్నాడు. ఈశ్వరుడు వాడిచేత సూపర్ వైజర్ లాగా అనుభవింపజేస్తున్నాడు అని నిర్ధారణకు వచ్చారు ఆస్తికులు (అద్వైతులు కాదు) (గమనించవలెను). ఇప్పుడు జగత్తు -

జీవ - ఈశ్వరులు ఉన్నారని నిర్ధారణ అయింది. ఇది బుద్ధి కల్పితం కాదు. బుద్ధితో ఆలోచించి మన పూర్వీకులు నిర్ధారించిన సత్యము. మిడిమిడి జ్ఞానంతో తెలిసి తెలియక అది కల్పితమని ఆలోచించవద్దు. బుద్ధి జీవులమైన మనకు పశువుల నుండి వేరు చేసి చూపేది మన బుద్ధి జన్య జ్ఞానమే. ఇంటలెక్చువల్ థింకింగ్ పెట్టుకో. మనస్సు లెవల్ నుండి బుద్ధి లెవల్ కు పెరుగు. నీకే తెలుస్తాయి. నీకై నీకు తెలియలేదనుకో ఇంటర్నెట్ లోకి వెళ్ళి బ్రహ్మశ్రీ యల్లంరాజు శ్రీనివాసరావు గారి నాస్తిక వాదము - అద్వైత ఖండన 100 సార్లు విను. అప్పుడు నీ బుద్ధికి పట్టిన మాంద్యం పోతుంది. పిచ్చి - పిచ్చి ప్రకటనలకు పేరాశపడవు. మరొకరు పడినా ఊరుకోవు. పాఠకుడా! నీ మీద ఉన్న అవ్యాజమైన ప్రేమ నన్నింత కఠినంగా అనేట్లు చేస్తున్నది. అర్థంచేసుకో.

86. అసలా సర్వాత్మ భావం కూడ బుద్ధి కల్పితమే ఎందుకు కాకూడదు. అది ఒకటి ఉందని బుద్ధేగదా చెబుతున్నది?

జ. కర్తృత్వాన్ని జీవునికిద్దామా? ఈశ్వరునికిద్దామా? జీవుడే చేసి జీవుడే అనుభవిస్తుంటే ఈశ్వరుడితో పనిలేదు. లేదా ఈశ్వరునికిద్దామా జీవునికి ఇక ఏమి చేసే అవకాశమే లేదు. ఈశ్వరుడు నిరాకారమా? సాకారమా? మన కర్మలకు ఫలితాలివ్వాలంటే ఆ ఈశ్వరుడికి కూడ ఒక ఉపాధి ఉండి ఉండాలి. ఉపాధి లేకుండా ఎవడూ ఏ పని చేయలేడు కదా. సాకారమై సావయవమైతే ఈశ్వరుడు కూడ మనలాగే పోవాల్సి వస్తుంది. ఈశ్వరుడు నిమిత్త కారణమే కాదు. ఉపాదాన నిమిత్తాలు రెండు ఈశ్వరుడేనంటారు అద్వైతులు - అంటే 'తత్సృష్ట్యా తదేవాను ప్రావిశత్'. దానిని సృష్టించుకుని దానిలో తానే వచ్చి కూర్చున్నాడు.

నిమిత్తోపాదానాలు రెండు అయిన ఈశ్వరుడు నీకు అర్థమైతే జీవస్థానంలో ఈశ్వరుడే ఉంటాడు జగత్తు స్థానంలో ఈశ్వరుడే ఉంటాడు. అప్పుడు జీవుడు ఎగిరిపోతాడు. జగత్తు ఎగిరి పోతుంది. ఈశ్వరుడే మిగుల్తాడు. ఆ ఈశ్వరుడు నిమిత్తము. ఉపాదానము కాబట్టి అభిన్న నిమిత్తోపాదాన కారణుడు వాడిని బ్రహ్మము అంటారు. కుమ్మరి - మట్టి రెండింటిలో మట్టి కుండ లోనికి వస్తుంది. కుమ్మరి వాడు అలాకాదు. ఉపాదానము అచేతనము. నిమిత్తము చేతనము. ఒకటి జడముగా ఒకటి చేతనముగా వచ్చింది. చేతన ఈశ్వరుడు జడము శక్తి. ఇవి విడదీయటానికి వీలులేదు. కార్యము కారణంలో నుండి వస్తే ఇది ఆరంభమా? లేక మారిందా? పరిణామమా? అంటే ఇది వివర్తము. అందుచే సృష్టి జరగనే లేదురా. తాడుమీద పాము కనిపించినట్లు బ్రహ్మము మీద నీవు చూచే జగత్తు కనిపిస్తున్నది. ఆకారము మారుతుంది. నిరాకారము మారదు. తాడు అసలే మారలేదు. పాముగా తాడు మాత్రమే కనిపిస్తున్నది. తాడు మీద పాము పుట్టకనే కనిపిస్తున్నది. ఇంద్రధనస్సులో రంగులన్నీ పుట్టాయా? సూర్యరశ్మి ఆ రంగులుగా కనిపిస్తున్నది. ఎండమావులలో నీరు కనిపిస్తుంది. కాని అందులో నీరే లేదు. అది సూర్యరశ్మియే. అది నీ దృష్టిదోషమే. అది భ్రమ. నీ దృష్టిని జ్ఞానమయం చేసుకో ఏ భార్యా బిడ్డలు ఇళ్ళు వాకిళ్ళుగా కనిపిస్తున్నారో వారే బ్రహ్మముగా అనిపిస్తారు. నీకు బంగారాన్ని గుర్తించగలిగే జ్ఞానముంటే ఏ నగలను చూచినా బంగారాన్ని గుర్తించగలవు. మెళకువ వస్తేనే కలను అబద్ధమనగలవు. నీ స్ఫురణను ముందు గుర్తించగలిగితే నీ ప్రజ్ఞ బ్రహ్మమని తెలిస్తే సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ అని తెలుస్తుంది. అది బుద్ధికల్పితమనుకోవద్దు. స్వయంగా ఆలోచించు. అది ఏ పని

చేయలేదు కాబట్టి ఆరంభం కాదు. అది ఏ మార్పు చెందలేదు. పరిణామం కాదు. అది కూటస్థం అచలం. ఇది సృష్టి కాని సృష్టి అజాత వాదము. అది ఆ పాము కనిపించటానికి తాడే కారణం. తాడే పాము కనిపించటానికి కారణమైంది కాబట్టి సుజాత వాదము. ఈ జగత్తు అంటే సచ్చిత్తులే. అది గమనించగలిగితే సామాన్య జ్ఞానమౌతుంది. అపరిపూర్ణమైన జ్ఞానమే విశేష జ్ఞానము. పరిపూర్ణమైన జ్ఞానము సామాన్యము. అది తెలుసుకోగలిగితే సర్వాత్మ భావం (అన్నింటిలో నీవే ఉన్నావనే జ్ఞానం) బుద్ధి కల్పితం కాదని తలుస్తుంది.

87. కనుక మానవుని బుద్ధి పైనల్. దానికతీతంగా ఏది లేదు. దానికతీతంగా ఒకే ఆత్మ ఉన్నది. దానికేసమస్యా లేదనేది బుద్ధికి కలిగిన ఆలోచనే. తనకొక శరీర ప్రాణాదులు చుట్టూ ఒక ప్రపంచం ఉన్నాయనేది బుద్ధి చెబుతున్నదే. చివరకు జీవితంలో కష్టసుఖాలననుభవిస్తున్నది బుద్ధి రేపు శరీరాన్ని ఇక్కడే వదిలేసి ప్రాణంతోబాటు అయమైపోయేది బుద్ధినని సిద్ధాంతం చేస్తే సరిపోలేదా అప్పటికీ జీవితమే అన్ని సమస్యలకు ఆలవాలం. మరణమే అన్నిటికీ ఆఖరి పరిష్కారమనే భౌతికవాదమే సిద్ధాంతమని ఎందుకు వచ్చుకోరాదు. ఒప్పుకుంటే వచ్చిన ప్రమాదమేమి?

జ. ప్రమాణము ప్రత్యక్షము, అనుమానము, శాస్త్రము అని మూడు విధాలు. నీ ఇంద్రియాలతో నీవు తెలుసుకొనే శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధాదులు ప్రత్యక్ష ప్రమాణము. నోట్లో ఉప్పుకల్లు వేసుకుంటే నీ కైన, నాకైన ఉప్పగానే ఉండాలి. చక్కెర వేసుకుంటే తియ్యగా ఉండాలి. వ్యక్తులననుసరించి, దేశకాలాలననుసరించి మారకూడదు. అందరికీ ఒకేలాగ అనిపించేది ప్రత్యక్ష ప్రమాణము. దేనితో వాటిని కొలుస్తాము

అంటే ప్రమాణము (కొలత) మన జ్ఞానేంద్రియాలే. జ్ఞానేంద్రియాలు ప్రమాణంగా శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధాలు ప్రమేయంగా కొలిచేటప్పుడు నీవు ప్రమాతవౌతావు. అంటే ప్రమాత దగ్గరే ప్రమాణం ఉన్నది. మనస్సు అనుమాన ప్రమాణము. దానిని స్పష్టంగా (ప్రత్యక్షంగా చూపటానికి లేదు. కాని దాని ఉనికిని సంకల్ప వికల్పాల ద్వారా గుర్తించి పొగను చూచి నిప్పు ఉన్నదని ఎలా గుర్తిస్తున్నావో (నిప్పును నీవు ప్రత్యక్షంగా చూడలేదు) అలా మనస్సును గుర్తిస్తున్నావు. మనో సంకల్పాలను విచారణ చేసి తనకేది అనుకూలమో ఏది ప్రతికూలమో బుద్ధి నిర్ణయిస్తుంది. అది నిత్య నిరంతరము మనస్సును చూస్తూ అది సంకల్పించే వాటిని గురించి హెచ్చరిస్తూ ఉంటుంది. దాని మాట వినక మనసు తన ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తిస్తే ఆ పని చెడిపోయిన తరువాత బుద్ధి 'నేను ముందే చెప్పాను నా మాట వినలేద' ని కోప్పడుతుంది కూడ. ఇది ప్రత్యక్షము కాకపోయినా వాటి ఫంక్షన్‌ను బట్టి వాటి ఫారమ్‌ను గుర్తించవచ్చు. శరీరము జడము. మనోబుద్ధులు సంఘర్షణానంతరము ఏది గెలుస్తుందో దాని మాట మీద పనిచేయటమే శరీరం పని. జాగ్రత్తప్పు సుషుప్తులనే మూడవస్థలు జరుగుతున్నాయనటం ప్రత్యక్షము. ఒక కదలని వాడే కదిలే వాటిని చూడగలడు దేహము మూడు అవస్థలలో ఉంటే అవస్థాత్రయ సాక్షిగా నాల్గవదైన తురీయంగా ఆత్మ ఉండి ఉంటుంది అన్నది బుద్ధికి కలిగిన ఆలోచనే. అది అనుమాన ప్రమాణము. దేహమే తానని తనకొక పరిమితి విధించుకున్న బుద్ధి తనకు శరీరమే కాక ప్రాణాదులున్నాయని, అది సుఖదుఃఖానుభవాన్ని పొందటానికి తనచుట్టూ ఒక ప్రపంచం ఉన్నదని చెబుతున్నది. ఈ ప్రపంచంలోని వస్తువులే (జడ - చేతనాలు) (ఆస్తి - పాస్తులు, భార్యా బిడ్డలు) తనకు

అనుకూలమైనపుడు సుఖాన్ని ప్రతికూలమైనపుడు దుఃఖాన్ని యిస్తున్నాయని బుద్ధి చెబుతున్నది. అన్నీ సంయోగ సమయంలో సుఖాన్నీ వియోగ సమయంలో దుఃఖాన్ని యిస్తున్నాయి. ఇంద్రియములకు ఇంద్రియార్థములతో (విషయాలతో) జరిగే వ్యాపారమే సుఖదుఃఖాలు - కర్మేంద్రియాలు (వాక్పాణి,పాద పాయు, ఉపస్థలు) ఎగుమతులు (ఎక్స్పోర్ట్) జ్ఞానేంద్రియాలు (చక్షు, శ్రోత్ర, జిహ్వ, ప్రాణ, చర్మములు) దిగుమతులు (ఇంపోర్ట్) చేస్తున్నాయి. ఈ ఎగుమతి దిగుమతుల వ్యాపారంలో వచ్చే లాభ నష్టాలే సుఖదుఃఖాలు.

బుద్ధితోబాటు ఈ శరీర సంఘాతాన్ని (assembled) భరిస్తున్నవాడు అభిమానిస్తున్నవాడు ఒకడున్నాడు. శరీరాన్ని ఇక్కడ వదిలేసి ప్రాణంతోబాటు బుద్ధిలయమైపోతుందని సిద్ధాంతం చేస్తే జన్మలు - జన్మాంతరాలు, లోకాలు లోకాంతరాలు ఏమైపోతాయి. ధర్మ పురుషార్థం లేకపోతే మతం నిలబడదు. మతం లేకపోతే ఏం భౌతిక వాదమే కరెక్టు అందామా? అకృతాగమ, కృత విప్రణాశ దోషాలు వచ్చి పడతాయి. పోనీ కర్తృత్వం ఈశ్వరుడికిద్దామా? వాడు అనుమాన ప్రమాణము కూడ కాదు. పోనీ శాస్త్ర ప్రమాణంలో ఈశ్వరుడున్నాడు వాడే మనకు కర్మానుభవాన్నిస్తున్నాడందమా? వాడు ఒకరికి మేలు చేసి, మరొకరికి అపకారం చేసే పక్షపాతిగా కనిపిస్తున్నాడు. లేదా కపిల కణాదులవలె ప్రకృతికి సృష్టి కర్తృత్వాన్ని అప్పజెబుదామంటే ప్రకృతి జడం. జడం సృష్టించలేదు. చార్వాక సిద్ధాంతం ప్రకారం మరణంలో (భస్మీభూత స్య దేహస్య పునరాగమనం కుతః) సమస్య పరిష్కారమౌతుందంటే సృష్టిలో వైరుద్ధ్యాలు ఉండకూడదు. కాబట్టి ఈ శరీరం కాలిపోయినా ఇందులో బీవుడొకడున్నాడని వాడు లోకాలకు లోకాంతరాలకు

వెళ్తున్నాడని వాడు కర్మ చేస్తున్నాడని ఆ కర్మ ఫలాలు పొందటానికి మళ్ళీ - మళ్ళీ జన్మలకు వస్తున్నాడని కర్మలు - కర్మ ఫలాలు చేస్తేనే వస్తాయని జైమిని మహర్షి (పూర్వ మీమాంసకులు) జీవుని స్థాపించారు. “శరీరస్తోపి కౌంతేయ నకరోతి న లిప్యతే”. ఆ శరీరంలో ఉండి శరీరం చేసే కర్మలు అంటకుండా ఒకడున్నాడని విమూఢులైన వారికి వాడు తెలియడని బుద్ధిని సూక్ష్మీకరింప చేస్తే వాడు తెలుస్తాడని శాస్త్ర ప్రమాణము. శాస్త్రం శాసించి చెప్తుంది. ధర్మార్థ కామ మోక్షాలంటే ధర్మబద్ధమైన (మతం ప్రబోధించిన) అర్థం = కోరదగినది. ఆనందం. అనర్థం = కోరదగనిది దుఃఖము. అంతేకాని ధనం కాదు. మనిషికి ధనము కాని, భార్యాబిడ్డలు కాని, ఆస్తి - పాస్తులుగాని నిజమైన ఆనందాన్ని ఇవ్వలేవు. ఉపనిషత్తులు, బాదరాయణ మహర్షి రచించిన బ్రహ్మ సూత్రాలు ఉత్తర మీమాంసలో “జ్ఞానం విజ్ఞాన సహితం యజ్ఞాత్వా మోక్షసేఽశుభాత్” జ్ఞానము ధియరీగా కాకుండ ప్రాక్టికల్ గా అంటే అనుభవంగా తెలియాలి. అలా తెలిస్తే ఏ జీవుడు జనన మరణ చక్రంలో కొట్టుమిట్టాడుతూ పరిష్కారం కోసం బాధ పడుతున్నాడో వాడికి ఆ సమస్య పరిష్కారమౌతుంది అని చెప్పారు. అయితే అది బ్రహ్మవిద్య అంత తేలిక కాదు. యజ్ఞవల్క్యుడు మైత్రేయితో “ఆత్మా వా అరే ద్రష్టవ్యో శ్రోతవ్యో మంతవ్యో నిధి ధ్యాసితవ్యః” అన్న మాటల్ని వింటే శ్రవణ, మనన, నిధి, ధ్యాసితవ్యాలనే స్టేప్స్ లోనే యిది సాధ్యమౌతుందని తెలుస్తున్నది. అసలీ అద్వైత సిద్ధాంతమెందుకు? ఉపనిషద్విజ్ఞానము వలన ప్రయోజన మేమున్నది? అది ఎందుకు కష్టపడి తెలుసుకోవాలి? మా మా పనులు చేసుకోటానికి సమయం సరిపోవటం లేదు పైగా సంసార భారం ఈ బ్రతుకు బండిని లాగడమే. (అంటే భార్యా - బిడ్డలను

పోషించుకోవటం) పశువుల కంటే వేరుగా నున్నా మానవుడికి సంతృప్తి లేదు. వాటికి లేని ఆశ అనే పాశము జీవుని పట్టి బంధిస్తున్నది. పశువుకు కడుపు నిండితే ఏ జంతువునూ వేటాడదు. మానవుడికి కడుపుతోగాక నిండటమనేది మనసు మీద ఆధారపడ్డది. గజ్జి కురుపులవాడికి గోకే కొద్దీ దురద ఎక్కువైనట్లు సంపాదించే కొద్దీ ఇంకా కావాలనే తపన మనిషిని సుఖంగా ఉండనీయటం లేదు. కాలినడక వాడికి సైకిల్ కావాలి, సైకిలున్నవాడికి స్కూటర్ కావాలి, స్కూటరుంటే మోటార్ బైక్, క్రమంగా మారుతూ, ఐ10, Hyundai, మెర్సిడీస్ బెంజ్, ఇలా క్రమంగా ఆశ పెరిగిపోతుంది. దొరికిన దానితో తృప్తి కలుగక క్రొత్త క్రొత్త కోరికలు కోరుకుంటుంది, మనసు. దానికోసం ఏ పాప కార్యాలు చేయటానికైన వెనుకాడదు. ఇంత సంపాదించిన తర్వాత ఏదో ఒకనాడు మరణం సమీపిస్తున్నది. వైద్య శాస్త్రం ఎంత పురోభివృద్ధి గాంచినా, ఎంత నిపుణులైన వైద్యులున్నా, స్పెషలైజేషన్ ఎన్ని అవయవాల మీద చేసినా మరణాన్ని ఎవరూ ఆపలేకపోతున్నారు లౌకిక జ్ఞానం, కళా జ్ఞానం, శాస్త్ర జ్ఞానం, ధర్మ జ్ఞానం అని ఎన్నింటిలోనో నిష్ణాతుడైన వాడు సామాన్య మానవుడిలా మరణిస్తున్నాడు. చివరికి మా ప్రయత్నం మేం చేశాము ధైర్యము అనుకూలించలేదు అంటారు. అసలీ ధైర్యమెవరు? వాడెందుకు అనుకూలించడు. మనందర్నీ ఎందుకు చంపుతున్నాడు. వాడికందువలన కలిగే ఆనందమేమిటి? అసలు దేవుడున్నాడా? లేడనే నాస్తికులే కరెక్టా? నేను అనుకున్నవన్నీ ఎందుకు చేయలేకపోతున్నాను? వాటికడ్డకపడుతున్న వాడెవడు? ధైర్యం మానుషరూపేణ అని మనుష్యరూపంగా వచ్చిన దేవుడెక్కడుంటున్నాడు. నిజంగా వైకుంఠము, కైలాసము ఉన్నాయా? వాటిలోనే దేవుడుంటాడా? అసలిన్ని మతాలేమిటి?

మతం పేరుతో జనాలందరూ ఎందుకు కొట్టుకుంటున్నారు? నిజంగా మతమంటే ఏమిటి? సంస్కృతంలో ఉన్న శాస్త్రాన్ని అడ్డం పెట్టుకుని ధన సంపాదనే ధ్యేయంగా ప్రజలను పెడత్రోవ పట్టిస్తున్న వీరి బారినుండి తప్పించుకొనే మార్గమేమిటి? విభూతులు సృష్టిస్తూ తామే మహిమలు గలవారమని చెప్పేవారున్న ఈ సమాజం పురోగతిలోకి వెళ్తున్నదా, అధోగతిలోకి వెళ్తున్నదా ? అసలు దేవతలెవరు ? బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులలో ఎవరిని పూజించాలి? ఏ పురాణం చదివినా అది ఎవరికి సంబంధించిందో వాళ్ళే గొప్పవాళ్ళని చెప్తారు. దేవీ భాగవతంలో అమ్మనే గొప్పదని, శివ పురాణంలో శివుడే గొప్పవాడని విష్ణుపురాణంలో విష్ణువే గొప్పవాడని, బైబిల్‌లో క్రీస్తు దేవుడని, ఖురాన్‌లో పైగంబరు దేవుడని అంటున్నారు. ఆ పురాణాలన్నీ సంకేతార్థాలతో ఉన్నాయంటారు. వాటిని 'డీ కోడ్' చేస్తేగాని వాటి యధార్థత తెలియదుట. నిజం తెలియాలంటే ఎలా? ఎవరిని ఆశ్రయించాలి? మోసపోకుండా యధార్థం తెలుసుకోవాలి అంటే నా కర్తవ్యమేమిటి? అని ఆలోచన వచ్చిందంటే నీవు జిజ్ఞాసివి. అంటే ఇంటర్మీడియేట్ పాసై, ప్రొఫెషనల్ కాలేజీలో చేరటానికి నీవు అర్హత సంపాదించావని అర్థం. అలాటి వారికి గీతాచార్యుడు

“తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన పరిప్రశ్నేన సేవయా

ఉపధేక్ష్యంతి తే జ్ఞానం జ్ఞానినత్తత్పదర్శినః ”

అని సెలవిచ్చారు. అది తెలుసుకోవాలంటే జ్ఞాని, తత్త్వదర్శి అంటే శ్రోత్రియుడు - బ్రహ్మ నిష్ఠుడు అయిన గురువును సమీపించు పరిప్రశ్న అంటే నిజంగా నీకు దీని సమాధానం కావాలి, మీరు చెప్పండి అని అడగాలి. వారికి సేవచేసి అంటే ధనమిచ్చి కాదు. ధనంతో బ్రహ్మ విద్యను అమ్ముకొనే వారికి ఆ అర్హత లేదు. వారిని మెప్పించి, వారిలో నిక్షిప్తంగా

దాగి ఉన్న సత్యాన్ని గ్రహించు. ఆ గురువునెలా వెదకి పట్టుకోవాలి అంటావేమో. ఎవరైన మంచి డాక్టరని ఎలా నిర్ణయిస్తావు? ఆయన దగ్గర వ్యాధి నివారణ చేసుకున్న రోగుల వలననే కదా! ప్రత్యక్ష అనుమాన ప్రమాణాలెలాటివో తెలుసుకుందాము. మన యింట్లో కరెంటు పోయింది. ఇల్లంతా చీకటి ఎవరూ కదలద్దు అని ఆ యింట్లో యిల్లాలు మెల్లగా లేచి వెళ్ళి తడుపుకుంటూ ఒక లాంతరు తెచ్చి వెలిగించింది. ఆ వెలుగులో ఆ యింట్లో వాళ్ళందరూ ఒకరి నొకరే కాకుండా వస్తువులన్నింటినీ చూడగలుగుతున్నారు. కొంత సేపటికి కరెంటు వచ్చింది. ఆ వెలుగులో ఇంకా కొంత స్పష్టత పెరిగింది. అందరూ కరెంటు వచ్చాక లాంతరు ఎందుకు తీసేయండన్నారు. ఆ వెలుగు ముందు లాంతరుది వెలుగే అయినా అవసరము లేని వెలుగు. ఉన్నా ఉన్నట్లు కాదు. అలాగే లాంతరు వెలుగులో పనులు చేసుకోవటం ప్రత్యక్ష ప్రమాణము. దేహాత్మభావన. దేహము వరకే పరిమితమై జ్ఞానాన్ని ఉపయోగించుకోవటం. వీడు ఇంద్రియాలనే నమ్ముతాడు. రెండవది జీవాత్మ భావము. దేహం కంటే విలక్షణంగా జీవుడనే వాడున్నాడని పాప పుణ్యాలు వాడు చేసే పనుల వలన వస్తాయని వాటిని అనుభవించటానికి జన్మలు ఎత్తవలసి వస్తుందనే జ్ఞానము. ఈ రెండు శాస్త్ర జ్ఞానంతో (శాస్త్ర ప్రమాణం) పోతాయి. సూర్యోదయమైంది. మనం వద్దన్నా కావాలన్నా ఇంట్లోకి వెలుతురు వచ్చింది. ఇప్పుడు లాంతరు ఆవశ్యకత లేదు. విద్యుద్దీపం అవసరము లేదు. అప్పుడు పరిమితమైన వెలుతురు ఇప్పుడు అపరిమితమైంది. దీపం చూపగల మేరకు ఉన్న వెలుతురు ‘ అంతర్బహిష్ట తత్సర్వం వ్యాప్య’ అయింది. దీన్నే భగవద్గీతలో క్షర - అక్షర అని ఇద్దరు పురుషులున్నారు. పురుషోత్తముడు వేరుగానున్నాడు అన్నారు. క్షర పురుషుడు (దేహాత్మ

భావన - లాంతరు వెలుగు) అక్షరపురుషుడు (జీవాత్మ భావన - విద్యుద్దీపము) పురుషోత్తముడు (బ్రహ్మాత్మ భావన - సూర్య కాంతి) ఈ వ్యత్యాసం శ్రోత్రియుడైన బ్రహ్మ నిష్ఠుడే చెప్పగలడు అసలు మతాలన్నీ తనను వదలి భగవంతుడు వేరుగా ఉన్నాడని చెప్తాయి. అద్వైతం మాత్రమే నీవే ఆ పరమాత్మవు. జీవ - జగత్ - ఈశ్వరులను గుఱించి క్షుణ్ణంగా తెలుసుకో. “బ్రహ్మ సత్యం జగన్మిథ్య జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః” అని చెప్తుంది. నీవు బ్రహ్మమువే జీవుడవు కావు అని ‘తత్త్వమసి’ మహా వాక్యోపదేశం చేస్తాడు సద్గురువు. త్వం పదార్థశోధన తత్ పదార్థ బోధన, అసి పదార్థంతో సాధన చేయిస్తాడు. అలా చేస్తే మరణాన్ని తప్పించుకోవచ్చా? అంటావు. మరణం అంటే నీవనుకుంటున్న కనబడకపోవటం కాదని మరణమంటే మార్పుని తెలుస్తుంది. అనునిత్యం నీలో జరిగే మార్పులే మరణం. జాగ్రత్ నుండి స్వప్నానికి, సుషుప్తిలోకి మారుతున్నావు. బాల్యం నుండి యౌవనానికి, వార్ధాక్యానికి మారినట్లే దేహాంతరాలు పొందుతున్నావు అని తెలుస్తుంది. ఆరంభ పరిణామ వాదులస్తానే వివర్త వాదం అర్థమై అసలు సృష్టి జరగనేలేదని తెలుస్తుంది. తాడు మీద పాము పుట్టితేనే కదా దాన్ని చంపాలి. పరమాత్మ మీద జగత్తు సృష్టించబడితేనే కదా దానికి ప్రళయము. అజాత వాదమే సరియైన సిద్ధాంతమని నీకు అవగతమైతే మరణము సమస్యే కాదు. ‘జ్ఞానం విజ్ఞాన సహితం లభ్యతే గురుభక్తితః గురోః పరతరం నాస్తి జేయోఽసౌ గురుమార్గభిః’ అన్నట్లు జ్ఞానం, విజ్ఞానం లభిస్తే (శాస్త్రజ్ఞానం అనుభవ జ్ఞానం) ఈ దేవతలు వైకుంఠాలు, కైలాసాలు మతాలు అన్నీ తుడిచిపెట్టుకు పోతాయి. ఉండేది జ్ఞానము దాని తాలూకు శక్తి అని తెలుస్తుంది. శక్తికి, శక్తివంతునికి అభేదము. అలాగే పరమాత్మకు ఆయన

శక్తికి అభేదము. ఎందుకంటే రెండూ నిరాకారాలే. వాటి కలయికతో నీకు సృష్టి ఉన్నట్లు అనిపిస్తున్నది. సూర్యరశ్మిలో ఎండ మావులలో నీటివలె శుక్తిరజతము వలె స్థాణు పురుషునివలె రజ్జు సర్పము వలె భ్రాంతి వలన అలా గోచరిస్తున్నది. నీ దృష్టి మార్చుకోవటమే నీవు చేయవలసిన పని. దృష్టిని జ్ఞానమయం చేసుకో. పశ్యేద్బ్రహ్మ మయం జగత్.

“వాగర్థావివసంపృక్తౌ వాగర్థ ప్రతిపత్తయే
జగతః పితరౌ వందే పార్వతీ పరమేశ్వరౌ ”

అని కాళిదాస మహాకవి చెప్పినట్లు మాట - దాని అర్థములవలె కలిసి విడదీయుటకు వీలుకాని మాతాపితరులు వారే. అమ్మ శబ్దం అయ్య అర్థం. అర్థం కనిపించదు అనిపిస్తుంది అమ్మ కనిపిస్తుంది. అమ్మ అయ్యను చూపిస్తుంది అంటే తెలియజేస్తుంది. శబ్దం లేకపోతే అర్థం స్ఫురించదు కదా! అమ్మ అభిధానం అయ్య అభిధేయం. అమ్మ అనాత్మ అయ్య ఆత్మ. అమ్మ శక్తి అయ్య జ్ఞానం. ప్రతి ఒక్కటి నాజ్ఞానం మీద ఆధార పడింది. ఆ జ్ఞానమే ఇచ్చాశక్తిగా, క్రియా శక్తిగా సంకల్పంగా వ్యవహారంగా వ్యక్తమౌతున్నది. అందుచే అది జ్ఞేయం నేను జ్ఞానం. ఇదంతా నాది నేను ఒక్కడినే అన్నది అద్వైత సిద్ధాంతము. నా జ్ఞానం మారదు శక్తిగా మార్పు చెందుతాము. ఇప్పుడు మనలో ఒకే శక్తి ఇంద్రియాలలో చేరి వినేది, చూచేది, రుచి చూచేది, వాసన చూచేదిగా మారింది కదా. చూచేది వ్యక్త, చూడటానికి కనబడనిది అవ్యక్త, అమ్మనామాల్లో ‘వ్యక్తా వ్యక్త స్వరూపిణి’ అని శివశక్తులకు అభేదమే చెప్పారు. అంతెందుకు మనందరికీ అక్షరాభ్యాసంలో ‘ఓం నమశ్శివాయ సిద్ధం నమః’ అని చెప్పారు కదా. దాని అర్థం ఆలోచించండి. అకార, ఉకార, మకారాలు అంటే సృష్టి, స్థితి, లయాలు చేసే బ్రహ్మవిష్ణు

మహేశ్వరులు ప్రణవంలోనే యిమిడిపోయారు. అందుచే “ ఓం ” అనే ప్రణవాక్షరాన్ని నేనే అన్నాడు పరమాత్మ. ఆయన శక్తి న కారము నభము (ఆకాశము), మ కారము మరుత్తు (వాయువు), శి కారము శిఖి (అగ్ని), వ కారము వారి (నీరు), య కారము యజ్ఞము (పృథ్వి) అని పంచభూతములుగా కనిపిస్తున్నది ఇది వ్యక్తమైన రూపము. ఓం అవ్యక్తమైన రూపము. ఎవడీ వ్యక్తా వ్యక్తములను తెలుసుకోగలడో వాడు సిద్ధుడు. అట్టి సిద్ధునకు నమః నమస్కారము. ఆ సిద్ధుడు కేవల గురు స్వరూపుడే. అందుచే గురుసాక్షాత్పరబ్రహ్మమన్నారు. ఆయన ప్రణవాన్ని పంచభూతాలను ఒకటిగా గుర్తించి శివ శక్తైక్యాన్ని సాధన ద్వారా సాధించి సిద్ధుడైనాడు. నీవు అలాగే తెలుసుకో అప్పుడే మతాలు వైవిధ్యాలు పోయి ‘ద్వితీయాద్వైభయం భవతి’ అని నీ కంటే రెండవవాడు లేడని తెలిస్తే నీవు అంటే నీ జ్ఞానం నీ శక్తి మిగుల్తాయి. అవి రెండూ నిరాకారం కాబట్టి అవి రెండు కావు ఒకటే. అదే అద్వైత సిద్ధాంతము అని శంకర భగవత్పాదులు అవ్యాజానురాగంతో మనకు ప్రబోధిస్తున్నారు.

ఓం తత్సత్

సర్వం శ్రీ సద్గురు దేవతార్పణమస్తు.

అద్వైత ప్రశస్తీర్ రత్నావళి

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ

ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ

అయమాత్మా బ్రహ్మ

తత్త్వమసి

అహం బ్రహ్మస్మి

సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ

సత్యం జ్ఞానం అనంతం బ్రహ్మ

వికషేపాల ద్వితీయం బ్రహ్మ

శ్రీ సద్గురు రామగాథ వేదాంత ప్రచార మండలి
కొర్నూలు.

ప్రకాశకులు :

శ్రీ సద్గురు రామనాథ వేదాంత ప్రచార మండలి
కర్నూలు.

ఫోన్ : 9989493430,

9390224942.

08518 - 224037.

సర్వాధికారములు :

గ్రంథకర్తవి

ప్రచురణ :

అక్టోబరు 2013, ప్రథమ ముద్రణ 2000 కాపీలు.

వెల - అమూల్యము.

ముద్రణ :

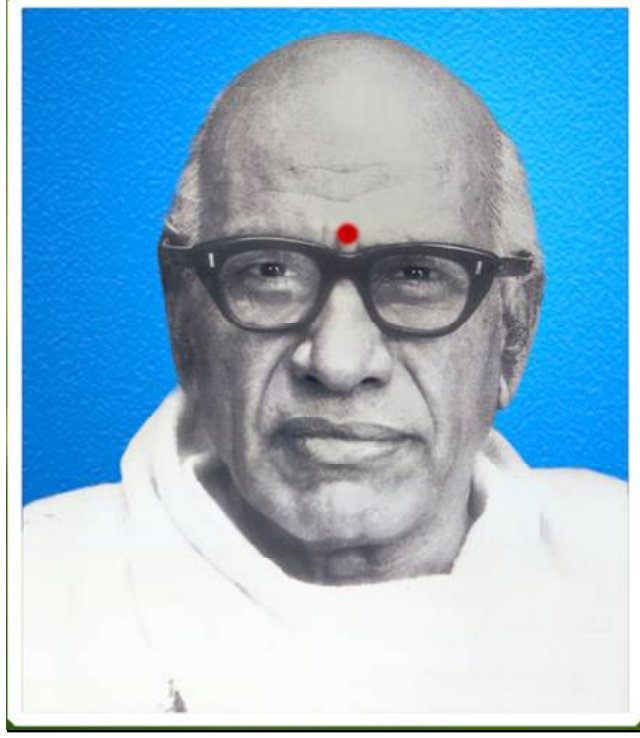
శ్రీ సప్తగిరి ప్రింటర్స్,

ద్రోణాచలం.

ఫోన్ : 9885913274,

9052027526.

అంకితం

సద్గురు స్వామి రామనాథ్ గారు

తొలి పలుకులు

నాకు పూజ్యులు గురుతుల్యులు బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులైన
యల్లంరాజు శ్రీనివాసరావు గారు అద్వైత ప్రశ్నావళి అనే పేరుతో మూడు
ప్రశ్న పత్రములను 2012 ఆగష్టులో ఇచ్చియుండిరి. నాకు తెలిసినంతలో
ఆ ప్రశ్నలకు సమాధానములను వ్రాసి వారికి అందజేసితిని. ఆ వ్రాత
ప్రతులకు ముద్రణ రూపమే మీ చేతిలోనున్న అద్వైత ప్రశ్నోత్తర రత్నావళి.
ఇందులో ఏవైన పొరపాట్లు అనిపిస్తే నాకు తెలియజేయవలసినదిగా
ప్రార్థిస్తున్నాను. మలి ముద్రణలో సవరించుకొనగలను. పూజ్యులు
గురుదేవులు శ్రీశ్రీశ్రీ ఆకెళ్ళ రామనాథం గారి అనుగ్రహంతో నా మేధకు
తోచినంతలో ఈ సమాధానాలు వ్రాయడమైనది. నా భావాన్ని సరిగా
వ్యక్తపరచలేదని అనిపిస్తే, అది నా దోషమని యంచి సహృదయంతో
మన్నింతురు గాక.

నమస్సులతో

డా॥ భానుమతి పోతుకూచి

ఇంటి నెం. 65/1 & 2 Fort,
కర్నూలు.